

Michel Zevaco

Crimele familiei Borgia

Capitolul I Primevère

Roma! Capitala antică a lumii civilizate dormea, cufundată într-o tristețe apăsătoare.

Un fel de teroare misterioasă și profundă aprinsese cetatea până la străfundurile sale. Roma tăcea, se ruga, Roma se sufoca.

Acolo unde odinioară vocea puternică a lui Cicero făcuse să răsunе tribuna unul forum tumultuos, acum psalmodiau voci sinistre. Acolo unde altădată Grachus luptase pentru libertate, acum apăsa greutatea, despotismul sumbru și sălbatic al lui Rodrigo Borgia.

Și Rodrigo Borgia nu era decât una dintre cele trei persoane amenințătoare, care domneau peste cetatea cetățitorilor. Rodrigo avea un fiu care, mai mult decât el, reprezenta Violența și o fată care, mai bine decât el, simboliza Viclenia!

Fiul se numea Cezar. Fata se numea Lucreția...

Suntem în luna mai a anului 1501, în zorii secolului șaisprezece. În ziua aceea, soarele se ridicase prin cerul senin. Dimineața era strălucitoare. O bucurie imensă plutea la aer.

Dar Roma rămâne înghețată, rece, căci preoții domnesc pe pământ Totuși, în fața porții mări a castelului Saint-Ange, fortăreața care în apropierea Vaticanului, înălța odioasele sale turnuri, oamenii din popor s-au adunat curioși.

Desculți, în zdrențe, cu bonete frigiene soioase pe cap, ei contemplă cu o admirație plină de respect, un grup de tineri seniori care, strânși în piață, fac paradă, discută gălăgioși, râd în hohote și aruncă câte o privire disprețuitoare mulțimii, care de departe, îi invidiază.

Acești cavaleri, îmbrăcați în catifea și mătase peste zalele fine întrezărite abia printr-o mișcare a mantiiilor strălucitoare, brodate cu fir de aur, călări pe cai superbi sunt grupați în apropierea castelului... Deodată acea poartă se deschise larg.

Se lasă tăcerea. Capetele se descoperă. Un bărbat cu fața arsă de soare, îmbrăcat în catifea neagră, apare pe un magnific cal negru și înaintează către tinerii seniori care, înșirați în linie dreaptă se pregătesc să-l salute.

El își plimbă privirea asupra orașului care după înfățișare, pare tăcut, de parcă ar fi cuprins de îngrijorare.

Apoi privirea îi lunecă pe piept. Murmură câteva cuvinte, pe care nimeni nu le deslușește.

— Dragostea asta mă arde... Primevère!... Primevère!... De ce te-am întâlnit?...

Atunci, le face cavalerilor un semn eu mâna și mica trupă, râzând și șoșotind pornește către una din porțile Romei, în timp ce printre sărmanii aplecați, străbate un freamăt ce poartă eu el cuvinte repetate de guri dușmănoase și înspăimântate!

— Fiul Papei!... Monseniorul Cezar Borgia!...

În aceeași dimineață de mai, la aproximativ șapte leghe de Roma, pe drumul dinspre Florența, călătorea, singuratic, călărind la pas, un tânăr cavaler, care, fără grabă, fără griji se îndrepta către Cetatea Cetățitorilor. Să fi avut vreo douăzeci și patru de ani.

Costumul său era jerpelit, zdrențuros. Avea mai multe cusături pe vestă, iar cizmele din piele erau și ele peticite din loc în loc.

Avea însă un aer mândru, cu părul lui lung ce-i cădea pe umeri în bucle naturale, cu mustața fină, răsucită, cu talia zveltă, îndrăzneț clădită, cu ochii săi vii și pătrunzători și mai ales cu aerul său nevinovat și vesel care-i lumina întreaga față.

— La naiba! zise el, iată că locurile acestea nu seamănă deloc cu priveliștile minunate ale dragului meu Paris, cu pădurile sale umbroase, cu hanurile vesele în care se bea un vin atât de bun, unde fetele te întâmpină vesele... Hai, Căpitane, încă un pic prietenei... Și-om vedea dacă

nu cumva întâlnim vreun han cinstit unde doi creștini cumsecade ca noi, ar putea să-și astâmpere setea...

Căpitan, acesta era numele calului, își ciuli urechile și-o porni în galop.

Nu trecuseră zece minute când, ridicându-se în scări cavalerul zări în depărtare un mic nor de praf alb, care, se apropia rapid. Câteva clipe mai târziu, văzu doi cai galopând.

Pe unul din ei flutura o robă neagră: un preot! Pe celălalt o rochie aibă și o femeie!

Aproape imediat, aceștia se apropiară de el.

Tânărul francez se pregătea s-o salute pe doamna în alb, cu toată gratia pe care natura i-o dăruise, când spre marea lui uimire, ea-și opri brusc calul și se întoarse spre el.

— Domnule, îi zise ea cu o voce tremurată, oricine-ați fi, salvați-mă!...

— Doamnă, răspuse el cu căldură, sunt cu totul al dumneavoastră și, dacă-mi veți face onoarea să-mi spuneți cu ce vă pot fi de folos...

— Scăpați-mă de acest om!...

Cu degetul, arătă spre călugărul care se oprise și care ridica umerii, disprețuitor.

— Un om al Bisericii! exclamă francezul..

— Un demon!... Vă rog, ajutați-mă să-mi continui singură drumul.

— Hei domnule călugăr, ați auzit?...

Omul în negru nu-i aruncă nici măcar o privire celui ce-i vorbea astfel, ci se adresă tinerei femei:

— O să vă căiți amarnic... dar va fi prea târziu.

— Liniște, călugăre! izbucni tânărul cavaler. Liniște, sau cerul mi-e martor, o să faci cunoștință cu sabia mea!

— Îndrăznești să ameninți o față bisericească? zise călugărul, plin de venin.

— Dumneavoastră îndrăzniți totuși să amenințați o femeie! Înapoi! Întoarceți calul imediat sau nu veți mai avea niciodată ocazia să amenințați pe cineva.

În același timp, francezul își trase spada și se îndreaptă spre călugăr.

Acesta îl privi pe tânăr cu o ură neputincioasă, apoi întoarse calul și porni în galop în direcția Romei.

Un minut se mai zări mantaua neagră, fluturând în vânt ca aripile unei păsări ce aduce nenorocirea. Apoi dispăru.

Tânărul cavaler se întoarse către doamna în alb. Rămase țintuit de admirație.

Era o tânără fată de vreo optsprezece ani, de o frumusețe desăvârșită. Un minunat păr, blond-cenușiu, cadra armonios o față străluminată de ochi mari, negri. O anume grație maiestuoasă se degaja din toartă ființa ei.

În acest moment, o roșeață de indignare împurpura fața și-o făcea și mai frumoasă. Cu privirea ea-l urmărea pe înspăimântătorul călugăr, care zbura asemenea unei bufnițe.

— Vă datorez — spuse fata cu o voce pură și cântătoare, — vă datorez toată recunoștința mea domnule...?

— Cavalerul de Regastens, răspuse cavalerul înclinându-se până la pământ.

— Un francez!

— Parizian, doamnă...

— Ei, bine... domnule cavaler de Ragastens, fiți de o mie de ori binecuvântat pentru imensul serviciu...

— Un serviciu neînsemnat, doamnă și aș fi fost fericit să-mi trag spada împotriva unui dușman serios, în onoarea unei doamne atât de încântătoare... Dar, aș putea afla de ce acest călugăr...

— Oh! E foarte simplu, domnule, zise tânără fată care nu-și putu împiedica o tresărire de spaimă. Am făcut imprudența de a mă îndepărta singură, mai mult decât trebuia... Acest om s-a

apropiat brusc de mine. Mi-a adresat câteva cuvinte jignitoare... am vrut să fug... m-a urmărit...

Era clar că nu spunea tot adevărul.

— Și dumneavoastră nu-i cunoașteți? reluă tânărul.

Ea ezită un moment. Apoi, hotărându-se:

— Îl cunosc, din nefericire!... Este unealta unui om rău și puternic... Oh! Domnule, spuneți că nu este un dușman serios... Dimpotrivă, acest călugăr, pentru dumneavoastră va fi de azi înainte un dușman de temut. Dacă-l veți reîntâlni, fugiți... Dacă soarta dumneavoastră vă va aduce vreodată în preajma lui, nu acceptați nimic din ce vă va oferi...

Temeți-vă de paharul de apă pe care vi l-ar oferi, de fructul din care va mușca jumătate și vă va oferi cealaltă jumătate, de arma pe care v-ar oferi-o, rugându-vă s-o acceptați...

Și, mai ales, temeți-vă de a nu fi aruncat în cine știe ce chilie uitată a castelului Saint-Ange... Călugărul pe care l-ați văzut se numește don Garconio...

— Doamnă, zise cavalerul de Ragastens, vă mulțumesc pentru grijă ce mi-o purtați... Dar nu mă tem de nimic, adăugă el îndepărtându-se.

— Trebuie să vă mai cer o favoare...

— Vorbiți, doamna mea!

— Vă rog să nu vă uitați în ce direcție am să plec... să nu încercați să aflați cine sunt...

— Cum, doamnă Și să nu am nici o amintire despre această întâlnire, pe care o binecuvintez? Nu voi ști nici numele pe care să-l pun acestei minunate fețe, care mă va urmări, din acest moment și îmi va înfrumuseța visele?...

Cavalerul — vorbea cu o voce emoționată și caldă. Ea îl privi cu o atenție nedisimulată. Un surâs îi apărură pe buze, jucăuș.

— Nu pot să vă dezvălui numele meu. Interese prea mari mă obligă să-l tăinuiesc. Dar aș putea să vă destăinui cum îmi spun cei apropiați.

— Și cum vi se spune? întrebă francezul.

— Uneori,... mi se spune... Primevère!

Și făcând un semn de adio, fata în alb porni în galop și se îndreptă către Florența...

Cavalerul rămăsese pe loc uimit de această tulburătoare și fragilă apariție. Privirile lui rămăseseră țintuite la rochia albă care flutura într-un nor de pulbere.

O văzu luând-o brusc la dreapta, tăind câmpia. Apoi dispăru.

Mult timp, el rămase în același loc... În sfârșit, scoase un suspin.

— Primevère! zise el. Frumos nume! Primevère... primavara... primăvară! E atât de frumoasă ca primăvara în floare...

Dar la ce bun să mă gândesc la asta! Fără-ndoială că în mai puțin de-o oră mă va uita... Ei și ce-ai putea spera sărmene aventurier?

Cu această reflecție melancolică cavalerul de Ragastens își continuă drumul către Roma.

Capitolul II Ragastens

Strălucita escortă a tinerilor seniori care-l însoțeau pe Cezar Borgia, călărea de aproape două ore pe drumul spre Florența. Fiul Papei scrută cu ardoare câmpia și din timp în timp mai scăpa câte-o înjurătură.

— În sfârșit! exclamă deodată.

Și se îndreptă grăbit spre un cavaler ce-i venea în întâmpinare.

— Don Garconio?... Ce vești? întrebă Cezar nerăbdător.

— Și bune și rele...

— Ce vrei să spui? Explică mai repede, pe toți sfinții!

— Răbdare, monseniore! Prietenul meu Machiavel îmi spunea, chiar ieri, că răbdarea este virtutea neprețuită a prinților.

— Caraghiosule! Fii atent la cravașa mea!

— Ei bine... am văzut-o pe tânăra fată...

Borgia păli.

— Ai văzut-o! zise el fremătând.

— I-am vorbit...

— Garconio!... Am să aranjez ca tatăl meu să-ți dea mănăstirea Sainte-Marie-Mineure.

— Monseniore, sunteți un stăpân generos...

— Nu plătesc eu! mormăi Cezar în mustață. Dar continuă!... Deci... i-ai vorbit?... Ce ți-a spus?...

— Acum veștile se-nrăutățesc...

— Refuză!

— Nu vrea să stea de vorbă... Dar îi vom veni noi de hac...

— I-ai aflat numele, adevăratul nume?

— Nu am aflat nimic... doar că se arată de neîmblânzit, pentru moment.

— Dar ai urmărit-o? Știi în ce loc se ascunde?... Vorbește, mă înnebunești...

— Monseniore, am urmărit-o pe tânăra fată conform instrucțiunilor dumneavoastră și o să vedeți că, dacă nu i-am descoperit încă ascunzătoarea, nu este vina mea...

— Iadule! Îmi scapă...

— Am întâlnit-o în apropierea pădurii de măslini și, a fost un adevărat miracol... A vrut să fugă... Am încolțit-o... Înnebunită, asemenea unei căprioare urmărite, era cât pe ce să aflu adevărul, când...

— Ți-a scăpat, fără îndoială, călugăr mizerabil.

— Ne-am întâlnit cu un tânăr bandit care s-a năpustit asupra mea, cu spada în mână... În acest timp, frumoasa pasăre și-a luat zborul.

— Nenorocire și acel om... mizerabilul ăla unde este?... Ce s-a întâmplat cu el? L-ai pierdut din vedere, lașule?...

— Nu! L-am urmărit de departe... și, chiar în acest moment își ia dejunul la hanul de la Fourche, la douăzeci de minute de aici...

— La drum! strigă fiul Papei.

Pornind într-un galop drăcesc, trupa ajunsese repede la hanul indicat de călugăr, Era un han nenorocit, un fel de crâșmă, în care călătorul obosit nu-și putea oferi decât un vin prost sau apă călduță.

O grădină împrejmuită această căsuță, de-a lungul drumului, de care nu o despărțea nici un șanț, nici altă împrejmuire. În această grădină se înălța ceva ce avea pretenția unui pavilion.

Sub acest pavilion acoperit cu tablă, în lipsa verdeței, se afla cavalerul Ragastens care lua dejunul.

— Iată omul nostru! zise călugărul.

Cezar îl examinează cu un aer sumbru pe tânărul care, la venirea numeroșilor cavaleri, salutase, reluându-și a poi liniștit locul la masă.

Ragastens îl recunoscuse pe călugăr și, imediat, își strânse centura de piele care-i ținea sabia. Apoi ochiul său pătrunzător, scrutând grupul, recunoscuse un alt bărbat, iar acesta nu era altul decât Cezar Borgia!...

— La naiba! murmură cavalerul printre dinți, întâlnirea este nemaipomenită; sau mă înșel eu, sau steaua mea cea bună mi-a pregătit o surpriză plăcută...

În acest timp, Borgia se întorsese spre seniorii săi și adresându-se unuia dintre ei:

— Ce părere ai, zise cu un ton glumeț, de acest senior ilustru care ia masa în acest palat? Spune franc, Astorre.

Cavalerul nu pierdu nici-o silabă din această întrebare și sesiză tonul disprețuitor.

— Oh! Oh! gândi el, cu siguranță că surpriza nu are nimic plăcut și că steaua mea cea bună nu are nici un amestec...

Seniorul pe care Borgia îl interpelase se apropie câțiva pași. Era un bărbat de vreo 30 de ani, bine făcut, cu un gât de taur, cu ochi sângeroși... La Roma avea reputația unui spadasin teribil. Cinsprezece dueluri cunoscute se terminaseră cu cincisprezece morți. Colosul se uită o clipă la cavaler și izbucni într-un râs puternic.

— Cred, zise el, că va trebui să-i dau acestui magnific necunoscut adresa cizmarului care repară încălțăminte servitorilor mei.

Un hohot de râs general îi cuprinse. Singur Borgia rămase serios dar îi făcu un semn imperceptibil lui Astorre. Cum imaginația acestuia era la capătul puterilor, se mulțumi să repete aceeași glumă:

— Am să-i dau și adresa croitorului pentru a-i coase veșmintele... dar mă gândesc... și mai făcu câțiva pași.

— Hei domnule... aș vrea să-ți fac un serviciu fiindcă îmi place mutra dumitale.

Cavalerul de Ragastens se ridică la rândul său:

— Ce serviciu, domnule? Nu cumva vreți, din întâmplare, să-mi împrumutați din spiritul scânteietor al vorbelor dumneavoastră de duh?

— Nu, răspunse Astorre fără să înțeleagă, dar dacă vreți, treceți pe la mine, valetul meu ar putea, să vă ofere un consum... Am să ordon să vi-l facă cadou căci al dumneavoastră nu prea arată bine.

— Faceți aluzie fără îndoială domnule, la numeroasele cusături care împodobesc vesta mea?...

— Ați ghicit din prima.

— Ei bine, dați-mi voie să vă spun... aceste cusături sunt ultima modă pe care aș vrea s-o aduc și în Italia... Dealtfel, îmi displace că haina dumneavoastră este intactă și o să-i fac tot atâtea găuri câte are și a mea.

— Și în ce fel, mă rog?

— Uite așa! răspunse cavalerul.

În același timp își trase spada.

— Domnule, eu sunt baronul Astorre, foarte bine cunoscut la Roma.

— Mie, domnule de la Bastilia până la Luvru mi se spune cavalerul Spadei... Vă ajunge numele meu?...

— Un francez! murmură Cezar Borgia uimit.

— La luptă! ripostă Astorre, îmi voi permite să-ți dau o dublă lovitură... căci te voi zdrobi și te voi spinteca în același timp...

Cei doi bărbați se puseră în gardă și începură duelul.

— Domnule baron Astorre, dumneavoastră care aveți un ochi atât de bun, ați observat cumva câte cusături are vestonul meu?

— Domnule spintecător, văd trei, răspunse Astorre, luptând în continuare.

— Greșiți... sunt șase... veți avea dreptul la șase tăieturi și iată prima!

Astorre țâșni înapoi, cu un țipăt! Fusese atins din plin și o picătură de sânge înroși mătasea albă a cămășii sale. Spectorii acestei scene se priviră surprinși.

— Fii atent! Astorre, zise Borgia.

— Pe tot infernul! Am să-l țintuiesc la pământ...

Și colosul, cu spada deasupra capului, încercă o lovitură.

— Două! ripostă Ragastens.

Izbucnind în râs, lovitură după lovitură cavalerul fandă încă de trei ori și de fiecare dată, câte o picătură de sânge apărea pe mătase. Sărmanul "Hercule" se înroșise, se îngălbenise, lua toate culorile curcubeului și sărea într-una în jurul adversarului său, țopăind caraghios.

Ragastens îl privea liniștit.

— Domnule, zise el, ai deja cinci tăieturi. Fii atent la a șasea.

Astorre, strângând din dinți îi pregătea o lovitură de grație, aceea pe care o păstra la urmă, întotdeauna în fața unor adversari de temut. Dar, în momentul în care fandă, scoase un urlet de durere și de ură, lăsând spada să-i cadă la pământ Ragastens reușise să-i străpungă și brațul drept.

— Șase! zise liniștit cavalerul. Și întorcându-se către grupul de privitori!

— Dacă mai dorește cineva să fie la modă...

Doi din trei tinerii seniori săriră din șa.

— La moarte! strigară ei.

— Hei! Liniște și pace!

Vorbise Borgia. În inima acestui bandit nu era loc decât pentru dragostea de forță și îndemânare. Admirase agilitatea cavalerului, sângele rece al acestuia, îndrăzneala lui. Și-și spusese că acesta ar putea fi numai bun pentru a-l primi în slujba sa.

— Domnule, — zise el apropiindu-se, în timp ce tovarășii săi de arme îl împresurau pe Astorre, cum vă numiți?

— Monsenior, sunt cavalerul de Ragastens...

Borgia tresări.

— De ce-mi spui "monseniore"?

— Pentru că vă cunosc... și, chiar dacă nu v-aș fi cunoscut, tot mi-aș fi dat seama, după înfățișarea dumneavoastră războinică, prestața pe care o aveți, că Franța admira în ilustrul războinic un mare diplomat — sub numele de duce de Valentinois, iar Italia îl salută ca pe un nou Cezar, sub numele de Borgia!...

— Cerule! exclamă Cezar Borgia, francezii ăștia sunt mai iscușiți în arta cuvântului decât în cea a spadei... Tinere, îmi placii... Răspunde-mi cinstit... Pentru ce ai venit în Italia?...

— Am venit cu speranța de a vă sluji pe dumneavoastră, monseniore! Sărac lipit, dar plin de speranțe, m-am gândit că cel mai mare căpitan al timpurilor noastre ar putea să aprecieze spada mea...

— Firește!... Ei bine, n-am să-ți înșel speranțele... Dar cum se face că vorbești atât de bine Italiana?

— Am stat mult timp la Milano, la Pisa, la Florența de unde vin acum... și apoi am citit și recitit Dante Aligheri... Divina Comedie mi-a fost cartea de căpătâi și maestrul.

În acest moment, don Garconio se apropia de Borgia.

— Monseniore, zise el, dumneavoastră nu știți că acest om a încercat să ridice mâna împotriva Bisericii... Gândiți-vă, că fără el, Primevère ar fi acum în mâinile dumneavoastră...

Ragastens nu auzi aceste cuvinte, dar le ghici înțelesul. Pricepu după expresia întunecată care punea stăpânire pe fața lui Borgia că lucrurile puteau lua o întorsătură neplăcută.

— Monseniore, spuse el, nu m-ați întreat unde și când v-am cunoscut... Dacă doriți, am să vă spun...

Cavalerul își scoase mână dreaptă. La degetul cel mic strălucea, un diamant prins într-un inel de aur.

— Recunoașteți acest diamant, monseniore?

Borgia dădu din cap.

— Este talismanul meu și nu l-am vândut nici măcar pentru a-mi procura o ținută demnă de a mă prezenta în fața dumneavoastră... iată povestea acestui diamant... Într-o seară, acum patru ani, mă aflam la Chinon...

— Chinon! exclamă Borgia...

— Da monseniore... și am ajuns chiar în seara în care dumneavoastră vă făceați o intrare, despre care și azi Franța, își mai aduce aminte... Niciodată nu s-a mai văzut și cu siguranță nu se va mai vedea ceva atât de magnific... Caii dumneavoastră erau potcoviți cu aur, măgarii cu argint — și de atâta drum, cuiele se desprindeau, potcoavele fiind semănate în drum — aur și argint, iar oamenii se înghesuiau să adune aceste rămășițe din fastul dumneavoastră. Seara către miezul nopții, ați făcut o mare greșală... Ați ieșit din castel... singur!... V-ați îndreptat, părăsind poarta orașului, către o locuință bogată, când deodată...

— Când am fost atacat de trei sau patru bandiți care doreau să mă jefuiască, fără doar și poate...

— Exact monseniore... Vă mai amintiți ce s-a mai întâmplat mai departe?

— Cerule! Cum aș fi putut să uit?... Era să dau duhul. Deodată, a apărut un necunoscut, care s-a bătut așa de bine cu ei, încât i-a pus pe fugă...

— Atunci monseniore, mi-ați dat acest diamant...

— Dumneavoastră erați.

— ... spunându-mi că numai văzându-l mă veți recunoaște oriunde vă veți găsi și mă veți putea ajuta, scoate din impas, prin protecția dumneavoastră...

— Tinere! Ajutorul și protecția mea îți stau la dispoziție... începând din acest moment vei fi în slujba mea și vai de cel care va îndrăzni numai să-ți dorească răul!...

O privire în jurul său și, întreaga escortă se înclină cu respect în fața francezului, chiar și dori Garconio

— La drum, domnilor, comandă Borgia. Ne întoarcem la Roma. Iar pe dumneata tinere, te voi aștepta la miezul nopții... La miezul nopții — mai spuse o dată cu un surâs straniu, căci atunci este ora mea!...

— Unde să vă găsesc, monseniore?

— La palatul sorei mele, Lucreția... La Palatul-Riant... Oricine la Roma îți va arăta drumul.

— La Palatul Riant!... La miezul nopții!... Voi fi acolo!...

Cavalerul de Ragastens se înclină.

Când se ridică, trupa se pierdea-ntr-un nor de colb. Dar, oricât de repede se îndepărtau. Ragastens putu să prindă privirile pline de ură și răzbunare cel le aruncau don Garconio și Astorre.

Ragastens ridică din umeri. Își termină liniștit masa, și, după ce plăti, porni la drum.

Capitolul III Palatul Riant

Pe la patru după amiază, cavalerul de Ragastens intră în Orașul Etern. Mersese la pas, ultima parte a drumului, pentru a-i da un pic de răgaz lui Căpitan — pe care-l iubea din tot sufletul ca pe un tovarăș de încredere —, dar și pentru a medita în pace la cele întâmplate...

Copil crescut pe străzile Parisului, cavalerul de Ragastens trăise până în acel moment, la voia întâmplării. Nu-și cunoscuse părinții. Nici tatăl, nici mama. Mama murise la venirea lui pe lume. Cât despre tatăl său, sărman gentilom gascon, venit la Paris pentru a se căpătui, murise în sărăcie, pe vremea când micul Ragastens sugea încă la sânul doicii.

Această doică, vânzătoare de haine vechi într-un loc ferit din apropierea Bastiliei, îl îndrăgește pe micul orfan. Își pusese în gând să facă din el un urmaș demn al negoțului ei de cărpe.

Ori, după ce rămăsese văduvă, își găsi un iubit care să-l înlocuiască pe cel pe care-l dusesese la groapă. Micuțul cavaler, avea pe atunci șapte ani.

Bărbatul acesta al doicii era din lumea clerului. Un adevărat savant care citea, scria și chiar avea cunoștințe de calcul. Toată învățătura acestuia o primi și copilul. La paisprezece ani, acesta știa aproape tot atât cât un abate. Mândra doică visa pentru el un destin strălucit, când o epidemie de variolă îi curmă viața.

Tânărul cavaler conduse pe ultimul drum, plângând, pe aceea care-i ținuse loc de mamă. Apoi la întoarcerea de la cimitir își șterse lacrimile, se liniști și din dugheana defunctei își alege o spadă imensă, care se târa pe pavaj atunci când nu o strângea bine la brâu.

Pe la optsprezece ani, era un spadasin bun, temut prin cabarete și taverne, mare fustangiu, iubitor de vin bun, puțin cam deșențat, tot timpul pus pe harță, cu spada gata de duel; era numai bun de spânzurat.

Cavalerul avea o înclinație spre aventură. Generos — împărțea tot ce avea — atunci când avea ceva, cu cei care erau mai săraci decât el. Cu spada lui îi apăra pe cei neajutorați și slabi de înger. Nu era în stare să facă vreun rău cuiva. Dar fără nici un fel de avere, neavând drept călăuză decât setea lui nepotolită de aventuri, prins într-un mediu în care și morala avea o anume elasticitate, trăia cum putea, își ducea zilele la voia întâmplării, trăind de azi pe mâine...

Dar, într-o bună zi cel care era numit cavalerul Spadei și care, între Bastilia și Luvru ajunsese "Teroare" dispăru fără urme.

Noi îl întâlnim cuminițit. Calitățile lui erau mai numeroase decât defectele. Cavalerul de Ragastens se hotărâse să fie un adevărat gentilom, renunțând la toate nebuniile.

În momentul în care pășea pragul porții de la Roma dând din cap își spuse:

— Iată-mă cu doi dușmani pe cap: călugărul Garconio și baronul Astorre. L-am amenințat pe primul și i-am dat o lecție celuiilalt. Da, dar acum am un protector puternic...

Cavalerul privi în jurul semeț. Totuși din culorile roșii și aurii în care-și vedea viitorul, un punct întunecat îi apărea la orizont. Cu toate că încerca să uite mereu necunoscută misterioasă cu un nume atât de drag și de plăcut, cu o față atât de frumoasă îi apărea în gât. Cu un suspin lung, își repetă:

— Primevère!... O voi revedea oare?... Cine este? De ce acest oribil călugăr o urmărea?...

— Ce pod e ăsta? întrebă un puști, după ce-i aruncă o monedă mică.

— Excelență, acesta este podul celor Patru-Capete...

— Și palatul Riant. Îl știi?

— Palatul doamnei Lucreția! exclamă copilul, cu o spaimă vizibilă.

— Da. Știu unde se află!

— Acolo! Arată copilul întinzând brațul. Apoi o rupse la fugă de parcă ar fi fost urmat de o armată de draci. Cavalerul porni în direcția pe care i-o arătase copilul gândindu-se la spaimă ciudată ce-l cuprindea pe copil.

Mai întrebă o dată. de data asta pe un bărbat. Și acesta la numele palatului Riant, se încruntă, apoi se îndepărtă mormăind niște blesteme.

— Ciudat! își zise cavalerul.

Ajunse în sfârșit într-o piață pustie. În spatele acesteia se înălță o clădire somptuoasă. Un

șir dublu de coloane din marmură roz. Strălucind în razele soarelui ce-o învăluiau forma o galerie lungă ce ducea către palat. La capătul acestei alei, se zărea o scară monumentală numai din marmură... în ce privește fațada castelului, aceasta era aurită de ornamente, sculpturi de mare preț neîndoios aparținând vechilor comori ale bătrânei Roma.

Cavalerul își spuse că acesta trebuie să fie palatul, care fără îndoială își merită numele, datorită mulțimii de plante rare și flori minunate, care formau, sub galerie, o grădină de neasemuit. În fața acestei grădini, doi cavaleri împietriți asemenea unor statui ecvestre, făceau de gardă. Ragastens i se adresă unuia din ei:

— Aici este palatul Riant? întrebă el.

— Da... în spate! răspunse omul cu un ton amenințător.

— Drace! murmură cavalerul, continuându-și drumul, iată un palat bine păzit.

Piața era pustie: nici un trecător... nici o dugheană deschisă. Parcă era un loc blestemat! Ragastens își îndeamnă calul și porniră mai departe; la numai cincizeci de metri, luând-o pe stradă care se deschidea dinspre piață, ajunse în fața unui han. Aici, locul era însuflețit însă se simțea o undă de temere, de ezitare.

Ragastens coborî din șa, intră în hanul, care printr-un capriciu al proprietarului sau, dintr-un exces de latinătate bizară, se numea "Hanul frumosului Janus".

Cavalerul ceru un loc grăjdarului pentru Căpitan și o cameră pentru el. Un servitor îi luă calul, iar hangiul îl conduse pe Raganstens într-o cămăruță de la parter.

— Este umezeală, observă el.

— Nu avem alta liberă.

— O iau, totuși, pentru că este foarte aproape de palatul Riant.

— Atunci, totul e în ordine, pentru că de la fereastra dumneavoastră puteți vedea palatul.

Gazda deschise fereastra și Ragastens simți o briză rece care-i învăluia fața.

— Ce e asta? zise el.

— A, e Tibrul!

Într-adevăr, fluviul curgea liniștit, mărginit pe ambele părți de case, fără cheiuri. În dreptul fiecărei case, câte o scară cobora până la luciul apei. În fața ferestrei sale, o astfel de scară își cobora patru trepte înverzite de mușchi până la nivelul apei.

— Vedeți, reluă hangiul, acolo, mai jos, unde fluviul face cot, este o scară mare, mai largă decât celelalte... este cea de la Palatul Riant.

— Bine! zise Ragastens închizând ușa îmi place camera asta, cu toată umezeala ei...

— Se plătește în avans, domnule; spuse hangiul.

Cavalerul plăti.

Apoi, după ce ceru ață și ac, se cufundă într-o operație meticuloasă de reparare a vestmintelor sale, pe care le perie, le scutură și le curăță cât putu mai bine. După care, mănă cu mare poftă.

Toate aceste îndeletniciri avură loc până spre ora nouă. O oră mai târziu, Ragastens, strălucind de curățenie, cu spada în brâu, aștepta cu nerăbdare întâlnirea de la palatul Lucreției Borgia.

Orașul, adormit de mai multă vreme se cufundase într-o liniște adâncă. Se auzea numai murmurul Tibrului, ale cărui ape cenușii, se rostogoleau într-un murmur continuu purtând cu ele zvonuri de tristețe și amărăciune. Cavalerul asculta plin de neliniște zgomote ciudate ce răzbăteau prin susurul apelor... parcă ar fi fost vaietul, geamătul unei ființe sfâșiate... În curând va suna clopotul miezul nopții...

Cavalerul stinse lumânarea și, înfășurat în mantaua sa, se pregătea să iasă. În acel moment, vaietul sfâșietor străpunse liniștea, dinspre fluviu, Ragastens tresări.

— De data asta nu mi se mai pare... este o voce omenească.

Un nou țipăt de deznădejde sfâșie liniștea. Ragastens se-nfioră. Pe tâmpile, perle de sudoare mijau. Pentru a treia oară, un geamăt pătrunzător se înalță, stins în zgomote ciudate, agonizante.

— Dinspre Tibru se aude! își zise Ragastens.

Și deschizând fereastra privi în întunericul nopții. Tibrul, între cele două flancuri de case își purta apele negre, în valuri întunecate. Deasupra lui, o bucătică de cer înstelat. Pe băjbâite, cavalerul coborî cele patru trepte; se aplecă... întinse mâinile.

Mâinile sale atinseră o stofă mătăsoasă, ce acoperea corpul unui om. Omul sufla greu. Horcăia. Ragastens îl prinse de umeri.

— Cine sunteți? întrebă necunoscutul.

— Nu vă fie teamă... sunt un străin... un prieten...

— Nu există prieteni... Oh! O să mor... Ascultați!...

Omul își încleștă mâinile pe dalele scării... Ragastens vru să-l scoată din apă...

— Nu! zise omul. Inutil... eu o să... mor... dar vreau... să mă răzbun.. Ascultați...

— Ascultat! zise Ragastens înspăimântat.

— Contele Alma... preveniți-l... fiica sa... vor s-o răpească... nu trebuie...

— Cine e contele Alma? Cine e fiica sa...

— Fiica lui!... Beatrix... Primevère!...

— Spuneți, începu Ragastens cu o voce hotărâtă de teamă, spuneți că o vor răpi... Cine?

— Cei trei care m-au ucis... fra...

În acest moment omul fu scuturat de un spasm puternic... se încleștă... mâinile îi lunecară de pe piatră corpul se rostogoli în ape... dispărând în vârtejul valurilor întunecate.

Ragastens se ridică. Ochii lui scrutau întunericul. În zadar!

Atunci, se-ntoarse în camera sa, își șterse fața acoperită de o sudoare de ghiață.

— Oh! șopti el, ce secret groaznic mi s-a dezvăluit!... O cheamă Beatrix... e fiica contelui Alma... și cineva dorește s-o răpească... Dar cine?... Cine?

În acest moment, la Saint-Pierre, clopotele sunară miezul nopții.

— Miezul nopții! își zise cavalerul, consternat.

Și o zbughi afară fugind către palatul Riant unde îl aștepta ilustrul său protector, Cezar Borgia.

Capitolul IV Noaptele Romei

În timp ce cavalerul nostru se transformase în croitor și-și coase vestmintele, împodobindu-l cu pasmanterii — pentru a ascunde despicăturile și tăieturile, Cezar Borgia, escortat de patru tineri intrau în palatul Riant.

Cezar și însoțitorii săi traversară grăbiți saloanele minunate în care sălășluiau comori de artă Italiană.

În dreptul unei uși sculptate în bronz, aurită, pe care o străjeau doi nubieni, negri ca noaptea și tăcuți ca peștii, Cezar făcu un semn. Unul din nubieni apăsă pe un buton și ușa masivă se deschise.

... De aici, începea partea ascunsă a palatului. Cum trecură pragul ușii, aceasta se închise la loc, fără zgomot. Ajunseră într-un vestibul, cu pereți din jad. În fața ușii de bronz, acum se vedea o ușă de lemn de trandafir, cu incrustații delicate și intarsii din aur și argint, emailuri...

De data aceasta, două femei străjuiau ușa! Două femei goale, de o frumusețe statuară,

așezate sau mai degrabă tolănite pe niște perne moi de puf...

Și de data asta ușa se deschise la fel de misterios, la un semn făcut de Cezar. Urmat de escorta sa, pătrunse într-o încăpere de dimensiuni mai mici, dar de un rafinament sporit, un lux exorbitant, dar subtil.

O muzică suavă, de flaut, chitară și violă era murmurată abia perceptibil. Și această muzică plăcută armoniza cu vocile șoptite ale unor femei ce cântau dragostea și gloria.

În afara unui bufet și a unei mese lungi, alte mobile nu mai erau în această încăpere; dar, din loc în loc, covoare scumpe persane, perne moi brodate, așezate ca într-un decor oriental invitau la odihnă.

Masa aranjată cu platouri de o bogăție neasemuită, opere de artă ale meșterilor argintari și aurari francezi și orientali, pline de fructe exotice, dulcețuri rafinate, prăjituri și dulciuri a căror rețetă aparținea stăpânei, Lucreției, oferea o priveliște îmbietoare.

În jurul acestei mese, mai mulți bărbați luaseră loc. Ei stăteau tolăniți pe un soi de banchete foarte apreciate de vechii romani.

Printre ei, o singură femeie: stăpâna palatului, prodigioasa vrăjitoare ce domnea peste inimile bărbaților, sora lui Cezar, fiica Papei, Lucreția Borgia.

— Ce târziu vii, frate!

— Iartă-mă, draga mea Lucreția, răspunse Cezar, dar ne-am întors târziu, după o plimbare lungă pe drumurile spre Florența..

— Te iert... dar nu-i spui nimic fratelui nostru?

Cezar se-ntoarse spre bărbatul ce stătea lângă Lucreția, care avusese o tresărire de teamă la vederea lui Cezar. Era Francois Borgia, duce de Gandie, al doilea fiu al papei, fratele Lucreției și al lui Cezar.

Cei doi frați își strânseseră mâinile, cu un surâs. Dar fiecare își supraveghea din priviri fiecare gest, fiecare mișcare. Lucreția, se apropie de Francois, îi prinse capul în mâini și-l sărută pe gură, lung.

— Iată dragostea frățească, zise Cezar, sau nu mă pricep! Și totuși sunt expert în asta...

— E adevărat, zise Lucreția, îl iubesc pe Francois... este cel mai bun dintre noi.

— Mă copleșești soră, zise cu neliniște ducele de Gandie... uiți că dacă gloria este a casei noastre și tronul pontifical al tatălui nostru este de nezduncinat, asta e numai datorită săbiei scumpului nostru Cezar...

— E adevărat! reluă Cezar. M-am descurcat destul de bine cu spadă... Armele albe sunt domeniul meu.

Și cu aceste cuvinte, își scoase pumnalul și cu o viteză înspăimântătoare îl înfipse pe masă. Un freamăt de îngrijorare străbătu mesenii.

Francois păli, deveni livid. Lucreția, însă, izbucni în hohote de râs.

— La masă, zise ea cu veselie.

Lucreția aruncă o privire fugară spre perdeaua din catifea și brocart care se mișca imperceptibil.

De îndată, apărură femeile care făceau oficiul de a servi la masă.

Lucreția Borgia, era îmbrăcată atât cât să pară și mai atrăgător comesenilor săi. Un voal ușor străveziu îi acoperea goliciunea frumusețea împlinită în forme care păreau dăltuite în marmura cea mai fină.

Din când în când, arunca câte o privire furișe spre cortina de brocart, care fremăta ușor, abia vizibil. Dar, oricât de firava era unduirea brocartului, pentru Lucreția era clar cu după faldurile bogate cineva o asculta și privea.

— Ce se mai aude prin oraș? întrebă ea.

— La naiba, doamnă, se povestește ceva incredibil, nemaiauzit, de nebănuț, ceva

fabulos...

— Și ce anume se povestește, duce de Rienzi.

— Duce! Întrerupse Francois Borgia, cu un ton rugător.

— E o poveste de dragoste! continuă ducele.

— Să auzim povestea... zise Lucreția... Dragostea, singurul adevăr demn de a trăi și muri pentru ea...

În același timp, îi înlănțuia gâtul lui Francois.

— Povestește, duce! porunci ea, cu o voce hotărâtă.

— Oh! Da, strigară și ceilalți meseni. Despre dragoste! Să nu vorbim decât despre dragoste!

— Ei, continuă ducele de Rienzi, este o dragoste curată și feciorelnică. Aproape mi-e rușine să vorbesc aici despre ea.

— Vorbește, zise Cesar scurt.

— Pentru că mi-o porunciți dumneavoastră monseniore... Se spune că acest celebru căpitan, cei mai nobil dintre nobili, este îndrăgostit...

Toate privirile se îndreaptă spre Cezar.

— Dar, reluă ducele, îndrăgostit cum nu a mai fost nicicând. El, cel care, așa cum se știe are o inimă de bronz, acum are o inimă de porumbel, suspină, geme. Și, ce e mai curios, este că o necunoscută i-a tulburat inima și sufletul o necunoscută de care nimeni nu se poate apropia... În sfârșit, deși pare necrezut este adevărat că necunoscută respinge și disprețuiește toate ofertele marelui căpitan!...

— Și numele acestui frumos individ? întreabă Lucreția.

— Ghiciți! bâigui ducele de Rienzi aproape beat... se află printre noi...

— N-are rost! mormăi Cezar Borgia. Îndrăgostitul sunt eu! Și vai de cel ce ar avea ceva de comentat...

— Monseniore!... Credeți...

— În ce o privește pe ea, vă jur că în cel mai scurt timp va înceta să mă disprețuiască.

Lucreția izbucni în râs.

— Așa, deci, dragul meu Cezar, zise ea, mă trădezi?... Mă părăsești.

— Deloc! răspunse Cezar care simțea că mințile-i sunt învăluite și cuprinse de tulburarea vinului, a beției simțirilor, a beției orgoliului său nemăsurat.

Și continuă, bâiguind:

— Nu, Lucreția, eu nu te trădez. Tu ești a mea! Așa cum va fi și ea!... Așa cum iubita ta Rienzi a fost a mea! Așa cum totul trebuie să fie al meu! Al meu! Numai al meu! Auziți voi?...

Respira greu. Privirile lui căpătaseră sclipiri diabolice... Chiar în această clipă, Lucreția, îl cuprinse pe Francois, duce de Gandie, cu brațele sale. Îl înlănțui și-l sărută cu patimă, lung pe gură.

Francois, păli sub acest sărut. Încearcă în van să se desprindă...

— Iadule! rosti Borgia care, țâșni furios și răsturnă masa.

În același timp smulse cuțitul și cu privirile rătăcite, răvășită, se năpusti asupra lui Francois... Dintr-un salt ajunse la el. Ridică brațul, coborându-l cu o mișcare fulgerătoare. Arma străpunse în profunzime pieptul ducelui de Gandie. Acesta căzu pe spate. Din gură-i țâșnea sângele.

Cei ce asistaseră la această scenă, înspăimântați rămaseră încremeniți. Lucreția se îndepărtase ușor și un surâs straniu îi flutura pe buze.

— Ajutor, horcăia nefericitul duce de Gandie... ajutați-mă... Oh... mă arde... Apă!... fie-vă milă!... Un strop de apă!...

— Ah, vrei apă țipă Cezar, într-un hohot înspăimântător. Așteaptă, frate, o să-ți dau să te

saturi!...

Atunci se petrecu ceva monstruos. Cezar Borgia se aplecă. Îl apucă pe fratele său de picioare târându-i capul însângerat ce se izbea de dalele înroșite de sânge, îl duse urlând.

— Apă pentru fratele meu Francois! Apă pentru amantul Lucreției. Toată apa Tibrului pentru ducele de Gandi...

Cezar parcurse astfel mai multe săli și încăperi, una după alta, până ajunse în fața unei uși. O deschise singur... Tibrul susura în noapte. Cezar, ridică trupul fratelui său și cu o puternică lovitură îl îmbrânci în ape.

Martorii acestei scene cumplite se furișaseră, albi ca varul, înspăimântați și plini de dezgust...

Atunci, Lucreția Borgia se îndreaptă către cortina de brocart, o ridică și pătrunse într-un cabinet slab luminat.

Acolo, un bătrân cu trăsături aspre și pline de răutate și viclenie, era cufundat într-un fotoliu. Bătrânul auzise și văzuse tot... Era tatăl lui Francois, duce de Gandi, tatăl lui Cezar, duce de Valentinois, tatăl Lucreției, ducesă de Bisaglia, era Rodrigo Borgia... Era Papa Alexandru al VI-lea.

— Ești mulțumit, tată? întrebă Lucreția.

— Pe toți sfinții, fata mea, ai mers cam prea departe!... Bietul Francois!... În sfârșit, eu însumi voi oficia o slujbă pentru odihna sufletului său!... Este păcat, peccato!.. Era un drac gol Francois... dar... dar ducele de Gandie stătea în calea planurilor mele... Ei adio, fata mea... Îți dau binecuvântarea papală, încât acest păcat din urmă să-ți fie iertat...

Lucreția se înclină. Papa se ridică, întinse dreapta. Când Lucreția se ridică, tatăl său dispăruse.

Capitolul V Capriciile Lucreției

Lucreția Borgia se-ntoarse în sala ospățului și văzu că nu mai era nimeni.

— Lașii, murmură ea, au fugit... beția spaimei a înlocuit beția simțurilor care pusese stăpânire pe ei... Ah! Nu sunt bărbați...

Tatăl meu a fost unul... dar acum e bătrân... De ce natura m-a făcut femeie, pe mine... pe mine... care sunt în stare să devorez un imperiu...

Se așează pe un pat din perne. O umbră apăru deodată lângă ea. Își întoarse cu voluptate capul.

— Tu ești, frate? zise ea întinzându-i mâna lui Cezar. Acesta tocmai se întorsese și cine l-ar fi văzut acum nu și-ar fi putut imagina că era ucigașul fratelui său.

Cu o față bucuroasă, liniștită se apropie de sora sa care-l privea zâmbind. Era totuși ceva diabolic în privirile acestui cuplu monstruos.

— Răule! zise Lucreția, de ce i-ai făcut rău bietului Francois? Nu cumva ai fost gelos?...

— Pe cuvântul meu, da, Lucreția... Nu suport ca față de prietenii mei, indiferent de locul său situația în care mă aflu să nu fiu cel dintâi.

Lucreția dădu din cap gânditoare.

— În sfârșit Cezar, dar tu ești moștenitorul, scumpul meu... Această moarte te îmbogățește, deși ești și așa bogat... iar "accidentul" va face din tine și duce de Gandie...

— E adevărat, surioară... dar vei avea și tu partea ta. Îți pun de-o parte un milion de ducați în aur din moștenire, ești mulțumită?

— Firește, răspunse Lucreția căscând, chiar am chef să clădesc un templu...

— Un templu? întrebă mirat Cezar.

— Da... un templu închinat lui Venus... Vreau să restabilesc cultul pentru ea la Roma... și mai vreau ca acest templu să fie înălțat între Sfântul-Petru și Vatican... și, în timp ce tatăl nostru își va ține slujbele de Paști, în templul său creștin, vreau ca eu să officiez în templul meu păgân și să vedem unde vor veni mai mulți credincioși.

— Lucreția, ești cu adevărat o femeie minunată. Ideea ta este înălțătoare.

— Mai puțin decât cea de a cuceri Italia și de a face un regat, în care tu să fii rege, stăpân absolut, dragul meu Cezar...

— Noi doi, Lucreția, atunci când îmi voi vedea visele împlinite, noi doi vom stăpâni lumea o vom schimba...

Un zgomot de arme le atrase atenția. Ascultară cu atenție. Sunetele veneau din apartamentele palatului.

Lucreția își puse un mantou de mătase pe umeri și, urmată de Cezar, se îndreaptă către vestibulul cu statui. Deschise ușa de bronz. Amândoi se opriră în prag.

Vreo treizeci de slujitori urlau, vociferau, se împingeau, se înghionteau încercând să încercuiască pe cineva care ținea piept acestei mulțimi străine.

— Cine este neobrăzatul?... întrebă Lucreția. Era gata să meargă mai departe, dar Cezar o prinse de mână oprind-o.

— Ei, zise el, ăsta-i francezul meu... i-am dat întâlnire aici, la miezul nopții... La dracu! Ce zdrahon! Ce lovituri iscusite! Poc! La dreapta! Poc! La stânga! Iată și pe jos vreo doi... și-ncă doi își scuipe dinții!

Cezar entuziasmat, bătea din palme, cu frenezie.

Bărbatul, care se duela cu toată șleahta de valeți în marea admirație a lui Cezar și pentru satisfacția Lucreției, era într-adevăr cavalerul de Ragastens.

Cum miezul nopții trecuse, venise în grabă de la han.

— Oh! Ce priveliște îngrozitoare! gândea în timp ce mergea spre palat. Bietul om, aruncat în Tibru! Bietul necunoscut, l-au ucis... Oh! Mâinile crispate pe dale... corpul cufundându-se în întunericul apei... Și cuvintele acelea misterioase... Cine vrea s-o răpească pe Primevère? Iar cel ce vrea s-o răpească e chiar ucigașul... Cum să-l găsesc?... Cum să-l previn pe contele Alma... Va trebui să-i povestesc aceste întâmplări ciudate ilustrului căpitan ce mă așteaptă. Numai el poate să descopere adevărul și chiar să oprească alte nenorociri!...

Gândind astfel, cavalerul nostru ajunse la palatul Lucreției. Încercă să pătrundă prin ușa de bronz. Dar, cele două namile se năpustiră asupra lui.

— În apă cu el!

— Ei, prieteni, ușurel, ce dracu. Sunt așteptat la palatul ăsta.

— Înapoi! zise garda.

— Ești cam încăpățânat, dragule!... Îți spun că sunt așteptat... de monseniorul Cezar Borgia, dacă nu vă e cu supărare... Așa că faceți loc!...

Numai că, în loc să poată intra în palat, avu de înfruntat vreo 12 valeți, atrași de zgomot, ce se năpustiră asupra lui.

— Ei! S-ar zice că neamul valeților e turbat în această frumoasă țară... Drace!... Să îndrăznească să ridice mâna asupra mea! Înapoi, valeți!

Și văzându-l atât de hotărât, într-adevăr valeții se retraseră, speriați. Dar corpul de pază se năpusti asupra lui. Ragastens își dădu seama că nu are prea mulți soldați de izbândă, având în vedere numărul lor, dar se hotărî să-și vândă scump pielea.

Atunci, se-ntoarse către una din gârzi, îi prinse piciorul și încercând să-l dezechilibreze, îi smulse cizma din picior.

Ragastens, făcu câțiva pași înapoi, gata să cadă... Atunci se produse o învălmășeală printre valeți, care nu dură mult. Asediatorii își recăpătaseră forțele. Se strânseseră vreo treizeci, înarmați cu bastoane.

Ragastens văzu că este înconjurat.

— Ah, lingăilor — le strigă, adunătură de lepădături! Cu lovituri de cizmă o să vă împrăștii...

Și chiar așa se întâmplă... Prinzând cizma de vârf, făcu o piruetă plesnindu-i peste fețe. În același timp se hotărî să se retragă spre scări.

Stăpânind câmpul de luptă, fără să fi căpătat măcar o zgârietură, Ragastens izbucni într-un hohot de râs puternic și zise:

— Hai, valeți! Anunțați-l pe stăpânul vostru că îi stă la dispoziție cavalerul de Ragastens...

— Am și aflat, zise o voce, v-ați anunțat singur, domnule!...

Ragastens, întorcându-se îi văzu pe Cezar și Lucreția. Un moment, rămase surprins, fascinat de frumusețea fiicei papei. Lucreția văzu efectul pe care prezența ei îl produsese tânărului și surâse. Dar cavalerul își revenise și înclinându-se într-o plecăciune adâncă, răspunse:

— Monsenioare și doamnă, vă rog să mă iertați pentru neînțelegerile cu valeții dvs. Nu pot să-mi justific obrăznicia decât prin dorința de a fi punctual la întâlnirea ce mi-ați dat-o... Or, pentru a ajunge la timp, aș fi înfruntat și o legiune de demoni...

— Veniți domnule, zise Cezar, eu sunt vinovat de a nu fi avertizat pe acești imbecili.

Lângă nubienii, postați la ușa de bronz, Lucreția se opri o clipă. Cei doi nici nu clipiră. Datoria lor era de a păzi o ușă și o păzeau.

— Și voi, ce-ați fi făcut în momentul în care ușa ar fi fost în pericol?

Negrii zâmbiră, arătându-și dinții albi, strălucitori. Cu vârful degetelor atinseră ascuțișul iataganelor, apoi arătară spre gâtul cavalerului.

— E clar! spuse acesta rizând s mi-ar fi tăiat gâtul. Dar pentru a vă zări doamnă, jur că aș fi înfruntat și acest pericol.

Lucreția zâmbi din nou. Apoi, mângâindu-i pe cei doi negri pe obraji, lucru ce-i încânta pe nubieni, porni urmată de Cezar și de cavalier.

Îi conduse în budoarul său, unde Ragastens putu să admire luxul și rafinamentul acestuia, fără însă a-și arăta încântarea.

— Soră, spuse atunci Cezar, domnul este cavalerul de Ragastens, francez, copil al acelei țări pe care o iubim atât... Numai faptul că e francez și tot ar fi de ajuns pentru a-i da o bună recomandare pe lângă tine, iubita mea soră... dar nu e totul: când am fost la Chinon, cel ce mi-a salvat viața a fost cavalerul...

— Oh, monsenioare, sunteți prea bun, numai că nu ar trebui să vorbiți de acest incident zise cavalerul? Nu v-am amintit această aventură decât pentru a vă aminti că ne-am cunoscut...

— Îmi plac francezii, zise Lucreția la rândul ei și o să-l iubesc și pe cavalier pentru că ți-a salvat viața, iubitul meu frate... Noi vă vom susține, cavaliere...

— Ah, doamnă, sunt uimit de favoarea pe care mi-o faceți.

— O meritați, zise Lucreția cu drăgălășenie. Dar mă gândesc mai adăugă ea — ...cred că aveți nevoie de puțină odihnă, după această bătălie... Haideți, haideți, cavaliere!

Îl luă de mână și-l duse după ea. Cavalerul simți un fior ce-i străbătea corpul. Mina asta călduță, languroasă, parfumată îi strângea mâna. Pentru o clipă aventurierul închise ochii simțind un nod în gât și o voluptate dureroasă.

— Vai mie! se gândi el. Risc cam mult, dar merită toată osteneala.

Și mâna lui strânse călduros, aproape brutal, cu pasiune și ardoare mâna Lucreției. O clipă mai târziu, se aflau în sala cea mare a ospățului...

Cuprins de valuri de căldură, Ragastens avu impresia că a ajuns într-un paradis mahomedan... Lucreția însăși îl servea, cu mâna ei, cu fructe glasate, apoi îi turnă în cupă un vin spumos, acidulat.

— Beți — îi zise — cu o privire care-l tulbură și mai mult pe cavalier... Este un vin din Franța... dar eu îl îmbunătățesc printr-o metodă a mea...

Cavalerul goli cupa dintr-o sorbitură. Simți cum o căldură plăcută trece prin venele sale, cuprinzându-i tot trupul.

Gustă și din dulciurile pe care i le oferă Lucreția. Și tâmplele sale începură să zvâcnească, în timp ce imaginația lui începu să delireze...

— Doamnă, spuse el, beau, mănânc, aud, văd... și mă întreb dacă nu visez cumva și mi-e teamă că trezindu-mă, realitatea mi-ar apărea prea crudă! Unde mă aflu?... În ce palat încântător!... În palatul unei zâne bune și frumoase!...

— Hei! Sunteți numai cu o muritoare de rând... la biata Lucreția Borgia, care încearcă să vă distreze și reușește atât de puțin.

— Cum doamnă, sunteți nefericită? Ah, spuneți ce dorințe aveți... care este neîmplinită... Oh, Drace! De-ar fi să cutreier lumea... ca Titan odinioară, voi escalada Olimpul pentru a cere secretul fericirii...

— Bravo cavaliere! exclamă Cezar. Și dacă nu vom reuși cu Olimpul, vom merge mai departe spre înaltul cerului, până la părintele veșnic, pentru a lua rețeta prăjiturilor ideale ce o vor satisface pe Lucreția!

— Nu sunt decât un gentilom fără avere, răspunse Ragastens, revenindu-și. Dar am o inimă care bate, un braț ce nu tremură și o spadă; toate acestea vor fi la dispoziția dumneavoastră, doamnă și voi fi fericit dacă veți accepta acest omagiu.

— Accept omagiul dumneavoastră, zise Lucreția, cu o gravitate ce-l surprinse pe cavalier.

— Și acum, iată-mă omul de încredere al ducesei de Bisaglia, urmă Cezar, să încercăm să găsim și o slujbă oficială pentru a ne bucura de talentele dumneavoastră... Aș putea obține chiar numirea într-un post de pază.

— Monsenior, zise cavalerul, readus la realitate de aceste cuvinte, vă mărturisesc că mi-aș dori altceva.

— Diavol! Ești cam greu de mulțumit, dragul meu! Află că paza de corp trebuie să-și dovedească originea nobilă până la a șasea generație în urmă... și, de fapt, adăugă el cu bruschețe voită, habar n-am de fapt, cine ești...

Ragastens se ridică și luă o poziție demnă.

— Monsenior, spuse cu o voce aspră, nu mi-ați cerut actele de noblețe la Chinon.

— Ah! Atins, spuse Cezar.

— În ce privește titlurile mele de noblețe acestea sunt înscrise pe fața mea: la noi gentilomii se recunosc dintr-o ochire... și aceste titluri sunt gata să le autentific printr-o lovitură de spadă...

— Bravo! Ripostezi bine!...

— Dacă vă imaginați că am venit până în Italia pentru a face pe paznicul vreunui bătrân ce se roagă în biserică, adio, monsenior!...

— Ei! Ce naiba de diavol ești? Știi, firește că meriți mai mult! Și nu ți-am făcut propunerea decât pentru a te încerca... Și află că-mi plăci, așa cum ești... Felul în care mi l-ai aranjat pe teribilul meu Astorre, supranumit invincibilul, replicile și chiar felul de a fi, demn, adăugând și această lovitură maiestuoasă de spadă de adineaori... ah asta mai ales... m-a distrat copios...

Cezar se întoarse, râzând cu poftă. Cavalerul se așeză din nou, surâzând.

— Deci, vrei să intri în serviciul meu?

— V-am spus-o monsenior!

— Ei bine, s-a făcut, domnule... În cel mai scurt timp îmi voi relua campaniile împotriva unor prințșori care-și permit cam multe... În acel moment, voi conta pe tine, cavaliere. Oamenii curajoși și spirituali sunt rari... te cunosc numai de câteva ore, dar puținul pe care l-am văzut mi-e suficient...

— Cavaliere de Ragastens, veți lupta alături de mine, la ordinele mele, în fruntea unei companii.

— Ah, monseniore, exclamă Ragastens, ce spuneți?... vă bateți joc de mine, fără îndoială...

— Poimâine la castelul Saint-Ange, veți primi numirea...

Beat de fericire, văzându-și visele cele mai frumoase depășite de realitate, cavalerul se înclină, îi luă mâna lui Cezar și o duse la buze...

— Acum, te poți retrage, domnule... Un singur cuvânt totuși. Azi dimineață, când l-ai speriat pe sârmanul Garconio, ai întâlnit o tânără doamnă, îmbrăcată în alb, pe un cal alb?...

Era gata să vorbească. Căuta cuvintele prin care s-o prezinte pe Primevère într-o lumină favorabilă — pentru a-i câștiga grațiile seniorului Cezar... Deodată, o paloare puternică se așează pe fața sa. Cuvintele-i rămaseră în gât... Făcând plecăciunea, Ragastens, din întâmplare observase pe mozaicul din marmură o baltă de sânge!...

La vederea sângelui, cuvintele pe care era gata să le rostească rămaseră nespuse... Tremurând, tăcu...

— Ei bine, zise Cezar, spuneți că...

— Spuneam, monseniore, că într-adevăr am întâlnit-o pe doamna despre care-mi vorbeați adineaori și-mi pare rău că am întrerupt-o dintr-o conversație cu acel călugăr demn, mai ales că era omul dumneavoastră!

— Deci, n-o cunoști?...

— De unde s-o cunosc, monseniore? Nu-i știu nici măcar numele; n-am putut vedea nici încotro a apucat-o...

— Bine, domnule... Poți să te retragi. Poimâine la castelul Saint-Ange... nu uita!...

— La naiba, monseniore, pentru a uita ar trebui să-mi pierd capul.

Și Ragastens, în chipul cel mai firesc îi făcu o plecăciune adâncă și grațioasă Lucreției, care-i întinse mâna pentru ai-o săruta. Apoi ieși, gândindu-se la cele văzute. Bănuielile sale trezite, acum se întreba cum va evolua această ciudată aventură. Începută sub cele mai bune auspicii, dar care se putea sfârși pe fundul Tibrului. Își reaminti cuvintele de avertisment ale lui Primevère. În momentul acela, o mână plăcută îl prinse de mână și o voce îi șopti la ureche:

— Veniți cu mine, nu faceți zgomot...

Ragastens era curajos. Vocea nu avea nimic neplăcut dimpotrivă... Și totuși nu se simțea în apele sale. Norocoase și porni în urma ghidului său feminin.

Deodată ajunseră la sala ospățului. Întreaga piesă nu era luminată decât de o făclie. Inima lui Ragastens bătea să-i spargă pieptul.

— Nu vă mișcați... Îi spuse însoțitoarea și așteptați aici... până va veni cineva să vă cheme. Apoi, femeia care-l condusesese dispăru.

Ochii lui Ragastens căutară din nou pata de sânge... Era tot acolo. Se apropie în vârful picioarelor, se a-pieră.. atinse sângele... era încă proaspăt.

— N-a trecut mai mult de-o oră de când a fost vărsat acest sânge — murmură el — oh, ce e asta?

O altă urmă de sânge se zărea mai departe... apoi altele... O dără însângerată din loc în loc. Respirând greu, aplecat deasupra dalelor urmări firul însângerat apoi picăturile, pas cu pas...

Ajunse în fața unei uși, atinse zăvorul... Ușa se deschise... urmele continuau...

Luându-se după picăturile de sânge, Ragastens parcurse mai multe săli și ajunse în sfârșit la cea din urmă ușa. O deschise. Își înăbuși o exclamație în momentul în care văzu în fața sa Tibrul!

O clipă fu tentat să se arunce în apă, să fugă, cât mai departe... Dar ideea de a fugi ca un laș — de a fugi ca o femeie! — îl revolta.

Își prinse mai bine spada, închise ușa și se întoarse repede, cu un pas ușor, prin aceleași întunecate și tăcute, până ajunse iar în sala festinului. Se scurseră câteva minute într-o atmosferă de gheață.

În sfârșit, reapăru femeia ce-l conduse de data asta până în dreptul unei uși, spunându-i cu simplitate:

— Puteți intra.

Ragastens avu un moment de ezitare, apoi, prinzând curaj, intră...

Se trezi într-o încăpere, ciudat luminată, care semăna cu o capelă în care se fac noaptea rugăciuni.

În fața sa, pe o grămadă de piei de panteră, o femeie!... o femeie goală care zâmbea, cu brațele întinse... Era Lucreția.

Capitolul VI Idilă după orgie

Spre trei dimineața, Ragastens, epuizat de oboseală, întors la hanul "Frumosului Janus", se aruncă în pat și imediat se cufundă-ntr-un somn de plumb.

Demnul stăpân al hanului, pe la ora opt, îl trezi, cerându-i banii pentru ziua care începea: se plătea dinainte.

Cavalerul își scutură buzunarele fără să găsească un bănuț. Suspinând, aruncă o privire diamantului de la degetul mic și-l rugă pe hangiul să-i caute un cumpărător. Hangiul înțelese.

— Ghetoul este la doi pași, domnule, în cinci minute vă aduc un evreu, prieten de-al meu care cumpără pietre prețioase.

— Adu-mi și unul care vinde haine.

— Păi, va fi același, răspunde hangiul, care plecă în fugă.

Câteva minute mai târziu se întoarse însoțit de un bărbos, murdar și soios, care nu mai termină cu plecăciunile și aduse cu el mai multe costume.

Ragastens îi întinse diamantul, Evreul scoase din buzunar un cântar mic, cântări diamantul și-l examina cu lupa.

Apoi urmă o târguială. Evreul oferi pentru început un sfert din valoarea diamantului. Văzând însă că nu-l poate păcăli ușor pe clientul său, după multe lamentări trebui să se resemneze și să plătească trei sferturi din prețul real.

Ragastens își alese haine noi și pe măsură ce le proba își completa ținuta, târguiala cu evreul continua.

În final, cavalerul era echipat din cap până-n picioare cu lucruri noi, frumoase, strălucitoare. Dar după ce plăti totul și hangiul pe trei zile, se trezi cu câțiva scuzi.

Tocmai se pregătea să plece când, hangiul, îl anunță că are un vizitator. Un personaj ciudat intră în cameră.

Bătrânul intră făcând o mulțime de temeneli.

Hangiul îl introduse afișând un respect straniu, prin care răzbătea și spaimă. Și, cum acesta rămăsese în ușa pentru a-și satisface curiozitatea, Ragastens îi făcu un semn pentru a-l

concedia.

Hangiul se retrase. Dar nu pierdu nimic din această întrevvedere pe care o urmări de la început și până la sfârșit, prin gaura cheii. Cum rămăseseră singuri, Ragastens își scrută vizitatorul cu privirea.

— Seniorul Giacomo — servitorul dumneavoastră.

— Domnul Giacomo, am onoarea!..

— Am fost însărcinat să vă dau asta.

Vorbind astfel seniorul Giacomo scoase din pelerina sa o pungă pe care o puse pe masă. Punga făcu un zgomot metalic...

— Sunt aici o sută de pistoli, continuă Giacomo înmulțindu-și plecăciunile... dacă vreți să numărați...

— Poftim? — zise Ragastens. Spuneți că sunt aici o sută de pistoli? Și sunt ai mei?

— Dumneavoastră sunteți cavalerul de Ragastens?

— Eu, în carne și oase.

— În cazul acesta, banii vă aparțin.

— Dar de unde sunt?... Să fiu spânzurat, dacă pricep ceva...

— Sst!... numărați domnul meu...

Aiurit, Ragastens desfăcu pungă în timp ce un surâs sardonice se întindea pe fata tăbăcită a lui Giacomo.

Cei o sută de pistoli erau acolo.

Și, cu toată uimirea pe care o resimțea, Ragastens îi strecură totuși în centura sa de piele.

Acum se pregătea să afle mai multe. Dar acesta plecase!...

Îl chemă pe hangiu.

— Unde s-a dus senior Giacomo?

— A plecat, monseniore, răspunse hangiul făcând o plecăciune până la pământ.

Această venerație subită îl surprinse pe Ragastens.

— Hei, hei, zise el luându-l de ureche, ai văzut tot, nu-i așa?

— Monseniore, scuzați-mă... și vă rog să iertați pe bătrânul hangiu care are marea onoare să vă găzduie...

— Ah, așa! Întrerupse Ragastens, năucit, o să aflu și eu ce înseamnă asta?...

— Asta înseamnă că acum știu ceva ce nu știam până acum o oră... că sub ultimul meu acoperiș a binevoit să-și caute adăpostul un aliat... un prieten... O rudă poate, a celui mai ilustru și temut senior din Roma... Și știu asta, fiindcă seniorul Giacomo care a ieșit de aici este omul de încredere al Lucreției Borgia... Intendentul palatului Riant.

Și, zicând aceste cuvinte, hangiul se retrase, cu plecăciuni până la pământ.

Ragastens rămase pe gânduri, câteva clipe. Apoi, se hotărî să iese și îndemnându-l pe Căpitan porni la pas pe drumul Florenței, ieșind prin poarta Florentină, pe care intrase cu o seară în urmă.

Își spunea că este de datoria lui s-o anunțe pe Primevère de uneltirile ce se pregăteau, fără să-și mărturisească că dorința de-a o revedea era mai puternică.

Și porni în galop spre locul unde o întâlnește.

Căpitan, fără să fie îmboldit din pinteni, înțelese dorința stăpânului și galopa ca vântul.

Așa ajunseră în locul în care, urmărită de Giacomo, fata îi ceruse ajutorul.

Merse mai departe, apoi coti la dreapta, spre locul în care dispăruse fata. Ajunse repede la liziera unei păduri de măslini și lăsă calul la pas, pământul fiind presărat cu crengi și crăpat pe alocuri de rădăcinile solide ale măslinilor.

Pădurea era deasă. Fu nevoit să coboare de pe cal și să-și urmeze drumul pe jos. Tot mergând prin pădure ajunse la un râu. Se opri, îl dehamă pe Căpitan și-l adăpă. Apoi, își

scoase din traistă o bucată de carne și un codru de pâine, un ulcior de vin pe care-l puse în apă să-l răcească.

— Ei, drăcie! zise el cu voce tare, ce pădure minunată! Și ce râu zglobiu! Lipsește numai o nimfă sau o naiadă!

— Ba nu o vezi tu! Pentru că ea te privește cum mănânci, îi răspunse o voce dulce; apoi urmă un hohot de râs.

Cavalerul se ridică dintr-un salt, speriat... Și rămase înmărmurit, când de partea cealaltă a fluviului o zări pe frumoasa Primevère, fata în rochie albă pe care o căuta în acest cadru, părea într-adevăr o floare de primăvară.

— Ei, bine! Am impresia că nimfa râului te-a speriat, cavalerie?

— Doamnă, răspunse Ragastens, nu mi-e teamă decât de un singur lucru... nu cumva această apariție să se evapore...

— Ce faceți în aceste locuri îndepărtate?

— Vă căutam! Dar dumneavoastră?

— Eu vă așteptam, răspunse ea.

Ragastens scoase un chiot de bucurie. Trecu din câteva salturi peste râu și se așeză la picioarele fetei.

— Vă așteptam cavalerie, continuă ea, cu o voce nesigură, plină de emoție, pentru că în dumneavoastră am găsit un apărător, un om demn de încredere... M-am înșelat?...

— Oh, nu, doamnă, zise cavalerul, nu v-ați înșelat deloc, în ce mă privește, de când v-am văzut nu mai am liniște și singura mea dorință este de-a vă apăra...

— Chiar trebuie să fiu apărată!...

— Știu, doamnă!

— Știți?

— Cuvintele dumneavoastră ar fi de ajuns pentru a mă convinge... dar am aflat mai multe și pentru asta vă căutam...

— Ce ați aflat? întrebă fata cu o teamă nestăpânită.

— Am aflat adevăratul dumneavoastră nume!... Știu că vă numiți Beatrix, că sunteți fiica contelui Alma...

La aceste cuvinte fata se îngălbeni și făcu un pas înapoi, uitându-se speriată în jurul ei.

— Oh, nu vă fie teamă. Niciodată nu voi mai rosti aceste nume.

Fata se apropie tremurând toată și-i întinse mâna pe care acesta o duse la buze.

— Iertați-mă, domnule!... mi-e teamă pentru că sunt înconjurată de tot felul de dușmani... numele meu nu trebuie să-l afle nimeni...

— Printr-o întâmplare am aflat numele dumneavoastră... și mărturisesc că această întâmplare este într-adevăr înfricoșătoare...

— Ce vreți să spuneți?

Ragastens îi povesti atunci fetei scena teribilă la care asistase pe malul Tibrului, cu toate amănuntele repetându-i cuvintele muribundului.

— Sunt pierdută!... zise fata, abia șoptind.

— Pe soarele din cer, vă jur că zilele nemernicului care va făcut să plângeți sunt numărate, numai să-mi spuneți numele lui...

Primevère dădu din cap, în timp ce o scuturau frigurile. Apoi, uitându-se spre cavaler, ea zise:

— Ei bine, da. Veți afla tot!... Dar nu acum... nici aici!... Vineri, la ora unu noaptea ne vom întâlni pe calea Appia... Veți număra de la stânga douăzeci și două de morminte... la al douăzeci și treilea vă veți opri și vă veți apropia de cel ce vă va spune: Roma! Veți răspunde: AMOR! Atunci, cavalerie veți ști cine sunt dușmanii mei.

Cavalerul își duse mâna la inima care sta să-i sară din piept și vru să spună ceva. Dar frageda și grațioasa Primevère se pierduse în desișul pădurii...

Gânditor, hărțuit de tot felul de gânduri, cavalerul îl înhăma pe Căpitan, ieși din pădure și încălecă, pornind înapoi spre Roma. Dar, din prudență, făcu un mare ocol și ajunse spre seară pe alt drum la han.

Capitolul VII Alexandru Borgia

A doua zi, de dimineață, Ragastens strălucitor în frumosul său costum se pregătea să meargă la castelul Saint-Ange. Era gata să plece când văzu o mulțime de oameni, râzând și discutând între ei, mergând toți în aceeași direcție.

— Unde merg oamenii ăștia? îl întreabă pe hangiul care-i ține calul de frâu.

— La Sfântul Petru, domnule.

— La Sfântul Petru? Este azi vreo sărbătoare? Nu e nici Paștele, nici Crăciunul...

— Nu, dar este o ceremonie. Și încă una frumoasă! Se spune că va fi nemaipomenit. Ca să mă înțelegeți bine e vorba de funerariile monseniorului Francois Borgia. Duce de Gandie, ucis mișelește.

— Ucis?

— Ei da! Au găsit cadavrul, străpuns de un cuțit, în piept!

— Și unde au găsit cadavrul?... întreabă Ragastens cu o curiozitate nedisimulată.

— În Tibru!... La trei sute de pași de aici!

— În Tibru!...

— Bandiții, nu s-au mulțumit să-i omoare, l-au aruncat și în fluviu, sperând poate că nu i se va mai găsi trupul purtat de ape, în mare...

— Va să zică. Cadavrul a fos găsit în Tibru!

— Așa cum vă spun. la trei sute de pași de aici! L-au descoperit ieri dimineață, pe la ora unu, la aproape o oră după ce a-ți părăsit hanul...

— Și cine e asasinul? Nu e nici o bănuială?

— Au fost arestați vreo doisprezece oameni cu o reputație proastă... Cu siguranță vor afla criminalul pentru că însuși monseniorul Cezar conduce ancheta...

— Mulțumesc pentru informație — dragă Bartolomeo.

— Știți, domnule cavaler, ce spun unii?...

— Ce spun? întreabă Ragastens, plecându-se peste șa.

Dar Bartolomeo tăcu. Își adusese aminte că Ragastens primise cu o seară în urmă vizita intendentului de la palatul Riant și că, după toate aparențele era prieten al familiei Borgia... Aruncă o privire înspăimântată spre Ragastens.

— Nimic, bâigui el? Nu se spune nimic...

— Ei bine, am să vă zic eu ce se spune! Se spune că palatul Riant este foarte aproape de Tibru — unde a fost găsit cadavrul ducelui de Gandie... nu-i așa?

Bartolomeo se îngălbeni apoi se făcu livid de frică.

— Eu nu știu nimic Excelență... Nimic, vă jur! Nu știu nimic, nu spun nimic nu bănuiesc nimic.

Cavalerul porni la pas către castelul Saint-Ange și trecu prin dreptul bisericii Sfântul Petru.

În piața cea mare, placată cu marmură, se strânsese un puhoi de oameni. Vestea morții lui Francois Borgia făcuse vâlvă.

Ragastens privea mulțimea strecurându-se spre piață... Șoapte înăbușite răzbăteau până la el, iar fiori de groază înfrigurau asistența. În unele grupuri se cerea răzbunarea morții lui Francois. De câte ori era pronunțat cuvântul "răzbunare" ochii tuturor se îndreptau către castelul Saint-Ange, nu era nici o îndoială că aceste priviri amenințătoare îi erau adresate lui Cezar.

Preocupat de cele auzite și văzute, Ragastens nu observă pe călugărul care trecea de la un grup la altul, spunând câteva cuvinte șoptite la urechile unora, făcând semne misterioase altora. Călugărul nu era altul decât Dom Garconio.

Ce pune la cale, oare?

Întrebarea asta și-ar fi pus-o cavalerul dacă l-ar fi zărit pe călugăr. Dar, așa cum am spus, el mergea încercând să afle ce gândea mulțimea, în același timp amintindu-și de întâlnirea cu Beatrix. Imaginea fetei era mereu prezentă în fața ochilor lui și-l absorbea în întregime.

Când ajunsese în fața porții castelului Saint-Ange, în mulțime se simțea o neliniște crescândă, o tulburare ciudată. Liniștit pătrunse în curtea castelului, presărată de lachei, soldați, ofițeri și nobili.

Ragastens, descălecuse și privind în jurul lui se gândea cui s-ar putea adresa, când o voce joasă, hârâită lângă el.

— Hei, "Facchini"!... nu vedeți că domnul cavaler de Ragastens vă întinde hamurile calului?

Lacheii vizați de această voce se năpustiră spre cavaler și cu mare respect, îl luară pe Căpitan pentru a-l duce într-unul din marile grajduri ale castelului.

Ragastens, privi în jurul său să vadă cine-i venise în ajutor.

— Baronul Astorre! zise surprins.

— Chiar eu, răspunse namila, încântat să vă pot sluji și să vă conduc prin acest labirint care e castelul Saint-Ange!

— Pe cuvântul meu, dragă baroane, vă rămân îndatorat... Dar, dați-mi voie să mă interesez de sănătatea dumneavoastră... Cu toate că aveți brațul bandajat, sincer că nu am fost atât de neîndemânic încât să vă fi produs vreo rană serioasă...

— După cum vezi cavaliere, nu arăt a muribund și pe toți dracii, sabia care trebuie să mă trimită în ceruri nu s-a turnat încă... Dar, haideți... am să vă conduc până la apartamentele monseniorului Cezar, care, în acest moment stă de vorbă cu Ilustrul Părinte...

Baronul îl conduse până la o scară din marmură roz, de la înălțimea căreia se deschideau o mulțime de săli decorate luxos. Ajunseră într-un salon mare plin de lume — nobili, gărzi, curtezani, care pălăvrăgeau fără reținere.

— Domnilor, îi întrerupse Astorre, dominând conversația, dați-mi voie să vi-l prezint pe cavalerul de Ragastens, gentilom francez, sosit în Italia pentru a ne da lecții de scrimă, eu fiind primul său elev, eu invincibilul Astorre și vă pot spune că am primit o lecție pe care n-o voi rata multă vreme!...

Toate privirile se îndreptară spre Ragastens. Acesta tresări, pentru că surprinsese în discursul lui Astorre un ton de batjocură, iar acum priviri ironice îl cântăreau...

Cezar Borgia se afla într-adevăr la Papă așa cum baronul Astorre îi spusese lui Ragastens.

Alexandru al VI-lea era, în acel timp, un bătrân de șaptezeci de ani. Fizionomia lui mobilă și subtilă purta masca unei remarcabile diplomații. Alexandru era un bărbat de înălțime mijlocie ce se ținea drept, cu toate că uneori capul i se aplecă sub greutatea gândurilor. Era un bătrân bine conservat. Originea lui spaniolă se regăsea în ochii aspri și mândri, în linia gurii fină și strânsă, în sprâncenele stufoase și negre.

În momentul în care noi intrăm la Papă, acesta se afla într-un oratoriu sever mobilat, așezat

într-un fotoliu cu spătarul sculptat.

Un tânăr, abia trecut de douăzeci de ani, se afla în fața sa, în picioare, într-o atitudine plină de respect și demnitate, care aștepta sfârșitul întrevederii ce dura o jumătate de oră. Ochii săi strălucitori se fixau pe un tablou care fusese prins în perete. Tânărul urmărea îngrijorat privirile papei.

— Frumos! zise Papa. Minunat! Rafael, copile drag, vei fi un mare pictor...

— Deci... Sfinția Sa nu este nemulțumită de această madonă?...

— Splendid, Sanzio! Nu găsesc alt cuvânt,.. Este atât de simplă și de curată...

Tânărul cu ochi viștiori asculta aceste laude cu o nobilă modestie. Voia să se retragă când fu reținut printr-un gest.

— Și această "Transfigurare", întrebă el cum merge.

Rafael Sanzio deveni neliniștit și suspină lung.

— Opera asta mă înnebunește.

— Lasă, lasă! Curaj! Bine copilul meu ești liber... Ah un singur cuvânt. De unde iei modelele? Unde ai găsit această frumusețe senină pe care ai pictat-o?... Vreo nobilă doamnă, fără îndoială.

— Sanctitatea Sa să mă ierte, răspunse Rafael. Nu printre nobilele doamne am găsit această suavitate a trăsăturilor, această armonie a conturilor, aceste reflexe profunde de noblețe care sunt ale unui suflat curat...

— Și, unde deci?...

— În popor, printre oamenii de rând care știu să iubească. Să sufere,..

— Deci, madona ta?...

— Este o fată simplă din popor, o umilă "formamarina".^[1]

Papa rămase pe gânduri și pentru câteva clipe închise ochii.

Apoi adăugă:

— Ei, bine Rafael, vreau s-o cunosc!... Du-te, acum!...

Tânărul se retrase, îngrijorat, uimit.

În ce-l privește pe Papă cu ochii pe "Fecioara în jilț", murmură:

— Da... vreau s-o cunosc pe copilița asta!... Poate inima mea va renaște din propria ei cenușă! Să mai iubesc odată! Să trăiesc... Oh! Măcar o oră!

Alexandre al VI-lea se întoarse spre ușă și spuse: "Intră".

Ușa se deschise și apăru Cezar.

Fizionomia papei se transformă curios. Capul plecat în piept, mâinile împreunate arătau o mare suferință. Dar nimeni n-ar fi putut spune dacă suferea sufletul său trupul său. Îi făcu un gest lui Cezar de-a lua loc.

Ducele de Valentinois, în zale, cizme cu fața aspră, pumnul apăsător pe mânerul săbiei, cu ochiul la pândă și cu gura strânsă într-un zâmbet cinic, forma un contrast mare cu înfățișarea tatălui său.

Preotul contra diplomatului...

— Ei bine, fiul meu, zise Papa, ne-a fost dată și această mare durere?... Mi-a fost hărăzit, la sfârșitul vieții să văd pe unul din fiii mei ucis de pumnalul unui bandit? Cel mai ascultător din copii mei... cel mai bun, poate!... Ah! Ce tată nenorocit sunt! Cerul mi-a pedepsit astfel păcatele, fără îndoială!

Cezar nu mai scoase o vorbă. Papa își ștergea ochii din care nu curgea nici o lacrimă.

— Dar, zise el, răzbunarea mea va fi zdrobitoare. Știi ce pedeapsă merită ucigașul, Cezar? Știi?

Cezar tresări și o undă de neliniște trecu pe fața lui. Continuă să tacă. Alexandru îi luă mâna.

— Vreau să fie cumplită. Ucigașul, oricine ar fi, din popor sau din nobilime, chiar de-ar fi un mare senior, chiar rudă de-a noastră, asasinul va îndura supliciul pe care l-am hotărât, adineauri! I se vor smulge unghiile, i se va tăia limba, i se vor scoate ochii vă fi pus la stâlpul infamiei până ce va muri. Atunci i se va smulge inima și ficatul pentru a fi aruncat la câini, apoi corpul său va fi ars, iar cenușa spulberată în Tibru... Crezi că e suficient, Cezar? Vorbește!

Cezar nu răspunse. Se îngălbenise. Papa zise:

— Ah, bietul meu Francois! Când mă gândesc că numai alaltăieri seară, plin de viață și veselie, a venit să mă vadă... Și eu l-am sfătuit să meargă s-o vadă și pe Lucreția... Ah, blestemat sfat... Pentru că, ieșind din palatul Lucreției a fost ucis... Sărmanul Francois! Atât de bun! Atât de tandru!... inima-mi sângerează... Dar tu nu plângi, Cezar?...

— Tată, aștept să termini comedia asta pentru a-ți vorbi de lucruri serioase...

— Cerule! Ce înseamnă asta!...

— Asta înseamnă că moartea lui Francois îți convine foarte bine.

— Copil nefericit! Cum poți rosti asemenea blasfemie! Îmi jignești durerea.

— Francois îți stătea în cale, tată, zise Cezar ridicând tonul. Speriat, laș, nedemn de numele de Borgia pe care-l purta, dușman ascuns al gloriei și măreției tale, conspirator neputincios, incapabil de dragoste sau de ură, ne dezonora, tată! Moartea lui este binevenită!

— Conspirator?... Spui că el conspira?...

— Știi la fel de bine ca și mine, tată!

— N-are importanță! Crima este atroce și trebuie pedepsită! Auzi, Cezar?... Orice ar fi făcut împotriva noastră, nimeni nu are dreptul să ridice mâna asupra unui Borgia! O pedeapsă exemplară trebuie să arate lumii că Borgia sunt inviolabili!

— Sunt de aceeași părere, tată, zise cu răceală Cezar și vă jur că ucigașul va fi găsit? Chiar eu mă voi ocupa de aceasta.

— Atunci încep să mă liniștesc, Cezar... După ce am potolit nobilimea și am pus botniță poporului, după ce am împlânzit Italia și am pus Roma-n colivie, noi ne lăsăm omorâți, înseamnă că tot ce am făcut nu are nici o valoare!... Numai un Borgia poate atenta la un Borgia!

— Tată, înțelepciunea ta este uimitoare și mă închin cu umilință în fața geniului tău. Francois ne trăda...

— Providența l-a pedepsit cu o liniște care-mi tulbură inima mea de părinte...

— Și acum, că am reușit să luăm o hotărâre privind răzburarea...

— O să-l găsești pe ucigaș, nu-i așa, Cezar? Promite-mi ca să mă liniștesc.

— Ți-o jur, tată... și știi ce înseamnă jurământul unui Borgia... când acesta-și apără interesele?... Acum aș vrea să aflu un detaliu care îmi scapă...

— Vorbește, Cezar!

— Spuneai că Francois conspira și că moartea lui ne scoate din primejdii.

— Cerule! Tu ai spus asta!

— Dar tu ai gândit-o... Să spunem că ai rostit-o prin cuvintele mele...

— Bine, și?

— Ei bine, tată, luminează-mă, cu cine conspira Francois? E important să știi...

— Papa se gândi câteva clipe.

— Fiule, zise el, este adevărat că Francois se aliase cu dușmanii noștri cei mai puternici...

— Cine sunt?

— Cine sunt! Dacă aș ști să-ți spun, treabă ar fi foarte simplă.

— Deci nu știi numele conspiratorilor?

— Știu numai că se completează, asta-i tot!... Știu că vor să mă omoare — și pe tine, Cezar!... Știu că trădătorii-și puseseră speranțele în Francois... divina Providență odihnească-i sufletul...

— Gândește-te la noi, tată!

— Adevărat!... Și à propos de asta, am o idee. Ideile papei erau întotdeauna funeste. Cezar știa!

— Aș vrea să te însori! spuse repede bătrânul Borgia.

Cezar izbucni în râs, liniștit.

— Ce rău am făcut, tată? întreabă el.

— Nu glumesc, Cezar... Îți știu gusturile, știu că sfânta căsătorie nu intră în vederile tale libertine, pe care de altfel nu le condamn... Deci, dacă-ți vorbesc de o posibilă căsătorie este pentru a consolida pentru totdeauna puterea noastră...

— Te ascult, tată, zise Cezar, care devenise atent, serios.

— Ascultă Cezar, de multe ori privesc înapoi, la viața mea și-mi vin în minte toate necazurile ce a trebuit să le înfrunt pentru a cuceri gloria și averea casei noastre...

Vocea bătrânului căpătă asperități... fața i se întunecă.

— Atunci Cezar, am impresia că fantomele dau târcoale în jurul meu!... Prinți... conți, episcopi și cardinali... O horă infernală de capete livide mă împresoară amenințător... toți cei ce au murit în preajma noastră, de sabie sau de otravă... Malatesta, Manfredi, Vitelli, Sforza... toți ies din morminte și-mi spun: "Rodrigue Borgia, cine ucide va fi ucis! Borgia vei sfârși otrăvit!..."

— Tată! Alungă aceste gânduri...

— Cezar! Cezar! murmură Papa luând mâna fiului său, am o presimțire teribilă: voi muri curând... și voi muri otrăvit... Taci! Lasă-mă să sfârșesc! Eu dacă mor, nu-i nimic! Dar tu!

— Sunt amenințat și eu?

Papa îl privi pe Cezar scrutător și văzu pe chipul acestuia cum se așterne, încet, încet, groaza.

— Băiete! Tu crezi că împotriva mea completează? Haida, de! De n-aș fi decât eu, m-ar lăsa să mor de bătrânețe... fiindcă sunt terminat.. Dar tu! Tu! Tu! Tu moștenitorul demn al puterii mele! Tu care ai cucerit romanii! Tu care visezi să refaci imperiul lui Nero și Caligula! Tu, Cezar, fiul meu, tu ești în primejdia mare. Pe tine vor să te omoare și pentru a le fi mai ușor, eu trebuie să dispar înainte...

— La dracu! Înainte de a atinge cineva un singur fir de păr de-al tău voi incendia Italia, de la capul Spartivento până în Alpi!...

— E ceva mai bun de făcut, Cezar! spuse Papa ai cărui ochi negri se luminau de satisfacție.

— Vorbește... sunt gata să aud orice!

— Ei, bine Cezar... această căsătorie... ar aranja totul!

— Măcar pot să aflu... Numele celei care va aduce ca zestre pacea în Italia și certitudinea că puterea noastră este consolidată?

— Am să ți-l spun: Este fața contelui Alma... Beatrix!

— Fiica contelui Alma!... zise Cezar uimit.

— O cunoști?

— Nici nu știam că are o fată contele! Dar, tată, cum îți imaginezi că ar fi posibilă o alianță între Borgia și Alma? Spuneai că am cucerit Romgna... Este adevărat, dar citadela Monteforte nu a capitulat paisprezece luni de asediu și șase asalturi au fost inutile! Contele Alma, seniorul de Monteforte rămâne neclintit, insolent, superb o permanentă amenințare.

— Ei! Ai pus degetul pe rană... Monteforte a devenit locul de întâlnire al tuturor nemulțumiților... Al tuturor despuiaților și dezmoșteniților noștri. Intrigant, activ, curajos, contele Alma a strâns în jurul său într-un mănunchi toată ura și dușmănia răspândite în Italia. Înțelegi de ce Beatrix trebuie să devină soția ta?

— Niciodată contele nu va consimți...

— Îl vei constrânge...

— Cum?

— O vei răpi pe fiică-sa, mai întâi.

Cezar neîncrezător, căuta argumente puternice pentru a desființa aceste planuri ce nu-i surâdeau deloc. Dragostea puternică ce-i prinsese inima și-i creștea din oră-n oră mistuitoare, nu-i lăsa loc pentru o astfel de propunere.

— Vei ataca Monteforte cu forțe suficiente, vei cuceri și această ultimă fortăreață. Îl vei ține pe conte la respect și atunci îi vei propune căsătoria cu fiică-sa? Este o lovitură de maestru, magnifică, superbă... Va fi sfârșitul răscoalelor, va fi împăcarea și liniștea totală... Dușmanii noștri nu vor mai îndrăzni să ne atace, vor fi descurajați... Fata e frumoasă, știi?... Această Beatrix e frumoasă foc!...

Cezar ridică din umeri. Papa se ridică.

— Văd că propunerea mea nu-ți surâde...

Cezar rămase tăcut, încăpățânat.

— Fie! zise Borgia privind-l cu mare viclenie. Renunț... Voi găsi eu mijlocul de a mă apăra și a te apăra și singur fără a te obliga să te însori cu Primevère...

Cezar tresări. Se făcuse galben.

— Ce-ai spus, tată? Întrebă cu o voce stinsă.

— Am spus: Primevère... Așa i se spune lui Beatrix...

— Vrei să spui că Primevère este fata contelui Alma?

— Chiar așa! Ce naiba te emoționează într-atât?

Cezar respiră zgomotos, își strânse centura și întorcându-se spre Papă:

— Tată când trebuie să pornesc spre Monteforte?

— Am să-ți spun asta peste patru zile... Deci, accepți?

— Da, zise Cezar cu dinții strânși.

— Bine!... Mergi acum și ocupă-te de funeraliile bietului Francois. Mi s-a spus că poporul este cam agitat din cauza asta...

Cezar ieși dând din umeri, disprețuitor. Papa ascultă câteva clipe zgomotul făcut de pinteni pe dale apoi simplu murmură.

— Imbecilul!...

Cât despre Cezar, acesta după ce trecu prin mai multe săli coborî câteva scări și altele, până în pivnițele Vaticanului. Nimeni nu-l însoțea. Din pivniță, printr-o treaptă, coborî mai adânc în subsoluri, ajunse la un cavou circular. Apăsă cu amândouă mâinile o piatră ce nu se deosebea cu nimic de celelalte și în fața sa peretele se întredeschisese lăsând loc să pătrundă silueta unui om. Un tunel, umed întunecat pornea de aici. Cezar porni fără să-i pese că nu avea lumină.

Acest tunel era faimosul drum subteran ce unea Vaticanul cu castelul Saint-Ange. Pe vremea aceea numai trei oameni cunoșteau existența lui: Papa, Cezar și Lucreția.

Capitolul VIII Călugărul

După prezentarea pompoasă și ironică făcută de baronul Astorre mulțimea de curtezani se întoarse spre noul venit! Cavalerul salută cu o grație impertinentă — așa cum numai el știa s-o

facă.

— Domnilor, se adresă el cu o modestie ce friza insolența, domnul baron Astorre este prea bun când îmi face onoarea de a-și aminti de cele șase lovituri primite.

Astorre păli și cu o privire rugătoare aștepta salvarea de la prietenii săi. Era clar că pe terenul aluziilor și ironiei nu se putea lupta cu cavalerul.

Un tânăr se apropie și, salutând pe Ragastens.

— Deci domnul cavaler a venit... cum ai spus, Astorre? Să ne dea lecții de scrimă?

— La dispoziția dumneavoastră, domnule, zise Ragastens cu politețea sa impecabilă.

— Fii atent, dragă Rinaldo, zise Astorre râzând. Domnul are o poreclă teribilă! I se spune "Cavalerul spadei".

Hohote de râs izbucniră în apropierea lui Ragastens.

— Pe cuvântul meu! Vreau să mă conving dacă acest nume se justifică...

— Nu veți reuși, domnule, răspunse Ragastens.

— Și de ce, mă rog?

— Fiindcă n-am chef să mă bat...

— Spuneți mai bine că nu vreți să vă bateți...

— N-ați înțeles... spuneam că nu sunt dispus decât să vă dau o mică lecție, de care se pare că aveți atâta nevoie...

Se făcu liniște deplină și fiecare aștepta urmarea provocării. Cavalerul continuă:

— Din nefericire, ieri am făcut un legământ...

— Acela de a nu vă expune?...

— Văzând ce pradă ușoară sunteți voi italienii m-am hotărât să nu mă mai duelez decât cu doi adversari deodată.

Un murmur amenințător străbătu mulțimea.

— Pentru spada mea, e nevoie de două săbii — cel puțin!

Trei săbii scânteiară, printre care și cea a lui Rinaldo.

— Am cerut două, mi se oferă trei... Accept, dacă mi se oferă!

Își scoase de îndată sabia și luă poziția de luptă.

Strălucea de curaj și îndrăzneală.

— Domnilor, pentru azi, numai o lecție... Veți vedea cum trei spade descriu curbe elegante în spațiu. Atenție... Una!

Unul din cei trei spadasi scoase o exclamație furioasă spada să îi fusese smulsă din mână.

— Două! continuă cavalerul.

Spada lui Rinaldo zbură. Fandând spre cercul de spectatori, acesta încercă să-i prindă arma. Dar spada era ruptă...

În momentul în care se aplecă pentru a o ridica de la pământ, un călugăr se apropie de el. El scoase de sub pelerină o sabie strălucitoare, întinzându-i-o lui Rinaldo:

— Iată una care nu se frânge. Pentru onoarea Romei, pentru salvarea noastră, atingeți-l pe acest insolent. Rinaldo nu mai asculta. Luase arma și lăsându-se către cavalerul de Ragastens, luă poziția de duel, chiar în momentul în care acesta număra:

— Trei!

Al treilea adversar fusese și el dezarmat.

— Ah! făcu Ragastens, întorcându-se spre Rinaldo, se pare că o lecție nu vă ajunge... Îmi place încăpățânarea dumneavoastră... Iată uită, aveți o spadă nouă. Credeam că s-a frânt...

Rinaldo nu spunea nimic și scrima rece, hotărât să-i atingă măcar o dată pe cavalerul Ragastens.

— Văd că nu ați înțeles... Priviți cu atenție... Mai întâi vă obosesc pumnul, cu aceste lovituri

repetate. Bun!... Acum cu această serie de dubleuri vă smulg sabia... O ultimă lovitură... și patru!

Sabia zburase... Descrie o curbă și era gata să cadă în mijlocul privitorilor...

Un strigăt ușor se auzi. În cădere atinsese mâna unui valet zgâriindu-l.

— Nu-i nimic! zise călugărul venind spre lacheu. Taci și vino după mine. Te voi vindeca pe loc.

Valetul îl urmă pe călugăr, uimit, căci zgârietura nu părea deloc îngrijorătoare.

În acest timp, adunarea fu străbătută de un murmur. Toate capetele se descoperiră. Cezar Borgia își făcuse apariția.

— Pe cai, domnilor.. Azi ne așteaptă o ceremonie funebră... Dar peste câteva zile, vom porni la luptă.

Din toate piepturile răsună, puternic: Vivat!

Și mulțimea îl înconjură pe Cezar.

— Da, domnilor, continuă el, nu peste multă vreme pornim... Fiecare să fie pregătit pentru lupta cea mare... Nu va fi ușor. Până atunci însă, să mergem să-l îngropăm pe prea iubitul meu frate Francois... Domnule cavalier de Ragastens, veți merge lângă mine. Ați înțeles?... Domnilor, vi-l prezint pe domnul cavalier de Ragastens, prietenul meu... Unul dintre cei mai buni!

O clipă mai târziu Cezar se îndrepta către scara de onoare dădea în curtea castelului. Mulțimea de curtezani îl urmă cu zgomot de arme și de pinteni.

Numeroase mâini îi fură întinse lui Ragastens. Unii se grăbeau să salute un favorit al stăpânului, alții erau fericiți să-și exprime admirația pentru vitejia sa.

Dom Garconio — Călugărul ce-i împrumutase o sabie nouă lui Rinaldo. Îl luase cu el pe valetul atins de sabie. Nu făcuseră nici douăzeci de pași, când, cel din urmă, cuprins de amețeață se opri deodată. Se făcu livid. În colțul buzelor îi apărură o spumă. Vru să spună ceva. Dar gâtul său nu putea scoate decât niște sunete guturale. Apoi genunchii i se înmuieră și căzu la pământ.

Garconio, plecat asupra lui, urmărea atent fazele agoniei. Agonia fu scurtă.

— Bine, își zise Dom Garconio... Așa cum prevăzusem, otrava paralizează limba, imediat ce-și face efectul... Deci, fără vorbărie în momentul agoniei... Pe de altă parte această agonie vine cam prea repede... calculasem producerea ei în două ore după rănire. Va trebui să modific dozarea.

Apoi, Garconio, aruncând o ultimă privire cadavrului, se îndepărtă încet, cu capul plecat, absorbit de calculele sale savante.

Funerariile ducelui de Gandie, Francois Borgia au avut loc cu mare pompă. După slujba solemnă celebrată la Sfântul Petru, o procesiune plimbase corpul prin oraș.

Pe la ora cinci, după ce turul orașului era făcut, în bătaia clopotelor tuturor bisericilor, sicriul fu readus la Sfântul Petru. Aici se închise sicriul și fu depus într-unul din cavourile criptei.

Pe tot parcursul procesiunii, răsunară țipete sfâșietoare și amenințătoare. Cezar privea cu uimire lumea aceasta dezlănțuită și-și dădu seama că nu lui i se adresau amenințările mulțimii.

— Pe sfânta cruce, împotriva cui strigă mulțimea?

Lângă el, în dreapta sa, așa cum îi spusese, mergea cavalierul de Ragastens. Ceva mai în spate, venea Astorre, favoritul detronat, apoi Rinaldo, ducele de Rienzi și vreo sută de alți nobili.

Cezar aruncă o privire în urma sa. Lucru ciudat, curtezanii, care în astfel de împrejurări ar fi înălțat săbiile și s-ar fi grupat în jurul lui, acum nu se clinteau. Și chiar, se părea că se făceau tot felul de semne în mulțime.

Cezar păli. Fusese trădat?...

Aproape imediat însă, își reveni. Nu! Nu pe el îl fluierau... Țipetele, strigătele erau acum brutale!

— Moarte asasinului lui Francois!...

— În Tibru, francezul afurisit!...

— Dreptate! Ucigașul să fie dus la călău!...

Și toți pumnii se întindeau spre Ragsatens. Borgia avu un râs răutăcios.

— Drace! zise el, auzi cavalerie?

— Aud, monseniore, dar nu pricep.

— Și totuși este italiana corectă...

— Pfu! Este italiana vulgară!

— Dar, ce le-ați făcut?

— Și dracu și-ar pierde latineasca lui, monseniore. Hei... sunt turbați... Atenție, Căpitan!...

Situația devenea primejdioasă. Mulțimea care se mișca într-un flux și reflux îl îndepărtă pe Ragastens de Borgia, purtându-l într-un vârtej.

Cavalerul prinse bine hățurile calului și, printr-o presiune a genunchilor, îl făcu atent.

Borgia vru să se întoarcă și să dea ordin de a fi alungată mulțimea. Dar se văzu înconjurat de curtezani. Rinaldo prinse hățurile calului și spuse:

— La castel, monseniore! Vom reveni cu forțe pentru a potoli această rebeliune... Astfel, vom fi striviți.

Ragastens rămas singur și se întreba de ce mulțimea îl acuza de asasinatul ducelui de Gandie. Nu-l văzuse pe Garconio, care deghizat în țăran, alerga de la un grup la altul. Dar observă că este încercuit din toate părțile. Și se gândi iarăși că nu-și va vinde ieftin pielea. Imaginea Primèverei flutură o clipă prin fața ochilor săi. Avu un suspin de regret.

— Bah! șoptește el, puțin prea devreme, puțin prea târziu... puțin îmi pasă! Să le arăt acestor smintiți cum este sabia și curajul său.

În același timp se cambră, înfipse pinteni în pântecul lui Căpitan, care neobișnuit cu un asemenea tratament se cambră, sări și trecu apoi rapid prin mulțimea furioasă.

Într-o clipă, în jurul lor, se formase un cerc gol. Urlete de mânie se auziră, gemete furioase. Căpitan pocnise cu copitele cete de maxilare.

Ragastens răspunse strigătelor cu un hohot de râs.

Căpitan ținut bine de mâna de fier a cavalerului, se lăsă de pe un picior pe altul, furios spumegă, pufnea pe nări, necheza puternic. Nărilor sale larg deschise dădeau impresia că vrea să aspire bătălia. Deodată, Ragastens îi dădu frâu liber... Calul țâșni, se întoarse în cerc, bătut aerul cu copitele.

— Faceți loc, bandiților! Faceți loc mișeilor! tună Ragastens.

— Moarte asasinului! Moarte francezului! răspunse mulțimea într-un cor delirant.

Se auziră pocnituri de armă. Dar nici un glonț nu-l atinse pe cavaler, care într-un vârtej vertiginos, câștiga teren spre piața castelului, atât de aproape acum.

Dar, între piață și cavaler, un șir de oameni ridicau o barieră vie și de netrecut.

Ragastens, totuși se apropie... Deodată, văzu un bărbat că se apropie încercând să-i taie frâul lui Căpitan, cu un cuțit ce-l mânua cu dibăcie.

Ragastens se crezu pierdut. De acum viața lui atârna de un fir de păr. Numai o minune cerească îl mai putea salva. Simți că forțele i se însutesc. În momentul în care omul cu hangerul se năpusti asupra lui Căpitan, se aplecă fulgerător și prinzând omul de centură, îl ridică și-l așează de-a curmezișul calului... Omul nu era altul decât Garconio! Dar Ragastens nu-l recunoscuse, fiindcă n-avusese timp să se uite la el... Porni drept spre bariera vie, care-și înmulțise și injuriile.

Atunci, Ragastens, dând frâu liber lui Căpitan, îl apucă cu amândouă mâinile pe

nenorocitul care se înroșise și turba de furie... Îl ridică deasupra capului și cu brațele întinse, se ridică în scări și cu un efort supraomnesc îl catapultă în violență deasupra asediatorilor.

Apoi, prinse frâul și-l porni pe Căpitan cu o viteză mărită. Calul înnebunit de groază, execută un salt minunat și sărind peste câteva rânduri de oameni, trecu de partea cealaltă a barierei, galopând către poarta cea mare a castelului.

Capitolul IX Maga

Era la Roma, ca mai în toate orașele mari, era la Roma un cartier special numit Ghetto. Era o aglomerare de străduțe întunecate, în mijlocul cărora, printre pietre de pavaj desprinse, băltea apa unor pâraiașe sau lăturile și murdăriile aruncate pentru a putrezi.

Aici răsunau toate limbile pământului, în acest ciudat caparnaum ca și cum toate semințiile și-ar fi trimis reprezentante după căderea turnului lui Babel.

Cartierul acesta — ai cărui locuitori de abia aveau dreptul să iasă — și numai la anumite ore — este Ghetto de care creștinii se-ndreptau cu oroare și dezgust, era rezervat necredincioșilor, barbarilor.

Aici biruiau egipteni — negustori de leacuri vrăjite: țigani, ghicitori în ghioc ai norocului, evrei traficanti de pietre prețioase și stofe: mauri — fabricanți de arme, zale și scuturi de oțel.

În seara în care Francois fusese înmormântat pe la orele 11, un bărbat străbătu una din aceste ulițe infecte.

Era însoțit de patru servitori. Unul mergea înainte luminând calea cu un felinar, ceilalți trei veneau în urma sa. Înarmați cu pistoale și pumnale.

Omul acesta trecu peste lanțul ce bara strada și pe care purtătorul felinarului îl desprinse. Apoi pătrunse în Ghetto și se opri în sfârșit în fața unei maghernițe joase, crăpată plină de șopârle, cu un aspect sinistru și respingător.

Cu un gest ordonă să-l aștepte în stradă. Apoi, fără nici o ezitare, urcă câteva trepte de lemn uscat și putrezit și ajunse în fața unei uși, pe care o deschise.

Intră și închise ușa după el. Se afla într-o încăpere luminată slab de o torță de rășini. În fundul camerei stătea lungită pe o saltea, ghemuită mai degrabă, cu bărbia în genunchi, o bătrână a cărei față era brăzdată de riduri mari, adânci, dar căreia un observator atent, văzându-i sclipirea din ochi, nu i-ar fi dat mai mult de șaizeci de ani.

La intrarea vizitatorului, femeia nu făcu nici un gest, nu scoase nici un sunet. O imperceptibilă tresărire, numai, ca și cum vederea acestui om i-ar fi invitat o durere ascunsă.

— Mă așteptai, Maga, zise omul, bine...

— Am fost prevenită de vizita dumneavoastră pe seară și m-am pregătit să vă răspund. Acum sunt gata...

Bărbatul își desprinse pelerina, își scoase căpșorul care-i acoperea fața în întregime. Dar fața lui rămânea ascunsă de o mască. Măinile îi erau înmănușate, iar părul era ascuns sub o bonetă care îi acoperea ceafa.

Vrăjitoarea ce locuia această coșmelie era îmbrăcată în zdrențe. Nimeni nu știa de unde venise și cine era. Nimeni nu-i cunoștea numele.

Era aici de multă vreme, de ani și ani, oamenii veneau să-i ceară sfaturi în tot felul de împrejurări! Se temeau de puterile ei malifice și-i spunea Maga^[2]. Asta era toată povestea ei.

— Știi cine sunt? întrebă vizitatorul.

Bătrâna nu răspunse nimic.

— Sunt Lorenzo Vicini burghez bogat și n-am să mă uit la prețul consultației, numai să-mi satisfaci...

Vrăjitoarea dădu din cap.

— Mi s-a vorbit despre știința ta... cu toate că sufletul meu de creștin respinge vrăjitoriile, am vrut să vin la tine... Să dea Domnul să nu-mi pară rău că am venit până aici... pentru prima oară și sper, că ultima dată în viața mea...

Maga surâse discret, dezvelind cei câțiva dinți ce-i mai rămăseseră.

— De ce râzi?... Nu mă crezi?...

În acel moment, un cocoș negru se agită mișcând zgomotos aripile.

— Potolește-te, Altair! ordonă bătrâna.

Apoi continuă liniștită.

— A treia oară vii aici, stăpâne!

Omul tresări, înspăimântat.

— Prima oară... Oh! E mult de atunci!... ați venit și mi-ați cerut să vă spun cum să ucideți fără ca cineva să vă bănuiască... Și v-am pregătit o otravă puternică de care v-ați folosit prodigios...

Vizitatorul rămase în fotoliu fără grai, aproape de leșin.

— A doua oară, stăpâne, ați venit să vă salvez de o moleșeală care încet și sigur vă băga în mormânt... O lună mai târziu, erați la fel de puternic ca în tinerețe... Asta a fost acum zece ani, stăpâne!

— Dar ești cu adevărat o vrăjitoare! spuse vizitatorul, cuprins de un tremurat.

— Prima dată, stăpâne, vă numeați Ștéfano a doua oară, Giulio de Faenza, azi, Lorenzo Vicini... Ei bine, am să vă spun numele de temut pe care-l purtați...

Ea se aplecă mai mult și-i șopti numele la ureche.

— Pe tot cerul! Vrăjitoare bătrână, știi prea multe... O să mori.

— N-am să mor, spuse ea cu o stranie solemnitate... n-ai să mă ucizi... Ora mea n-a sunat încă... și, apoi, încă mai ai nevoie de mine... destinul tău și al meu încă nu și-au făcut datoria... și n-ai să mă ucizi fiindcă eu nu te-am trădat.

— Ai dreptate, vrăjitoare! Ai fi putut să mă trădezi! Nu ai făcut-o... am încredere-n tine. Dar acest nume...

— Stăpâne, îl întrerupse Maga, acest nume, este mai ferit în inima mea decât chiar în gândul dumneavoastră. Ei, bine, stăpâne. La prima vizită mi-ai cerut moarte! În a doua, viață! Ce-mi cereți acum?

— Dragoste!... răspunse încet omul.

Bătrâna fu scuturată de un frison. Fața ei palidă se albi și mai mult.

— Vreau să iubesc... chiar de-ar fi numai o noapte, chiar pentru o oră, chiar dacă ar trebui pentru această oră să plătesc cu viața ce mi-a rămas... O noapte de dragoste, Maga și o comoară îți voi așterne la picioare...

Maga dădu din cap. Bărbatul lăsă brațele întinse să cadă.

— Refuzi? zise el eu duritate.

— Comorile voastre le refuz! Cât despre filtru de care vorbiți, pentru mine este un joc de copil... Măine, licoarea ce vă va întineri pentru câteva ore, va fi gata...

— Dar gândește-te, trebuie ca filtrul tău s-o facă pe cea care am ales-o să uite că sunt bătrân... s-o facă să mă iubească!

— Trebuie să știi cine e! zise bătrâna.

— Cine e! Nici eu nu prea știu. Am văzut-o o singură dată, azi prima dată! Azi dimineață habar n-aveam că există... Dar portretul său mi-a trezit dorința de-a o vedea... Portretul unui înger, Maga! Am văzut-o în după amiaza asta... Pitit în loja mea de la Sfântul Petru, am putut să

observ, s-o contemplan, să-i admir frumusețea suverană... Niciodată, niciodată în lunga mea viață nu am trăit o astfel de emoție.

— Niciodată? îl întrerupsese vrăjitoarea cu un ton lugubru.

— Nu, niciodată.

— Și cum se numește?

— Este o fată simplă, din popor, o fontarina... Nu știe nimeni numele de familie, nu are familie...

— Și portretul? Întrebă ea cu o voce, ce vroia să pară indiferentă, cine l-a făcut?...

— Un pictor tânăr... Rafael Sanzio... dar n-are importanță!... Vei face ce te-am rugat?

— Da!

— Cât timp îți trebuie?

— O lună.

— O lună? Nu pot aștepta așa mult.

— Trebuie!

— Dar, cel puțin vei reuși?

— Voi reuși.

— Ei bine, fie! Într-o lună ai să mă revezi.

— Voi fi gata...

Atunci, vizitatorul se ridică și se îndreaptă către ușă, înainte de a pleca, schiță un gest de rugă și de amenințare în același timp. Apoi coborî scara, își reluă escorta și porni pe ulițele întunecate spre castelul Saint-Ange.

Ajuns în piață, dăruie celor patru care-l însoțiseră câte un argint. Oamenii se îndepărta ră mulțumindu-i.

Câteva minute mai târziu, dacă cineva l-ar fi urmărit, ar fi văzut intrând prin tunelul pe care Cezar Borgia, în aceeași zi îl parcursese invers. Misteriosul plimbăreț, plecând din pivnițele castelului Saint-Ange, sosi în sfârșit într-un dormitor din Vatican, în care pătrunse printr-o ușă secretă. Aici își lăasă masca... și, după ce se dezbracă, se lungi pe un pat imens ce purta deasupra o țiară și două chei drept blazon. Apoi, lovi cu un ciocănel într-un taler de argint.

Un valet veni în fugă.

— Ceaiul meu! ceru el.

Servitorul se grăbi să execute ordinul.

— Și acum. Trimite-mi lectorul...

Valetul dispăru ca o umbră și în locul lui veni un abate.

— Angelo, copilul meu, de două ore mă tot răsucesc în pat și nu-mi pot găsi somnul... Citește-mi ceva... Uite ia volumul patru din "Eneida"!...

— Imediat, Sfinte Părinte, răspunse abatele.

Capitolul X Fecioara în jilț

După plecarea musafirului său, Maga rămase ghemuită într-un colț, în apropiere de șerpil săi. O reverie profundă o ținea cu ochii deschiși și derula imagini insolite.

— Iată, a venit ziua! zise, la cântatul cocoșului se salută venirea zorilor.

Ea se ridică, merse bâjbâind până la un dulap vechi pe care-l deschise. Apăsă pe un buton și se deschise un sertar. În fundul sertarului se găsea un șipot din lemn de santa, minunat sculptat, cu încrustații de aur... În șipot se aflau numai două obiecte.

Un pumnal cu lama foarte ascuțită, de fabricație maură. Pumnalul era foarte simplu și avea un toc de catifea de culoare deschisă.

Celălalt obiect era o miniatură prinsă într-o ramă de aur lucrat, ornată de diamante și rubine. Numai rama valora o avere... dacă Maga ar fi vândut-o. Miniatura reprezenta un tânăr îmbrăcat după moda studenților spanioli din secolul XV. Capul avea trăsături expresive, purtând amprenta unui caracter hotărât, mândru, cu ochi negri și reci, un aer de îndrăzneală și de încăpățănare violentă.

Dar duritatea, cruzimea se îndulceau, se estompau din cauza strălucirii tinereții. Maga privea miniatura cu o expresie de nesfârșită durere, de sfâșietoare melancolie.

— O dragostea mea, tinerețea mea! șopti ea. Unde ești tu?... Aici, în acest sipet pe care n-am îndrăznit să-l mai deschid de zece ani! De când mi-a făcut ultima vizită...

Brusc, îngenunche și izbucni în hohote de plâns... gura sa săruta buzele reci ale miniaturii...

— Mamă!... Plângi?

O voce suavă, plină de tandrețe, îi adresase aceste cuvinte. Maga se ridică repede, închise grăbită sipetul, apoi sertarul, dulapul și se întoarse spre ușa ce dădea spre camera alăturată.

— Unde ești, mamă! Ți-am auzit vocea...

Maga aprinse o lumânare și, în pragul ușii apărură o fată de vreo șaisprezece ani.

Nu era chiar o fecioară. Era chiar virginitatea, însăși.

Când lumânarea fu aprinsă, fata, îmbrăcată sumar, cu picioarele goale, veni spre bătrâna și-i înconjură gâtul cu brațele sale marmoreene, punându-și pieptul uscat al bătrânei.

— Rosita!... singura mea mângâiere! zise Maga.

— Ce repede bate inima ta, mamă! Biata mamă Rosa...

Cea pe care bătrâna Maga o chemase Rosita, ridică ochii spre vrăjitoare și era numai dragoste în ochii ei.

— Plângi, mamă Rosa, reluă ea... Tu ești tare supărată și nu vrei să-mi spui nimic... mie, fiica ta?

Vrăjitoarea simți fiori reci.

— Fata mea!... Oh, fetița mea... singura mea copilă!... Și apoi, abia șoptit, adăugă!

— Și "celălalt" să fie blestemat că mi-a sfâșiat inima de mamă cum "el" mi-a sfâșiat inima de iubită!...

Și continuă!

— E adevărat Rosita! Am o mare tristețe... O supărare și o amărăciune ce mă mistuie încet. Dar această durere nu ți-o pot împărtăși, copila mea, pentru că ar trebui să-ți povestesc toată viața mea!... Și dacă ți-aș povesti viața mea ar însemna să te mâhnesc și pe tine, să-ți murdăresc inocența și candoarea, înțelegi?

— Eu nu știu decât un singur lucru, mamă! Că te iubesc din tot sufletul și că atunci când te văd suferind sufăr și eu și aș vrea să știu care sunt durerile tale pentru a le împărtăși... pentru a putea să te consolez...

— Ah, Rosita, prezența ta este cea mai mare consolare. O singură mângâiere de-a ta și toate durerile dispar și uit răul teribil ce-mi sfârteca inima... Vezi, nu mai plâng... și fiindcă te-am trezit, să stăm puțin de vorbă. Trebuie să-ți spun ceva... Mai demult trebuia... acum a sosit momentul...

Zorii zilei invadau cămăruța... Rosita se așezase. Maga stinse lumânarea.

— Ce vrei să-mi spui, mamă?

— Oh! Că nu sunt eu cu adevărat mama ta!

O umbră de tristețe trecu pe fața fetei.

— Ba da! Tu ești mama mea... singura mea mamă... pentru că cea adevărată m-a părăsit...

— Da! Te-a abandonat. Despre asta vreau să vorbim.

— La ce bun, mamă Rosa! De ce să înviem morții?

— Trebuie, fata mea... Dar, spune-mi, trebuie să mergi azi la atelierul lui Rafael?...

La auzul numelui, Rosita avu o exclamație de bucurie. Fața ei se luminează.

— Îl iubești, deci?

— Da, mamă Rosa! Din tot sufletul, așa cum și el mă iubește... E atât de frumos... de bun...

Am hotărât ziua nunții, mamă!... Numai cu consimțământul tău, bineînțeles! Rafael va veni mâine să-ți vorbească.

— Fata mea, ce importanță au datele Fii fericită, atât îmi doresc. Dar nu mi-ai răspuns... Trebuie să-l vezi astăzi?

— Nu, mamă; alaltăieri a terminat tabloul cu Fecioară. E atât de frumos. Mi-a spus că va veni aici mâine... A trebui să-i ducă tabloul Sfântului Nostru Părinte...

— Papei? exclamă Maga.

— Da, mamă! Și pictura dragului meu Rafael este demnă de a se număra printre capodoperele Vaticanului...

Câteva minute rămaseră tăcute.

Apoi, cea pe care misterioasa Maga o numea Rosita și pe care vecinii o chemau "fornarina" neștiindu-i numele zâmbi visătoare, extaziată.

— Când mă gândesc la fericirea mea, zise ea blând, mă gândesc să nu mi se întâmple vreo nenorocire...

Maga tresări.

— Ce vrei să spui, copile?... întreabă ea speriată.

— Oh, nimic... Idei protesti, mamă... Dar, vezi și tu cât sunt de fericită... prea fericită... de șase ani de când sunt cu tine... Adu-ți aminte ce mult am suferit înainte de a te întâlni...

— Din cauza mea! șopti atât de încet, încât fata n-o auzi.

— Aveam 10 ani, urmă Rosita, cu ochii privind în gol. Eram bătută, disprețuită, maltrată. Unii îmi spuneau mica bastardă... alții jurau că nici nu sunt botezată... Dar asta nu era nimic... Femeia care mă ținea la ea... mă bătea eu cruzime. La cea mai mică greșeală, mă bătea cu un baston...

Imobilă, ca sudoarea perlându-i fruntea, bătrâna asculta cu mare atenție această poveste, pe care totuși o auzise și până atunci.

— Femeia aceea era atât de rea încât i se spunea Stryga⁽³⁾. Nu știu s-o fi chemat astfel... De aceea oamenii mi-au spus Fornarina și acest nume mi-a rămas și chiar Rafael îmi spunea așa... Oh! Mamă, ce triști eu fost anii aceea!... Eram slabă moartă... Stryga abia-mi dădea să mănânc... Câte o dată luăm resturile de la câine... Într-o zi am crezut că mor... Am văzut în cuptorul ei pâini care-mi făceau o poftă!... Și eram nemâncată de atâta vreme... Mi-era foame... am așteptat să vină noaptea, m-am strecurat spre cuptor... am furat o pâinișă, una mică de tot... când să mă îndrept spre colțul în care dormeam, pe neașteptate, Stryga mi-apărea în față! Mă pândise... mă văzuse! M-a aruncat la pământ cu prima lovitură... eram tare slabă... apoi m-a jucat în picioare... și în sfârșit s-a aplecat deasupra mea și m-a mușcat până a țâșnit sângele!...

Moartă de slabă și de oroare, am leșinat. Când m-am trezit, eram aici, în brațele tale, mama Rosa... și tu plângeai... așa cum plângi și acum... De ce plângi?... Au trecut toate astea...

— Dar amintirea asta mă arde ca un fier înroșit.

— Buna mea mamă Rosa! Ce proastă sunt: îți sporesc durerea cu lucruri pe care nu le-ai fi știut dacă nu ți le-aș povesti. Alungă amintirile astea... s-a sfârșit...

— Remușcărilor au rămas, spuse bătrâna.

— Remușcărilor? întreabă Fornarina.

— Aș putea să te îngrozesc! Ar fi o dreaptă pedeapsă!

— Mamă, ce amețeli ai? Revino-ți! Vorbele tale mă sperie...

— Și totuși, trebuie să știi, zise Maga frângându-și mâinile și așezându-se. Blestemată Rosita!... Eu am fost călăul tău...

— Să te blestem că m-ai salvat că mi-ai arătat o dragoste de mamă...

— Ascultă... eu te-am dat pe mâna lui Stryga!...

— E un vis urât, bâigui Fornarine.

— Nu numai că te-am dat acestui monstru, dar am plătit-o bine ca să te bată, să te facă să suferi, să te urască...

— Oh, mamă Rosa! Nu mai ești în toate mințile... Revino-ți... te implor...

— Nu înainte de a afla tot! Durerile tale le pândeam și mă bucurau. Lacrimile tale îmi puneau balsam pe inima rănită și asta până în noaptea în care ai leșinat, sub mușcăturile lui Stryga. Atunci, ceva de neînțeles s-a petrecut în mine... O schimbare totală... Te-am luat... te-am dus... Dar tu nu puteai să uiți... Oh ce clipe nefericite am trăit, când cu vocea ta dulce îmi povesteai ororile suferite. Remușcărilor mă strângeau de gât... Acum că știi, urăște-mă!

Fornarina scoase un țipăt. Se aplecă, o ridică pe bătrână și o cuprinse în brațe.

— Mamă! zise ea cu o voce tremurătoare, mamă, te iubesc... și tu, tu mă mai iubești?...

— Doamne! Doamne! strigă bătrâna. Mă iartă... Nu mă respinge... Îmi spune încă mamă!

Bătrâna Rosa își înăbuși suspinele, își stăpâni emoția care o sufoca și continuă:

— Acum, fata mea. Trebuie să afli tot...

— Mamă, zise Fornarina, trebuie să mă duc la brutăria lui Nancio...

— Azi n-o să te duci fata mea.

— Totuși voi pierde banii...

— Rosita! Ți-am spus că trebuie să afli totul. Salariul tău copilă! Uite, privește!

O duse pe față în fața bufetului deschise un sertar. Sertarul era plin cu bani de aur și de argint. Fornarina o privi pe bătrână cu stupefacție.

— Nu pricepi? Întreabă vrăjitoarea. Dacă te-am lăsat să muncești a fost pentru ca nimeni să nu bănuiască...! Azi, fata mea n-o să te mai duci la cuptor, nici mâine, nici poimâine, niciodată...

Bătrâna se opri.

— Oh, zise ea... A venit!... Era aici... aici în fotoliul ăsta...

Apoi, revenind la Fornarina, tremurând toată, adăugă!

— Ascultă Rosita! Vei afla de ce ești o fată fără nume și fără familie...

Capitolul XI Crucifixul Papei

Era pe la ora zece dimineața. O trăsură de poștă, se opri în fața porții Florentine, în apropiere de un pâlț de stejari și trase la umbra lor. O femeie îmbrăcată în negru coborî și intră pe jos în Roma, îndreptându-se grăbită spre Vatican. Dar nu se duse la intrarea din față ci prin spate, unde o grădină mare, închisă de ziduri, ascundea o porțiță, neștiută de lume, care de multă vreme nu mai era folosită.

Femeia în negru, cu fața acoperită de un voal des, merse de-a lungul zidului până la o porțiță, introduse cu mâna tremurândă o cheie în broască și cu un scârțâit puternic, porțița se deschise.

Acum femeia se afla în grădină. Se opri câteva clipe, apoi, cu pași grăbiți se îndreptă spre

un pavilion elegant care era aproape ascuns de trandafiri.

La intrarea în pavilion, un bătrân servitor îmbrăcat într-o livrea neagră, se plimba melancolic. Deodată, o zări pe necunoscută și o opri mânios.

— Doamna cum a pătruns aici? Afară... repede!

Fără să-i răspundă, femeia scoase din sân un crucifix de aur și-l întinse servitorului care făcu o plecăciune adâncă.

— Vreți să trimiteți acest crucifix... la cine știți?... întrebă femeia eu o voce plină de emoție.

El luă crucifixul, îi făcu loc femeii să intre în pavilion și porni spre palat.

Femeia intră într-o încăpere retrasă. Și așezându-se, așteptă cu urechea la pândă și cu inima bătând puternic.

Trecu mai mult de o oră. În sfârșit, pași se auzeau pe nisipul aleii. Un bărbat se ivi în pragul ușii, aruncând o privire curioasă asupra femeii, disprețuitoare și îngrijorată în același timp.

Femeia se ridicase repede. Cu un gest lent își descoperi fața...

— Contesa Alma, exclamă bărbatul.

— Altădată Rodrigue, îmi spunea-i Honorata! răspunse femeia.

— Doamnă, zise bărbatul, aici nu este nici un Rodrigue și nici o Honorata... eu n-o văd decât pe contesa Alma... O dușmancă a Bisericii noastre... și nici eu nu sunt decât un păcătos care-și petrece ultimele zile ale vieții implorând Domnului iertare... Dar, luați loc, doamnă...

Se așeză, ochii i se umplură de lacrimi. Bărbatul o scrută cu ochii săi duri.

— Șaptesprezece ani! spuse femeia uitându-se în jurul ei. Iată că au trecut șaptesprezece ani de când am intrat ultima oară aici... Vorbiți de păcatele dumneavoaș... Dar cine le va ierta pe ale mele!...

— Domnul e mare, doamnă...

Și, cu capul plecat, cu mâinile împreunate, bărbatul așteptă, fără să-i pună o singură întrebare măcar...

— Da! De atunci eu sufăr și plâng femeie mincinoasă, infidelă, mi-am trădat îndatoririle... un minut de orgoliu și de ambiție m-a aruncat în brațele voastre... Oh! Ce crud am fost pedepsită! Copilul... acest copil pe care din lașitate l-am părăsit pe scările unei biserici — de câte ori m-am gândit la copila părăsită, de câte ori nu mi-am zis că nenorocirile ce s-au abătut asupra casei noastre au fost pedepse pentru păcatele mele!...

— Domnul e drept, doamnă...

— Dumneata-mi vorbești astfel! se înfurie contesa de Alma... Dumneata, Rodrigue care m-ai sfătuit să-mi abandonez copilul!

— Papa nu răspunde de greșelile amantului.

— Da, răspunse cu amărăciune contesa, da, Sfinte Părinte... În sfârșit, nu mai ești Rodrigue și eu nu mai sunt Honorata... Deci cu Sfântul Părinte vorbesc... suveranul pontif ascultă ruga mea umilă...

— Vorbește, fiica mea și dacă-mi sta-n putere să-ți aduc liniștea sufletului.

— Sfinte Părinte, reluă contesa, dacă ar fi fost vorba despre mine, cu ușurință aș fi coborât în mormânt și m-aș fi închis într-o tăcere deplină.

— Este bună hotărârea, fiica mea.

— Dar nu am dreptul s-o execut!... Dacă ar fi vorba numai de contele Alma...

— Contele Alma, o întrerupse Papa cu vioicine poate fi sigur că va găsi la Roma, la Vatican, o situație splendidă, când va dori să-și părăsească cuibul de vultur... vă autorizez să-i spuneți...

— Nu-i nevoie să-i spun eu. Contele știe tot ce ar câștiga de s-ar spune. Și de multe ori e gata s-o facă. Eu îl voi primi cu brațele deschise!

— Cine-l împiedică să predea Monteforte? Cine mă împiedică pe mine să mă-nchid de vie într-un mormânt? Fata noastră... Beatrix...

— O copilă! Am să-i dau o zestre magnifică. Am s-o fac prințesă. Voi face și mai mult pentru ea... Îi voi căuta o partidă strălucită... Și s-ar putea ca bărbatul la care mă gândesc să urce pe tron. Și ea va fi regină! Regină, auzi tu, Honorata!...

— Sfinția voastră m-a numit "Honorata"!

— Mi-a scăpat!

— Și cine este cel la care vă gândiți?

— Se numește Cezar Borgia, duce de Valentinois și poate...

— Fiul dumneavoastră?...

— Chiar el! Ah, contesă, credeți-mă că asta este cea mai mare dovadă de afecțiune ce v-o pot da.

— Nu o cunoașteți pe Beatrix!... Are sânge de Sforza. Dumneata crezi părinte că Monteforte a fost invincibil pentru că a fost apărat de contele Alma. Te înșeli. Beatrix a fost cea care a însuflețit toată garnizoană, cea care-a pregătit eșecul fiului vostru... și azi este gata să lupte.

— Deci, nu ești de acord cu această căsătorie?

Contesa surprinsă, ridică privirea:

— Eu sunt de acord... dar Beatrix vă urăște cu o ură moștenită de la familia Sforza, familia mea...

— Să se facă voia Domnului.

— Sfinte părinte, aștept hotărârea voastră. Ce răspuns să duc la Monteforte?

— Lasă, fiica mea... Eu nu pot să fac nimic pentru Cezar. De mult mi-a scăpat din mâini. Războaiele sale le-a făcut împotriva voinței mele. Cred că nici o putere din lume nu-l va împiedica să pornească spre Monteforte.

Contesa se ridică încet. Aruncă o ultimă privire disperată către Papă.

— Adio, Rodrigue! zise ea.

— Dumnezeu să te aibă în pază, fiica mea! răspunse Papa.

Honorata, contesă de Alma ieși împleticindu-se. De abia se îndepărtase că Papa exclamă:

— Cerule! Ce spectru! Iată o vizită la care nu mă așteptam deloc!

Bărbatul surâse ironic. Apoi deschise o ușă și intră în camera vecină. Aici, în penumbră, un bărbat sta așezat.

Era Cezar Borgia pe care Papa-l adusese cu el în momentul în care primise crucifixul de aur de la contesa Alma.

— Ei, ai auzit? întreabă bătrânul Borgia.

— Totul!... Voi rade Monteforte de pe fața pământului.

— Numai dacă războinica Beatrix...

— Primevère! zise Cezar, pälind.

— Ai auzit ce mult te iubește!

— O să mă iubească! zise Cezar cu un ton sumbru.

— Până una alta, ne-am mai făcut un dușman... Contesa Alma... credeam că-mi vă fi de folos... Doream să meditez căsătoria ta... Ah, Sforza ăștia au fost întotdeauna greu de mânuit.. Du-te Cezar. Vreau să mă rog... Și cerul să nu le dea voie, mamei și fiicei să se întâlnească!

— Mă ocup eu de asta! mormăi Cezar.

— Ah, dar contesa a uitat această mică bijuterie... late uită un crucifix de aur... Cred că aş putea s-o ajung și să-i înapoiez acest sfânt odor, la care nu mă îndoiesc că ține așa de mult...

Cezar îl privi pe tatăl său cu atenție.

— Și, dacă nu este același, seamănă foarte tare cu cel uitat... O mică diferență... Uite

Cezar, Cristos nu are spini pe frunte pe crucifixul contesei... În timp ce al nostru are unul foarte ascuțit, înțepă bine...

Cezar luă crucifixul de aur din mâinile papei și plecă grăbit.

Contesa Alma, ajunsese deja în poștalionul care o aștepta la umbra stejarilor, nu departe de poarta Florentină. Trăsura porni la drum. Nu făcuse încă cinei sute de pași că un cavaler o ajunse și făcu semn vizitiului să oprească. Acesta ascultă.

Cavalerul se plecă și salută cu gravitate. Contesa îi recunoscu.

— Cezar Borgia! exclamă uimită.

— Chiar eu, doamnă... Deși familiile noastre se dușmănesc, am vrut să vă prezint omagiile mele și tot respectul... Când venerabilul meu tată a vrut să trimită un servitor pentru a vă înapoia crucifixul uitat, am alergat eu însumi!...

— Am uitat ceva?

— Acest crucifix... Tata mi-a spus că ți-neți foarte mult la el... Am vrut să vi-l aduc imediat.

Contesa avu un zâmbet trist.

— Mulțumesc, mult domnule, zise ea roșind.

Întinse mâna să ia crucifixul, dar o înțepătură mică o făcu să scoată un strigăt. O asperitate a crucifixului îi zgâriase palma, dar o zgârietură abia vizibilă...

— Oh, ce neîndemânatic sunt! V-am făcut rău, doamnă?... N-am să mi-o iert niciodată.

— Nu-i nimic...

— Adio, deci, doamnă... Iată că misiunea mea s-a încheiat... Un singur cuvânt! Orice s-ar întâmpla, voi păstra pentru dumneavoastră o mare stimă și o adâncă prețuire...

Spunând aceste cuvinte, Cezar porni spre Roma. Înainte de a intra în oraș, se opri, privi trăsura care se îndepărta pierzându-se în zare:

— Peste trei zile, când acest poștalion va ajunge la Monteforte, în el se va afla un cadavru!

Numai că poștalionul nu mergea la Monteforte. Se opri în fața Hanul Furcii, Contesa Alma se duse în camera pe care o reținuse și nu ieși decât noaptea. Atunci, încalecă pe cal și singură își continuă drumul. Curând părăsind drumul mare, ajunse la o potecuță tăiată printre stânci. La capătul acesteia se vedea o vilă.

În clipa în care contesa ajunse în fața acestei case, o umbră albă, țâșnind dintre stâncile acoperite cu mirt apăru deodată pe cărare.

— Beatrix! exclamă contesa cu mare bucurie.

— Mamă! Ce neliniștită am fost!... Ai întârziat mult!... răspunse Primevère strângând-o pe contesă în brațe.

Cele două femei se grăbiră să intre în casă. Un servitor înarmat închise în urma lor ușa.

— Ei, mamă... ai reușit? Întreba Beatrix după ce se instalară la parter, în camera de zi. Ai putut să întâlnești persoanele pe care doreai să le vezi?...

— Aceste persoane, nu sunt la Roma! răspunse contesa cu o voce stinsă.

— Ah, mamă... sunt atât de bucuroasă... Când mi-ai spus ieri că intenționezi o împăcare între familia noastră și Borgia, n-am putut să nu mă simt îngrijorată. Am avut o strângere de inimă... Nu poate fi pace în Italia atâta timp cât acești monștri sunt în viață...

— Liniștește-te Beatrix, zise cu amărăciune contesa... Mi-e teamă însă că războiul este inevitabil...

— Curaj, mamă!... Sunt hotărâtă să lupt până la capăt... Dar spune-mi mamă, nu cumva ai fost urmărită?

— Nu, cu siguranță! Dealtfel am respectat planul tău. M-am oprit la Hanul Furcii.

— Bine mamă! Exilul nostru se va sfârși curând, oricum... Măine seară, la Roma, va fi ultima reuniune... și poimaine, în zori, vom părăsi acest loc unde ne-am ascuns atâtea zile și vom pleca spre Monteforte...

— Ah, ce suflet războinic ai Beatrix...

— Trebuie mamă, fiindcă bărbații au inimi de femeie.

Contesa tresări.

— Faci aluzie la tatăl tău?

— Da, La tată care n-a avut curajul să vină aici... Dar ce ai mamă?... Ești palidă.

— Nu-i nimic... Am vrut să iau paharul ăsta cu apă și... mâna mea... nu poate să-l cuprindă...

Încearcă să ia paharul dar degetele înțepenite îl scăpară și acesta se făcu țândări.

— Nu știu... ce am... Îmi simt mâinile paralizate...

— Dumnezeu, mamă, strigă Primevère, mâinile tale sunt albe ca varul... degetele-ți se crispează... Mamă! Ce ai?

— Simt că brațul mi se îngreunează... mi-e frig... până la cot... Îmi vâjâie capul... Oh! Am ghicit!

Această ultimă exclamație o făcu pe contesă să scoată un țipăt sfâșietor, de spaimă și îngrijorare. Primevère o prinse în brațe încercând s-o liniștească.

— Ce să fac, întreabă ea pierdută.

— Nimic, fata mea... răspunse contesa. Nimic. Orice încercare este zadarnică, căci otrava care curge în venele mele este necruțătoare...

— Otravă?

— Otrava familiei Borgia!...

Fata rămase năucă, speriată, contrariată, întrebându-se dacă nu cumva maică-sa își pierdea mințile... Dar contesa continuă cu o voce care devenise greoaie:

— Caută în corsetul meu, căci mâinile mele sunt paralizate.

Primevère se grăbi să-i îndeplinească dorința.

— Crucifixul!... ia-l.

— Uite-l mamă...

— Arată-mi-l... Ah, înțeleg! Nu este crucifixul meu... L-a schimbat... Otrava este acolo... În coroana de spini... Beatrix... fii atentă la crucea asta...

— Oh! Nu se poate! bâigui fata, e un vis urât.

— E o realitate îngrozitoare, Beatrix... Ascultă-mă, fata mea... Eu o să mor. Într-o oră, n-am să mai fiu... Ascultă-mă fără să mă întrerupi. Ceea ce îți voi spune este grav...

Beatrix îngenunche lângă mama sa, îi cuprinse mijlocul cu brațele, puse capul în poala mamei și începu să plângă încet.

— Beatrix — continuă contesa, ești tânără... dar ai un suflet întreprinzător și puternic. Tu poți să auzi orice... Îmi trebuie, pentru a-ți spune anumite lucruri, un curaj pe care numai moartea mi-l dă... și certitudinea că n-am să te mai văd... că n-o să-mi fie rușine de tine...

— Să-ți fie rușine... ție... mamă?

— Beatrix sunt o femeie vinovată! Ascultă-mă. Un bărbat a venit... Tatăl tău se îndepărtase de Monteforte. Cerul să-mi ierte gândul cumplit ce-mi trece prin minte. În acest moment!... Orice ar fi, tatăl tău deci a lipsit opt zile... Într-o seară, am simțit o ciudată dragoste... bărbatul... am cedat...

Un hohot de râs o înăbușă pe Primevère. Dar nu scoase nici un sunet.

— Pe bărbatul acesta l-am văzut la Roma... În palatul său... Dacă-ți fac aceste mărturii care mă înnebunesc Beatrix este numai pentru a ști că această legătură a avut și o urmare... Am fost mamă... Am născut o fetiță...

Spunând aceste cuvinte, contesa privi cu spaimă spre fată. Dar avea capul cufundat în poala ei.

— Dacă am fost o soție necredincioasă, continuă contesa am devenit și o mamă

criminală... Acest copil, la sfaturile amantului meu, l-am părăsit! Am lăsat fetița pe scările bisericii, de la intrarea în Ghetto, Biserica îngerului... De atunci, înnebunită de remușcări am căutat-o zadarnic. Asta este adevărata mea crimă Beatrix... Mă ascuți?

Primevère dădu din cap încuvințător.

— Această crimă a fost pedepsită azi... nu prin moarte cum ai putea crede... ci prin păreri de rău ce-mi sfâșie inima. Acest copil Beatrix... sora ta... trăiește... simt asta... Ceea ce nu am reușit eu să fac. Beatrix... Acum, pe pragul morții te rog pe tine s-o faci... Caut-o! Găsește-o... Ai grijă ca sora ta să nu fie nefericită pe lumea asta.

— Îți promit, mamă... șopti Beatrix. Am s-o găsesc și am s-o iubesc, mamă!...

Și Primevère ridicându-se, cuprinse în mâinile ei capul mănii și o sărută cu dragoste, pe frunte.

— Nu te mai gândi la trecut, o rugă ea.

Muribuna dădu din cap.

— Trebuie să-ți mărturisesc... numele!...

— Numele?

— Da... Trebuie să-i cunoști pe tatăl copilului... al sorei tale este cel ce însângerează țara... cel care m-a otrăvit prin fiul său. Este Borgia... Papa!...

Un strigăt de groază ieși din pieptul fetei. Îi luă mâna mamei și o scutură cu brutalitate.

— Oh! repetă... Cum e posibil?

Dar contesa Alma rămase nemișcată și tăcută. Era zguduită de frisoane... Primevère căzu în genunchi, disperată, pradă unei dureri îngrozitoare.

Capitolul XII Raphael Sanzio

Îl vom aduce acum pe cititorul nostru într-o casă mare și frumoasă, aflată pe flancurile lui Pincio — una din colinele Romei. La primul etaj era o sală mare, unde pătrundea lumină dinspre balcon, în valuri. Era atelierul lui Raphael Sanzio.

Ajutat de un tânăr, apropiat de vârsta lui, scotea tablourile de pe pereții atelierului. Pe măsură ce pânzele erau desprinse, tinerii le treceau pe o frânghie și le coborau pe fereastră, într-o șaretă ce era oprită în fața casei și în care un om aranja lucrările în ordine. Toate astea-ți dădeau impresia unei mutări grăbite, sau unei fugi.

Tinerii, în timp ce-și făceau treaba, vorbeau!

— Deci, spunea prietenul lui Raphael, la Florența trebuie să ajungă tablourile?

— Da dragul meu Machiavelli... la Florența... Acolo sper să aflu ajutor și protecție, grație iubitului meu maestru Perugino...

— În cinsprezece zile, cel mult, toate comorile astea vor fi în Florența, eu răspund de asta, Sanzio.

— Îți mulțumesc, Machiavelli. Știu că pot conta pe prietenia ta. Dar n-ar fi mai bine să le aduci chiar tu, în loc să mi le trimiți? Vino și tu, Machiavelli... Roma este un oraș mort... Florența, dimpotrivă, este creierul Italiei...

Machiavelli clătină din cap.

— Da, zise el, îmi place Florența, așa cum îți place și ție... și într-o bună zi, acolo-mi voi scrie cartea care umple gândurile și visele... Dar aici găsesc materiale pe care nu le pot găsi nicăieri, în altă parte.

— Ce vrei să spui?

— Că pentru a-mi scrie cartea, nu pot avea modele mai bune decât Borgia... Ce criminal grozav! Se poate imagina un amestec mai perfect de cruzime, viclenie și violență? Ce tip admirabil de despot, pentru a-i insufla poporului oroarea față de despotism!... Ah! Ce bucuros sunt că nu mi-am pus în aplicare planul de a-l înjunghia pe Borgia!...

Machiavelli tăcu subit. Apoi, își trecu mâna peste fruntea fierbinte și întorcându-se spre Raphael, care-l contempla zise:

— Iartă-mă, prietene, pentru rătăcirea mea, acum când tu ești pândit de atâtea primejdii... Dar la ce te gândești?

— Rosita! murmură cu teamă în glas.

— Fornarina ta! continuă Machiavelli. Ar trebui să-mi spui de ce trebuie să pleci așa de grabnic... de ce fugi.

— Machiavelli... fiecare minut este foarte prețios... într-o bună zi, când vei veni să mă vezi la Florența, sau la Urbino, îți voi spune tot... Azi, nu pot să-ți spun decât că Rosita este în primejdie de moarte... Ceea ce mi-a povestit ieri, Maga, la Ghetou, m-a înspăimântat... Măine în zori eu și Fornarina vom fi departe de Roma pe drumul ce duce la Florența... Dar înainte de a pleca, ne vom căsători...

— Bine... Și unde va avea loc?

— Noaptea asta, în bisericuța îngerului, care se află la intrarea în Ghetou... Aici a fost găsită odinioară sărmana mea Fornarina de Maga...

— La ce oră?...

— După slujba de seară... pe la două dimineața... Vom pleca imediat după ceremonie și vom lua trăsura din locul pe care mi-l vei spune tu.

— Fii liniștit, totul va fi gata... O trăsură solidă, cai repezi... Mă ocup eu de tot... Dar spune-mi am vreo cincizeci de ducați... ai nevoie de ei?

— Nu, sunt bogat. Vistiernicul papei mi-a plătit bine "Fecioara în jilț".

Tablourile fuseseră încărcate. Cei doi prieteni coborâră și-și luară rămas bun până la ceremonia ce urma să se țină la biserică. Machiavelli urma să fie martorul Fonarinei. Raphael ajunsese la biserică și intră înăuntru. Pictorul căuta din priviri un preot și, nevăzând pe nimeni, se îndreptă spre sacristie, când observă un călugăr care ieșea, cu capișonul tras pe ochi, traversând naosul. Raphael îl opri.

— Părinte îi zise el, ați putea să-mi spuneți dacă preotul acestei biserici este aici, acum?

Călugărul îi aruncă o privire fugară și avu un gest de surpriză nedisimulat.

— Acest venerabil preot este bolnav, răspunse el, iar eu îi pot ține locul.. Aveți nevoie de ajutorul sfintei noastre religii?

— Părinte, reluă tânărul după o scurtă ezitare, e vorba de o căsătorie...

— Bine, fiule... și atunci?...

— O căsătorie., fără fast... fără lume multă... Logodnica... dintr-un capriciu... dorește ca această căsătorie să se facă noaptea.

— Sunteți logodnicul?

— Da, părinte.

— Și logodnica, cine e?

— Veți afla numele la timpul potrivit.

— Bine, bine, fiule. Și vreți să tăceți căsătoria noaptea? Poate vreți să rămână secretă? Poți să mi te destăinui, fiule.

— Ei bine, da, părinte... Trebuie ca această căsătorie să rămână necunoscută...

— Ultima slujbă este la ora unu noaptea, a doua la ora două...

— La ora două...

— E foarte bine... Și, când?

— În noaptea asta, părinte! Vedeți vreun inconvenient?

— Nici unul, nici unul! Să fiți aici la noapte, la ora două cu logodnica dumneavoastră și martorii... și-am să vă unesc.

Raphael mulțumi călugărului și ieși din biserică. În ceea ce-l privește pe reverend, acesta așteptă până ce tânărul se îndepărtă, apoi se îndreaptă grăbit spre sacristie. Acolo, un preot bătrân aranja odăjdiile într-un dulap vechi.

— Frate Dominico, zise călugărul, puteți să mergeți acasă. Preotul ridică o privire întrebătoare spre reverend... Pentru că sunteți bolnav continuă el.

— Eu sunt bolnav, Dom Garconio?...

— Da! Până mâine! M-auziți? reluă călugărul pe un ton poruncitor.

Preotul se înclină umil.

— Dorința dumneavoastră este lege, Dom Garconio!

— În zori vei putea să te întorci în biserică. Până atunci, crede-mă, stai în pat...

Preotul suspină, îi dădu cheia bisericii și plecă. La rândul lui, călugărul ieși, închise ușa cu cheia și, în mare grabă plecă spre Vatican...

— Este ora unu... Locuitori ai orașului, dormiți în pace!... Paznicul de noapte anunța spre Ghetou... ora fără să intre.

În locuința întunecată a lui Maga, Raphael Sanzio și Rosita, mica Fornarina, logodnica sa, își luau rămas bun de la bătrâna magiciană. Calmă și aparent indiferentă, Maga o mângâia pe Fornarina care plângea în brațele ei...

— Mamă, implora fata, vino cu noi...

— Trebuie să rămân! răspunse ca cu un ton hotărât. Mai târziu, am să vin la voi... poate! Dar acum mai am ceva de îndeplinit aici.

— Faceți cum credeți, Maga, zise Raphael emoționat.

— Mamă! Cum să trăiesc departe de tine? întrebă Fornarina.

— Hai, copii duceți-vă! zise ea. E timpul!...

— Un ultim cuvânt, Maga, zise Raphael. Nu uitați că mi-ați promis numele celor ce o pun pe Rosita... În primejdie... și cine sunt ei!

— Da, veți afla... Dar la timpul potrivit... Acum fugiți de la Roma, mai repede...

— Poștalionul nu așteaptă... În câteva zile, vom fi la Florența...

— Numai atunci voi fi liniștită... Hai... E timpul...

Maga o îmbrățișă pe Rosita. Apoi, grăbită se retrase în cealaltă încăpere lăcrimând.

Rămasă singură, Maga se ghemui după obiceiul ei cu capul în genunchi; o durere sfâșietoare o cuprinse.

Raphael și Rosita ajunseseră repede la biserică. Era aproape ora două când ajunseră la capelă.

În interiorul bisericii o lumină palidă pâlpâia de la cele două luminări. Martorii, tineri prieteni ai lui Raphael și Machiavelli, așteptau... Un preot însoțit de un copil din cor, ieșiră din sacristie.

Slujba se termină. Se schimbară verighetele. Când se termină, Machiavelli se apropie de Raphael:

— Poștalionul vă așteaptă lângă poarta Florentină, în afara zidurilor. O iau înainte să deschid poarta. Grăbește-te.

Tânărul dispăru. Sanzio și Rosita ieșiră din biserică. Martorii se apropiară, felicitară mireasa și apoi plecară la casele lor.

Raphael și Fornarina rămaseră singuri. Porniră la drum, cu pași grăbiți, către poarta Florentină și intrară pe o străduță strâmtată și întunecată.

Deodată, în jurul lor, apărură cinsprezece umbre tăcute care-i înconjurară. Sanzio scoase

sabia. Rosita țipă înspăimântată.

Fără să scoală un cuvânt, păstrându-și toate forțele pentru luptă, Raphael își luă soția în brațe și, cu pumnalul ridicat năvăli asupra grupului ce-i stătea în cale. Dar nu apucă să facă doi pași că se clătină și se rostogoli pe pavaj; o lovitură puternică îi zdruncinase capul...

Tânărul auzi un țipăt de deznădejde... apoi leșină.

Când își reveni, noaptea încă nu se sfârșise.

— Rosita! strigă cu o voce îngrozită.

Mâinile lui pipăiau întunericul. În jurul lui nu era nimeni. Sentimentul de spaimă îi biciui forțele. Reuși să se ridice în genunchi... Privea rătăcit.

— Rosita, strigă încă o dată.

Dar nimeni nu-i răspunse.

Atunci, cumplita realitate puse stăpânire pe mintea sa. Rosita dispăruse! O răpiseră!

Sanzio nu scoase nici un sunet, nici-o lacrimă... îi rămăsese o speranță: Maga.

Zăpăcit de lovitura ce-o primise în cap Raphael împleticindu-se spre Ghetto. Ajunse gâfâind. Intră în locuința lui Maga. O lumânare pâlpâia într-un ungher... La lumina ei, Raphael văzu dulapul răvășit, sertarele trase.

— Maga! Maga, strigă el înnebunit.

Se năpustește în încăperea unde bănuia că o va găsi pe Maga. O exclamație de durere, un țipăt de deznădejde urcară spre buzele lui. Camera era goală. Maga dispăruse.

Capitolul XIII Calea Appia

În aceeași noapte în care se oficiase ceremonia căsătoriei în taină a lui Raphael Sanzio și Fornarina, cavalerul de Ragastens părăsise Hanul "La Frumosul Janus" unde locuia încă.

După greaua încercare prin care trecuse, când mulțimea vrusese să-l linșeze, crezându-l asasinul lui Francois Borgia, Duce de Gandie, Cezar Borgia îi oferise găzduire în castelul Saint-Ange. Dar, fie din bravadă, fie pentru a se bucura de toată libertatea, Ragastens refuzase.

— Monsenior, spuse el, m-aș sufoca în colivia superbă pe care mi-o oferiți.

Cezar Borgia nu mai insistase, mulțumit de nonșalanta cavalerului său pe care-l admira pentru curajul de care dăduse dovadă în ultima lui confruntare cu mulțimea.

Cavalerul rătăcea pe străzile pustii. Întunecate, pline de umbre și tăcute. Ajunse în sfârșit pe Calea Appia.

— Mi s-a spus să număr până la al douăzeci și treilea mormânt, la stânga. În ce privește parola ea este anagrama cuvântului ROMA — AMOR — numai de mi-ar purta noroc!

Ragastens se gândea că o va vedea pe Primevère pentru a treia oară. Inima îi bătea puternic la gândul acestei întâlniri.

Ajunse la mormântul indicat dar nu văzu pe nimeni.

— Am ajuns prea devreme sau prea târziu? se întrebă el.

În acest moment, lângă el în desişul unor tufe o voce murmură:

— Roma!

— Amor răspunse Cavalerul.

Apăru un bărbat, sărind dintr-un boschet de arbuști sălbatici. Fără un cuvânt împins porțița de bronz ce închidea intrarea într-un cavou și-i făcu loc lui Ragastens.

Cavalerul intră și se trezi într-o încăpere strâmtă luminată slab de o făclie. Planșeul era din

dale. Una din dale smulsă din alveola ei și ridicată lângă perete lăsa să se vadă un tunel întunecat.

Aplecându-se asupra acestei intrări în tunel văzu o scară de piatră care cobora mult în pământ. Coborî fără nici o rețineră.

La căpătui scării începea o galerie, iar la capătul acesteia licărea o lumină... Se îndreptă spre lumină.

Galeria dădea într-o sală spațioasă din care porneau mai multe tuneluri în toate direcțiile.

— Catacombele! își zise el.

Atunci, privi în jurul său. Sala în care se afla era circulară. De jur împrejur de-a lungul pereților erau puse scaune și banchete comode și confortabile: erau vreo douăzeci. Pe fiecare stătea câte un bărbat. Cu un gest unul din bărbați îi arătă cavalerului un loc liberi Ragastens se așeză și așteptă.

Majoritatea bărbaților erau tineri. Pe fețele lor era zugrăvită frumusețea tipic italienească cu tot ce are ea mai sever și mai suav. O anume gravitate conferea tuturor fizionomiilor un caracter comun de hotărâre de voință nestrămutată.

— Ei drăcie! Iată adevărați bărbați!... Și dacă ei conspiră voi da de cel pe care-l dușmănesc... Dar împotriva cui conspiră ei oare? Și ea?... Unde este ea? Ce rol joacă în această conspirație, ce rol îmi rezervă mie?

În acest moment un foșnet de rochie, sunetul unor pași ușori se auzi în galeria în care se afla Ragastens. Toate privirile se îndreptară în aceeași direcție, aproape toate fețele exprimau nerăbdare. Dar vreo patru dintre ele arătau un sentiment ce nu se putea confunda: Dragostea!...

În cadrul de la intrarea din sală, apăruse o femeie. Ragastens ghici: era Primevdre! Fața ei era acoperită de un văl negru și era îmbrăcată toată în negru...

Un murmur de uimire străbătu întreaga asistență. Semnele unui doliu recent erau neîndoielnice! Toți bărbații se ridicară și o înconjurară pe tânăra fată care, în picioare, sprijinindu-se de un perete, cuprinsă de o durere ce nu și-o putea stăpâni, izbucni într-un hohot de plâns. Unul dintre cei de față, prințul Manfredi, bătrân cu barbă albă se apropie de ea și-i luă mâna.

— Beatrix, întreabă el? Ce e cu veștmintele astea de doliu? Vorbește... Ce nenorocire...

Primevdre, atunci, ridică vălul.

— Mama mea a murit!

— A murit? Contesa Alma?

— Asasinată!... Otrăvită!... E destul? Seniori, nobili dezmoșteniți, părinți, baroni și conți deposedați, mai e nevoie de alte crime?... și, este mereu aceeași mână ucigașă, care lovește neobosită, nesătulă de moarte. Este același om, mereu același... același tiran care concepe asasinatul! Papa!... și e mereu același bărbat... același tigru care se năpustește asupra victimelor ce-i sunt arătate cu degetul... fiul său... Cezar Borgia!...

— Cezar Borgia — își spuse Ragastens cu o voce stinsă, făcându-se alb ca varul. Cezar! Protectorul meu!

La numele Borgia, un freamăt străbătu asistența. Nici un țipăt nu le scăpă. Dar un sentiment de ură neclintită se putea citi pe toate fețele.

— Beatrix! zise prințul Manfredi... fata mea. Lasă-mă să-ți spun astfel, pentru că tatăl tău, care ar fi trebuit să fie aici, nu este la locul ce ar trebui să-l ocupe... caut cuvintele în zadar, copila mea... degeaba încerc să găsesc cuvinte pentru a-ți alina durerea. Este o nenorocire mare, copilul meu... Dar dacă te poate consola ceva pe lumea asta este certitudinea într-o viitoare răzbuinare... Prietenii noștri, toți de față aici, la ultima întâlnire pe care ne-ai dat-o, ți-au adus niște vești bune... Roma se agită... Florența e îngrijorată de puterea lui Borgia... Blognia și Plombino se vor răscula... Forli, Pesaro, Imola, Rinini pregătesc războinici... O scânteie este de

ajuns pentru a porni incendiul care vine...

Beatrix își șterse ochii. Pe fața ei apăruse o hotărâre puternică...

— Seniori, spuse ea, durerea mea nu mi-a scăzut dorința de luptă. Monteforte i-a rezistat prima oară lui Cezar... De data asta, Monteforte va da semnalul de luptă și de eliberare... Știu că Cezar pregătește o incursiune asupra domeniului Alma, ultimul bastion al libertății noastre... Seniori, toată forța de rezistență va trebui s-o concentram la Monteforte... și acolo vă dau întâlnire.

— La Monteforte!

Fu un țipăt ce țâșni din toate piepturile, în același timp.

— Acum ne vom despărți, zise Beatrix, dar aș vrea mai întâi să-mi fac o datorie de onoare ce-o am față de toți: aceea de a vă prezenta pe noul nostru tovarăș.

Privirile, pline de simpatie, se îndreptară către Ragastens.

Primevère luă mâna cavalerului.

— Domnilor, Cavalerul Ragastens — o inimă nobilă, un spadasin încercat... Veți înțelege mai bine încrederea mea când veți afla că el m-a salvat din mâinile lui Borgia, fără să aibă măcar un moment de reținere!

Se auziră șoapte pline de simpatie. Prințul Manfredi îi întinse mâna lui Ragastens.

— Cavalerie, fiți binevenit printre noi!

Dar spre stupefacția adunării, Ragastens nu întinse mâna prințului. Capul lui plecat trăda o tristețe fără margini, iar pe fața lui, de obicei atât de senină, acum apăruseră semnele unei mari neliniști și tulburări.

O liniște amenințătoare plutea în criptă. Primevère făcu doi pași înapoi. Ochii ei întrebători erau ținuiți spre cavaler, iar paloarea îi cuprindea fața.

Cavalerul, ridicându-și privirea cuprinse întreaga adunare, apoi, oprindu-se asupra lui Primevère spuse?

— Doamnă și dumneavoastră domnilor, o neînțelegere cumplită s-a produs între noi... Nu vreau să ascund adevărul. Oricare ar fi urmările francheței mele, trebuie să vă spun că sunt omul monseniorului Cezar Borgia, de la sosirea mea la Roma...

— Trădare exclamă prințul Manfredi, în timp ce mai multe pumnale luciră în palida lumină.

— Nu, nu este vorba de trădare! răspunse Ragastens cu o liniște superioară. E o neînțelegere de care nu sunt vinovat. În alte împrejurări domnule, ați plăti cu viața cuvântul pe care l-ai rostit. Dar pentru neliniștea dumneavoastră, pentru părul dumneavoastră alb, pentru gândurile ce nu vi le pot împărtăși... vă iert!

— Mă iertați! răcni bătrânul. Doamne sfinte! Nimeni n-a îndrăznit să-i vorbească astfel prințului Manfredi — Da. Domnule... și am tot dreptul să vă vorbesc pentru că m-ați acuzat pe nedrept. Rege dacă ați fi, împărat, ponții suveran, eu, așa umil cum sunt, sunt mai presus de dumneavoastră fiindcă nu vreau să mă răzbun...

— Ragastens pronunță aceste cuvinte cu multă căldură, în purtarea lui era o mare noblețe, iar tristețea care răzbătea prin cuvinte era tot atât de sinceră, încât cei de față nu-și putură stăpâni admirația pe care o re simțeau.

Primevère asista la această scenă neplăcută, ținându-se de-o parte și nimeni nu putea ghici sentimentele care puseseră stăpânire pe inima ei.

— Explicați-vă, reluă Manfredi.

Cavalerul se întoarse spre Primevère.

— Doamnă, când am avut fericirea să vă întâlnesc și să-l alung pe acel călugăr, nu știam care vă sunt prietenii și care dușmanii! Dacă, am îndeplinit datoria, ca orice om de onoare, de a vă apăra, în ciuda răzbunării la care m-am expus, fără să știu... și, chiar de-aș fi știut, doamnă, oricum pentru mine tot o mare onoare era să vă slujesc.

— Ei bine, domnule, zise prințul Manfredi dacă nu sunteți angajat...

— Ba da, sunt! Întrerupse Ragastens. L-am întâlnit pe prințul Borgia. Primirea pe care mi-a făcut-o a întrecut toate speranțele mele...

— Așa încât, venind aici...

— Venind aici, jur că habar n-aveam că voi întâlni dușmani ai lui Borgia...

Primevère se apropie:

— Domnilor, domnul Cavalier de Ragastens are dreptate, se află aici printr-o neînțelegere, de care numai eu mă fac vinovată... Domnule, sunteți liber să vă retrageți. Cuvântul dumneavoastră că nu veți dezvălui nimic din cele văzute și auzite, este de ajuns...

Ragastens păli. Avea senzația îngrozitoare că între el și cea care-i vorbea apăruse o prăpastie. Cu o voce tremurândă spuse:

— Și pe dumneavoastră, doamnă, vă iert... Îmi cereți cuvântul că nu voi da în vileag vreunul din secretele ce întâmplarea m-a făcut să le aflu... și asta înseamnă că mă credeți în stare de trădare... Dar aveți cuvântul meu.

Conjurații, uimiți de simplitatea, de siguranța și noblețea care răzbăteau din aceste cuvinte și din purtarea cavalierului, se înclinară.

Ragastens, cuprins de o tristețe apăsătoare, dureroasă, primi omagiul acestor oameni îndrăzneți. Salută cu un gest larg și, cu pasul sigur porni prin galeria ce ducea spre ieșirea din Cavou.

Primevère înfrigurată, îl văzu îndepărtându-se încet. I se părea că durerea pricinuită de moartea mamei sale îi sfâșia și mai adânc inima.

Capitolul XIV Suflul deznădăjduit

Ragastens când ajunse afară, era livid, încât părea un mort ieșit din mormânt. Ceva nou și pătrunzător se petrecuse cu el. Avea o senzație de deznădejde și un sentiment ciudat de bucurie orgolioasă.

Mergea cu pași mărunți, printre cele două șiruri de morminte, încercând să înțeleagă ce se petrece cu el. Și gândurile lui se învălmășeau:

"Altădată când inima-mi bătea puternic la vederea unei femei, îmi spuneam că sunt îndrăgostit... că iubesc... apoi, după un duel sau vreo încăierare prin vreun cabaret, mă făcea să uit cu totul femeia iubită. Eram un om liber! Liber să cutreier pământul, cu bucuria de a mi simți pretutindeni acasă!..."

Se opri, își șterse fruntea cu mânăca. Apoi murmură!

— Liber!... și singur!... Primevère!

Își duse mâna la ochii ce-l ardeau și simți... lacrimi... Da! Ragastens plângea!...

Capitolul XV Întâlnirea

Ragastens ajunse în oraș. Se îndreptă către hanul "La frumosul Janos". Pe când mergea de-a lungul unei străzi ce-l ducea drept la han, piciorul său se lovi de ceva întins pe pavaj.

— Ce-i asta? Un om!... Probabil un bețiv? Sau un rănit?... Ei, trezește-te omule! Ce dracu! Cavalierul se plecă asupra lui și începu să-l miște.

— Sărmanul, în ce stare e, gândea el. Totuși nu este rănit... dar... sânge...

La lumina slabă a zorilor ce abia mijeau printre acoperișurile caselor, Ragastens văzu că era un tânăr, cu păr castaniu buclat, cu o frunte înaltă și bombată, cu o față expresivă tânărul era leșinat, căci bătăile inimii se simțeau prin haină.

Ragastens privi în jur și văzu că mai erau vreo douăzeci de pași până la hanul său. Îl ridică pe tânăr, îl puse pe umeri și-l duse cu el.

Trezit de loviturile puternice, date cu piciorul în ușă, hangiul, se grăbi să deschidă și tot văicărindu-se, îl ajută pe cavaler să-l care pe necunoscut până la camera lui Ragastens.

Îl puseră apoi în pat. Ragastens și hangiul îi frecară mâinile și-i răcoriră tâmpilele cu apă rece.

— Să fie mort? întrebă Bartolomeo... Dar, îl cunosc! Venea adesea, aici să bea un pahar de vin alb cu un prieten al său. Este pictor. Îl cheamă Raphael Sanzio...

— În sfârșit!

Tânărul deschise ochii. Își revenea.

— Vă simțiți mai bine, domnule? întrebă Ragastens.

— Mulțumesc cerului, da... mult mai bine. Spuneți-mi vă rog cine sunteți?

— Cavalerul de Ragastens.

— Sunt Raphael Sanzio, pictor. Nu știu cum să vă mulțumesc, domnule... Dumneavoastră m-ați adus aici?

— Chiar eu v-am găsit în stradă, la vreo douăzeci de pași de aici — aproape mort.

Raphael își trecu mâinile peste față.

— Oh, Doamne ce vis urât!

Ragastens, privind-l înțelese că disperarea îl adusese pe tânăr în această stare și-l rugă să-i spună ce nenorocire, ce deznădejde-i apasă sufletul și-i tulbură inima.

Raphael, îi mulțumi încă o dată, din toată inima și-i întinse mâna, ca unui vechi prieten, în care avea toată încrederea.

— Domnule, pentru că poți să mă consideri prieten, spune-mi ce pot face pentru dumneata!

— Cavaliere, sunt cel mai nefericit om din toată Roma...

— Iubiți și nu sunteți iubit, asta e, nu?

Raphael dădu din cap.

— Iubesc și sunt iubit. Asta e nefericirea mea. Dar simt că și dumneavoastră, domnule, aveți o suferință...

Ragastens își opri o lacrimă.

— Să nu vorbim despre mine. Eu, în cinsprezece zile nu voi mai fi aici și toată tulburarea mea va lua sfârșit.

— Plecați? Părăsiți Roma?

— Cât mai curând. Numai dacă nu aveți nevoie de mine.

Ragastens era convins de cele ce spunea.

Raphael, reluă conversația.

— Cred domnule că ajutorul dumneavoastră mi-ar fi prețios... Pentru a lupta împotriva unor dușmani necunoscuți, dar puternici, sunt prea singur...

— Vorbiți, spuneți-mi tot!

Raphael se reculese. Apoi îi povesti lui Ragastens tot ce i se întâmplase. Fruntea lui era acoperită de sudoare, o sudoare rece, de groază.

— Curaj!

— Jur că am nevoie de mult curaj, acum.

După ce-i povesti întâmplările din ultimele zile, Raphael continuă:

— Rosita a fost răpită... cred că asta era primejdia despre care-mi vorbea Maga... Poate și Maga a fost răpită... Dar de cine? Cine sunt Dușmanii?... Ce vor? Nu pot să-nțeleg.. Când am plecat de la Maga am vrut să mă întâlnesc cu Machiavelli... Dar n-am reușit să mă mai țin pe picioare. Suferința mi-a întunecat mintea. Nu mai știu...

Ragastens îl ascultase cu multă atenție.

— Curaj, îi repetă el. Povestea este tristă, dar nu văd motivul de disperare... Chiar nu bănuiești pe nimeni?

— Nu. Nu pot să-mi dau seama.

— Poate aveți un rival?...

Raphael se cutremură de fiori.

— Gândul ăsta mă-nebunește. Îmi arde pieptul și-mi face capul să-mi plesnească. Ah? Dumnezeu! Nu poate fi adevărat! Maga știa... Ea ne-a prevenit... prea târziu...!

— Deci să presupunem că Rosita a fost răpită de un rival... Ea vă iubește, nu?

— O de asta nu mă îndoiesc nici o clipă.

— O femeie care iubește este puternică! Îți dai seama că Rosita nu va accepta liniștită această situație... Va fi supravegheată... dar va încerca să scape, să vă dea un semn de viață...

— Oh, mă faceți să prind curaj...! La asta nu m-am gândit...!

— Pe de altă parte spuneți că aveți o anume trecere la Roma... Un mare senior, care vă consimte să facă cercetări...

Raphael se ridică și-l îmbrățișa pe Ragastens.

— Mă salvați! Mă salvați de două ori... Sunteți prietenul meu cel mai bun, deși acum o oră nici nu bănuiam existența.

Ragastens surâse. Bucuria năvalnică a lui Raphael era opera lui.

— Hai liniștiți-vă și ne vom revedea.

— Când?

— Mâine la ora două, cel mai târziu. Unde vă pot întâlni?

— La prietenul despre care v-am vorbit. La Machiavelli, în strada celor Patru Fântâni, chiar în fața fântânii.

— Bine voi fi acolo... și nu dispera...

Cei doi prieteni își luară rămas bun și se despărțiră.

Rămas singur, Ragastens, își spuse că Raphael trebuie fie liniștit, fiindcă e iubit, în timp ce el...

Capitolul XVI Papesa

Ragastens petrecu o noapte albă. Nu-i era somn. Surescitat de evenimentele din ultimele ore, nu putu să-nchidă ochii toată noaptea.

Dimineața lăsându-l pe Căpitan în grija hangului plecă la castelul Saint-Ange.

Ajuns la castel află că Cezar Borgia era la Vatican, într-o audiență personală la Sanctitatea Sa, dar că-i lăsase vorbă că-l așteaptă în sala de audiențe pontificale...

Ragastens porni imediat și în câteva minute intră la Vatican, în saloanele oficiale.

O mulțime de lume, aștepta cu emoție, intrarea la Sanctitatea Sa. Ragastens privi în jurul său și aștepta câteva minute. La un moment dat, un lacheu, îl pofți să-l urmeze.

Înțelese că se bucura de o favoare după privirile celorlalți, priviri nemulțumite și pline de invidie.

Fu introdus într-o sală mare, luxoasă mobilată cu mult gust și rafinament, împodobită de pânze de valoare, capodopere ale Renașterii italiene.

La o masă, o femeie deschidea scrisori. La câțiva pași de ea, un bărbat stătea confortabil într-un fotoliu. Erau Cezar și Lucreția Borgia.

— Ah! exclamă Cezar, iată-l pe cavaler, bravul nostru Ragastens căruia i-am putea acorda titlul de "Cavalier neînfricat și nepătat".

— Monsenior...

— Soră, nu l-ai văzut pe cavaler duelând, luptându-se cu mulțimea, aruncând oameni de la înălțimea capului său...

— Mi-ai povestit toate astea, frate. Luați loc teribile cavaler... trebuie să stăm de vorbă.

Ragastens se înclină cu respect și amintirea unor clipe petrecute la castelul Riant îi reveni în gând.

— Bine! Cavaliere, ajută-mă!... desfă-mi pachetul ăsta.

Ragastens se supuse.

Lucreția vorbea, se foia, comanda, ca și cum ar fi fost Papa! Nu mai era cea de la palatul Riant. Acum era o regină, cu ochi vii și răi, cu gesturi scurte și hotărâte. Era ministru... diplomat... și lucra pentru stat.

— Ha, ha! râse Cezar, este uimit cavalerul... copleșit... Lucreția noastră este "creierul", vezi bine.

— Monsenior! Admir fără uimire activitatea și puterea de muncă a doamnei ducese.

— O scrisoare de la trimisul nostru la Pesaro! Ne previne ca locuitorii orașului se agită... două mii de bărbați s-au înarmat... Pentru tine, Cezar!...

— Bine! Asta o vom rezolva pe loc!

— Scrie-i ambasadorului Spaniei că ceea ce ne cere este cu neputința... Papa nu poate tolera o astfel de uzurpare de drepturi... Regele Spaniei este prea catolic pentru a nu înțelege... și, dacă e nevoie, îl vom ajuta noi să înțeleagă...

— Drace! Te-ai supărat, Lucreția? Ce este?

— Nimic! O mizerie.

Ragastens asista cu mare uimire la această scenă care-i prezenta o Lucreție necunoscută. Ea era papesă!...

— Scrie, dictă Lucreția unui secretar, scrie-i cardinalului Orsini că Sanctitatea Sa îl invită la masă, la vila sa de la Belvedere, mâine la prânz...

— Cardinalul Orsini va dejuca cu noi, mâine?

— Da și va trebui să facă anchete asupra morții lui Francois. Iubitul nostru frate...

Ragastens care auzise, se cutremură.

— A propos, întrebă ea, asasinul fratelui nostru a fost descoperit?

— Am arestat vreo douăzeci de șnapani. Doisprezece au fost torturați, dar nici unul nu a mărturisit... Îl vom afla noi pe scelerat... O astfel de crimă nu poate rămâne nepedepsită.

— Bineînțeles, spuse cu răceală Lucreția.

Ragastens nu pierdea nici un cuvânt. Acum avea certitudinea că Francois a fost ucis la Palatul Riant. Râsul ironic al lui Cezar îl făcu să înțeleagă cinismul și nebunia acestui personaj. Se gândi să-l anunțe că pleacă, dar îi spuse că Raphael trebuie ajutat. În timp ce se gândea la cele auzite, pe o ușă laterală intră un călugăr. Nu era altul decât don Garconio. Acesta se apropie de Lucreția și fără să-l observe pe Ragastens o anunță că treaba a fost făcută. Pictorul și-a luat porția, dar este în viață și va putea termina "Transfigurarea" în ce privește fata, aceasta fusese dusă la Tivoli unde este bine păzită.

Lucreția mulțumită îi făcu semn lui Garconio că se poate retrage. Apoi anunță că audiența s-a încheiat.

În tot acest timp Ragastens asculta cu sufletul la gură cele relatate de călugăr. Palid se temea să nu fie văzut de acesta din urmă.

Capitolul XVII Papa are o idee bună

Ragastens aflase că Rosita fusese răpită de Garconio, la ordinul papei... A fost dusă la Tivoli...

Se întreba ce fel de bandiți compun familia Borgia, în slujba căreia se pusese!

Dar în ce scop au răpit-o pe Rosita? Cuvântul "Tivoli" îi reaminti ce se spunea despre locuința papei... se spuneau povești despre orgii și dezmăț...

Gândindu-se la Raphael, care-i inspirase o mare prietenie, fu zguduit de cele ce aflase. Trebuia să-l prevină pe prietenul lui imediat.

În timp ce căuta o cale de a părăsi palatul, fără ca să i se observe lipsa, o mână caldă și fină îi prinse mâna.

— La ce te gândești, iubite cavaler?

Lucreția era în fața lui.

Ragastens făcu un efort pentru a-și înăbuși un fior de spaimă și dezgust. Încercă să zâmbească.

— Ce puneți la cale? întrebă Cezar.

— Astă seară, ora zece, la palatul Riant, îi șopti Lucreția. Ți las cavalerul, frate, spuse ea cu voce tare. Pe curând domnule. Cavalerul o salută cu multă curtoazie, încercând să-și ascundă tulburarea.

— Sora mea este o femeie de spirit, nu-i așa? zise Cezar, care se apropiase de el și cu familiaritate îi luă brațul.

— Este un ministru admirabil, un diplomat.

— Da. Ea se ocupă de afacerile străine, primește miniștri și ambasadori. Tatăl meu a început să dea semne de oboseală... a muncit mult... Dar vino cavalere, vreau să te prezint Sanctității Sale, Papa... De-asta te-am chemat aici.

— Monsenior — mai târziu... vă rog! Nu sunt pregătit pentru a mă prezenta în față...

— Lasă! îl întrerupse Cezar, i-am vorbit despre tine și vrea să te vadă... Hai...

Ragastens îl urmă. Fierbea de nerăbdare, dar se stăpâni.

O clipă mai târziu se afla într-un cabinet care era despărțit de sala de audiențe numai printr-o perdea de brocat. De aici, după obiceiul său, Alexandru al VI-lea auzea și vedea tot.

Cezar traversă cabinetul și intră în oratoriu. Papa așezat într-un jilț mare, cu un surâs binevoitor pe buze, îl cercetă pe Ragastens. Cavalerul făcu o plecăciune așa cum se cerea. Papa îi luă mâna.

— la loc fiule, spuse ei cu o blândețe ce-l uimi pe Ragastens. Nu Suveranul Pontif vă primește, ci tatăl Lucreției și al lui Cezar. Copiii mei mi-au vorbit mult despre dumneata și numai de bine. Am dorit să te cunosc...

— Sfinte Părinte, bâgui Ragastens, sunt copleșit de înalta cinste pe care mi-o faceți și de bunăvoința pe care Sanctitatea Voastră mi-o arată...

Alexandru al VI-lea văzu efectul ce-l făcuse asupra tânărului și un zâmbet batjocoritor flutură pe fața sa.

— Revino-ți fiule, spuse el punând mai multă dulceață în glas și te rog lasă de o parte eticheta. Dacă vrei să-mi faci o plăcere, vorbește-mi așa cum i-ai vorbi unui tată.

— Voi încerca să mă supun, Sfinte Părinte, zisa cavalerul, așezându-se pe fotoliul ce-i fusese indicat de Papă.

— Deci ai venit în Italia pentru a intra în slujba fiului meu?

— Într-adevăr, Sfinte Părinte, aceasta este dorința mea.

— Poți să mai ai și altele, fiul meu... Totul dovedește că faci parte dintre acei oameni, care bine călăuziți pe calea cea bună; pot săvârși fapte mari...

— Ah, să-l fi văzut în ziua înmormântării lui Francois!..

— Bietul Francois! șopti Papa ștergându-și ochii. Dar nu am dreptul să mă las pradă durerii...! Grija statului trebuie să fie mai presus chiar de doliul meu... Ah, cavalerie, nu știi câtă tristețe se adună în jurul puterii, pe această lume!

În timp ce-l asculta pe Papa, Ragastens simțea cum îi crește inima... Poate că Papa, ar înțelege dragostea lui pentru Primevère, poate va fi tulburat de necazurile fetei!... O speranță deșartă i se strecură încet în suflet.

— Sfinte părinte, spuse el cu mare emoție, durerile dumneavoastră sfinte îmi ajung drept la inimă. Vă rog să credeți să vă sunt cu totul devotat...

— Știu, cavalerie... Ești o inimă nobilă și, dacă brațul nu-ți tremură în luptă, sufletul dumitale adăpostește comori de devotament. Pot să am încredere și să mă folosesc...

— Tată, eu sunt gata să garantez pentru cavaler... este demn de toată încrederea și poți să-i încredințezi misiunea.

Ragastens tresări. Era deci vorba de o misiune ce i se încredința! se gândea că zeița Fortuna-i surâde. Își imagina cum, servindu-l pe Papă cu loialitate, acest bătrân cumsecade ar salva-o, la rândul său, pe iubita lui.

Alexandru al VI-lea urmărise pe fața lui sentimentele de devotament sincer și dragostea, ce-i luminau fața, făcându-i ochii scânteietori, plini de recunoștință.

— Cavalerie, am dușmani... și este o mare durere pentru mine... Toată viața nu am încercat să lupt împotriva celor mari și să mi-i apropii pe cei necăjiți... Iar faptul acesta mi-a creat mulți dușmani. Dumnezeu, fiule m-a ajutat să-i înving pe cei răi... Dar sunt încă puternici... și sfârșitul meu este aproape...!

— Tată, vom muri pentru tine, dacă trebuie...

— Monsenior, dacă va fi nevoie, îmi voi da viața...

— Cavalerie, ceea ce îți cer nu este mai ușor! Printre dușmanii mei mai este unul pe care nu-l pot învinge, care nu a dezarmat. Este orgolios și vanitos... Dacă acest om ar dispărea, Italia ar fi în siguranță... Un război ar putea fi evitat... O nefericită copilă pe care o iubesc ca pe fiica mea, ar cunoaște pacea și fericirea...

— Da, reluă Papa firul, dacă acest dușman ar dispărea, totul ar intra pe făgașul liniștit al păcii...

"Oare îmi propune un asasinat! se întrebă Ragastens. Orice, dar asta, nu!"

Și, ca și cum ar fi ghicit gândurile lui, Papa continuă:

— Nu doresc moartea păcătosului... Nu vreau să fie vărsat sânge... Numai o răpire... să fie adus aici...

— Să-l răpesc?

— De fapt nu ar fi o răpire. El nu este împotriva mea decât prin voința prietenilor săi. Dacă ar scăpa din mâinile lor, dacă ar veni aici...

— Înțeleg, Sfinte Părinte. Este dușmanul vostru dar dorește să fie prietenul vostru.

— Ai înțeles perfect cavalerie!... Ei, bine, ce zici?

— Mi se pare Sfinte Părinte că această expediție nu este prea primejdioasă și nu-mi vă oferi prilejul de a fi în pericol...

— Oh nu! Expediția nu va fi ușoară și va și destul de primejdioasă. Trebuie păstrată taina

asupra ei. Va trebui să faci totul singur.

— Când trebuie să plec?

— Imediat!... Iar în acest răstimp Cezar cu oamenii săi va ataca citadela Monteforte, care se va preda, nemaivând șef...

— Monteforte, Ragastens se îngălbeni.

— Da! Omul pe care trebuie să-l răpești este contele de Alma!

— Tatăl lui Beatrix! șopti cavalerul.

Visele sale se spulberară. Coșmarul punea stăpânire pe el. Dacă ar fi fost înjunghiat și tot n-ar fi fost atât de palid.

— Ce s-a întâmplat? îl întreabă Cezar...

— Contele Alma! Monteforte! bâiguia tânărul.

— Da zise Cezar. Ce te surprinde?

— Niciodată!... Niciodată!...

— Ce spui?

— Spun că nu voi face asta...

— Motivul? întreabă Cezar cu ochi amenințători.

— Sfinte părinte, monseniore, ascultați-mă. Cereți-mi viața! Puneți-mă să lupt contra tuturor dușmanilor voștri, singur... Sunt gata pentru orice!... Dar împotriva cidadelei Monteforte... niciodată... Este imposibil!...

— Motivul? întreba Cezar furios, în timp ce Papa, ridicându-se deschise o ușă și făcu un semn misterios.

— Motivul! Sunt îndrăgostit înnebunește... iubesc de moarte... mai bine o moarte cumplită decât să fiu disprețuit de ea... sau dușmănit...

— Iubești?... Pe cine?... spune odată!

— Pe fața contelui Alma!... Beatrix... Primevère.

Cezar scoase un urlet de fiară, smulse pumnalul și se năpusti asupra cavalerului, care dintr-un salt se puse în gardă.

Dar Alexandru al VI-lea se aruncă asupra fiului său. Bătrânul prinse mâna lui Cezar și-o ținu strâns...

— Este nebun, Cezar! pronunța el în spaniolă. Lasă-mă pe mine s-o fac...

— Cavaliere. Iartă-l pe fiul meu. E violent așa cum v-a spus chiar el. Dar sunt sigur că regretă deja acest gest...

— Monseniore, Cezar este liber să facă ce vrea.

— Și dumneata, cavaliere ești stăpân pe sentimentele dumitale... Iar dacă misiunea pe care v-o propuneam nu vă place, nu-i nimic... Numai că nu ne putem permite să vă păstrăm pentru noi, dacă sunteți așa de devotați dușmanului nostru.. Te sfătuiesc să părăsești Roma cât mai grabnic cu putință... Oh, nu vă grăbesc.. vă dau o lună... poate veți trece de partea noastră...

— Îi mulțumesc Sanctității Sale, răspunse Ragastens. Am să profit de autorizația pe care mi-o dați.

"Chiar astă seară am să părăsesc Roma" gândi el

— Deci nu vă spun adio, continuă Papa cu cea mai mare blândețe... Sper din toată inima să ne revedem. Hai fiule... Mergi în pace...

Cavalerul salută și trecu pragul unei uși spre care Papa îl condusese.

— Ce-ai făcut tată? Omul ăsta din acest moment este cei mai mare dușman ai meu...

— Călăul este mai bun decât pumnalul!

— Călăul?

— Da! Tu nu l-ai găsit încă pe asasinul ducelui de Gândi... Ei, bine, eu l-am găsit... De

măine v-a începe procesul... În opt zile capul său va cădea.

Din încăperea vecină răzbătea zgomot de arme... Un om apăru în ușă: Don Garconio.

— Ei?

— Gata. Sfinte Părinte. Omul este în carceră cu lanțuri la mâini și la picioare... Dar a fost cam greu. Sunt cinci morți și trei răniți.

— la morții și celor vii dă-le câte cinci zeci de ducați.

— Tată. I-am promis lui don Garconio biserica Sfânta Maria mică.

— O are! zise Papa.

Garconio făcu o plecăciune și se retrase.

— Tată, te admir. Înțelepciunea ta este mare...

— Știu... dar ne trebuie cineva care să-i vină de hac lui Alma.

— Astore tată.

— Bine fiule! Și acum lasă-mă să vorbesc cu sora ta.

Capitolul XVIII Al cincilea cerc

Ragastens, legat la mâini și la picioare cu lanțuri și având capătul acoperit de un capișon fu dus într-o carceră. După ce coborâse și iar coborâse scări, străbătuse mai multe culoare.

La castelul Sanit-Ange, erau șase rânduri de celule de închisoare, aranjate în ordine descrescătoare de sus în jos, pe cele șase nivele ale castelului.

Astfel la primul etaj erau douăsprezece celule, la parter zece, la, subsol, primul nivel zece, apoi șase, patru, două și în adâncurile castelului o celulă, încât aceste închisori suprapuse formau o piramidă cu vârful în jos.

Cezar Borgia numea aceste diferite etaje, cele șase cercuri ale infernului. Celula de la primul etaj era rezervată ofițerilor castelului ce trebuiau să facă arest sau seniorilor romani care comiteau cine știe ce fapte nelegiuite. Acesta era primul cerc.

Al doilea cerc, era parterul, aici erau închise ori obișnuite pentru soldații garnizoanei.

De aici, înfundau în subsol: mai întâi era un rând de celule suficient luminate și aerisite prin ochiuri de zid zăbrele cu bare de fier, era al treilea cerc destinat hoților și criminalilor. Un etaj mai sus era al patrulea cerc: cinci sau șase celule în care era o bancă pentru somn sau paie... Aici erau aduși condamnații la moarte. Încă un etaj și se ajungea în cel de-al cincilea cerc: trei celule asemănătoare celor descrise mai înainte. Aici erau închiși acuzații considerați primejdioși și care trebuiau judecați.

În sfârșit cel de-al șaselea cerc și ultimul, nu avea decât o singură celulă. Situată la patru nivele sub pământ, forma un fel de puț negru, având a circumferința mică.

Nenorocitul care era coborât în această hrubă, cu ajutorul unei frânghii nu se putea așeza, nici dormi, locul nu era suficient de încăpător. Și, de altfel, chiar de-ar fi avut suficient loc, tot ar fi fost cu neputință, în acest puț era apă, care-i ajungea prizonierului la genunchi, o apă infectă, murdară prin care mișunau reptile, șobolani enormi...

Când un condamnat era coborât în acest puț, reptilele, dar mai ales șobolanii înfometate, se aruncau asupra nefericitului, fie pentru a-și potoli foamea, fie pentru a-și găsi un adăpost deasupra apei.

Ragastens fusese închis într-una din cele trei celule ale celui de-al cincilea cerc și pus în lanțuri. Când i se ridică capișonul de pe cap, rotindu-și privirile în jurul său, îl văzu pe Garconio care îl privea cu o mare ură, dar și cu plăcerea neascunsă de a-l ști acolo; retrăgându-se după

oamenii săi.

— Dușmanul fuge! își spuse Ragastens, când rămase singur. De data asta sunt pierdut... Dar n-am să le fac pe plac să mor gemând,..

Era tânăr, plin de exuberanță. I se părea cu neputință de a scăpa de răzbunarea celor din familia Borgia. Un fenomen ciudat se petrecea mintea lui sănătoasă Reușise să se elibereze de Borgia.

Liber, n-ar fi putut ajunge dușmanul acestui om, care, nu-i dăduse decât prilejul de mulțumire. Recunoștința l-ar fi înlățuit.

Dar arestându-l fără motiv, Cezar îl eliberă.

Închisoarea era o eliberare. Își spunea că dacă vreodată ar mai ieși viu din această închisoare ar putea să-și pună viață în slujba lui Primevère.

Orele se scurgeau încet. Ragastens încearcă mai întâi să-și desfacă lanțul cei prinsese picioarele și care-i provocă dureri. Își dădu seama că numai cu o unealtă puternică ar reuși, dar i-ar trebui mai multe zile pentru asta.

Încearcă să-și elibereze mâinile de cătușele prinse de lanțuri, lovindu-le una de alta. Totul fu zadarnic. Se trezi lângă perete și încet, încet oboseala puse stăpânire pe el și adormi. Se trezi deodată, când zăvorul făcu un zgomot puternic iar ușa se deschise.

Doi gardieni purtând torțe intrară. În spatele lor veneau patru archebuzieri Apoi, trei bărbați cu capetele acoperite se așezară înaintea lui. Pe culoar văzu halebarde, sulite, vreo douăzeci de soldați gata să să năpustească asupra lui, la cel mai mic semn.

Unul din cei trei se apropie de el, în timp ce altul se pregătea să scrie.

— Sunteți cavalerul de Ragastens?

— Da, domnule... dar dumneavoastră...

— Sunt judecătorul tribunalului suprem. Acuzat ai venit în Italia pentru a unelti împotriva Sfântului Părinte și a augustei sale familii.

— Am venit în Italia pentru a intra în serviciul prințului Borgia, răspuse Ragastens.

— Martorii susțin că intențiile dumneavoastră erau altele... Dar nu vreau să vă citim gândurile... Nu reținem împotriva dumneavoastră decât acuzația de asasinat...

— Asasinat? întrebă mirat Ragastens.

— L-ați ucis mișelește pe monseniorul Francois Borgia, duce de Gandie. De ce tăceți? Răspunde-ți...

— Acuzația este absurdă. Pe asasin îl cunoaște-ți și dumneavoastră la fel de bine ca și mine...

— Puteți dovedi că nu l-ați înjunghiat pe Francois, duce de Gandie.

Ragastens începu să fluiere un cântec de vânătoare.

— Scrie că mărturisește! zise judecătorul.

— Scrie că judecătorul minte, răspuse Ragastens.

Fără să-i răspundă ceva, judecătorul luă hârtia o citi, apoi zise:

— Condamnat!... Sentința va avea loc peste trei zile. Aveți trei zile pentru a cere iertarea divină...

— Dumneavoastră, veți avea toată viața, pentru a încerca să vă spălați conștiința pentru fărădelegea pe care o comiteți.

Câteva clipe mai târziu Ragastens era singur.

Această parodie de judecată se terminase atât de repede că nu-și dădea seama dacă este adevărat, sau visează. Apoi toată discuția îi revin în minte. Chiar termenii sentinței, răsunau acum în urechile lui:

"Condamnat de a fi aruncat în ultima celulă unde va rămâne de două ori câte douăsprezece ore pentru a se putea căi în sufletul său... Apoi, de aici, viu sau mort, va fi dus la

călău. Îi vor fi tăiate mâinile, apoi capul, iar după execuție va fi pus la stâlpul infamiei timp de două zile, după execuție..."

Care o fi această ultimă celulă despre care se vorbea? Ragastnes nu știa. Dar înțelegea că va fi dus la călău și i se va tăia capul. Gândurile lui se întoarseră la Cezar.

— Îmi găsisem un stăpân bun! Venisem să dau lecții de vitejie, dar m-am ales cu lecții de asasinat. Ce frumos am reușit!...

Capitolul XIX Rosa

Raphael Sanzio, după răpirea tinerei sale soții alergase la Ghetto s-o prevină pe Maga, mama adoptivă a lui Rosita. Dar aceasta dispăruse. Când Raphael și Fornarina plecaseră, bătrâna Rosa, avu o criză de disperare.

— Singură, iată-mă singură acum!... Singură pe lume! Singură... cu răzbunarea mea...

Plânse mult. Dar inima lui Maga care cunoscuse toate durerile acestei lumi se întări și-și regăsi încet, liniștea.

Intră în cămăruța în care o vizitase Papa. Apoi luă din dulapul cel vechi o mulțime de pietre prețioase pe care și le puse într-o pungă ce-o avea la centură.

Când termină aruncă o privire în jur, apoi ieși.

Maga, trecând printre stejarii ce formau o alee în dreptul Ghetoului, se îndreptă către palatul Riant.

Ajunse în spatele palatului, în apropierea apelor Tibrului și cu o cheie deschise porțița ce ducea la palat.

Nu era prima dată când Rosa folosea această cheie, de mai multe ori ea se strecurase în palatul Lucreției.

Fără nici o rețineră parcurse grădinile palatului, apoi intră în palat, printr-un culoar strâmt și secret, urcă câteva scări, străbătu un labirint de culoare și ajunse la etajul doi, în fața unei uși.

Zgârie ușor ușa, apoi așteaptă câteva momente. O voce se auzi!

— Dumneavoastră sunteți doamnă? Sfânta Fecioară! Ce mână înghețată aveți... Luați loc... aici... o clipă și voi aprinde o lumânare.

Maga se lăsă condusă de mână, până la un fotoliu și se așeză fără un cuvânt.

Bărbatul se grăbi să aprindă o lumânare, la lumina căreia apăra fața mefistofelică a bătrânului intendent al palatului, pe care l-am întâlnit la hanul lui Ragastens — senior Giacomo.

— Puneți șalul ăsta pe umeri signora și perinuța asta sub picioare... Stați bine?

Intendentul avea o atitudine plină de respect și venerație.

— Giacomo vreau s-o văd.

— Ce spuneți, signora?

— Spun că vreau s-o văd pe Lucreția...

— Signora? Ce naiba-mi cereți?

— Un lucru simplu și natural...

— Dar cum s-o scoli?... Nu pot s-o trezești... pentru a-i anunța o astfel de vizită...

— Cine te pune s-o scoli? Nu vreau s-o trezești... vreau să intru ca s-o văd... asta-i tot...

— În timp ce doarme?

— Da!

Bătrânul își frângea mâinile.

— Se va trezi... are să văucidă este ca o tigroaică...

— Giacomo, vorbești când ar trebui să te supui... Nu mai pot conta pe tine?...

Giacomo căzu în genunchi. Expresia sardonică din surâsul său dispăruse. O tristețe sfâșietoare se răspândise pe fața ei albă, ridată.

— Stăpâna, nobila mea stăpână, sunt gata să mor pentru dumneavoastră,..

— Dar nu mă lași să intru la camera Lucreției, nu-i așa? Ascultă Giacomo, într-o zi, când tu ai venit din Spania... urmărind pe cel care jurase-i că-l vei ucide...

— Oh! La Jaliva aveam o nevastă care mă iubea și pe care o divinizam... Omul acesta i-a întins o cursă... Timp de opt zile, nebun de disperare, după ce o căutasem prin tot orașul, ea s-a întors acasă, seara... dar atât de palidă, încât n-am avut puterea s-o întreb nimic... Atunci, cu o voce fermă... ea mi-a spus teribilul adevăr... Când a sfârșit de povestit, și-a împântat pumnalul în inimă... până ca eu să fac un gest pentru a o împiedica... Pentru că, dacă n-ar fi făcut-o ea aș fi făcut eu crima... Am jurat pe trupul ei răzbunare... l-am pândit, l-am urmărit, așteptând ceasul.. A venit la Roma... Cardinal... apoi... Papă... Era așa de puternic încât nu puteam nici să mă apropiu... Atunci v-am întâlnit pe dumneavoastră signora... Sub veșmintele dumneavoastră ponosite am recunoscut-o pe cea care la Jaliva stătea alături de el, în caleașca de aur.

— Adevărat Giacomo... tu erai trist... eu te-am consolată. Erai sărman, ți-am dat bani. Erai slab, ți-am promis că te voi ajuta și m-am ținut de cuvânt.

— Ah, signora, așa e!... Mi-ați salvat și comoara pe care o mai aveam... Când am venit de la Jaliva, am adus-o cu mine și pe fata mea, Nina... frumoasă... atât de frumoasă încât văzându-o, aveam impresia că mama ei nu e moartă...

— Termină, Giacomo. Îmi displace să-ți aduci aminte..

— Bine!... Dar nu numai asta signora... Venisem de câțiva ani la Roma... Cu sfaturile dumneavoastră și cu influența ocultă, m-ați plasat aici în această slujbă importantă... Într-o seară — Nina avea paisprezece ani pe atunci, ați venit la mine... Cineva o văzuse pe Nina... Era Cezar Borgia, fiul papei!.. și, așa cum tatăl o violase pe mamă, fiul o dorea pe fiică! Dar erați aici.. am mers împreună până în preajma casei unde o dusesem pe Nina să locuiască... Ascunși în tufișuri, pândeam... Eu nu prea înțelegeam.

Deodată au sosit doisprezece cavaleri, au intrat în casă... Nebun de furie și disperare, am vrut să mă duc după ei...

— "Nina, sărmana mea Nina!" strigam.

— "Fii liniștit! Nina este în siguranță... taci!"

Acesta era adevărul... știți ce se va întâmpla... și fără să-mi spuneți o duseseti pe Nina în altă parte... Oamenii au trecut pe lângă noi înjurând de mama focului. În fruntea lor era Cezar... De atunci signora, v-am jurat recunoștință nemărginită... nemărginită...

— Recunoștință pe care mi-o arăți acum...

— Nimic signora, nimic n-am să vă refuz! Cereți-mi viața și este a dumneavoastră...

— Așa! Vrei să te răzbuni Giacomo, spune, vrei?

— Dacă vreau!...

Giacomo se ridicase. Fața lui era transfigurată de ură. Maga îl privea cu o satisfacție sumbră.

— Ei bine, Giacomo. A venit ceasul! Nu pricepi că și eu trebuie să mă răzbun? Nu pricepi că urâm același om?

Vrăjitoarea pronunțase aceste cuvinte însuflețită de o stranie hotărâre. Trăsăturile ei se destinseseră, fața i se însuflețise...

— Oh! se sperie Giacomo, mi se pare că o revăd pe cea de odinioară

— Ura mă întinerește!

— Da, acum... Doamne sfinte... așa v-am văzut la Jaliva în Spania!

— Fericită!... Da! Am fost! Bogată, plină de onoruri. Orgolioasă, din nobilă familie de Venezia, iubită de cei mai strălucitori seniori frumoasă și tânăra... aveam optsprezece ani... nu mă gândeam decât la bucuria de a trăi... Teta și mama mă divizau... Toate capriciile. Mofturile mele erau lege în palatul somptuos de Venezia. Tineri, frumoși, își disputau favoarea surâsurilor mele... Dar nu iubeam pe nimeni. Într-o zi, veni el. Trecu pe la castel ca un meteor... Familia Venezia, onorată de a avea oaspete pe Rodrigo Borgia descendentul regilor din Aragon, nepotul papei Calixte al treilea îi făcură o primire, cum numai Granzii de seamă pot face prinților...

Cum l-am văzut, am simțit că-l voi iubi.. Era frumos, frumos cum numai un zeu sau un domn poate fi... Ochii lui negri mă ardeau, cuvintele lui cântătoare îmi mângâiau sufletul și-mi aprindeau inima... Nu credeam în fericire mai mare decât a-i aparține lui... de a fi a lui... cu sufletul și trupul... pentru totdeauna... Când a plecat, n-a trebuit decât să-mi facă un semn... L-am urmat, părăsindu-mi mama, tatăl... casă, familia... l-am urmat fericită de a fi sclava lui... și numai fiindcă îmi spusese: "Vino"!

Maga, evoca amintiri vechi, dureroase acum...

— Din acea zi, continuă ea, a început chinul meu, când îi spuneam lui Rodrigo că mi-a jurat că ne vom căsători, izbucnea în hohote de râs, sfâșiindu-mi inima... și în curând, prea curând... mi-am dat seama că totul era o minciună... dragostea lui, cuvintele lui, sufletul lui, totul, da totul, era minciună...

S-au scurs ani... grei... monotoni... Tata și mama muriseră de supărare... Au venit copiii... Încercam să mă refugiez în maternitate, în dragostea pentru ei...

Într-o zi Rodrigo îmi spune că-l deranjăm... m-am aruncat în genunchi, la picioarele lui... l-am rugat cu lacrimi în ochi. Să nu mă părăsească... am plâns mult... A doua zi Rodrigo dispăruse, lăsându-mi un bilet:

"Pentru că tu nu vrei să pleci, plec eu".

Înnebunită am intrat în camera copiilor... nu mai erau dispăruseră... "Cum de n-am înnebunit?... Cum de n-am murit?"

După șase luni de febră, când mi-am revenit, mi-am dat seama cu o groază fără margini, că încă îl iubeam... și mulți ani, încă l-am iubit... Dragostea și ura... multă vreme a fost dragoste și ură. Îl spionam. Știam totul... până la urmă ura a fost mai puternică...

— Copiii mei!... Când s-au făcut mari, am vrut să-i văd, să le spun adevărul... Cezar a vrut să mă omoare... Francois să mă închidă... că sunt nebună... Lucreția m-a aruncat în stradă...

— Signora, aceste amintiri vă fac rău, vă tulbură prea tare...

— Lasă, Giacomo. Îmi fac mult bine... Și, printre femeile iubite de Rodrigo, a fost una pe care am urât-o cel mai mult: Contesa Alma... Pe asta, mi se părea că Rodrigo o iubea cu adevărat..

Am aflat că era însărcinată... Copilul s-a născut... o nebună care o tortură... până într-o zi când în sufletul ce bucurie mă cuprins când am aflat că și-a aruncat copilul, lașă...

— Mă speriați, signora!

— Copilul a fost lăsat la biserica îngerului pe trepte... Știam... Eu am luat copilul... Toată ura mea se concentrase asupra copilului. Am dus-o pe copilă la o nebună care o tortură... până-ntr-o zi când în sufletul meu revolta torturilor fetei m-a făcut s-o iau la mine. De atunci am iubit-o mai mult decât pe proprii mei copii. l-am spus Rosita... A crescut frumoasă, de o frumusețe desăvârșită... Aproape că-l uitasem pe Rodrigo... Dar un bătrân s-a îndrăgostit de Rosita mea... Și acest bătrân care vrea s-o violeze, pe draga mea Rosita știi cine e, Giacomo? Papa!... Rodrigo Borgia — tatăl ei și tatăl copiilor mei, amantul contesei Alma...

— Ucigașul femeii mele...

Maga avu un zâmbet malific.

— Așa cum am salvat-o pe Nina ta, trebuie s-o salvez și pe Rosita mea. Noaptea asta a părăsit Roma... Acum e în siguranță... Ei, Giacomo, a sunat ceasul răzbunării! Nu mi-a mai rămas nimic sfânt pe lumea asta. Acum, cei ce m-au făcut să sufăr atât trebuie să sufere, la fel...

— Da, signora! Și eu vă voi ajuta cu tot sufletul...

— Bine! Mai întâi Rodrigo să aflu unde se găsește...

— Credeți că va dori să vă vadă?

— Precis! Mă va căuta la Ghetto. Apoi va vrea să știe unde e Maga. Tu ai să-l informezi.

— Nu-mi vă fi greu.

— Cunoști templul Sybiliei?

— La Trivoli... lângă vila papei! Am fost odată acolo cu signora Lucreția.

— Bine știam că peste câteva zile va dori să mă vadă... Acolo este lăcașul lui de dezmăț... Ei, bine, voi fi acolo, La douăzeci de pași de templu se găsește o peșteră. Am mai stat acolo, eu. Aici mă va găsi Rodrigo, când va veni și va avea nevoie de mine... Să afle!

— Va afla, signora! Eu mă voi ocupa de asta.

— Bun, Giacomo! Și acum vreau s-o văd pe fiica mea!

— Signora, dacă se trezește vă omoară!

— Nu Giacomo, n-o să mă omoare. Înainte de a-mi lua rămas bun de la trecut și de la viață, vreau să-mi văd fata...

— Veniți signora!

O conduse pe Maga până la camera în care Lucreția dormea.

— Aici! Nimeni nu intră pe aici în dormitorul ei. Numai Lucreția are cheia. Și eu, care mi-am făcut o dublură.

— Așteaptă-mă aici!

Maga trecu prin cabinet, apoi deschise ușa dormitorului. Din sân scoase un flaconaș cu otravă. O singură picătură pe buzele ei și gata... Bătrânul Borgia va simți prima răzbunare...

La lumina lumânărilor... Lucreția dormea. Un zâmbet se așternea pe buzele ei. Un braț atârna pe lângă pat, celălalt îi susținea capul, încadrat de valuri de păr... Era cu adevărat frumoasă.

— Fata mea, gândi Maga.

Nemișcată, o contemplă pe Lucreția. Tânăra făcu o mișcare, suspină, pronunță câteva cuvinte de neînțeles, zâmbetul ei se făcu și mai blând...

— Visează... Visează fericită... De mult, veneam seara la pătuțul ei și-mi înlănțuia gâtul cu mânuțele ei durdulii, și-mi spunea: "Bună seara, mămico"... Și acum, eu o s-o omor!...

Vrăjitoarea se aplecă mult asupra Lucreției. Dar, sufletul ei innăsprit fu cutremurată. Lacrimile îi ardeau ochii... Flaconul cu otravă dispăru la locul lui în sân. O picătură se opri pe buzele Lucreției. Era o lacrimă.

Lucreția se trezi.

— Cine-i acolo? strigă speriată.

O clipă după aceea năvăliră doamnele de companie. Furioasă, Lucreția ordona:

— Căutați peste tot! A fost cineva aici!... Am simțit ceva pe buze... Sărutarea unei fantome!...

Maga ieșise pe ușa secretă.

— Sunteți mulțumită, doamnă? Întrebă Giacomo.

— Nu! Dar mi-am văzut fata...

Și porni grăbită în noapte îndreptându-se spre una din porțile Romei. Aici, așteaptă lumina

zorilor. Dimineața când se deschise poarta, cu un pas hotărât, porni spre Tivoli.

Capitolul XX Duhuri nebune

Vaticanul, la două zile după arestarea lui Ragastens.

Biblioteca — locul favorit al papei Alexandru al VI-lea — era locul de visare al papei — și nu avea nimic cu biblioteca cea mare a palatului.

Era pe la ora opt, seara. Pe o terasă de unde se putea vedea orașul, Papa, Cezar și Lucreția — vorbeau în șoaptă.

— Consiliul de familie! șopteau prelații și seniorii răspândiți prin palat. Ce va ieși? O bulă? Un război?

Alexandru era așezat într-un fotoliu, Cezar pe niște perne împreună cu Lucreția.

— A plecat Astorre? întrebă Papa.

— Azi dimineață.

— Sigur?

— Nu! I l-am dat și pe Garconio, așa cum ai spus. Dar durează mult.

— Răbdare, Cezar! Ai tot timpul... Ai toată viața înainte... Ce-ai zice, dacă ai mai avea numai câteva luni, ca mine?

— Drace! Aș fi și mai grăbit! Simt că ruginesc. Am chef de o mare bătălie... Și Cezar făcu elogiul turnirurilor, întrecerilor cavaleriești de tot felul, încăierărilor...

— Ești un tigrul! zise Papa.

Lucreția nu spuse nimic.

— Așa că, tată, cu cât mai repede, eu atât mai bine! Trebuie să terminăm odată. Altfel ne vom pune în cap toată Italia. Trebuie distrus cuibul ăsta de vipere, Monteforte!

— Cum voi avea veste de la Alma, am să te anunț.

— Nu ți-e gândul decât la răni și la moarte... dar eu vreau să asigur reușita acestei campanii. De altfel, voi fi acolo pentru a supraveghea totul.

— Cum vrei să mergi la Monteforte?

— Nu! Mă voi instala la Tivoli, care se află pe drumul spre Monteforte... De acolo pot să veghez și asupra lui Monteforte. Voi fi lângă tine când vei purta războiul și lângă Lucreția — care va face diplomație. Dar să nu uit, Lucreția trebuie s-o anunțăm pe Maqa la Ghetto că va primi vizita celui ce i-a promis un filtru...

— Maga nu mai e la Roma, spuse cu indiferență Lucreția.

Papa sări din fotoliu și încruntă sprâncenele.

— Este la Tivoli, continuă Lucreția.

— La Tivoli! Vrăjitoarea asta blestemată îmi qhicește gândurile, spuse Papa cu spaimă... Dar ce naiba face ea, la Tivoli?

— Se-nchină la înaintașa ei, vrăjitoarea de odinioară... fiindcă se pare că stă-ntr-o grotă care dă în templul Sibilei.

— Știu... Bine... copil..

— Pentru voi e bine, observă Lucreția. Cezar pleacă să se bată la Monteforte, unde-și va putea scălda calul în sângele vărsat, ceea ce fără îndoială îi va aduce dragostea frumoasei și neprihănitei Beatrix...

Cezar păli de furie.

— Că mă iubește sau nu va fi a mea oricum!

— Iar tu, tată, pleci la Tivoli, acel paradis al deliciilor... vei putea admira, în voie, frumusețea peisajului.. și admirația va fi cu atât mai vie, cu cât vă va ajuta cineva să-nțelege natura. Vreau să spun că Fornarina cea castă te așteaptă cu nerăbdare și suspină după lecțiile pe care vrei să i le dai...

La rândul său, Papa avu tresărire la numele de Fornarina, așa cum Cezar tresărise la cel al lui Beatrix. Lucreția continuă:

— Numai eu aici, voi muri de plictiseală.

— Poate vei reuși să-i pui niște coarne dragului tău soț, spuse Cezar.

— Ducele de Bisaglia! Sărmanul! Nu merită nici să mă gândesc la nimivnicia lui.

— Găsești tu ce să faci.

Lucreția ridică din umeri.

— A propos de distracții, zise Papa, romanii noștri vor avea una de care nu se vor plânge, nu?

— Ah, da! Execuția domnului Ragastens! zise Cezar.

Și fu rândul Lucreției să se-nfioare la acest nume.

— Când îi taie capul? întrebă ea cu răceală.

— Poimâine, la răsăritul soarelui, soră. Vei veni, nu?

— Bineînțeles.

Cezar rânjea printre dinți. Avea o față înfricoșătoare. Fulgerător, ghidul că Primevère ar putea să-l iubească pe Ragastens, provocase o durere ascuțită.

Ragastens, iubitul ei? Fierul roșu îi străpungea măruntaiele. O ură năvalnică îi întuneca mintea...

Lucreția era animată de cu totul alte gânduri. Și-l imagina pe cavalerul neînfricat în întunericul celulei înlănțuit dar demn frumos ca un înger sau ca un diavol. Îi lua fata în mâini și-l săruta lung, prinsă de o pasiune fără margine.

Prin trupul ei scânteiau fulgerele patimilor nestinse. Gura ei apăsa buzele lui, încet, apoi năvalnic, sărutarea se preschimbă în arșiță și foc, iar ea arde ca o flacără în brațele lui înlănțuite, mângâindu-i trupul și dăruindu-se acolo, în întunericul murdar al celulei...

"Oh! Ce șoapte"...

Toți trei, respirând pătimaș, uitând de prezența celorlalți erau sub imperiul pasiunii.

O oră trecu astfel, în liniște.

Când își reveniră din visare, se priviră. Toți erau palizi.

— Adio copii, vreau să mă odihnesc — spuse Papa.

— Eu, voi medita la planul de bătaie zise Cezar.

— Iar eu mă voi gândi la o distracție inedită, sfârși Lucreția.

Câteva minute mai târziu, Lucreția se afla în camera ei la palatul Riant. Își făcuse o baie parfumată, apoi fusese masată cu alifii înmiresmate aduse din orient parfumată cu cele mai suave esențe de parfum și se lungise în pat, cerând să fie lăsată singură.

Cu capul așezat în dantelele perinelor, se gândea cum să-și pună în aplicare planul. Voia să-l vadă pe Ragastens. Era hotărâtă să coboare în celula lui și acolo...

Pe la trei dimineața, Lucreția se îmbracă singură fără ajutorul cameristelor. Își puse o pelerină și porni spre castelul Saint-Ange. Roma doarme. O liniște solemnă stăpânea cetatea eternă.

Cu pași repezi, cu ochii strălucind de patimă, se îndrepta spre voluptățile pe care le visa și pe care le căuta și în pragul morții.

Capitolul XXI Cezar Borgia

Ajuns în camera lui Cezar se aruncă într-un fotoliu și-și cuprinse capul în mâini. Gândurile lui se învârtteau concentric în jurul aceluiași nume: Primevère.

— O iubește pe Primevère... Dar ea îl iubește?

Era ca o fiară turbată. Iubise de multe ori dar ca un animal. Era masculul ce se aprindea la vederea unei femei ce trecea pe stradă: o posedă și gata. Niciodată gelozia nu-i mușcase inima. Acum pentru prima oară, un sentiment "uman" se năștea în el. În conștiința lui de fiară. Pentru că prima oară nu-l mai satisfăcea prima și simpla pasiune a femeii dorite, pentru prima oară era îngrijorat și plin de teamă la gândul că femeia pe care o iubea poate iubise și pe altul sau poate chiar iubea pe cineva. Gândurile astea îl înnebunau. Nu-și putea liniști bătăile inimii. Pentru prima oară în viața lui cunoștea tortura iubirii neîmpărtășite. Iar gândul că ar putea avea un rival, iar acesta ar fi Ragastens îl umplea de furie. Ragastens trebuia să moară. Dar nu înainte de a mărturisi totul: îl iubea Primevère? Fusese a lui?

Dar degeaba se învârtea ca un leu în cușcă și trântea serios tot ce-i stătea în cale, nu-și putea afla liniștea.

— Am să cobor în celula lui și am să aflu!

Apoi izbucni în râs:

— Eu, Cezar Borgia, să-l întreb pe domnul cavaler de Ragastens dacă viitoarea mea stăpână este castă? Ce spectacol!... Ah, sunt nebun de legat! Asta nu? Nu voi face asta!

Și totuși, se hotărî: îi va promite libertatea. Trebuie să vorbească. Vă spună tot... tot...

Trebuie să știe adevărul.

Coborî de îndată la parter unde se afla corpul de gardă luă cheia celulei lui Ragastens, cheia care descuia lacătele în care erau închise lanțurile și coborî în subsoluri.

Capitolul XXII Noaptea condamnatului

În timp ce Lucreția și Cezar se pregăteau, fără să știe unul de altul — să coboare în arestul lui Ragastens, acesta dormea. Se sprijinise de zid și după ce găsisse o poziție mai comodă, adormise cu ghidul la iubita lui Primevère. Deodată fu trezit de lumina ce pătrunsese în celula sa.

Deschise ochii și-l văzu pe Cezar Borgia.

— Mi-a sunat ceasul, gândi el! Mă vor arunca în ultima celulă... adio viață!... Adio Primevère!

Îl privi pe Cezar drept în ochi, fără nici o umbră, de teamă. Spre satisfacția lui, văzu că Borgia era singur neînsoțit de vreun gardian... Aruncă o privire spre culoar, prin ușa lăsată deschisă și-și dădu seama că era pustiu.

— Aha, va să zică, m-am înșelat! Încă nu mi-a sunat crasul! Dar ce dracu vrea? Probabil se căiește! gândi el

Atunci se ridică și spuse:

— Bună ziua, monseniore... Scuzați-mă că nu vă pot invita să luați loc... dar nu am unde.

Cezar fixă în perete torța pe care o adusesse și-l privi cu ură pe Ragastens.

— Admirați propria dumneavoastră operă? Întrebă Ragastens. Și poate vă gândiți cum v-ar sta în locul meu... Căci aici e locul dumneavoastră, monseniore pentru toate crimele

dumneavoastră. Ce naiv am fost văd în dumneavoastră un exemplu de demnitate și glorie... Știu acum cu nu sunteți decât un ucigaș odios... O unealtă a diavolului... dar spuneți-mi, ce căutați aici?

— Am venit să-ți dăruiesc libertatea, spuse Cezar.

— Libertatea?...

— Da! Ai fost condamnat... Nu tu l-ai ucis pe Francois... eu l-am înjunghiat... foarte exact... Dar condamnat ești tu... Vei muri... Dar, dacă vrei, pot să te eliberez. Chiar acum poți fi liber...

— Nu Înțeleg...

— Am să-ți explic, eu, imediat. Deci, Beatrix... pe Beatrix o iubești?

— Da, o iubesc!

Mâna lui Cezar strânse mânerul pumnalului. Dar se stăpâni.

— Și... ea... ea te iubește?

— Ce vreți să spuneți?

— Vreau să știu dacă ea te iubește...

— Aha! Va să zică, asta era! Dar de ce vă interesează?

Cezar făcu un pas spre el. Simțea cum îl înăbușe furia.

— O să vorbești, mizerabile! O să vorbești!... Vreau să știu!...

Lui Ragastens îi venise rândul să-l chinuie. Avea acum un plan.

— Monsenior, spuse el rece, vă înșelați. N-o să știți nimic. Adevărul va merge cu mine în mormânt...

— Mizerabile! gemu Cezar. A fost a ta!... Te omor!...

Și se năpusti asupra lui Ragastens, gata să-l înjunghie. Ragastens, se feri, îi prinse mâna, i-o răsuci, până-i scăpă cuțitul, apoi îl pocni cu toată puterea în cap.

Monseniorul Cezar zăcea leșinat la picioarele lui.

Fără să piardă o clipă, Ragastens cotrobăi prin buzunarele lui Cezar, găsi cheile de la lacătele ce-i pironeau mâinile și picioarele în lanțuri, le desfăcu... Apoi îl așază frumos pe Borgia în locul lui, lângă zid, nu înainte de a-l fereca în lanțuri.

Cu pelerina lui Borgia pe umeri și pălăria pe cap, porni pe culoarul întunecat, luând în mâini torța...

La câțiva pași, văzu un fel de puț ce se căsca în străfunduri.

— Ah, zise el cutremurat, iată și ultima celulă. Doamne, Dumnezeule! Nu se poate spune că monseniorul Cezar nu are imaginației Dimpotrivă! Canalia!

Cu dezgust și spaimă se îndepărtă. Deodată apăru o lumină. Ragastens ajunsese lângă un gardian. Acesta cu un felinar în mână, făcu o plecăciune adâncă făcându-i loc să treacă...

— Monsenior, să vă însoțesc?

— Nu!

Ragastens făcu încă câțiva pași, apoi respiră ușurat. Dar se auzeau pași ce coborau scara. Se opri ascultând. Nemișcat, așteaptă. Cineva se îndrepta spre el.

— Frate! exclamă lângă el o voce surprinsă.

Ragastens o recunoscuse pe Lucreția. Dar și ea îl recunoscuse pe cavalier.

— Ah, dar cred că e cavalierul de Ragastens.

— Chiar el, doamna mea!

— Și am impresia că o zbugheai?

— Madam, aveam o întâlnire la care am întârziat. Nu din voința mea. Tatăl dumneavoastră a vrut să-mi răpească plăcerea de a fi punctual...

— Cu cine aveai întâlnire?

— Cu dumneavoastră doamnă!

— Și veneai la mine? întrebă Lucreția uimită.

— Așa cum vă spun doamnă!
Lucreția stătu o clipă pe gânduri...
— Ei, bine, zise ea urmează-mă!

Nu peste multă vreme se aflau în afara palatului. Ragastens avusese emoții când trecuseră printre mulțimea de gardieni de la parter și apoi printre valeții ca împânzeau ieșirile din castel.

— O Doamne! răsuflă ușurat Ragastens.

Capitolul XXIII O tigroaică îndrăgostită

Drumul între castelul Saint-Ange și palatul Riant era destul de scurt. Lucreția, la brațul cavalerului mergea liniștită, prin labirintul străduțelor întunecate.

Ragastens se întreba dacă n-ar fi mai bine să dispară la colțul vreunei străzi, să fugă...

Dar gândul de a fugi de o femeie îi repugnă, așa că o urmă pe ducesa de Bisaglia fără crâșnire. Îl conduse pe Ragastens în budoarul său în care îl mai primise odată.

— la loc, cavalerie, zise ea. Imediat voi fi a dumitale.

— Ce vrea cu mine? se întreba Ragastens. Ar fi timpul s-o iau la sănătoasa și să respir aerul din afara cetății...

După câteva minute Lucreția se întoarse. Ducea un platou din argint pe care erau așezate tot felul de bunătăți.

— Poftim, ca să intre pâinea și apa de la castelul Saint-Ange.

— Doamnă, ce faceți?!

— Ei, bine, te servesc!...

Iată că Ragastens era servit de către ducesa de Bisaglia...

— E prea mult pentru mine doamnă, să fiu servit de dumneavoastră. Mă simt prea onorat...

— Numai Papa, mai este servit astfel, de aceste mâini...

— Doamnă, ceea ce-mi spuneți mă sperie!

— Cum așa, cavalerie?

— Da! Acest minut de neuitat va dăinui în mintea mea multă vreme sau puțină... atât cât mai am de trăit... Dar vedeți... nu pot să înghit nimic în acest moment...

— Aha! Va să zică neînfricatul cavalier Ragastens se teme de mine.

— Teamă?

— Da, cavalerie! Ți-e frică de acest vin.

— La naiba! zise cavalerul, luând cupă, vă înșelați. Chiar otrava lui Locust de-ar fi în acest pahar și tot am să-l beau.

Dintr-o înghițitură sorbi vinul din cupă pe jumătate.

— E rândul meu.

Și, Lucreția liniștită, îi luă cupa din mâini și bău cealaltă jumătate.

— Vezi, dacă ar fi otrăvit, am muri amândoi...

"Ce femeie ciudată! Se joacă cu cuvintele morții, așa cum s-ar juca cu cele de dragoste..."

— Niciodată nu m-am distrat așa de bine! Deci cavalerie, ești convins, că sunt în stare să otrăvesc oamenii?

— Doamnă vă cred în stare de fapte mari, atâta tot. Cred că dacă vă stă cineva în cale, chiar o existență umană, dumneavoastră nu vă dați în lături și distrugeți totul, așa cum meteoriți ard în calea lor tot...

— Bine, lasă!... Explicăm acum cum ai scăpat din celulă și cum se face că purtai pelerina, pălăria și sabia fratelui meu, atunci când ne am întâlnit?...

— Foarte simplu. Fratele dumneavoastră m-a vizitat să-mi facă propunere mizerabilă: îmi oferea libertatea în schimbul secretului unei femei.

— Cine e femeia?

— Beatrix! Fata contelui Alma, a cărei mamă a fost de curând asasinată.

— Și?...

— Am așteptat ca monseniorul Cezar, exasperat de mânie — din cauza răspunsurilor mele să se năpustească asupra mea pentru a mă ucide... Și lucrul s-a întâmplat... Așa car l-am imobilizat pe fratele dumneavoastră, l-am pus în locul meu în lanțuri și am ieșit.

— L-ai pus pe Cezar în lanțuri în locul tău?

Ragastens dădu din cap afirmativ.

— Să-mi spui mie asta... Mie?...

— Dacă m-ați întrebat!

Lucreția se apropie de el.

— Știi că este minunat ce-ai făcut tu?

— Mă copleșiți doamnă.

— NU! Te admir...

"Drace! își spuse Ragastens. Otrăvitoarea devine languroasă. În cinci minute trebuie să fiu afară..."

Lucreția, cu o voce tremurătoare, întreabă:

— O iubești pe femeia asta?

— Să nu mai vorbim despre asta, doamnă, vă rog.

— O iubești... mi-a spus fratele meu... și apoi se și vede! Ei bine! N-are importanță... Sau, dacă vrei, eu am să ți-o aduc... eu!...

— Doamnă...

— Iubește-mă, Ragastens, iubește-mă... voi face tot ce vrei... Vrei să părăsești Roma? Vrei să fugi? Acolo, pe Mediterana, pe insula mea Caprera, am un castel fortificat... Nimeni nu te va căuta acolo... Am să ți-o aduc și pe Beatrix a ta... și o vei iubi cu condiția să mă iubești...

— Mi-e scârbă doamnă, îmi faceți greață...

— Da! Știu... Dar îmi placi și mai mult... Ragastens, disprețul tău mă înnebunește... Scuipă-mă în față, dacă vrei, dar iubește-mă. Nu vrei să fugi... Bine!... Vrei să fii un Cezar, mai frumos, mai puternic, mai mare?... Vrei?... Voi coborî în cavourile de la Saint-Ange și-l voi ucide pe fratele meu... Vrei?... Tata, îl am la mână... știu cum să-l terorizez... va face ce vreau eu... Dacă nu îl voi ucide și pe el și te voi pune Papă în locul lui...

Ragastens se ridicase. Înlănțuită de gâtul lui, Lucreția cu o mână, cu cealaltă se despuia de mătășurile și voalurile ce-i ascundeau goliciunea...

— Iubește-mă!.. iubește-mă!

— Doamnă... Otrava dumneavoastră cea mai puternică... pumnalul cel mai ascuțit... Orice! Dar nu atingerea, dragostea dumitale... Lasă-mă... Lasă-mă! Cuvintele tale îmi fac greață... Miroși a crimă... mă dezguști...

— Iubește-mă! Iubește-mă!

— Să-mi fie dată limba la câini, dacă am insultat vreo dată o femeie!... Dar pe tine târfă spurcată am dreptul să te insult.

Cu un efort mare reuși să scape din îmbrățișările ei. Brațele Lucreției căzură... se dădu înapoi, albă la față...!

— Nu vrei să faci dragoste cu mine? Țipă ea.

— Nu!

— Lașule!

— Laș, într-adevăr, fiindcă nu curăț universul de prezența ta! Fiindcă nu te omor...

— Lașule? Ți-e teamă de câteva crime... Un bărbat!... Nu este decât un lacheu de femei... Nu vrei putere prin dragoste... Preferi otravă sau pumnalul... Fii satisfăcut! Le vei avea pe-amândouă!...

Se năpusti asupra lui, după ce luase un pumnal de pe masă. Lama cuțitului era otrăvită. Zgârietura cea mai mică provoca moartea imediată, fulgerătoare...

Ragastens țâșni în lături, trecând de cealaltă parte a mesei. Lucreția răsturnă masa. Într-o clipă se aruncă asupra lui. Acesta, nemișcat, o aștepta. O prinse de încheieturile mâinilor. Lucreția spumega.

— O să mori! urlă ea.

— Doamnă, spuse Ragastens cu un calm nezdruncinat, aveți grijă să nu vă înțepați și lăsați cuțitul.

Îi strânse mâinile cu putere. Lucreția scoase un țipăt de durere și pumnalul îi căzu pe vârful piciorului, apoi se înfipse vibrând în parchet. Lucreția în acest moment se răsturnă, se rostogoli.

Ragastens, în genunchi, o ținea strâns de mâini. Luă pumnalul. Lucreția se îngălbeni...

— Sunt moartă!

— Vă iert, spuse el cu răceală. Adineauri l-am iertat pe fratele dumneavoastră, asasinul... Dar să nu-mi cădeți încă o dată în mâini că am să vă strivesc ca pe niște năpârci.

Se ridică și luând pumnalul, ieși din încăpere, Lucreția se ridicase și ea, palidă și turbată. Bătu furioasă într-o sonerie și urlă:

— Gardă! La mine! Este un asasin aici...

Ușile se deschiseră la perete. Oameni înarmați, îmbrăcați sumar se iviră speriați.

— Este în palat! Nu poate scăpa! Toate ieșirile să fie păzite! Este asasinul ducelui de Gândi!... A vrut să mă înjunghie!...

În același timp se lansă pe urmele lui Ragastens, urmată de vreo douăzeci de gărzi și lachei în timp ce alții se precipitau către ieșiri, încercându-și arcebuzele.

Ragastens trecu prin două sau trei încăperi. Acum se găsea în vasta sală, al cărei flux îl admirase în prima seară, sala ospățului. Atunci, auzi voci, zgomot de pași apropiindu-se. Auzi chiar vocea Lucreției. Privirea lui pătrunzătoare făcu ocolul săli. Își aduse aminte că, urmărind picăturile de sânge, în noaptea crimei, ajunsese în Tibru. Porni pe același drum. De-abia ieși pe ușa din spate că Lucreția intră pe cealaltă.

— Iată-l! Îl prindem! strigă ea.

Traversă cu pași grăbiți sala și porni după el urmată de un întreg alai. Când ajunsese în sala ce dădea spre Tibru, Ragastens se pregătea să treacă dincolo.

— L-am prins! Luați-l! ordonă ea.

Ragastens izbucni în râs. Oamenii se opriră nehotărâți. Lucreția începu să adrese cerului, tot felul de cuvinte și de disperare și furie, leșină.

Ragastens încălecăse fereastra și reușise să se arunce în apele fluviului Tibru.

Capitolul XXIV Vânzarea lui Căpitan

Nici nu se iviseră zorii când un evreu bătrân la ușa hanului "La frumosul Janus". Meșterul Bartolomeu, hangiul, uitându-se pe fereastră îl recunoscă pe vizitator.

— Gata, cavalier! zise el.

Apoi deschise ușa și evreul se strecură în curtea hanului.

— Bună ziua, dragul meu. Tocmai la timp.

— Da, dragă Bartolomeu, cu toate că nu-mi place să mă scol cu noaptea-n cap. Dar de ce m-ai chemat așa de noapte?

— Sst! Că nimeni să nu afle vânzarea pe care o voi face...

Bartolomeu îl conduse pe evreu până la unul din pilonii ce susțineau un fel de balcon. Aici era lipit un afiș.

— Citește asta, meștere Ephraim.

Evreul citi cu voce șoptită. În afiș scria că Ragastens urma să fie executat în piața din fața hanului, chiar în acea dimineață.

— Ephraim, te-am chemat să-ți vând un cal, frâul, șaua în sfârșit tot harnașamen-tul... nu înțelegeți?

— Ei?

— Calul banditului. Calul lui Ragastens acest hoț periculos. Acum pricepi de ce te-am chemat așa devreme?

— Da, zise evreul și dădu din cap.

— Tu, dragă Ephraim vei putea vinde calul, harnașamentul și hainele cu profit.

— Da, dar mi-e frică, spuse Bartolomeu.

Se duseră în grajd. Căpitan pufnea pe nări, necheza, și-ntorcea capul spre ușă. Sărmanul, își aștepta stăpânul și nu înțelegea de ce nu mai vine, Ephraim, cu ochi de cunoscător examinează dinții calului apoi potcoavele... Era mulțumit de acest frumos exemplar.

Se înțeleseseră la preț și urcară să la hainele cavalerului. Dar, spre surprinderea lor acestea dispăruseră.

— Ce înseamnă asta? întrebă evreul bănuitor.

— Habar n-am! răspunse Bartolomeo tremurând.

— Un hoț...

— Ei... Nimeni nu s-a trezit în han. Cred că e magie.

— Magie, furt sau vrăjitorie, îmi vei da înapoi banii pe haine. Evreul îl bănuia pe Bartolomeo de înșelătorie.

Porniră înapoi spre grajd. Dar rămaseră înmărmuriți calul dispăruse și el.

— Nu mai înțeleg nimic, zise evreul.

— Nici eu!

— Cred că cineva a furat calul.

Și în timp ce evreul se îndepărta nedumerit, Bartolomeo gândea că hanul lui e bântuit de fantome. Și zguduit de un așa dezastru căzu pe gânduri. Și, iată cum, Căpitan fu vândut fără să fie și nu putu fi vândut cu toate că fusese.

Capitolul XXV Otrava

Plonjând în apele fluviului, Ragastens se gândise să ajungă la han. Înnotă cu toată grijă, pentru că în urma lui se auzeau focuri de armă dinspre palatul Riant.

Când ieși la suprafața apei era deja departe de palat. Mai înotă câțiva metri și ajunse la scările hanului ce dădeau chior în camera lui.

— Mînca-i-ar ciurma neagră pe amândoi! zise el. N-am mai văzut asemenea turbați! Unul vrea să-mi taie gâtul, celălalt să mă înjunghie și să mă otrăvească. Ce păcat că am scăpat

cuțitul în apă.. Păcat... Oricum aerul Romei nu-mi priește.

Și tot monologând, Ragastens intră în camera lui. Hainele lui, echipamentul de luptă erau așezate pe pat pregătite pentru campania de luptă a lui Cezar Borgia. Își schimbă repede hainele ude cu veșmintele ce păreau că-l așteaptă. Îmbrăcat din cap până-n picioare, își încinse în jurul mijlocului centura lui Borgia care avea o spadă minunată. Apoi în vârful picioarelor traversă culoarul, ce străbătea hanul de la un cap la altul și se duse spre grajd. Ragastens se apropie de Căpitan să-i pună șaua.

— Bună dimineața, Căpitan, Ești bucuros să mă vezi? Și eu... Hai... fii cuminte!...

Căpitan necheza de bucurie și lovea pământul cu copita.

Ragastens îl mângâie, apoi îl liniște. Îl trase de frâu spre curte și-l conduse spre porțița hanului. După ce ieșiră, încălecă și se îndepărtă în grabă.

— Precis mă caută spre nord, spre Florența. Să mergem spre sud. Spre Napoli!

Se îndreptă către poarta de sud, în câteva minute străbătu distanța ce-l despărțea de poartă. Soarele răsărise. Poarta fusese deschisă. Ragastens porni la pas. Nu vroia să bată la ochi când va trece prin fața omului ce stătea la post.

În clipa în care se apropia de poartă, un bărbat de vro treizeci de ani, slab, mic, nervos, cu fața arsă de soare și cu o mustață mare, neagră, îl salută cu respect profund.

— Domnule, valetul dumneavoastră!

Dar Ragastens nu-l auzi. Nu-l văzu nici pe bărbat, nici calul său, nici salutul respectuos.

În sfârșit, în acel moment, clopotul de la Saint-Jean bătutu puternic și cele trei sute de clopote ale bisericilor din Roma răsunară în cor; ferestrele se deschiseră! Capete înspăimântate apăreau.

— Alarma! zise Ragastens. E pentru mine! Vor închide porțile orașului! Înainte Căpitane, înainte!

— Halt! Nu trece nimeni! Oprește! strigară soldații care se grăbeau să închidă poarta.

Căpitan mai avea douăzeci de pași până la poartă. Ragastens strânse calul și-l lovi cu pintenii.

— Oprește! Nu se mai trece! urlă ofițerul de gardă.

— Voi trece totuși, zise Ragastens.

Ofițerul și soldații se înghesuiră... Trei sau patru căzură pe jos. Căpitan trecu ca o vijelie. Era salvat!...

— Mulțumesc Căpitane, îți mulțumesc! Mi-ai salvat viața...

Clopotele băteau în continuare!

— Urlă Cezar, strigă Ragastens. Urlați cu toții, bărbați și femei Borgia. Clopotele voastre celebrează libertatea mea.

Întoarse capul și văzu că era urmărit. Un cavaler venea în viteză apropiindu-se. Văzând că este numai un urmărit, Ragastens ridică din umeri și zâmbi. Zâmbetul lui era un poem de forță și de încredere. Cum se apropia de un pârlăș, opri calul sări din șaua și, luând apă în mâini spălă rana pe care i-o făcuse lui Căpitan cu pintenul...

Capitolul XXVII Spadacappa

În tot acest timp, cu coada ochiului privea spre dușmanul ce se apropia rapid. Acesta ajunsese în dreptul lui Ragastens. Era omul care-l salutase plin de respect când începuse alarma.

Ragastens, cu mâna pe mânerul spadei, se pregătea de luptă. Dar spre marea lui surpriză, omul se apropie de el făcând plecăciuni adânci la fiecare pas. Cavalerul văzu că omul era neînarmat.

— Hei, prietene! zise el, cu mine ai treabă?...

— Monsenior, valetul dumneavoastră, la ordine!

— Ce vrei?

— Câteva cuvinte... dacă senioria să are bunăvoința.

"Cine o fi ăsta? gândea Ragastens. Un zbir? Un viteaz? Un spion".

— Vreți să-mi spuneți ceva? întrebă el.

— Am o propunere să vă fac, Excelență.

— Mai întâi termină cu temenelele... Mă enervezi cu politețea ta.

— Domnule cavaler... vă numesc așa pentru că vă respect...

— De unde știi că sunt cavaler?

— Păi, vă cunosc. Cine nu vă cunoaște la Roma? Se spun tot felul de lucruri onorabile despre dumneavoastră. L-ați bătut pe don Astorre. Ați fugit din palatul Riant... Trebuia să fiți executat azi.

— Ah, iată că știi prea multe!

— Da domnule! Când l-ați aruncat pe don Garconio peste mutrele noastre, a fost o figură grozavă. El ne asmuțise pe toți. Spunea că sunteți asasinul ducelui de Gandie... Dar eu, când v-am văzut luptându-vă cu mulțimea am fost cuprins de o mare admirație pentru dumneavoastră.

— Mă flatezi!

— Da! Am o admirație mare. Și mi-am spus că aș putea intra în serviciul domniei voastre, ceea ce pentru mine ar fi o mare onoare...

— Cum îți se spune?

— Tovarășii mei mă numesc Spadacappa.

— Sapdă și capă! O înjurătură de bandit. Asta nu-i un nume!

— Ba așa cum e, e numele meu!

— Bine! Spadacappa! Ei, Spadacappa, prietene, vezi acest drum? Eu o s-o iau spre sud. Tu, o s-o iei spre nord. Și asta cât mai repede pentru a nu face cunoștință cu sabia mea.

Spadacappa își împreună mâinile și speriat zise:

— Domnul cavaler mă alungă? Sfinți din paradis! Ce-o să mă fac? Domnule cavaler, ascultați-mă! Vă rog. Existența pe care am dus-o până acum mă revoltă. Oh! În dumneavoastră am văzut nu numai forța, ci și o bunătate fără margini...

— Diavole!

— Vă jur cavalerie că atunci când am aflat că dumneavoastră urmați să fiți executat, cât sunt eu de fără-de-lege... când am auzit că o să vă taie mâinile, o să vă scoată ochii, o să vă smulgă limba, o să vă taie capul îşi apoi să vă expună la stâlpul infamiei, n-am putut... am plâns, eu Spadacappa...

— Foarte frumos din partea dumitale dar nu e un motiv.

— Atunci, îl întrerupse Spadacappa, atunci domnule cavaler... am zis să vă salvez eu! Am cerut tovarăşilor mei ajutor... Laşii au refuzat... Atunci m-am hotărât să plec din Roma, să mă duc la Napoli mai bine, să fac orice, decât să mai fiu bandit Mi-am făcut rost de un cal...

— Tu l-ai procurat?

— A fost ultima mea faptă rea... Dar trebuia! Am văzut calul, legat la poarta unui han... i-am dat drumul... asta-i tot. De altfel... şi calul vroia să plece.

— Da şi tu n-ai făcut nimic, numai un semn?

— În dimineaţa asta, continuă Spadacappa, făcând pe surdul, eu mă îndreptat liniştit către poarta din Napoli... Deodată v-am zărit... Gândiţi-vă ce bucurie, ce surpriză... Era gata să mă apropii de dumneavoastră când au bătut clopotele alarma. Aţi trecut că vijelia... eu am fugit după dumneavoastră... v-aţi oprit şi iată-mă! Ah, domnule cavaler, salvaţi-mă de nenorocita de viaţă pe care am dus-o!

Spadacappa era sincer. Ragastens îşi dădu seama.

— Dar cine naiba te-a pus să te faci bandit, dacă zici că ai vocaţie pentru viaţa cinstită, curată?

— De unde să ştiu eu? Exemplele, prietenii, nevoia... Uite, cavalerie, m-ai întrebat de nume. Nu am! Tata?... nu ştiu nimic... Mama? — necunoscută! Copil — am cerşit; bărbat, am furat ca să mănânc. Sunt un sărman rătăcitor şi atât... Aş vrea mult să găsesc o mână întinsă, pe cineva care să mă ajute.

Ragastens era pus la încurcătură, şi-ar fi dorit un servitor şi Spadacappa putea fi foarte bun pentru el, îi plăcea viaţa aventuroasă. Numai că, nu putea să-şi permită luxul de a plăti un lacheu, pentru că era la fel de sărac ca lov.

E adevărat că avea spada lui Cezar împodobită cu câteva rubine şi diamante, dar unde le putea vinde? Şi atunci se gândi să-l refuze cu cuvinte mai blânde.

— Ascultă, îi spuse, sunt convins că mi-ai spus adevărul. Pe de altă parte, cu toate prostiile tale îmi plăci... Îmi pare rău că ți-am vorbit aspru adineauri.

— Domnule cavaler sunteţi prea bun...

— Numai că, iată! Va trebui să ne despărţim. Şi asta pentru că nu sunt atât de bogat să te pot plăti.

— Asta... nu-i nimic.

— La naiba, băiete, fie, te iau! Din acest moment faci parte din familia mea!

Nu se poate descrie ironia cu care Ragastens vorbea despre familia lui. Dar Spadacappa îşi aruncă pălăria de bucurie.

— Trăiască soarele şi bucuria! strigă el. Adio Roma şi capcanele ei. Trăiască cavalerul Ragastens, stăpânul meu!

— Sărmane diavol, spuse Ragastens îmbunat.

Porniră la drum. Ragastens înainta urmat la cincisprezece paşi de Spadacappa care nu voia să se apropie "fiindcă așa văzuse el la casele mari"...

Ragastens îi făcu semn să se apropie.

— Ştii vreun drum pe care am putea ajunge la Florenţa?

— Domnule cavaler, vedeţi gardul acela de verdeaţă? În spatele lui este o capelă abandonată în care mi-am petrecut mai multe nopţi sub protecţia Sfântului Pancraţiu, patronul ei. Ei, bine, la douăzeci de paşi de capelă, la dreapta este o cărare numai bună pentru planul

nostru. Dar domnul cavaler nu merge la Napoli?

— Mă descoși, domnule Spadacappa?

— Oh iertare... Este un vechi obicei... de a afla tot felul de lucruri...

— Da — obiceiul de a întreba... de a afla câte ceva...

— Ah, domnule sunteți generos!

— Hai, hai. Nu te supăra, îmi cer iertare și eu. Departe, foarte departe se vedea un nor de praf.

— Sunt urmărit! zise Ragastens.

Se uită în jur: câmpia era netedă ca-n palmă, pustie, tăcută. Numai pâlcul de stejari ce înconjură capela era singurul adăpost.

Ce să facă?... Să fugă?... Încotro s-ar fi dus îl vedeau.

— După mine, dacă poți, îi spuse el lui Spadacappa.

Dar în momentul în care se pregătea să fugă, acesta îl opri.

— Nu trebuie să fugiți domnule... V-ar prinde repede. În trei minute ne-ar ajunge.

— Ce să fac atunci?

— Veniți după mine, veniți!...

Porniră în galop și în câteva clipe pătrunseră în păduricea de stejari... În acest loc se înălța o capelă. Spadacappa sări de pe cal și cu lama cuțitului său deschise ușa capelei.

— Din fericire mă pricep la așa ceva, zise el. Intrați, repede, cavalerie!

— Drace! Nu e rea idea... Treci primul...

— Nu, domnule. Veți intra singur... Repede! Oh, aveți încredere, domnule!

Ragastens coborî din șa, intră în capelă trăgându-l după el pe Căpitan. În ce-l privește pe Spadacappa, acesta închise ușa și porni pe cai.

Printr-o crăpătură a ușii, Ragastens putea să vadă și să audă totul. Cu o mână pe mânerul spadei și cealaltă pe nările lui Căpitan, pe care-l împiedica să necheze, aștepta cu nerăbdare.

— Dacă omul acesta e un trădător, sunt pierdut... Dar nu aveam încotro! Ah... Iată-i și pe oamenii noștri într-adevăr, o trupă de călăreți se apropiase de pădurice. Era alcătuită din vreo cincizeci de cavaleri în fruntea cărora se afla un ofițer.

Spadacappa, mergând cu calul la pas, venea în întâmpinarea lor din cealaltă parte a drumului.

— Halt! comandă ofițerul, zărindu-l. Hei, omule, de unde vii!

— De la Napoli, senioria voastră... și mă duc la Roma unde am treabă.

— Te-ai întâlnit cu un cavaler?

— Un cavaler? Da... senioria voastră! Chiar am vorbit.

— Ce-a spus!

— M-a întrebat care e drumul cel mai scurt spre Napoli și i-am spus că trebuie s-o ia la stânga, pe scurtătură. Nici nu mi-a mulțumit... a pornit într-un galop nebun... de parcă l-ar fi urmărit toții dracii iadului...

— E-al nostru!... și spune-mi, cât avans crezi că are față de noi?

— O oră... cam așa...

— Înainte! urlă ofițerul. E al nostru!... Omule, treci mâine pe la castelul Saint-Ange și întreabă de comandantul gărzilor... te vor răsplăti...

Trupa porni într-o cavalcadă drăcească. Câteva minute mai târziu nu se mai zărea decât norul de pulbere ridicat în urma lor. Atunci Spadacappa deschise ușa capelei. Ragastens ieși și se-aruncă pe cal.

— Ei bine. Domnule cavaler, ați văzut? Ați auzit?...

— Nimic!... Am stat de vorbă cu Sfântul Pancrațiu, patronul acestei capele, zise el zâmbind.

- Ah!... exclamă Spadacappa, uimit peste măsură... Și v-a răspuns?...
- Da: mi-a spus că toate păcatele tale sunt iertate.

Capitolul XXVII Hanul Furcii

Ragastens porni pe cărarea pe care i-o arătase Spadacappa. Vreo două ore călărire liniștită, Ragastens întorcându-se din când în când spre însoțitorul său întrebându-l încotro trebuie să meargă.

Spre prânz, erau la nord de Cetatea Eternă. Lui Ragastens i se făcuse foame. Îl chemă pe Spadacappa.

— Cum faci să mănânci dacă nu ai bani și nimic de mâncare?

Scutierul arătă cu brațul niște copaci care se vedeau pe câmp, întinzându-și ramurile acoperite de frunze dantelate.

— Smochini, zise el simplu.

— Smochine! Avem ce mânca!

— Numai că nu sunt coapte bine...

— Ce dacă, să mergem...

Ajungând sub smochini, Spadacappa se pregătea să se cațare într-unul din ei.

— Lasă! zise Ragastens. Vreau să-mi aduc aminte de copilăria mea când umblam după cuiburi de păsărele...

Și, coborând de pe cal, se cațără într-un smochin. Dar, spre necazul lui, smochinele nu erau coapte deloc.

— Slabă masă! Încep să regret pâinea și apa ce mi-o servea monseniorul Cezar.

Ragastens culese totuși smochine și le aruncă lui Spadacappa una câte una. Deodată acesta scoase un țipăt ascuțit.

— Smochinele! strigă scutierul ce privea la Ragastens cu mutră uluită de surpriză.

— Ei, ce-i cu smochinele?

— Sunt, sunt de aur!...

— Ești nebun!

— Uitați-vă la ele! Uitați-o pe ultima.

Și Spadacappa îi dădu lui Ragastens un ducat de aur care strălucea în soare.

— Curios! Curios! se miră Ragastens.

— Încă unul!... Și-ncă unul!... țipă Spadacappa care sărise de pe cal și culegea de pe jos vreo zece ducați de aur, căzuți din copac.

Ragastens uimit, uitându-se în jurul său se întreba dacă nu cumva a descoperit vreo comoară, când privirea îi alunecă spre centura lui.

O crenguță, agățându-i centura, o rupsesse într-un loc. Prin spărtură cădeau ducații într-o ploaie miraculoasă, Ragastens izbucni în râs.

— Centura lui Cezar Borgia! zise el...

Coborî repede, își desfăcu centura și o descusu... era plină de aur!

— Drăcie! zise bucuros, monseniorul Cezar face lucruri bune, când le face... Mulțumesc, Cezar!... Știi vreun han prin apropiere unde să putem mânca liniștiți și în siguranță?

— Pe drum spre Florența, domnule cavalier, la o oră de aici este Hanul Furcii, unde veți fi ferit de primejdii tot așa de bine ca la două sute de leghe de Roma și de Borgia. Îl cunosc pe patron. E un prieten de-al nostru. O să ne ajute și ne va păstra și câteva lucruri...

— Oh; ce drăguț din partea lui... Dar n-avem încotro. Hai să mergem... mai ales că nu-mi e necunoscut hanul...

Pe la ora unu ajunseră la han. Ragastens își aminti prima lui întâlnire cu Borgia și suita lui, duelul cu Astorre... intrară în hanul unde mirosea plăcut a mâncare caldă. Murea de foame.

Prima lui grijă fu să comande o masă bogată hangiței care-i întrebă ce doresc... și cum fata se pregătea să așeze masa, hangiul se apropie și spuse!

— Monseniorul e de-ai noștri, cum spune servitorul?...

— De-ai voștri?

— Da, zise hangiul, clipind din ochi. Să nu vă fie teamă de nimic... Dacă domnul vrea să mă urmeze îl voi conduce într-un loc unde va fi în siguranță și voi avea onoarea să-l servesc chiar eu pe domnul...

— Grozav — zise Ragastens, râzând... iată-mă primit în rândul bandiților din Roma...

— Hangiul îl duse într-o cameră mică, situată la primul cât la care se ajungea urcând pe scară obișnuiți aflată în curte și ascunsă de verdeață...

— Mulțumesc! Dați-mi să mănânc repede.

Camera era mică dar frumos aranjată. Avea un pat, o canapea, un fotoliu, o masă, mai multe lumânări și chiar niscavai cărți. O fereastră mică cu jaluzele trase dădea spre curte. În caz de pericol se putea trece pe acolo.

Hangiul apăru repede cu un coș plin de bunătăți.

— Și Spadacappa? întrebă Ragastens mâncând cu poftă un pate de ficat de gâscă.

— Servitorul dumneavoastră mănâncă în bucătărie.

— Să vină aici imediat ce termină.

Ragastens gândea că unul dintre cei mai mari seniori, Cezar Borgia, era un criminal înrăit și banditul pe care-l întâlnise era un om de inimă, care-i salvase viața. Gândurile lui fură întrerupte de Spadacappa.

— Ai mâncat?

— Oh și încă cum!

— Bine!... Ești odihnit?

— Gata să călătoresc până la noapte, dacă e nevoie.

— Bine. O să te întorci la Roma.

— La Roma? întrebă Spadacappa speriat. V-ați săturat de mine?

— Nu! Fii liniștit! Te întorci la Roma repede. Știi strada Patru Fântâni?

— Cred și eu!

— Atunci vei merge acolo și vei bate în ușa casei ce se află chiar în fața fântânii. Vei întreba de domnul Machiavelli! Ții minte?

— Machiavelli, țin minte!

— Trebuie să-i spui să-l anunțe pe prietenul lui Raphael că sunt aici, până mâine. Apoi te întorci. Ai priceput?

— Da! Când trebuie să plec?

— Acum.

— Spadacappa, trei minute mai târziu, pornea în galop spre Roma.

Ragastens, după plecarea lui Spadacappa se lungi pe canapea și după câteva minute figurile lui Primevère, Cezar, Lucreția se învâlmășiră și adormi.

Cezar își revenea încetul cu încetul. Mai întâi, uimirea îl paraliză se vedea pus în lanțuri în hruba în care torța mai pâlâia încă. Se dezmetici repede și un acces de **mînie** îl cuprinse. Începu să răcnească din toate puterile. Dar nu-l auzea nimeni. Teama începu să i se strecoare în suflet...

Deodată se auziră pași repezi ce se apropiau de celulă.

O mulțime de ofițeri dădură năvală în hruba sa.

— Sfârâmați lanțurile!

— Oh, monseniore, monseniore, se văicăreau nefericiții, tremurând de spaimă... știindu-l pe Cezar.

— Zece minute mai târziu, după ce fusese eliberat din lanțuri, Cezar tună:

— Cine era de serviciu?

— Eu, monseniore, spuse spășită o namilă de om cu barba încurcată și cu niște pumni enormi, livid de groază.

— N-ai auzit strigătele mele?

— Nu, monseniore.

— Aha, deci n-ai auzit nimic! Dormeai, nu-i așa? O să dormi pentru totdeauna...

Și înșfăcîndu-l ca pe un copil fără puteri, Cezar îl aruncă în puțul cu șobolani și reptile, în cel de-al șaselea cerc. Nenorocitul încercă să se prindă cu mâinile de pereții stîncoși. Dar piatră era lunecoasă: căzu cu un urlat înfricoșător. Se auzi o bufnitură și clipocitul apei.

Cezar se întoarse spre ceilalți.

— Cine făcea de pază sus?

— Eu, monseniore, răspunse un ofițer.

Cezar smulse fulgerător sabia unui ofițer ce se afla lângă el și străpunse umărul nenorocitului. Ofițerul căzu fulgerat la pământ, fără o vorbă, un fir de sânge prelingându-i-se de pe buze.

Cezar privi spre ceilalți ofițeri, gărzi și paznici. Tremura încă de furie. La colțul buzelor baloane de salivă făceau spumă.

— Voi,ăștilalți... zise deodată Cezar. Intrați aici!

Și arătă spre celulă în care fusese închis Ragastens.

Aceștia se supuseră fără crâcnire. Cezar încuie ușa după ei și scoase un oftat de ușurare.

— Să crape! Să crape de foame și sete!

Cincisprezece ani mai târziu, în această celulă au fost găsite douăzeci și trei de schelete, în poziții hidoase: păreau scheletele unei haite care murise încercând să se devoreze.

Cezar porni pe culoarul din stînga, urmând drumul pe care o luase și Ragastens. La piciorul scării, cineva apăru în fața lui.

— Și tu, tu cine ești?

Un hohot de răs răsună.

— Lucreția, răsse Cezar.

— Eu am dat alarma și am venit să te scot.

— Tu... de unde știai?

— Vino! O să-ți povestesc... Chiar Ragastens a avut cinismul să-mi spună... Mizerabilul a vrut să mă înjunghie... Dar, vino... O să-ți povestesc...

Câteva minute mai târziu Cezar dădea ordine peste ordine, trimitea ștafete după ștafete, alarma suna, dată de clopotele celor trei sute de biserici și prin Roma, pe fiecare stradă se anunța, la fiecare cincizeci de pași, fuga lui Ragastens și se promiteau bani mulți drept recompensă celor ce-ar fi putut să-l denunțe.

Capitolul XXVIII Trecea o litieră

Soarele asfințea când Ragastens auzi pași pe scări. Sări în picioare și se duse la ușă. Spadacappa intra, urmat de Raphael și Machiavelli.

— Oh, slavă domnului! zise cavalerul întinzând mâinile spre Raphael.

— Prietene, ce vi s-a întâmplat Am auzit de arestarea dumatiale... Toată Roma vuieste... Peste tot se anunță un preț mare pentru capul dumatiale. Tăblițele sunt agățate la fiecare colț de stradă: trei mii de ducați de aur celui ce vă prinde.

— Stai ușurel... Mai întâi, prezintă-mă domnului...

— Prietenul meu Machiavelli, un mare gânditor, cavaler, care într-o bună zi va uimi omenirea.

— Până atunci, spuse Machiavelli, domnul cavaler este cel care uimește Cetatea Eternă... Mai ales de când Borgia a scos capul lui la mezat. Trei mii de ducați de aur este o sumă! La naiba!

— Ei, zise Ragastens, eu mă vând mai scump. De fapt nici nu pot evalua capul meu. În ce privește familia Borgia. Toată nu face un scud găurit... va să zică, mi-a scos capul la mezat!... și, tu ai știut asta? îl întrebă pe Spadacappa.

— Cum am intrat în Roma am și aflat.

— Și, ce părere ai?

— Că servesc un nobil atât de scump și de stimat!

— Bravo! Du-te și adu-ne câteva sticle de vin de Chianti.

Spadacappa plecă.

— Domnilor, omul pe care l-ați văzut, până mai ieri avea nobila meserie de hoț... De azi dimineață este scutierul meu... L-am trimis la Roma să vă anunțe că sunt aici și, lată că nu m-a vândut. Mai înțelegeți ceva?

— Cavalerie, ce mare imprudență ați făcut! Prețul e mare, iar conștiințele oamenilor... zise Raphael.

— Da, dar acordându-i acestui bandit o astfel de încredere, l-ați câștigat pentru totdeauna... spuse și Machiavelli.

Spadacappa aduse vinul.

— Și acum, să stăm de vorbă, zise Ragastens.

Le povesti cu lux de amănunte tot ce i se întâmplase. Nu spuse nimic însă despre convorbirea pe care o surprinsese între don Garconio și Lucreția, referitoare la Rosita. Era uimit de liniștea lui Raphael.

— lată odiseea mea. E rândul tău, îi zise lui Raphael. Ai găsit-o cumva pe soția dumatiale? Te-am lăsat plin de deznădejde, iar acum ești consolată.

— Nu! zise Raphael, dar sunt pe calea cea bună. După ce am plecat de la dumneavoastră m-am dus la Machiavelli și i-am povestit totul, din fir-a-păr. V-am așteptat... Orele s-au scurs greu... Apoi am aflat de arestarea dumneavoastră și de execuția care trebuia să aibă loc. Am fost deznădăjduit... Machiavelli mă sfătuia să-l asasinăm pe Cezar Borgia și să vă salvăm... și așa am aflat deci că ați fost judecat și condamnat... Așa că, azi dimineață, disperat, am avut o idee salvatoare: să mă duc la Sanctitatea Sa...

— La Papă? întrebă Ragastens.

— Da! Cu toate defectele sale, cu toate viciile ce i se atribuie, bătrânul ăsta se bucură în ochii mei de o mare calitate: iubește arta. De mai multe ori mă copleșit cu bunăvoința sa. M-am gândit că mă va ajuta în nenorocirea mea...

— Papa! repetă Ragastens uluit.

— Deci azi dimineață m-am dus la Vatican. Am aflat despre evadarea voastră și bucuria mi-a încălzit inima. Am fost primit de Papă în oratoriul său, cu toate că nu primea pe nimeni. I-am povestit toată nenorocirea mea. Papa m-a ascultat cu multă răbdare. Apoi, a chemat pe comandantul poliției, marchizul Rocasanta și i-a ordonat în fața mea să facă cercetări asupra răpirii. Marchizul Rocasanta a spus că știa ceva despre această răpire și că nu va precupeți nici un efort pentru a rezolva cazul. În fața mea Papa i-a spus că trebuie acționat imediat. Am primit toate asigurările din partea Sfântului Părinte că Rosita mea va fi găsită.

Apoi, mi-a spus că are nevoie de puțină odihnă și se retrage la Tivoli... dar că și de acolo va da ordine să fie făcute cercetări... Oh a fost atât de bun, de milostiv... Așa că, vezi, cavaliere, de asta sunt mai liniștit. Am cuvântul papei. Toată poliția o caută...

— Ce părere ai despre asta, domnule Machiavelli?

— Eu cred că Papa Alexandru al VI-lea este unul din speciemenle cele mai complete de egoism feroce. Personal, n-am nici o încredere în promisiunile lui iar bunăvoința lui m-a face să mă îndoiesc și mai tare...

— Dar nu spuneți că pleacă azi spre Tivoli?

— E pe drum, răspunse Raphael. Am depășit escorta pe un drum lateralnic. Dar nu va întârzia să treacă prin fața hanului... Ei... auziți?...

— Tropot de cai și voci gălăgioase răzbăteau până la ei. Ragastens se apropie de fereastră. La cinci pași de han trasă de doisprezece cai, se zărea o litieră mare, înconjurată de seniori. Grupul era precedat de un pluton de gardă, un alt pluton închidea convoiul.

Lângă litieră în partea dreaptă, Cezar Borgia gânditor întunecat se detașa net în costumul lui negru de catifea pe fundalul culorilor celorlalte costume...

Machiavelli și Raphael se apropiară și ei de fereastră. Litiera înainta. Primele gărzi trecuseră deja de han.

— Dacă Cezar ar ști că sunteți aici! șopti Raphael luându-i mâna lui Ragastens.

Acesta urmărea cu privirea litiera. Vântul îndepărtă puțin perdelele litierei și Papa se zări, un moment, citind o carte.

— Ați văzut? întrebă Ragastens.

— Papa!

— Ei bine vreți să știți câți bani face prietenia lui Alexandru Borgia?... Vreți să știți cum își ține promisiunile?... Vreți să știți că bătrânul ăsta care de dimineață îi promitea lui Raphael că-i va găsi iubita, merge acum...

— Spuneți! murmură Raphael palid, speriat de vorbele grave ale lui Ragastens.

— Știu cine-a răpit-o pe Rosita!

Raphael scoase un țipăt înăbușit și se albi ca varul.

— Spuneți! se rugă el cu o voce tremurată.

— Fii curajos!... Fii tare!... Căci dușmanul cu care trebuie să te măsoari este foarte puternic... Hoțul de femei e cel pe care l-am văzut adineauri trecând, e cel pe care l-ai vizitat azi dimineață și ți-a promis că o va găsi pe iubita ta.

— Papa?...

— Da, Raphael, Papa!

— Oh! Imposibil! Nu e cu putință... Ar fi groaznic.

— Asta e!... Bătrânul a pus ochii pe Rosita, a văzut-o frumoasă și tânăra. Știu sigur asta. Am auzit cu urechile mele; am văzut-o cu ochii mei...

Sanzio, tulburat și înspăimântat se așezase, pe scaun. Picioarele nu-l mai țineau.

— Oh! zise el, îmi amintesc!... Da... aveți dreptate!... Când i-am adus "Fecioara în jilț" m-a întrebat cine mi-a pozat... Mi-a spus că vrea s-o cunoască!... Acum înțeleg totul!... Este cumplit!...

— Da! Asta este tipic Borgia, zise Machiavelli.

— Acum, zise Ragastens, trebuie să aflați totul. Papa merge la Tivoli, nu-i așa? Ei, bine, la Tivoli a fost dusă Rosita... Ei... Ce naiba faci? Unde fugi?

— Mizerabilul! Îl prind! Îl omor!

— Ai răbdare! Ce naiba! Trebuie să ne păstrăm sângele rece. Știu că situația nu e prea veselă... Vom face un plan de atac.

— Ce trebuie să fac?

— Mai întâi, să mâncăm.

Spadacappa se ocupă de masă. În timp ce mâncau Ragastens le povesti convorbirea dintre don Garconio și Lucreția pe care o surprinsese la palatul Saint-Ange.

— Îl cunosc pe călugăr, zise Machiavelli. Sunt în grațiile lui!

— Bine! Asta ne-ar putea ajuta.

Până la venirea nopții făcură o mulțime de planuri. Se hotărâră să plece cu toții la Tivoli și acolo... ce-o dă Dumnezeu...

În zori, Ragastens, Machiavelli și Raphael porniră la drum, însoțiți și de Spadacappa. Ragastens gândea la planul de atac. Raphael era în pragul deznădejdiei. Machiavelli căuta să-și aducă aminte planul vilei, pe care o vizitase odată.

— Hei, parcă mergem după mort! zise Ragastens. Și totuși am plecat să cucerim tinerețea, viața!

— Știți la ce mă gândesc?

— Spuneți, zise Machiavelli.

— Mă gândesc la bietul călău de la Roma care trebuia să-mi taie capul. A pierdut un câștig mare. Sărmanul.

Machiavelli și Raphael nu se putură împiedica să nu râdă.

— Dar suntem pe drumul cel bun?!

— Da, zise Machiavelli.

De două ore, părăsind drumul spre Florența, mergeau către un lanț muntos ce semăna cu cavalerii Apocalipsului.

— Tivoli! spuse deodată Machiavelli.

Se opriră. Raphael contemplă cu mare emoție acest sat în care iubita lui fusese ascunsă ca-ntr-un cuib de vulturi.

— Privește! zise Machiavelli. Vezi acolo... la stânga râul care cade în cascadă cu un muget ce se aude până aici!

— Văd...

— Vezi coloanele corintiene acoperite de iederă. Este tot ce a mai rămas din templul Sybillei...

— Văd... și?... Vorbește!

Ei, bine, acolo, în dreapta templului, la o mie de pași de cascadă, se zăresc niște ziduri înconjurată de sicomori și de o grădină luxuriantă... Acolo e vila lui Alexandru Borgia!...

Capitolul XXIX Bătrânețea lui Borgia

Vila era o construcție vastă unde totul îmbia la liniștea spiritului și desfătarea ochiului.

În grădină, pe o bancă de granit roz stătea o fată. Avea ochii plini de lacrimi. Era Rosita.

Lingă ea, o femeie solidă de vreo patruzeci de ani îi urmărea toate mișcărilor, N-o scăpa

din ochi nici o clipă. În spatele femeii ascunși în tufișuri, doi bărbați stăteau la pândă, gata să sară la prima chemare.

De patru zile fața fusese închisă în vila de la Tivoli. Încerca în zadar să înțeleagă ce se întâmplase. Cine o răpise? De ce fusese adusă acolo? Pentru ce? Ce se întâmplase cu Raphael? Și gândul acesta din urmă era cel mai dureros. Ochii i se umpleau de lacrimi, inima-i bătea puternic și simțea cum prin vine îi curg flăcări... Nu îndrăznea s-o întrebe nimic pe femeia care o păzea, îi era frică de ea.

Într-o dimineață Rosita observă că în jurul ei se petrece ceva neobișnuit. Auzii zgomotul făcut de trăsuri și de căi ce veniseră la vilă. Un du-te-vino continuu pe culoare... Apoi totul se cufundase iar în liniște. Rosita era în camera ei.

Intră o femeie, șopti ceva la urechea însoțitoarei sale și aceasta ieși în grabă. Se îndreptă spre aripa vilei în care erau apartamentele papei. Un tânăr abate o conduse spre camera cea mare în care Sanctitatea Sa, obosită după călătorie se odihnea.

— Ei, bine, doamnă Pierina?

— Sfinte Părinte... se bâlbâi matroana îngenunchată și emoționată puternic.

— Doamnă Pierina, pentru ultima oară îți amintesc că aici sunt numai contele de Faenza... Rodrigo de Faenza... Așa că termină cu temenele!

— Bine, domnule conte.

— Vreau să știu tot.

— Am călătorit bine, fără incidente, domnule conte. Micuța s-a zbatut un pic, a țipat, a plâns, apoi s-a liniștit și pare că s-a obișnuit cu noua ei viață.

— Bun! Se împlânzește. Și ce zice?

— Nimic!

— Drace! E grav. N-ai încercat să vorbești cu ea?

— Ah! Ba da... numai că mai degrabă o ia la goană statuia din parc de pe soclul ei, decât să vorbească...

Papa rămase o clipă pe gânduri, cu capul plecat.

— Doamnă Pierina... reluă Borgia ridicându-și ochii spre ea...

— Domnule conte?

— Ar trebui... ar trebui să am o întrevedere cu copila asta... Am multe lucruri să-i spun... dar numai noi doi... Înțelegi? Niște secrete... despre nașterea ei... despre familia ei... numai ea trebuie să audă.

— Domnul conte este stăpânul...

— Da, firește, sunt stăpânul, zise Borgia ridicând din sprânceană. Dar copila asta a fost răpită cu violență și nu știe că a fost pentru binele ei... poate-și imaginează... cine știe ce... că vrem s-o sechestrăm... Ori noi vrem s-o punem în drepturile ei..

— Despre asta e vorba și nu despre altceva, înțelegi doamnă Pierina?

— Înțeleg, domnule conte... Trebuie deci s-o pregătesc pe fată pentru întâlnirea cu dumneavoastră... să vă asculte...

— Ca pe un tată! Nu, ca pe un prieten, un adevărat prieten îngrijorat pentru viața! Ei... Hai, doamnă Pierina.

Doamna Pierina ieși cu un surâs hidos și discret.

A doua zi, Borgia avu o întrevedere de altă natură, în aceeași cameră. Papa era așezat într-un fotoliu cu spătar scund. Era înfășurat până la gât într-un cearceaf alb. Pe o măsuță lângă el se aflau o mulțime de flacoane, de cutii, pline cu diverse cosmetice: alifii, balsamuri, parfumuri.

Lângă fereastră, Abatele Angelo, favoritul său îi citea cu voce tare. În jurul lui se învârtea un bărbat care desfăcea flacoane, cutiuțe, aplicând pe fața papei tot felul de creme și

cosmetice. Din când în când Papa se privea în oglindă.

— E bine, zise Papa, ești un mare artist.

— Ah! Dacă domnul conte mi-ar da voie... În mai puțin de o oră l-aș întineri cu încă douăzeci de ani, numai cu un flacon vărsat în părul său...

— Nu! Lasă-mi purul alb. Ce naiba! Nu sunt un aventurier! E suficient că mi-ai acoperit ridurile astea nesuferite... Ei bine!

"Artistul" salută și se retrase.

— Ce părere ai Angelo? Întrebă Papa, ridicându-se din fotoliu.

Abatele examina fața bătrânului cu multă atenție și seriozitate, apoi grăi!

— Sunteți frumos și majestuos.

Angelo nu mințea. Rodrigo Borgia era de nerecunoscut. Arăta ca un bărbat în floarea vârstei, cu ochii strălucitori... Valetul său de cameră îl îmbracă.

Angelo scoase o exclamație de admirație sinceră. Borgia învinsese prin voință bătrânețea. Surâzând, ieși din încăpere, făcându-i lui Angelo un semn de adio. Intră în camera fetei și se opri în prag salutând.

— Iată-l pe contele Faenza care a venit să vă viziteze, zise patroana și ieși imediat.

Borgia închise ușa și se apropie de fată!

— Copila mea, zise el, vrei să-mi dai voie să-ți vorbesc câteva clipe?... Am lucruri interesante să-ți spun...

Dar Rosita se trăsese înapoi, cu ochii mari deschiși, cu mâinile împreunate, gata să îngenuncheze și murmură!

— Papa!... Suveranul Pontif.

Borgia tresări furios. Tot planul lui căzuse. Rosita îl cunoștea!

— Te înșeli! Nu sunt decât contele Faenza.

Tânăra îngenunche.

— Nu, nu mă înșel, Sfinte Părinte! V-am văzut în mai multe rânduri... Oh! Nu, Sfinte Părinte! Sunteți puternicul stăpân al Romei și al lumii și sunt salvată, pentru că sunteți aici.

— Oh, liniștește-te copila mea... Ridică-te...

— Sfinte Părinte! îl întrerupse fata exaltată, am fost răpită... M-au smuls din brațele soțului meu, tânărului meu soț... și m-au adus aici... O, Sfinte Părinte vreau să-mi faceți dreptate! Vreau să plec de aici.

— Sfinte Părinte, vreau să mă duc la soțul meu, Raphael. Îl cunoașteți... i-ați arătat bunăvoința dumneavoastră... Era așa de fericit când v-a adus tabloul cu Madona... Rosita izbucni în plâns. Borgia abia o auzea.

Dar ochii lui nu o slăbeau nici un moment. O devora din priviri. Imaginația lui urmărea contururile corpului, dezbrăcând-o... Sudoarea îi acoperea fruntea. Se aplecă și prinse mâna Rositei.

— Ridică-te! zise el cu voce tremurată, ridică-te. Nu pot să te văd la picioarele mele.

Mâna lui, la atingerea mâinii Rositei fu prinsă de tremur. Fata era uimită. Nu înțelegea ce se petrece cu Papa. Își desprinse ușor mâna și se așeză, clătinându-se.

— Iertați-mă Sfinte Părinte, emoția mă înăbușe. Am suferit așa de mult în ultimele zile...

— Copila mea, dacă vrei, n-o să mai suferi mult...

— Oh! O să mă lăsați să plec, nu-i așa?

— Da firește... Îți promit...

Rosita scoase un țipăt de bucurie. Îi luă mâna papei și o duse la buze.

— Oh! Sunteți bun! Știam că mă veți salva! Pot să plec imediat.

— Nu, copila mea, nu imediat... Trebuie să mai stai două sau trei zile...

Rosita se trase înapoi. Un gând nebun, pe care-l alungase mai devreme, revenea acum.

— Oh! strigă ea, dumneavoastră m-ați răpit!... Dumneavoastră!... Papa!... Oh!...

Borgia își pierdu capul. Se apropie de Rosita și-i prinse încheieturile mâinilor.

— Da! Eu! zise el cu voce slabă. Eu te-am răpit. Da, sunt Papa. Vei îndrăzni să nesocotești poruncile mele?

Rosita nu-i răspunse. Îngrozită căuta să scape din îmbrățișarea papei, să scape de sărutul lui...

— Vorbește-mi, zise bătrânul Borgia, nebun de pasiunea descătușată, vorbește-mi, numai să nu-ți fie scârbă de mine, să nu mă urăști. Lasă-mă! Oh! Lasă-mă numai părul să ți-l ating cu buzele mele!...

— Mizerabile!

— Vrei să fii ducesă... prințesă? Sunt cel care poate face total... Ești a mea!...

Avu loc o luptă scurtă. Borgia cu ochii ieșiți din orbite, cu mințile rătăcite făcu un ultim efort și zise:

— Ești a mea... Te-am prins...

Deodată, se opri, mut de uimire, înspăimântat: Rosita în disperarea ei reușise să-i alunece din brațe și țâșnind înapoi îi smulse sabia, frumoasa sabie de paradă cu care-și împodobise costumul ele cavalier.

— Sfinte Părinte, zise cu răceală fata, un pas dacă mai faci, te omor...

Calmul neobișnuit cu care pronunțase aceste cuvinte îi arătară papei că fata, ajunsă la capătul nervilor, era hotărâtă. Își reveni repede.

— Nu-ți fie teamă, zise.

— Nu mi-e teamă, răspunse fata, ținând sabia ridicată cu amândouă mâinile.

Borgia dădu din cap.

— La revedere! Vom relua convorbirea noastră.

Fata îl văzu ieșind, fără să facă vreo mișcare.

Când rămase singură, calmul care o făcuse atât de puternică și curajoasă o părăsi și-n locul lui o mânie oarbă o cuprinse izbi spada de câteva ori de masă și-i rupse vârful. Așchia putea fi un stilet ascuțit. Apoi începu să plângă.

Papa, după ce-și aranjă fața și părul, se întoarse în camera lui meditând:

— Am îmbătrânit. Gata! Oricum, prima bătălie am dat-o asta e esențialul... Se va mai gândi...

Abatele Angelo văzându-l se grăbi să-i vină în în- tâmpinare.

— Spune, cunoști cascadele?

— Lângă templul Sybilei, da, Sfinte... Domnule conte.

— Poți să mi te adresezi cu titlul meu, acum nu mai e nici un inconvenient. Ei bine. Angelo, pe marginea prăpastiei este un fel de cavernă. Du-te până acolo. Vezi dacă nu cumva o bătrână, Maga, nu sălășluiește acolo...

— Și dacă bătrâna e acolo?

— Spune-i că va primi o vizită în noaptea asta...

Ragastens și cei doi prieteni ai săi se instalară la intrarea în Tivoli, într-un colț mai îndepărtat, într-un han ce părea sărăcăcios pe dinafară numit "La coșul cu flori".

"Coșul cu flori", modest și retras îi atrăsese atenția lui Ragastens. După ce Spadacappa băgă caii în grajd și cei trei prieteni se odihniră puțin, Ragastens plecă la o plimbare.

Se întoarse după o oră cu un pachet de haine sub braț. Dispăru în camera lui.

În acest timp, Machiavelli desena pe o hârtie planul vilei. O vizitase cu un an în urmă și-i erau încă proaspete amintirile.

Când Ragastens reapăru, era complet transformat, aproape de nerecunoscut. Semăna cu un student german ce venise în Italia să studieze științele anticilor.

— Nici Cezar nu m-ar recunoaște, zise el Acum pot să mă duc mai aproape...

— Mergem cu tine, zise Raphael.

— Nu, prietene... Azi culegem numai informații. Nu vă temeți. Când vom porni la bătălie vom fi trei! Și până mă întorc gândiți-vă la planul nostru.

— O vom răpi pe Rosita?

— Nu! Pe altcineva trebuie să răpim noi.

— Pe altcineva!... Pe cine?

— Papa!

Și ieși lăsându-i stupefiați pe cei doi.

— Are, dreptate, zise Machiavelli. Ideea e grozavă... Dacă moare vipera, moare și veninul. Cine o amenință pe Rosita? Bătrânul Borgia. Deci lui trebuie să-i venim de hac. Și e clar că dacă punem mâna pe el Rosita e salvată. Ah! Raphael, cavalerul este într-adevăr un om prețios.

Ragastens coborî spre vilă papei în jurul căreia dăduse târcoale tot restul zilei.

Când se întoarse la "Coșul cu flori" le zise prietenilor săi:

— În vilă sunt cincizeci de oameni înarmați, vreo treizeci de lachei, vreo douăzeci de secretari, seniori și preoți... Sunt cam mulți dar ne vom descurca!

A doua zi în zori porni iar spre vilă. Se înțeleșese de cu seară cu un servitor. Ascuns în dosul unor stânci printre tufele înalte de ferigă el supraveghea vila și împrejurimile. Și, putea să vadă chiar o porțiune din grădina vilei.

Trecuse o oră de când stătea la pândă urmărind orice mișcare, când văzu un bătrân care mergea încet, ștergându-și mereu fruntea. Bătrânul ieșise din vilă pe o porțiță dinspre grădină. Bătrânul era îmbrăcat modest. Când se apropie de Ragastens salută politicos și se opri.

— *Guten morgen* (bună ziua), zise Ragastens.

De fapt era tot ce știa în germană.

— Nu înțeleg domnule, răspunse omul.

— Atunci voi vorbi italienește, zise Ragastens zâmbind numai că mă descurc cam greu, adăugă pocind limba lui Dante.

— Sunteți străin?...

— German! Și am venit la Roma cu treburi... dar aș vrea să-l văd măcar o dată pe ilustrul Sfânt Părinte Alexandru Borgia, chiar și de departe, dacă o da Domnul!

Ragastens își scoase pălăria. Omul făcu la fel.

— Amin! zise el.

Apoi continuă:

— Dar, tinere, Sfinția Sa nu este la Roma...

— Ah, ce memorie!... Vin de departe... pe jos...

— Sfântul Părinte e aici, în vila sa, dar nu iese deloc.

— De unde știți Aveți onoarea de a face parte din familie?

Bătrânul spuse cu mândrie:

— Eu sunt grădinarul șef al vilei din Tivoli. Îl văd în fiecare zi plimbându-se prin grădină.

— Grădinar! Domnule, asta-i artă pe care-o studiez eu... Ah!... grădinăritul... Artă nobilă ale cărei secrete se pierd din păcate...

— Cum tinere, dumneata te ocupi cu știința cultivării florilor și a plantelor?

— Da. Am venit în Italia să studiez această minunată meserie despre care germanii știu atât de puțin... Grădinile italienești sunt renumite la noi...

— Cum! Se vorbește de grădinile din Tivoli în Germania?

— În toată lumea, domnule!

— Omul ridică ochii spre cer! Gloria era a lui! Convins că numai grădinile papei — adică ale lui — puteau fi renumite în lume, omul fu cuprins de extaz.

— Deci tinere vrei să fii grădinar?

— Ah, asta e marea mea ambiție și cred că voi reuși... Dar spuneți-mi maestre, ați putea să-mi arătați grădinile Sfântului Părinte, aceste grădini pe care am venit să le văd de la mii de leghe?

Grădinarul nu răspunse. Stătu puțin pe gânduri.

— Tinere cum te cheamă?

— Petrus Meiningbaümkirscher.

— Amen! zise grădinarul speriat. Eu mă numesc Boniface. Bonifazi... Ei bine, îmi pare cu adevărat nespus de rău...

— Ce s-a întâmplat? Am văzut că sunteți necăjit. Aș putea să aflu motivul?

— Nu pot să-ți ascund nimic... fiindcă-mi inspiri încredere... Domnule Petrus, află că Sfântul Părinte iubește mult piersicile... Anul ăsta încă nu prea s-au făcut... și, știi ce se va întâmpla cu mine? Voi fi spânzurat, dacă Sfântul Părinte va cere piersici.

— Mă speriați!... Spânzurat?... Pentru niște piersici?...

— Chiar așa! Anul trecut, când am anunțat pe Sfântul Părinte că unul din piersici se usucă mi-a răspuns: "Vezi ce faci. Dar în ziua în care nu voi mai avea piersici, te voi spânzura de unul din piersici atinși de uscăciune. Poate așa se va însănătoși".

— Văd că Sfinția Sa nu disprețuiește glumele... dar eu am să vă salvez maestre! Nu vă temeți de nimic! Am un secret ce nu dă greș în păstrarea piersicilor...

— Ah tinere! Cerul a avut milă și te-a trimis în ajutorul meu. Spune-mi secretul și-ți voi fi recunoscător.

— Imposibil. Trebuie să mă ocup chiar eu.

— Dar, ar trebui să pătrundeți în grădină.

— Păi, neapărat!

— Ah, atunci tot voi fi spânzurat...

— Cum așa?

— Ascultă. Nu am voie să intru în grădină decât cu ajutoarele mele sau singur... Sfinția Sa are dușmani... Înțelegeți?...

— Nu! Nu înțeleg, zise Ragastens cu o mutră nevinovată.

— Tinere! Tinere!... Dumneata nu știi ce e răul...

— Sunt oameni răi care ar putea otrăvi fructele...

— E oribil!

— Da... Și Sfinția Sa este prevăzător. Are încredere în mine, dar mi-a spus că, dacă vreodată, chiar și pentru o clipă, voi băga pe cineva în grădină, mă spânzura...

— Drace! Pentru piersici... spânzurătoarea... dacă un străin intră în grădină — spânzurătoarea...

— Așa e, tinere... Ce să fac. Numai dacă n-ar afla nimeni.

— E periculos!

— Tinere, am toată încrederea... Eu locuiesc într-un pavilion în grădină. Seara, pe la ora opt, ajutoarele mele pleacă, ei dorm în sat. Atunci eu închid poarta și nimeni nu mai poate intra.

Aastă seară la ora zece să fii la poarta aia, care se vede acolo! Eu îți voi deschide și vei lucra la noapte... Ziua vei sta ascuns în locuința mea...

— Maestre, vreau să fiu de folos, așa că accept.

— Iar eu vă voi arăta grădina și chiar pe Sfinția Sa...

— Oh, e tot ce-mi doresc!

— Bine atunci ne vedem astă seară.

Ragastens coborî repede la han și le povesti prietenilor cele întâmplate.

Capitolul XXXI Peștera

Nu departe de ruinele templului Sybillei, Anio, râul care cobora în cascade se prăvălea într-o prăpastie, formând cascade. Malurile prăpastiei erau din stânca și formau un tunel înalt.

Printre stânci se deschidea intrarea unei peșteri. I se numea "Peștera diavolului" — pentru că din această peșteră emanau mirosuri neplăcute și un fum galben...

Nimeni nu s-ar fi aventurat noaptea prin aceste locuri. Și totuși, în noaptea asta, puțin înainte de miezul nopții...

În peșteră, în fundul cavernei o torță din rășini luminează slab și desenează umbre ciudate pe perete. Într-un colț pe o grămadă de frunze stătea așezată Maga, pe numele ei adevărat, Rosa Vanozzo. Împinsese un bloc din granit acoperind o ocolitură în stâncă.

— Bine, zise ea, intrarea e bună... Pot să fug, dacă va fi nevoie. Va veni, trebuie să vină, vine... În câteva minute cel care a fost iubitul meu va fi un cadavru în apa torentului Anio... Vine să caute dragostea... și va găsi răzbunarea... Oh! De data asta inima mea nu se va înduioșa... Totul s-a sfârșit, acum... Rosita, singura ființă care mă mai leagă de viață, a plecat... La ora asta e în siguranță... au ajuns la Florența... Gata, a venit sfârșitul... Rodrigue azi... apoi Cezar... apoi eu... Distrugerea familiei, blestемate începe azi...

Deodată se plecă, ascultând atentă. Se auzea în depărtare foșnetul unor pași.

— Vine!... În câteva clipe va afla cine sunt!...

Fără să se grăbească intră în cavernă și se așeză lângă torță, ghemuită, cu bărbia pe genunchi.

Maga nu se înșelase. Venea cineva. Era bătrânul Borgia. Deodată apăru, aruncă o privire spre fundul cavernei și se opri la intrare.

— Ei Maga, ai părăsit deci Roma!

— Am vrut să te aștept aici...

— De unde știai că eu voi veni aici? Ai oare darul premoniției?

Maga dădu din umeri.

— Nu veniți la Tivoli în fiecare an? Nu stați aici câteva săptămâni în luna mai?

— Așa e. Vrăjitoria ta nu este decât studiu, zise batjocoritor Papa. Totuși știi niște lucruri pe care alții nu le știu...

— Am studiat virtuțile plantelor, asta-i tot.

— Unde, în Egipt?

— Nu, în Spania.

— În Spania? Tu ai fost în Spania?

— Da... dar cel mai mult am studiat în Italia, aici la Tivoli. Cunosc ierburile benefăcătoare,

știu să scot sucul vindecător, ucigător, care aduce dragostea...

— Dragostea!

— Dragostea... moartea... cele două sunt la fel de oribile...

— Ce amarnic vorbești.

— Am suferit foarte mult.

— În curând nu vei mai suferi...

— Ciudată femeie... Dar spune-mi de ce ai studiat atât Ce te-a împins spre această știință?

— Gândul care m-a ținut în viață până acum — răzbunarea.

Încă o dată Papa tresări.

— Maga, ți-aduci aminte ce mi-ai promis la Roma? Trebuia să-mi taci un filtru ca să mă iubească cea care-l bea... Mi-ai cerut o lună...

— Filtru e gata! răspunse bătrâna pentru a avea timp de gândire.

Se gândea că-l va ucide pe cel ce fusese amantul ei, tatăl copiilor ei, împingându-l în prăpastie...

— Filtru e gata... Vă veți întoarce la Roma?

— La Roma? De ce? întreabă mirat Papa.

— Mi-ați spus că filtrul este pentru o fată pe care ați văzut-o pictată o fornarina, sau așa ceva...

— Da... dar nu trebuie să mă duc la Roma. Fata e aici...

Maga nu scoase nici un cuvânt. Acum se gândea cum să afle dacă ar putea-o salva pe Rosita de acest monstru și cum să facă...

Se ridică în picioare, dreaptă, semeț... Ochii ei măriți de groază străluceau în lumina palidă ca ochii unei sălbăticiuni căreia i se luau puii. Borgia se ridică și el, cu mâna pe spadă.

— Hei! Ce te-a apucat, nebună bătrână?...

Maga avu forța și curajul de a pronunța câteva cuvinte pentru a-l liniști pe Papă:

— Nu vă speriați... O criză nervoasă care mă surprinde din când în când... nu vă fie teamă... Deci, tânăra fată este la Tivoli?... Bine, foarte bine... asta aranjează de minune lucrurile...

— Zici că filtrul e gata?

— Gata, stăpâne...

— Ei, dă-mi-l!

Maga caută într-un buzunar. Mâinile ei tremurau.

— Iată-l!

Borgia luă flaconul cu nerăbdare și bucurie.

— Cum se ia?

— În apă sau în vin.

— Tot?

— Nu, trei picături, patru omoară.

— Trei. Bine.

— Am spus trei.

— Și efectul?

— Veți vedea!...

Întrebările și răspunsurile se încrucișară, repezi, joase. Înapoi, Borgia își luă mantaua și lăsă să cadă la pământ o pungă plină. Fără un cuvânt ieși, apoi se îndepărtă.

Maga ascultă pașii care se îndepărtau, apoi se așeză jos sfârșită.

Bonifacio Bonifazi, grădinar șef la vila de la Tivoli era un straniu personaj. Alexandru al VI-lea avea o mare stimă pentru el. Lucreția era prietenă cu el.

Papă care otrăvise atâția oameni, se temea de otrăvă. Așa că meșterul Bonifacio primise ordine stricte în ceea ce privea supravegherea grădinii.

De altfel Papa, îl puse pe Bonifacio să-i aducă el însuși fructele la începutul fiecărei mese. Papa alegea la întâmplare două sau trei din aceste fructe, iar Bonifacio trebuia să le mănânce în fața sa. În timpul mesei, Bonifacio rămase în fața lui. Și când ajungea la desert, după o oră sau două, papa mânca fructele liniștit, fiindcă Bonifacio nu era otrăvit. La fel proceda și cu bucătarul și cu paharnicul.

Deci, Bonifacio, atât de stimat pentru meritele sale și pentru importanța sa, având în subordine o mulțime de ajutoare, care făceau treburile mai grele, locuiau într-un mic pavilion izolat în grădina particulară a papei. Noaptea ajutoarele plecau.

Acest bătrân avea pentru fructele și florile din grădina? Lui o dragoste pasionată pe care o au adevărați artiști pentru opera lor. Această pasiune îl ducea pe Bonifacio la supunere față de ordinele papei.

Speranța de a salva piersicii bolnavi și noile soiuri descoperite de Ragastens fură mai puternice decât teama de moarte. Totuși, avu mari emoții când îl introduse pe Ragastens în grădina papei, chiar în seara întâlnirii lor. Și, așa, Ragastens se instalează în pavilionul grădinarului.

Afară, Machiavelli și Raphael, la o sută de pași, ascunși în umbra deasă a unor copaci bătrâni erau hotărâți să-și petreacă noaptea sub cerul înstelat și chiar ziua care venea și noaptea... dacă ar fi fost nevoie. Spadacappa trebuia să facă curse între han și copaci pentru a aduce provizii. Caii, erau pregătiți, gata de pornit. Totul fiind pregătit așa cum stabiliseră. Ragastens se duse la întâlnirea cu grădinarul. Bonifacio îl așteptă și-l conduse spre pavilion. La lumina felinarului, Ragastens văzu fața răvășită a grădinarului și înțelese tot sacrificiul pe care-l făcea bătrânul și se grăbi să-l liniștească.

— Marestre, sunt așa de fericit că mă aflu aici, în aceste grădini atât de minunate încât m-am hotărât să vă dezvălui toate secretele mele.

— Chiar pe cel al piersicilor, pe care nu-l cunoaște nimeni?

— Da și pe acela!

— Ah tinere, zise Bonifacio, mă faci să-ți datorez până și viața...

În tot acest timp cavalerul cerceta grădina.

— Și cum se vindecă piersicii?

— Ah! E mai complicat. Mâine am să vă dau listă cu plantele care trebuie să mi le aduceți și care-mi sunt trebuincioase pentru a face pudra necesară. Nici o insectă și nici un vierme nu rezistă.

— Pe mâine, deci...

— Dar, spune-mi, nu spuneai că Sfinția Sa vine câteodată să se plimbe prin grădină?

— Da, noaptea; aproape în fiecare seară, Sfântul Părinte se plimbă singur printre răsadurile mele. Dar astă seară nu e nici o primejdie, a trecut ora lui...

— Ei... Și eu speram să-l zăresc pe augustul pontif!

— Mâine, tinere... De la fereastra asta, din spatele jaluzelelor vei putea să-l vezi... atât cât se poate zări pe întuneric...

— Dacă Sfântul Părinte nu mai vine astă seară n-am putea să vedem copacii bolnavi?...

— Ai dreptate... Vino...

Stinseră felinarele și porniră amândoi prin grădină. Ajunseră amândoi la piersici și Ragastens, după ce-i cercetă cu atenție de cunoscător spuse că e sigur că-i va vindeca.

Se întoarseră la fel de bucuroși: Ragastens că putuse să cunoască câmpul său de bătaie, Bonifacio că obținuse așa de ușor leacurile pentru pomii săi.

Noaptea era plăcută. Ragastens se odihni până-n zori. A doua zi rămase în pavilionul grădinarului ocupându-se de plantele pe care Bonifacio i le adusese, pentru a face praful miraculos. Ragastens îi dăduse o notă pe care mâzgălise toate plantele pe care le cunoștea, iar bătrânul se grăbise să le culeagă.

Ragastens avusese timp să cerceteze pavilionul și să pună de-o parte niște frânghii pe care le făcuse din cearceafuri.

— Una pentru meșterul Bonifacio, una pentru ilustrul Părinte — zise el.

Un singur lucru îi scăpase: nu reușise să afle unde se află cheia la poarta grădinii.

Ziua se scurse încet. Ragastens fu obligat să vorbească despre flori și fructe și să răspundă la o mie de întrebări pt care i le punea grădinarul despre grădinăritul din Germania. În sfârșit, veni seara. Grădinarul trase jaluzelele pavilionului și aprinse o lumânare.

— Poate Sfinția Sa își va face plimbarea de seară zise el.

— La ce oră coboară de obicei, Sfântul Părinte?

— Pe la nouă. Se plimbă vreo jumătate de oră. La ora zece toată lumea doarme, la vilă...

Ragastens nu răspunse. Era nervos și nu putea sta locului.

Orologiul sună de nouă ori... Se așează la fereastră, în dosul jaluzelelor. Minutele treceau...

— E zece! zise deodată Bonifacio... Sfântul Părinte nu vine astă seară... Mâine va ieși precis, căci, rareori trec două zile fără să se plimbe la aer și să mediteze în liniște și singurătate...

Bătrânul îi povestea acum necazurile pe care le a-vusese cu un pom pe care i-l arătă...

— Hei, zise el, e timpul să mergem să ne odihnim, tinere.

Să fi fost unsprezece și jumătate. Deodată sunetul lugubru al unui clopot răsună trist Bonifacio își scoase pălăria cu gravitate...

— Ce-i asta? întreabă Ragastens.

— Este clopotul capelei care sună pentru a anunța moartea cuiva în vilă... cineva mare... altfel n-ar suna în plină noapte...

— O presimțire groaznică străbătu inima lui Ragastens.

Bătrânul grădinar se apropie de fereastră. Clopotul continua chemarea lui sinistă.

— E pentru o femeie! zise bătrânul.

— O femeie! strigă Ragastens cu groază.

— Da. Dacă era bărbat, clopotul suna... Ascultă. Ah!... exclamă el...

— Ce e?

— Papa!...

Ragastens țâșni la fereastră. Cu degetul Bonifacio îi arătă o umbră care se plimba liniștită.

— Ce se întâmplă, oare? De ce Sfântul Părinte nu doarme la ora asta și de ce are pasul atât de nesigur?...

Bonifacio nu-și sfârși cuvintele. Un căluș îi fusese băgat în gură și într-o clipă o bandă îi era legată în jurul capului. Încearcă să se întoarcă, speriat. Se împiedică și căzu speriat de moarte... Atunci îl văzu pe Ragastens care-i lega picioarele... Bonifacio se trezi legat fără să poată țipa...

— Dacă încerci să te miști, ești mort!... Unde e cheia de la grădină? Repede. Arată-mi cu ochii...

Bonifacio închise ochii în semn că nu va răspunde. Ragastens scoase cuțitul și cu vârful

atinse gâtul bătrânului.

— Grăbește-te! zise el cu răceală. Înving de spaimă bătrânul coborî ochii spre piept. Ragastens începu să-l pipăie. Găsi cheia și o puse la centură. Apoi luă celălalt pachet cu fâșii și călușul și se strecură în grădină...

Noaptea era neagră. Ragastens merse pe băjbâite, din copac în copac, până la aleea pe care se plimba Papa.

Teii care străjuiau aleea aruncau o umbră întunecată. Totuși, Ragastens îl recunoscuse pe Borgia! Mergea cu pași rătăciți cu mâinile la spate, eu capul plecat bolborosind cuvinte nedeslușite.

Ragastens se năpusti asupra lui și îl doborî. Speriat Borgia nu putu să scoată nici un sunet. Ragastens îi puse călușul, îl leagă fedeleș ca și pe Bonifacio. Apoi îl ridică, îl puse pe umăr și aplecat de greutate se întoarse la pavilionul grădinarului și-l așeză pe Borgia pe pat.

Ochii papei fulgerau amenințător. Dar Ragastens nu-i văzu. După ce-l puse în pat fugi să deschidă porțița. Raphael și Machiavelli erau acolo. Spadacappa păzea caii.

— Repede! L-am prins...

Și în timp ce intrau în grădină, clopotul suna mereu, lugubru, în noaptea liniștită.

Capitolul XXXIII Filtru de dragoste

După întrevvedere nocturnă cu Maga, Rodrigo Borgia se întoarse la vilă. Nimeni nu simțise absența sa.

La Tivoli ca și la Vatican, în toate palatele sau vilele în care locuiau, Papa avea ieșiri secrete pe care numai el le știa.

Întors în camera sa, privi flaconul pe care vrăjitoarea îl dăduse. Îl întorcea pe toate părțile cu o bucurie nestăvilă.

— Mâine! Mâine va fi a mea... Dacă fata asta s-ar împotrivi nu știu ce nebunie...

Strânse pumnii. Dar se calmă repede.

— Cu asta, o să fie a mea!...

Știința afrodisiacelor s-a stins: pe timpul lui Borgia ea mai trăia. De multe ori recursese el la ea. Cunoștea efectele ei. Era convins că datorită flaconului pregătit de Maga, fecioara pe care o dorea se va transforma într-o femeie pasionată...

Toată noaptea Borgia se gândi la asta. Ziua care veni trecu încet. Ceru să fie lăsat singur.

Către seară o chemă pe Pierina, matroana care o supraveghea pe fată.

— Doamnă Pierina, unde e copila?

— În grădină.

— N-ar trebui să se întoarcă în apartamentul său?

— Peste câteva clipe...

— Spune-mi bea ceva înainte de culcare?

— Bea mult: febra e de vină.

— Ce bea?

— Apă. Apa e într-o carafă. Carafa e pe masă lângă pat.

Vorbind matroana îl privea fix pe Papă. Apoi ieși și reveni cu o carafă cu apă. Bătrânul Borgia zâmbi. Îi plăcea că are astfel de servitori, gata să-i îndeplinească și dorințele neexprimate.

Femeia puse carafa pe masă fără ca Borgia să facă vreun semn de aprobare. Zise, numai:

— Pierino, du-te și spune-i abatelui Angelo că astă seară n-am nevoie de el. Mi-e somn și lectura mă obosește. Apoi, întoarce-te.

Matroana dispăru. Borgia se apropie repede de cană. Cu o mână tremurătoare picură trei stropi din licoarea conținută de flacon. Apa nu-și schimbă culoarea, nici mirosul. Apoi se așează în fotoliul său.

Pierina se întoarce.

— Poți să pleci acum, zise el liniștit. Nu mai am nevoie de nimeni... Dar ia carafa și du-o înapoi.

Matroană luă carafa și plecă.

Înfundat în fotoliul său, Papa se gândea la noaptea de dragoste care urma. Inima începu să-i bată puternic, tâmplele-i zvâcneau.

Pe la nouă ieși din camera sa și se îndreptă spre dormitorul Rositei, mergând cu pas sigur. Într-un culoar întunecat, Pierina îl aștepta.

— A băut, zise ea. Apoi a adormit. Am închis ușa cu cheia. Poftiți cheia...

Borgia luă cheia, deschise încet ușa; era palid mâinile îi tremurau, inima-i bătea să-i spargă pieptul, gâtul i se uscaser, capul i se învârtea de emoție și dorință. Întră.

Patul era la stânga, acoperit de mățăsuri brodate. Lângă pat, pe o măsuță elegantă se afla un platou de cristal. Pe platou se odihnea carafa și un pahar aproape gol. La capătul celălalt al patului altă măsuță pe care lumina o lumânare de ceară dintr-un sfeștic de aur.

Borgia privi patul. Mai mult ghicea decât vedea... Un tremur îi cuprinse tot corpul. Se aplecă... Cum s-o trezească dacă nu printr-o sărutare? Și ea, palpitând, cuprinsă de voluptatea elixirului ar fi... Îi căuta gura și mâna lui fierbinte se așează pe sânul fetei...

Dar se ridică repede, ca ars, rătăcit... fără să fi atins buzele fecioarei... Se ridică... sudoarea îi acoperea fruntea și un fior rece îi străbătea prin oase. Groaza i se citea în ochi.

Sânul pe care-l atinsese era rece, înghețat, de cadavru. Fata nu mai respira.

Se trase înapoi și privi. Fata era înțepenită... Îngrozit se dădea înapoi, pas cu pas; luă lumina dar nu îndrăzni imediat să-i lumineze fața... Așteptă câteva clipe să-și revină... Apoi se apropie. Lumina cădea pe fața Foniarinei... Borgia își înăbuși un strigăt de oroare care-i urca în gât; fata era moartă!

Ochii săi priveau în gol. O paloare de ceară îi cuprinse fața... nările se dilataseră... gura întredeschisă lăsa să se vadă dinții albi ca sidetul...

Atunci, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu fie surprins și acuzat de asasinat, Borgia stinse lumânarea... Dar întunericul îi mări groaza... Sfeșnicul îi scăpă din mâini... Respirând greu, ajunse la ușă... Ieși și rămase în fața ușii, sprijinit de zid, zdrobit de groază, năucit...

Își reveni greu... Încet închise ușa cu cheia, o băgă în buzunar. Apoi plecă. Încercând să gândească.

— E moartă!... Filtrul!... Bătrâna a spus trei picături... Moartă!... E posibil?... poate există un antidot... poate mai e timp să fie salvată... Moartă!... Dacă e un antidot, numai Maga ar putea să-l știe...

Un minut mai, târziu fugea spre caverna de la Anio. Aerul de afară îl mai calmă un pic și când ajunse la Maga, sângele rece îi revenise.

Maga era chiar la intrarea în grotă, scrutând întunericul nopții.

— Maga zise bătrânul Borgia, s-a întâmplat ceva groaznic. Poate am vărsat mai mult lichid... poate, te-ai înșelat asupra dozei... Tânără e bolnavă... foarte bolnavă... Ai antidotul?...

— E bolnavă?... Suferă mult...

— Nu știu Maga... moare... Ai un antidot?...

— Moare? Asta-i tot?

— Maga dă-mi antidotul! Îl ai?

— Deseori aceste filtre sunt periculoase...

— Maga, țipă bătrânul, Maga n-auzi? Ți-am spus că moare! Am lăsat-o aproape moartă... Ai antidotul?...

— Spui că e moartă!

— Antidotul...

— I-ai văzut ochii? Cum sunt?

— Sticloși fără privire, goi.

— Și gura? Te-ai uitat la gura ei?

— Subțiată! Buzele livide...

— Mâinile? Te-ai uitat la unghii?

— Unghiile sunt puțin albastre... Antidotul Maga, te implor. Știu că mai poate fi salvată... Bătrâna dădu din cap:

— Da.

— Ah! Și antidotul, îl ai, nu-i așa?

— Da!

Bătrânul Borgia răsuflă ușurat.

— Repede! Dă-mi-l!

— Nu! răspunse bătrâna Maga.

O clipă, Papa rămase fără glas. Nu se aștepta la așa ceva. Nu înțelegea. Fata otrăvită murea: Bine! Dar bătrâna avea antidotul și nu vroia să o readucă la viață. Spusese "Nu"!

— Hai, Maga! Revino-ți! Ai un moment de nebunie...

— Niciodată n-am fost mai puțin nebună, Borgia!

Papa înmărmuri. Prima dată Maga îi spusese pe nume.

— Și nu vrei să-mi dai antidotul?... De ce?

— Pentru că vreau să suferi, Rodrigo!

De data asta Borgia se înspăimântă. Vocea ei se transformase...! Se părea că e o voce cunoscută... Unde? Când o mai auzise?... Se dădu câțiva pași înapoi ca și cum ar fi întâlnit o fantomă.

— Nu vrei s-o salvezi pe această nefericită?

— Nu, Rodrigo, răspunse Maga, care se retrăgea spre fundul cavernei, așa încât Borgia abia o mai vedea. Nu! Nu vreau să salvez copila... fiindcă te cunosc!

— Mă cunoști? repetă el năuc.

— O cunosc și pe ea! Ascultă Rodrigo! Acum șaisprezece ani o fetiță a fost lăsată pe scările bisericii Saint-Ange...

— Biserica Saint-Ange!

— Mama, era contesa Alma. Amanta ta... — și copilul pe care l-am luat... copilul născut din poftete tale... copila pe care ai asasinat-o, Borgia, este fața ta...

Papa se clătină... picioarele i se înmuiară... Vocea sinistră a lui Maga îi străpungea țeasta ca un fier înroșit în foc...

— Fata mea!

— Și acum, vrei să știi Rodrigue de ce nu vreau s-o salvez, deși aș putea?

Dar Borgia nu mai asculta... nu mai înțelegea... Nebun de groază și oroare, împleticindu-se, repeta ca un nebun, cuvântul care-i blocase mintea: fata mea... fata mea...

— Asta e începutul pedepsei! murmură Rosa Vanezza.

Rodrigue Borgia rătăci vreo oră prin munte, agățându-și mâinile și hainele prin mărcinișuri, trecând peste stânci... Încetul cu încetul groaza lui se risipea Din toată emoția pe care o trăise nu mai rămânea acum decât o stupefacție bolnăvicioasă.

— Să nu mă mai gândesc la asta își zise îndreptându-se către vila sa. Și totuși nu se putea împiedica să gândească mereu și mereu la ultimele întâmplări. Deodată își aminti că doi emisari de-ai săi plecaseră să-l aducă pe contele Alma... Cezar pornea cu o armată contra cetății Monteforte, apărată de Beatrix... cealaltă fiică a contelui de Alma!

Când ajunsese la vilă încă mai avea tresăriri de spaimă și accese de milă pe care le înăbușea cât putea.

Se îndreaptă către camera fetei. Vru s-o vadă acum ca pe "fiica" sa. N-o mai privea cu ochi amantului ci cu ochii tatălui. Dar făcu cale înapoi, cutremurat de o teroare superstițioasă. Ideea de a se afla singur cu cadavrul îl îngheța... Gândindu-se la toate astea trecu prin fața camerei abatelui Angelo și bătu puternic la ușă. Abatele deschise în grabă și scoase un țipăt de uimire.

— Dumnezeuule, Sfinte Părinte... Sanctitatea Voastră e cumva bolnavă?

— Nu, nu Angelo...

— Sunteți treaz la ora asta... aproape miezul nopții... ce imprudență!

— Vroiam să-ți vorbesc, băgui Papa...

Abatele, uimit și foarte îngrijorat, asculta.

— Vei da ordine să sune clopotele moartea unei...

— Acum în plină noapte?...

— Da, vreau chiar acum,..

— Cine e moartă, Sfinte Părinte?

— O fată... O copilă... copila pe care Pierina a adus-o de la Roma... Hai Angelo... vreau să mă odihnesc... am multă nevoie de odihnă.

Angelo pleacă îndreptându-se spre capelă. Borgia rămase pe loc cu capul plecat, într-o meditație profundă. Se auzi prima bătaie de clopot. Atunci, nu mai îndrăzni să intre în camera sa... Bătăile clopotului în noapte îl răvășeau. Se strecură spre grădina sa fără să fie văzut de nimeni. Acolo, respiră adânc și simți că își revine, că ideile sinistre se estompează.

Brusc simți că este prins, că îl leagă cineva și de mâini și de picioare. Un căluș îi fusese pus în gură. O voce răgușită îi spuse:

— Stai potolit fiindcă altfel, cu toată părerea mea de rău, mă vă obligat să vă strâng de gât mai tare și am mai făcut-o... Domnul fiul dumneavoastră ar putea să vă povestească câte ceva, Sfinte Părinte.

Ragastens îl duse pe Borgia în pavilion și-l așeză pe un pat, apoi fugi la poarta grădinii o deschise și-i invita pe cei doi prieteni ai săi să vină după el. Odată ajunși lângă Papă, se așezară pe niște scăunele.

Raphael era emoționat, Ragastens rece. În ce-l privește pe Machiavelli, acesta părea că asistă curios la cele ce se întâmplau. Ragastens luă cuvântul.

— Fiți atent Sfinte Părinte. Am să vă dezleg la gură. Vă jur că n-am să vă fac nici un rău. Suntem aici trei oameni hotărâți să facem dreptate, dar nu suntem ucigași. Vă previn că dacă încercați să strigați, vă bag cuțitul în gât.

Papa îl cercetă pe Ragastens și văzu că acesta era hotărât să se țină de cuvânt.

Bătrânul Borgia încercă să-și stăpânească furia și să-și păstreze toată diplomația de care avea multă nevoie. Nu-și dădea seama ce rol avusese grădinarul în această aventură. Ragastens văzându-i privirile înțelese și gândi să-l scoată din cauză pe nefericitul grădinar.

— Pe toți dracii, Sfinte Părinte, pe acest bătrân, câine de pază nu cred că-l voi ierta. A țipat și a mușcat ca un turbat, într-una, că mai bine moare decât să pătrundem în nenorocita asta de grădină... strigă cât îl ținea gura, că mai bine moare pentru Sanctitatea Sa decât să fie legat ca un laș!... Dar va avea el de-a face cu mine!

— Bonifacio, zise Papa îți promit că dacă voi scăpa îți voi mări plată cu o sută de scuzi de aur pe an și până atunci, ai binecuvântarea mea. Acum domnilor, aș vrea să știi ce aveți cu mine. Nu voi încerca să mă desfac. Dar situația asta nu poate dura mult. Dacă vreți să-mi luați viața, n-aveți decât.

— Sfinte Părinte, zise Ragastens, nici eu și nici prietenii mei nu suntem asasini, v-am mai spus...

— Atunci ce vreți de la mine?

— Dreptate! zise Raphael. Dreptate, Sfinte Părinte.

— Copile nici eu nu vreau altceva decât să fac dreptate...

— Sfinte Părinte, spuse Ragastens, suntem hotărâți să facem lumină asupra unei crime.

— Cine este criminalul? întrebă Papa.

— Dumneavoastră, Sfinte Părinte.

— Insultați pe Suveranul Pontif, domnule!

— Dați-mi voie! În acest moment nu sunteți Suveranul Pontif, nu sunteți Papa. Nu vă recunoaștem... Borgia se-ngălbeni și începu să se teamă din nou.

— Da, continuă Ragastens, acum nu sunteți decât un prizonier luat în luptă.

— Frumoasă luptă. Trei tineri împotriva unui bătrân de șaptezeci de ani!

— Vă înșelați trei tineri împotriva unui suveran înconjurat de o armată, care la un semn poate cuceri lumea.

— Dar, în sfârșit, dacă sunt criminal, care e crimă?

— Am putea să vă acuzăm de moartea contesei Alma..

— N-am nici un amestec... Alma are la Roma dușmani puternici, nemiloși...

— Atunci v-aș putea acuza de arestarea mea...

— Arestarea dumneavoastră?... Cine sunteți dumneavoastră, domnule? zise Papa cu o mirare sinceră care-l făcu pe Machiavelli să scoată o exclamație de admirație.

— Sunt cavalerul de Ragastens, cel asupra căruia ați asmuțit o armată de gărzi după ce mi-ați întins o capcană, fiindcă n-am vrut să mă amestec în murdăriile ce le puneți la cale...

— Ah, fiule! Ce rău îmi pare! N-am știut nimic. Am aflat prea târziu despre condamnarea dumneavoastră...

Ragastens rămase mut. Bătrânul Borgia avea răspuns la toate.

"Dacă spune adevărul, se gândea cavalerul, iată că m-am înșelat asupra lui. Dacă minte, atunci este un mare comediant..."

În sfârșit, Papa dezvăluia privirilor o față tristă, dar senină. În privirea lui nu era nici mânie, nici reproș, numai o dureroasă blândețe.

— Să lăsăm asta, zise Ragastens. Trebuie să aflați de ce suntem aici... O tânără a fost răpită la Roma, noaptea și adusă cu forța aici. Lar răpirea brutală s-a făcut din ordinul dumneavoastră, Sfinte Părinte și am dovezi de netăgăduit...

— Vorbești de tânăra fată care a fost răpită după căsătorie cu tânărul de aici, prietenul meu Raphael Sanzio?

— Da, Sfinte Părinte, zise Raphael. Și pe ea am venit să v-o cer cu dreptul meu de soț, drept consfințit de sfânta cununie și orice obiecție este imposibilă.

— Hei, hei, murmură Papa.

— Și o lacrimă căzu din ochii săi.

— Negați această răpire? întrebă cu duritate Ragastens.

— Nu neg nimic... O afirm...

— Asta întrece orice măsură... Această fată, domnule, pe care dumneavoastră ați răpit-o... În ce scop infam?... Vorbiți!...

— Vorbiți de un scop infam! Ah, domnule, să nu vă pară rău de rușinoasele gânduri cu care murdăriți tinerețea nevinovată a unei copile!...

— Asta e prea de tot! De ce ați răpit-o?...

— Pentru că era dreptul meu!...

— Pentru că era dreptul dumneavoastră!... Aveți drept de viață și de moarte?...

— Dreptul meu, vă spun! Dreptul meu patern, dacă mă obligați să spun aceasta!... Această copilă era fiica mea!...

Capitolul XXXV Moartă

Ragastens, Machiavelli și Sanzia se priviră cu o uimire indescritibilă.

— Fata lui!...

Aceste cuvinte le rostiră toți trei, în timp ce Papa se uita la ei cu o privire batjocoritoare. Raphael era cel mai tulburat dintre toți. Mii de gânduri îi răvășeau mintea. Aceste cuvinte ale papei îl tulburaseră adânc. Venit plin de mânie și de durere, simțea acum un sentiment nou în sufletul său.

— Sfinte Părinte, dacă sunteți tatăl celei pe care o ador îmi sunteți de două ori sfânt...

Cu o mișcare rapidă desprinse legăturile bătrânului Borgia. Ragastens ridică din umeri și se dădu înapoi, ca și cum de aici înainte nu mai era nevoie de el...

— Fiul meu, zise încetșor Papa, dragul meu copil... știam cât de mult o iubești pe fata mea... și inima mea... și inima mea a sângerat că trebuie să iau o hotărâre atât de aspră...

— O să mă duceți la ea, nu-i așa, Sfinte Părinte N-o să-mi refuzați această fericire!

— Să te conduc lângă ea! strigă Papa... Hei!... Nu știți totul!... Domnilor, apropiați-vă... Aveți dreptul să aflați totul!... Cuvântul dumneavoastră că veți păstra taina îmi ajunge... Apropiați-vă Domnule cavaler...

— Sfinția Sa poate să vorbească. Aud foarte bine și de aici.

Papa se ridicase după ce Raphael îl dezlegase. Cu o privire rapidă se uitase spre ușă să vadă dacă nu poate fugi...

Dar Ragastens se rezemase de această ușă... Papa cu brațele încleștate se uită spre fereastră, făcând un pas spre ea, dar Ragastens îi zise!

— Sfinte Părinte, rămâneți pe loc!... Dacă vă apropiați prea mult de fereastră, puteți să răciți!...

— Părinte, murmura Raphael... dați-mi voie să vă spun așa... vorbiți-mi de Rosita. Aș vrea s-o văd acum...!

— O chema Rosita! zise Papa cu un fel de plăcere dureroasă.

— Este numele pe care i l-a dat cea care găsit-o...

— Maga, nu-i așa... Da, știu... Ce femeie bună. De câte ori n-am vrut s-o smulg din viața de mizerie pe care o ducea... Dar, ei! Mintea ei rătăcită vedea peste tot numai dușmani.

Aceste ultime cuvinte îl convinseseră pe Raphael.

— Domnilor, reluă Borgia, trebuie să aflați totul. Mi-este foarte greu să vă spun unele lucruri...

— Sfinte părinte, n-ar fi demn din partea noastră să ascultăm amintiri care vă dor...

— Lasă pe Sanctitatea Sa să vorbească, întrerupse Ragastens.

— Și, trebuie să vă spun asta... pentru că acum aveți un drept asupra... fiicei mele... Dar ce am să spun este atât de îngrozitor încât nu m-ați crede dacă nu v-aș povesti...

Papa se ridicase. Fata lui încadrată de șuvițele de păr alb părea într-adevăr august. Cuvintele lui pline de durere îl făcuseră chiar pe Machiavelli să se cutremure.

— Raphael, zise el solemn, dragul meu copil, știi ce mult te-am apreciat... Trebuie să iau povestea de la capăt... Domnilor am greșit... Da, demonul simțurilor și al celor trupești m-a dus într-o bună zi la încercare... Și, am greșit... Cu râuri lacrimi și rugă mi-am răscumpărat păcatul numai Dumnezeu știe. Când contesa Alma a devenit mamă, contele soțul său a fost informat despre adulter.. Atunci înnebunită, îngrozită contesa a trebuit să abandoneze copilul... căci toată ura contelui se îndrepta asupra pruncului.. Maga a luat copilul de pe treptele bisericii și hotărâsem că va trebui să o crească ca pe o fată din popor pentru a scăpa de mânia contelui... Apoi am aflat într-o bună zi că iubește și e iubită. Am comandat, acestui tânăr un tablou... Nu-i așa Raphael Sanzio?

— Adevărat, Sfinte Părinte...

— Timpul a trecut... și speram că Alma va uita, tira să se va potoli... Hei! Dar cerul n-a făcut acest miracol... Am aflat că Alma era pe urmele ei... Am prevenit-o pe Maga...

— Ah, acum înțeleg totul, spuse Raphael. De-abia ne-a implorat Maga să fugim la Florența...

— Da! zise Papa, care închisese ochii să nu-și trădeze bucuria... Dar în seara în care avea loc căsătoria, contele de Alma hotărâse, ca la ieșirea pe drumul spre Florența, s-o răpească pe fată... Atunci am hotărât să acționez... În cea mai mare taină... Am pus să fie răpită fata și să fie adusă aici... apoi s-o trimit cu escortă la Florența... și, în sfârșit să-i dau de veste lui Raphael, prin comandantul meu de poliție, ca și cum nu aș fi avut nici un amestec în această poveste...

— E adevărat, Sfinte Părinte!

— Pentru că șeful poliției era la curent... unui șef de poliție i se pot încredința cele mai mari secrete... Deci, Rocasanta, care aranjase totul... care-o adusese pe fata mea aici... trebuia să-l anunțe apoi pe Raphael... De aici, înainte... am nevoie de mult curaj pentru a continua...

— Oh! Mă speriați, Sfinte Părinte — zise Raphael...

— M-am grăbit să vin la Tivoli s-o liniștesc pe fata mea... fără însă a îndrăzni să-i spun adevărul... Am văzut cum din oră-n oră se face palidă... și mai palidă... Ce se întâmplase? O mare nenorocire, copilul meu! O crimă cumplită!

Raphael se făcu alb ca varul și leșină... Machiavelli îl prinse în brațele sale, în timp ce Ragastens încerca să-l readucă în simțiri, frecându-i tâmpla și fruntea cu apă...

— La naiba, domnule! zise el, vreți să-l omorâți...

Papa cu ochii ridicați spre cer. Părea un martir gata să bea până la fund cupa otrăvită.

— N-am să mai spun nimic, zise el, la capătul puterilor.

Raphael își reveni... Lacrimile! Se scurgeau pe obraji, iar suspine adânci se auzeau în liniștea de moarte.

— Oh! zise nefericitul, vreau să aud tot... vreau să știu tot adevărul... Adevărul, fie-vă milă!

— Adevărul... cumplit, îngrozitor! Câteva ore înainte de căsătoria voastră, fiica mea a fost otrăvită!...

— Nu se poate!...

— O femeie, plătită de Alma!... Rosita a spus totul doctorilor... și-a adus aminte totul... Dar era prea târziu!... Oh, ce nenorocit sunt,.. Sunt blestemat dacă cerul a îngăduit una ca asta toate încercările au fost zadarnice!... Oh, fata mea! Fata mea!

Și Papa se aruncă pe pat, cu capul în mâini, plângând în hohote durerea să ne mai putând fi stăpânită.

Ochii săi rătăciți și goi erau plini de lacrimi.

Raphael nu mai plângea. Se uita năucit când la Ragastens, când la Machiavelli. Deodată se ridică.

— Vreau s-o văd! spuse el.

Borgia își înălță capul. Se ridică și-l luă pe Sanzio de mână.

— Hai, copilul meu... s-o plângem amândoi... Haideți domnilor și dumneavoastră...

Și luându-l pe Raphael se îndreptă spre ușă.

— O clipă! zise cu răceală Ragastens.

— Ce vrei, domnule?... Vreți să-l împiedicați pe acest copil să-și vadă pentru ultima oară pe îngerul pe care-l iubea... Înainte de a urca la ceruri...

— Vreau zise Ragastens, vreau să nu mă-ntorc în hruba de la Saint-Ange! Și-l voi opri și pe acest tânăr să meargă acolo.

— Sunt de aceeași părere, zise Machiavelli.

— Domnilor... Bănuielile dumneavoastră... după aceste mărturisiri...

— Nu sunt bănuieli... e prudență, iată, tot!

— Prieteni, șopti Raphael... Este tatăl Rositei!... lertare lui!... și mie!...

— Ragastens își răsuci nervos mustața. Îi făcu semn lui Machiavelli, iar acesta răspunse prin aprobare tacită...

— Raphael, noi îți înțelegem și respectăm durerea ce te copleșește... Noi avem încredere în tot ce-a spus Sanctitatea Sa... Dar, dar nu ne îndoim că Sanctitatea Să vă uita ușor ce i s-a întâmplat acum și că nu se va răzbuna. În cinci minute vom putea fi azvârliți în fundul unui șanț, toți trei... Așa că... Hai Machiavelli!...

Machiavelli îl luă pe Sanzio de braț.

— Oh, lasă-mă! Du-te dacă vrei!

— Raphael, vrei să fim uciși?...

Raphael privi nedumerit în jur. Nu avea decât o singură dorință s-o vadă pe Rosita... Ultimele cuvinte însă ale lui Machiavelli îl făcură să tresară. Îi lăsă mâna lui Borgia. Machiavelli profită de acest moment, deschise ușa și ieși primul, luându-l cu el și pe prietenul său, care nu opunea nici un fel de rezistență.

Ragastens se întoarse atunci spre Papă:

— Domnule, zise el, sunteți liber...

— Domnule răspunse Borgia, când veți ieși afară fugiți! Să nu-mi cădeți vreodată în mână! Sau, veți fi mort!

— Ah, domnule, îmi plăceți mai mult așa! Era gata să mă emoționez, știți?

În același timp Ragastens îl lega pe Papă la loc.

— Adio. Domnule! Am să vă urmez sfatul. Nu vă mai astup gura... sunt generos. Țipați!... Țipați!... O să vă audă cineva.

Apoi Ragastens ieși în fugă și-i ajunse pe Raphael și Machiavelli.

— Repede! Să fugim! Într-un sfert, de oră o armată întregă va fi pe urmele noastre.

Raphael se opri!

— Nu pot să plec fără s-o văd. Nu mai are rost să trăiesc fără ea. Orice s-ar întâmpla vreau s-o văd Fugiți!

— Ascultă zise deodată Machiavelli, vin după noi... O să te duci mâine dimineață la vilă...

Raphael făcu un "nu" din cap.

— Îți jur că nu ne vom îndepărta. Vino numai la cincizeci de pași de aici este o grotă... Vom fi la adăpost.. Mâine dimineață vei face ce vrei!

— Jur! Jur! Jur!

Porniră toți trei la drum. Machiavelli le arătă drumul. Ajunseră repede la caverna lui Maga.

— Aici e! zise Machiavelli. Este un loc ferit...

Intrară la timp în grotă. Afară deja se vedeau torțele ce veneau spre ei...

— Unde să fugim? Suntem încercuiți. O să ne apărăm... Înainte de a ne lăsa prinși vom arunca câțiva în prăpastie. O umbră ciudată răsărise din fundul grotiei.

— Raphael! șopti umbra.

Făcu câțiva pași, apoi se năpusti asupra lui Raphael și-l cuprinse în brațe...

— Tu ești!... Tu ești, Raphael?...

— Maga? zise Raphael fără urmă de mirare, ca și cum nimic nu-l mai putea surprinde, acum, pe lume.

— Pe aici! Se auzeau strigăte... sunt în cavernă Să-i prindem pe diavoli și pe vrăjitoare.

— Veniți repede! zise Maga și se îndreptă spre fundul cavernei.

Dădu la o parte niște crengi uscate, frunze și atunci se văzu o gură de tunel, neagră, deschisă spre noapte.

— Repede!... Coborâți! urmă Maga.

Stânca ce acoperea gura tunelului fusese dată puțin la o parte.

— Repede!

— Suntem salvați, zise Ragastens, care dintr-o privire înțelese mecanismul care acționa închiderea trapei.

Rămase ultimul și închise ușor, în urma lui tunelul. Tocmai la timp, fiindcă deja se auzeau voci în peșteră... Țipete de furie și nemulțumire răzbăteau până la el... Atunci coborî cu multă băgare de seamă. Maga lumina tunelul cu o torță. Treptele scobite în rocă coborau mult în pământ. La un moment dat scara se termina într-un spațiu larg deschis, prin care Maga înainta făcând lumină.

Deasupra lor se auzea vuietul torentului Anio. Traversară încă un culoar, apoi începură să urce printr-un canal strâmt. Ajunseră în cealaltă parte a râului, pe versantul opus. Printr-o deschizătură se putea ieși afară.

Raphael îi povesti lui Maga tot ce se întâmplase de când plecase cu Rosita spre biserică. Maga ascultă, apoi îi șopti seva la ureche. Raphael se îngălbeni, apoi fața i se îmbujoră...

— Vie!... Este vie!... Auziți!... Rosita trăiește!..

Repetă acest cuvânt cu frenezie, cu o bucurie atât de mare încât Ragastens și Machiavelli, se priveau consternați clătinând din cap...

— Nu prieteni, nu sunt nebun! Bucuria mă înnebunește!... Vă spun că Rosita trăiește!... Mamă Rosa, spune-le! repetă și pentru ei, ce mi-ai spus mie...

— Pentru că îți sunt prieteni... pot să le încredințez... Da, domnilor, Rosita n-a murit...

— Deși, Papa a mințit... Clopotul nu suna pentru ea! Totuși a vrut să ne conducă la moartă...

— Papa n-a mințit... În această privință și el crede că fata e moartă!...

— Povestește! Povestește-ne totul, zise Raphael.

— Bine, zise Maga, după o ezitare.

Și el povesti totul de-a fir a păr, ceea ce băuse Rosita nu era decât un somnifer foarte puternic care dădea aspectul morții. Dar după două zile și două nopți trebuia administrată o altă licoare, pentru ca fata să-și revină...

Trebuiau s-o salveze... la timp... pentru a nu muri.

După ce Rosa Vanozza își termină povestea, în cavernă nimeni nu mai spuse nimic câteva minute. Ragastens își reveni primul:

— Nu ne rămâne decât s-o furăm și s-o salvăm.

— Avem două zile și două nopți. Mâine are loc înmormântarea.

La cuvântul înmormântare, Sanzio se clătină. Ragastens continuă:

— Vom aștepta noaptea, intrăm în cimitirul din Tivoli și în câteva minute o trezim pe frumoasa adormită.

— La acest plan m-am gândit și eu zise Maga.

— Bun, atunci prieteni, pentru că nu ne mai rămâne nimic de făcut acum trebuie să ne odihnim în timp ce ștafetele lui Borgia ne caută pe toate drumurile... Ah... eu trebuie să-i spun câteva cuvinte lui Spadacappa... Odihniți-vă!

Maga și cei doi tineri se așezară cum putură și se pregătiră de somn. Ragastens se strecură prin deschizătura din stânca și porni în liniștea nopții în locul unde-i aștepta Spadacappa.

În mai puțin de zece minute ajunse și auzi nechezatul lui Căpitan.

— Dumneavoastră sunteți, cavalerie? Am știut că sunteți pe aproape fiindcă nu-l mai puteam ține în frâu pe Căpitan.

— N-ai văzut nimic?

— Am văzut torțe aprinse care alergau, am auzit tot felul de țipete... un grup de cavaleri a părăsit vila și s-au dus către munte... Ah, mi-a fost frică că n-o să vă mai văd...

— Și încotro au luat-o pe urmă?

— Spre drumul ce duce la Florența.

— Bun! De minune!... Duci caii înapoi la han și așteptați acolo... și dacă te întrebă cineva ceva spui că noi facem e excursie în munți... Dacă s-a dat alarma în Tivoli mă aștepți aici, ca să mă previi.

— Am înțeles.

— Apoi, în zorii zilei, faci rost de o caleașcă solidă.. cu cai buni, trăpași... Ține banii... Va trebui ca trăsura asta să alerge cât se poate de repede și pe orice drum... găsești tu un pretext pentru asta... Îmi aduci un costum întreg de țaran din Tivoli... Hai, acum, du-țe. Ne vedem în zori... Ai înțeles?

Spadacappa făcu semn că se poate conta pe el și se îndreptă trăgând după el caii.

Încrezător în posibilitățile lui Spadacappa și viclenia sa Ragastens se întoarse în cavernă, se lungi lângă ceilalți și adormi pe loc cu pumnii strânși.

După plecarea celor trei, Sanzio, Machiavelli și Ragastens, Rodrigo Borgia începuse să urle după ajutor. Îl auziseră gărzile și-l eliberară repede. Papa, după convorbirea cu cei trei își dăduse seama că o cunoșteau pe Maga, că știau unde se află și că se duseseră în mod sigur în cavernă.

Deci își trimise oamenii la cavernă, mai ales că voia să pună mâna pe Maga — să prindă doi iepuri dintr-o dată. Dar grota era pustie.

Atunci Borgia se gândi că fugarii au luat-o spre Florența... și într-adevăr cavalerii acum străbăteau acest drum, iar Ragastens făcu un ocol și se întoarse la Tivoli. La intrarea în sat îl aștepta Spadacappa.

— Ce se zvonește în Tivoli?

— Nimic. Ba da. Că a murit o fată la vilă, azi-noapte și că va fi îngropată azi.

— Bine. Trăsura...

— E gata. Așteaptă la hanul nostru. Este o trăsură zdravănă. Am găsit și niște trăpași buni. Costumul de țaran este aici.

— Spadacappa, ești foarte prețios!

— V-am spus eu, domnule, răspunse cu modestie Spadacappa.

Amândoi porniră spre han. Ajunseră și în mai puțin de zece minute Ragastens era îmbrăcat în straie de muncă, cu o sapă pe umăr, Toată ziua dădu târcoale prin preajma vilei. Spre seară începuse să-i fie teamă că înmormântarea a fost amânată pentru a doua zi, când auzi clopotele biserici sunând lung, anunțând ceremonia.

Nu peste mult timp, poarta principală de la vilă se deschise, apărură mai mulți popi, ce mergeau în urma unuia ce tot cânta rugăciuni de moarte. Apoi venea coșciugul acoperit cu o pânzuială albă și dus de opt servitori îmbrăcați în livrele pontificale. În spatele sicriului mai veneau vreo douăzeci de soldați formând escorta, apoi locuitorii vilei, urmând procesiunea. Cortegiul trecu la cincizeci de pași de Ragastens, ascuns în boscheți.

Ragastens porni la urmă, intrând în mulțimea de săteni care veniseră de curiozitate. La biserică, intră și el cu ceilalți.

Se cântară psalmii. Rugăciunile fură rostite... Apoi se lăsă liniștea... Preotul făcea turul sicriului pe care-l stropea cu apă sfințită. Patru soldați, cu spada în mână fuseseră mobilizați în cele patru colțuri ale sicriului lângă patru lumânări... În sfârșit preotul intră în altar, apoi se duse în sacristie urmat de copiii din cor și de ceilalți preoți.

Slujba se terminase. Lumea începuse să iasă... Lângă Ragastens era o femeie bătrână care se îndreptă spre ieșire.

— Păi, nu se duce sicriul la cimitir?

— Cum dumneata nu știi că Sfântul Părinte a hotărât ca fata să fie dusă la Roma și înmormântată acolo?

— O duce la Roma?

— Da. Măine cu o trăsură... Sfinția Sa, pleacă să-i dea toate onorurile fetei. A hotărât ca toată noaptea, garda sa de onoare să vegheze asupra sicriului.

— Ragastens ieși din biserică palid, împleticindu-se. Porni spre han tot gândindu-se cum să deschidă sicriul păzit de soldații...

— Cum să deschid sicriul?

Întrebarea îi revenea în minte, iar și iar, în timp ce părea concentrat în examinarea halebardierilor ce se zăreau la han.

— Patru! gândi el... Din două în două ore se schimbă... Sunt mulți, dar îi pot răzbi, Va trebui însă să nu fac gălăgie.

Întors la han se schimbă repede de hainele țărănești și-și luă costumul de cavaler. Își dădu seama că îi este foame.

— Adu-mi ceva să mănânc, îi zise lui Spadacappa.

Acesta alergă... Dar Ragastens îl chemă înapoi.

— Nu!... m-am răzgândit...

— Domnul arată cam încruntat. O masă bună nu i-ar strica...

— Știu, știu... Nu voi renunța la masă, dar voi mânca în altă parte, asta-i tot!

— Domnul vrea să iese?

— Da. Tu mă aștepti aici.

— Și trăsura? O mai ținem?

— Da. Dar spune-mi Spadacappa, în cazul în care ar fi nevoie să scăpăm de cineva, dintr-o singură lovitură de cuțit, fără să scoată măcar un scâncet, m-ai putea ajuta?

— Ah, da! Mi s-a mai întâmplat mie, domnule...

— Și dacă ar fi nevoie să scăpăm de doi?

— Putem încerca... Da, cred că pot să răspund și de doi... Dar domnule, dacă nu reușim?

Ragastens tresări. Ideea de a omorî pe cei patru care vegheau sicriul, îi venise în cap

pentru prima dată. Și nu-i plăcea deloc...

Plecă fără să-i răspundă lui Spadacappa la întrebare. Se îndreptă către hangarul care servea drept corp de pază improvizat halebardierilor. Intră în sala comună.

Un ofițer stătea la masă. Ragastens începu să strige, vociferând pentru a atrage atenția asupra sa!

— Pe Dumnezeu! Hei, burți-albastre, porci de câini, nemernicilor.

Și continuă să țipe și să bată în masă până ce apărură trei femei, ce alergau înspăimântate.

— Cu ce să-l servim pe domnul cavaler?

— Vreau să mănânc! Mor de foame! La naiba! Mai repede! La dracu! Mai sunt nevoit să mănânc și singur fir-ar să fie!... Dacă trebuie să mai și aștept...

Ofițerul se ridică de la masa lui și veni spre Ragastens.

— Domnule, zise acesta, văd că ești un om de arme!

— Da domnule!

— Și vă plictisiți de unul singur?

— Îngrozitor de rău.

— Vă înțeleg foarte bine! Și eu mă plictisesc. Ce-ar fi să luăm masa împreună?

Ragastens, care de fapt vroia să-l tragă de limbă pe ofițer, primi cu bucurie și nu peste multă vreme, cântându-i în strună ofițerului reuși să-i capete încredere, așa încât acesta îi dezvălui parola care schimbă garda și chiar consimți ca Ragastens, pe timpul nopții să-l înlocuiască în intervalul de timp în care se schimbă strajă.

Obținând o astfel de victorie diplomatică, Ragastens se hotărî să-l îmbete criță pe ofițer și să-l țină locului... Și reuși.

După ce-l sărută pe ofițer, care de-abia se mai ținea pe picioare. Îl concluse până la scară unde o servitoare atrăgătoare îl aștepta. Câteva minute mai târziu auzi ușa închizându-se în urma lor.

— În cinci minate va sforăi, își zise cavalerul și până dimineață nu se mai trezește!... Apoi, trecu prin ușa laterală a hangarului. Halebardierii îl văzuseră stând la masă cu superiorul lor. Toți erau convinși că Ragastens era un camarad de-al ofițerului venit pentru a-i ține companie. Această convingere se întări atunci când Ragastens chemă la el un sergent, îi spuse parola și ceru să-i vadă pe cei patru care urmau să vegheze în biserică.

Sergentul îl salută pe Ragastens și se execută.

Când veni ora schimbului, Ragastens participă la ceremonie exact așa cum îl văzuse pe ofițer, mai devreme. Exageră puțin rigoarea militară, iar tonul său furios îi făcu pe halebardieri să creadă că au de-a face cu un înalt ofițer.

La întoarcerea din inspecție trecu pe la post.

— Aici se doarme! zise el sever. Sergent, răspunzi de ordine. Să n-aud un cuvânt. Apoi ieși ca un om hotărât să-și îndeplinească foarte serios datoria.

În stradă o umbră se apropie de el. Era Spadacappa, Ragastens îl duse într-un colț întunecat.

— Domnule, zise Spadacappa, prietenii dumneavoastră sunt la han, împreună cu o bătrână, foarte îngrijorați toți... M-au trimis după dumneavoastră...

— Bine! Te duci și le spui că totul merge bine.

— Mă duc... și când vă întoarceți?

— Ascultă! Poți să-mi vii cu trăsura până la biserică?

— Dacă învelesc roțile cu paie și leg copitele cailor în cârpe... răspund de liniște...

— Poți veni într-un sfert de oră?

— Da, dar...

— Bine douăzeci de minute, în față, cu trăsura. Cei doi prieteni ai mei și bătrâna să fie în trăsură...

Spadacappa porni imediat spre han iar Ragastens se îndreptă către biserică. Vroia să fie singur.

Intră în biserică și examinează situația cu mare atenție și multă încordare! Gata, a găsit. Se îndreaptă glonț spre unul din cei patru care vegheau moartă, și-l zgâlțâi de umăr. Omul care ațipise, tresări speriat. Ceilalți patru înțepeniră.

— Ei, bine, se pare că dormiți! La carceră este foarte grav.

— Domnule ofițer, bâgui adormitul... Oboseală...

— Soldatul nu cunoaște oboseala. În compania mea reluă Ragastens ca să dormi sub arme, este o crimă. Două luni de arest... Dar la halebardieri?...

Soldatul păli...

— O să-l anunț pe ofițerul vostru care m-a însărcinat să-l înlocuiesc. Cred că două luni e puțin!...

— Domnule ofițer vă promit...!

— Dar pici de somn... Ce să-mi promiți și voi aștelalți la fel. Hai, hai, nu e dracul așa de negru, pe cât pare... Duceți-vă la culcare... băieți!

Ragastens aștepta cu neliniște îngrijorată rezultatul acestor cuvinte. Cei patru soldați se priviră neîncrezători și neliniștiți...

— Hai, duceți-vă la culcare! Drace! Nu vreau să se spună că sunt ora rău... Hai! Vă țin eu locul!... O oră moartă va fii vegheată de un locotenent de archebuzieri! Asta face cât patru halebardieri.

Cei patru soldați nu se clintiră. Ragastens simți cum îl năpădește sudoarea.

— Duceți-vă, hai mergeți la culcare.. că altfel mă supăr!

— Mulțumim, domnule ofițer! zise deodată unul, care se și îndreptă spre ușă.

Ceilalți îl urmară, mulțumind la rândul lor.

Ragastens își mușcă buzele să nu țipe de bucurie. După ce plecară cei patru soldați, mai așteptă câteva momente până auzi pași îndepărtându-se, apoi în apropiere de sicriu și cu lama spadei sale începu să desfacă capacul. Cu o mișcare ușoară ridică încet capacul. Îngenunche, își strecură amândouă mâinile,.. Mușchii i se întinseră.

Moarta îi apărură albă, atât de albă, încât un fior de gheață îi străbătu inima. Se ridică în picioare grăbit, fără să-și poată desprinde privirile de tânăra femeie și timp de câteva secunde această treabă macabră îl sperie. Dar își reveni la realitate gândindu-se la primejdiile care-l pândeau.

Tremurând, se aplecă să ia fata în brațe și s-o scoată... În acel moment simți o mână pe umăr.

Capitolul XXXVII Singurătatea lui Ragastens

După plecarea lui Ragastens, în caverna lui Maga toți trăiseră cu încordare o lungă așteptare. Ragastens nu mai venea.

Veni seara și cei trei așteptau, într-o liniște de moarte, pândind orice zgomot. Veni noaptea Neliniștea lui Machiavelli creștea din minut în minut, din clipă în clipă. Nu cumva l-au prins? De ce nu venea?

În ce-l privește pe Raphael, acesta de-abia mai suporta.

— Haideți! zise el scurt.

— Să mai așteptăm!

— Nu mai pot.

Machiavelli înțelese că Raphael era la capătul puterilor.

— Haideți, spuse el, dar să trecem pe la han, poate aflăm vești.

— Bine, cum vrei, numai să plecăm mai repede!...

— Nu-i așa, Maga?

— Oh! Ba da, zise cu tristețe Maga.

Porniră toți trei la drum. O jumătate de oră mai târziu se aflau la han.

— Spadacappa! zise Machiavelli arătând spre un om ce părea că așteaptă pe cineva. Se întâlnește cu bucurie.

— Unde e cavalerul?

— Dă târcoale prin Tivoli și nu știu dacă pot să-l găsesc repede. Dar am făcut tot ce mi-a spus. Orice s-ar întâmpla: am pregătit totul.

— Spadacappa, trebuie să-l găsim repede. Să știe să suntem aici.

Spadacappa a plecat imediat și se știe urmarea. Când se întoarse se înnoptase bine.

— Cavalerul? întrebă în grabă Machiavelli.

— Vă așteaptă în piața bisericii... Repede domnilor, ajutați-mă!

Spadacappa alergă spre trăsură și începu s-o aranjeze cu fân. Sanzio și Machiavelli înțeleseseră că... se puseră grăbiți pe treabă.

— Ragastens are nevoie de trăsură, șopti Machiavelli. Înseamnă că totul e gata... O speranță în inimile lor... În câteva minute vor fi gata.

O suiră pe Maga în trăsură.

— La drum! zise Raphael.

Trăsura ieși din han, condusă de viteazul Spadacappa. Machiavelli și Sanzio porniseră înainte. Repede, ajunseră în mica piațetă a bisericii.

— Nimeni! se miră Machiavelli.

— Să intrăm! răspunse Sanzio.

Descălecară și cu pumnale în mâini pătrunseră tiptil în biserică. Din câțiva pași ajunseră în apropierea altarului, unde pe un catafalc împodobit cu catifele și mătăsuri odihnea sicriul fetei. Machiavelli îl prinse de mâna pe Sanzio și împreună intrară în cercul de lumină făcut de luminările ce străjuiau coșciugul. Raphael țâșni înainte și în momentul în care Ragastens se pregătea să ridice moartă, îl bătu pe umăr... Ragastens ridică privirea și era gata să-și scoată pumnalul împotriva celui care nu-l lăsa să-și termine treaba, când îl recunoscu pe Raphael. Un zâmbet de orgoliu și bucurie îi apărură pe buze și toată fața i se lumină.

— Dumnezeu mare! zise el. Dragă prietene ai ajuns la timp. Ia-o!... De fapt, dumnea-ta ești soțul!...

Raphael o privea cu extaz pe Rosita. La ultimele cuvinte ale lui Ragastens se dădu un pas înapoi, își descoperi capul, apoi, prea emoționat pentru a putea să vorbească, arătă spre fată.

Regastens înțelese gândul generos al artistului.

Sanzio îi făcea onoarea de a-l lăsa pe el s-o ducă pe soția sa și să termine ce începuse!...

Atunci, Ragastens se aplecă, luă fata, o ridică în brațe și o duse până la trăsură unde o așeză cu capul pe genunchii lui Maga...

Raphael vru să vorbească.. să-și exprime bucuria, recunoștința... îl îmbrățișa pe cavaler cu o îmbrățișare care consfințise o prietenie puternică. Apoi, Ragastens ordonă:

— Spadacappa, calul meu și al tău!

Spadacappa fugi.

— Machiavelli, pe capră, continuă cavalerul. Știți să conduceți bănuiesc?

— Da, generale!

Spadacappa se întoarse și Regastens sări în șa. Trăsura porni, traversă satul la pas, apoi porni în galop, Spadacappa și Regastens galopau de-o parte și de alta a trăsurii. După o oră de goană, Raphael strigă să oprească. Machiavelli ascultă și sări de pe capră. Atunci Sanzio cobori din trăsură. Regastens descălecă întinzând brațele, Raphael o luă pe Rosita în brațe, albă încă la față dar încântătoare în uimirea ei grațioasă, cu ochii tulburați ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis.

Rosita, spuse Raphael plin de emoție, iată-l pe domnul cavaler Regastens și pe Machiavelli cei doi prieteni dragi despre care-ți vorbeam adeseori... despre care ți-am povestit cât de devotați...

— Fiți binecuvântați, oh, voi cei care mi-ați redat viața și soțul, zise cu un surâs de o infinită blândețe întinzând mâinile celor doi. M-ați făcut fericită... nici odată n-o să-mi uit frații...

— În acest caz, zise Regastens cu gravitate, vă rog să-mi dați sărutarea la care-mi dă dreptul acest titlu prețios!

Rosita întinse obrazii. Cavalerul o sărută, făcând eforturi mari pentru a-și ascunde toată emoția.

— Fii fericită, micuță soră, zise el.

Apoi fu rândul lui Machiavelli. Și acești oameni strânși sub serul înstelat al nopții în mireasma lavandei, avură o clipă de fericire absolută, așa cum puține clipe sunt într-o viață!...

Când Rosita și Raphael se urcară în trăsură scoaseră un țipăt! Maga dispăruse.

— Ei, zise Sanzio, hotărârea ei a fost neclintită. Nici lacrimile Rositei, n-au putut-o opri... Am încercat și la Roma s-o convingem să meargă cu noi... Biata mamă Rosa!...

Rosita plângea încetisor.

— Hai, trebuie să plecăm.

— Să plecăm! răspunse Sanzio cu un suspin.

Trăsura se legăna din nou. Atunci Maga ieși din hățișul în care se ascunsese. Ochii ei urmăriseră trăsura până ce se pierdu în zare. Lacrimi mari îi curgeau pe obraji...

Se întoarse și se hotărî să meargă la Tivoli. Acum, o voință nestăpânită pusese stăpânire pe ea...

În zorii zilei, făcând un mare ocol, ajunseră pe drumul spre Florența. Ragastens îi făcu semn lui Machiavelli să oprească.

— Prieteni, zise el, de-aici trebuie să ne despărțim. Drumul e liber... Voi, vă duceți drept la Florența; eu mai am ceva de făcut pe-aici...

— Ne despărțim? întrebă Machiavelli și Sanzio deodată.

Și încercară să-l oprească. Dar nimic nu reuși să-l înduplece pe cavaler. Sanzio și Machiavelli se resemnară. Cu o emoție violentă, se îmbrățișară, își făcură promisiunea de a se reîntâlni; își luară rămas bun.

Apoi, după ce Ragastens promise că va veni la Florența în curând, porniră la drum.

Ragastens se întoarse spre Spadacappa:

— Spadacappa nu vreau să mă trădezi. Te previn deci că pornesc o bătălie mare și grea..

— Cu dumneavoastră domnule cavaler, nu mi-e teamă de nimic... Dar domnul se va bate?

— Da, Spadacappa, îți convine?

— Da, domnule. Numai vă rog să-mi dați voie să vă mai pun o întrebare.

— Zi!

— Până acum n-ați făcut altceva decât să vă bateți cu o mulțime de lume, cu zbirii, cu seniorii puternici ai lui monseniore Cezar, cu acesta, chiar și cu Papa!... Împotriva cui veți lupta de data asta?

— Împotriva unei armate! răspunse cavalerul cu simplitate.

Capitolul XXXVIII Umbrarul de lângă fereastră

Timp de câteva zile Regastens rătăci prin munți pradă unor gânduri rebele, neștiind încotro s-o ia: ori să se întoarcă în Franța, ori să meargă la Florența. Dar, încet încet se apropia, de fortăreața Monteforte. După cinci zile de călătorie își dădu seama că se află la două zile de aceasta.

Trăsese la un han de vreo două ore, într-un sătuc. Se așezase sub un umbrar, în apropierea peretelui și savură o sticlă de vin alb. În spatele lui, prin fereastra de la parter, răzbăteau vocile unor oameni care luau masa în han. Tot ce se vorbea ajungea la urechea cavalerului. Câteva cuvinte îi atraseră atenția. Ragastens ciuli urechile și ceea ce auzi era de mare interes pentru el. Spre sfârșitul conversației, Regastens îi făcu un semn lui Spadacappa.

— Spadacappa, șopti Regastens, vezi camera asta? Ușa dă spre un culoar ce străbate hanul. Te voi posta în fața ușii și nu te miști...

— Bine mă duc...

— Așteaptă!... Vei avea cuțitul în mână. Dacă se deschide ușa și cineva vrea să iese...

— Va trebui să se-mpiedice în pumnalul meu de oțel?

— Exact... Înțelegi repede!

Ragastens așteptă o clipă. Apoi, ieși de sub umbrar, trecu prin pasajul dintre acesta și perete, ajunse la fereastră și încălecând-o, sări în cameră spunând cu vocea cea mai veselă:

— Bună ziua domnilor... Sunt încântat de întâlnire!

Capitolul XXXIX Căsătoria lui Primevère

Într-o frumoasă seară de vară, la Monteforte, străzile orașului erau cuprinse de o mare agitație.

Oameni simpli, soldați, se aflau în piața cea mare, în fundul căreia se înălța palatul contelui de Alma, cu o siluetă elegantă de arhitectură florentină.

Fațada palatului era luminată strălucitor. În marea sală de bal o mulțime de cavaleri îmbrăcați de război se pregăteau de luptă. Printre ei erau și cei din catacombele de la Roma. În fundul sălii tronul era gol. Toată lumea aștepta cu nerăbdare sosirea contelui Alma și a fiicei sale, Beatrix.

Un grup de cinci sau șase oameni înconjurau tronul: prințul Manfredi, care deși împlinise 70 de ani, la chemarea contelui Alma venise imediat: războiul trebuia să înceapă.

Contele Alma, vrând, nevrând, era sufletul unei mari conspirații în care intraseră toți cei pe care Cezar îi deposedase de pământuri și bunuri. Această reuniune trebuia să hotărască ultimele măsuri ce se vor lua.

Un spion întors în după-amiaza acelei zile, adusese vestea că Cezar a pornit în fruntea unei armate de 15000 de oameni. Avea cu el și catapulte și tunuri de campanie.

În sala de ceremonii, contele Alma era așteptat. În grupul lui Manfredi oamenii vorbeau:

— Conte Alma comandă: cred că e prea mult pentru el... poate un regiment din armata lui Cezar ar fi mai bun...

Cuvintele lui, care trădau neliniștea generală, făcură liniște. În acel moment, ușa care se

afla în apropierea tronului se deschise brusc. Toți ochii se îndreptară într-acolo. Beatrix era singură!...

Mulțimea rămase uluită. Ce făcea contele Alma?...

Uluirea se preschimbă în curiozitate când Beatrix se îndreptă către tron și se așează... O liniște se lăsă în sală.

În picioare, zveltă, într-o rochie de catifea gri, Beatrix privi mulțimea cu hotărâre și siguranță.

— Seniori, zise ea, vă aduc la cunoștință o veste nefericită: contele Alma a dispărut din Monteforte! La aceste cuvinte în sală se porni un murmur lung.

— Trădare! strigară câțiva șefi.

Beatrix întinse mâna și se făcu liniște.

— Cei care se tem pot să plece. Cei care vor rămână vor apăra cu mine încă o dată Monteforte... Ușieri, deschideți ușile...

Nu ieși nimeni... Beatrix se uită în sală.

— Acum zise ea pot să spun că Monteforte va fi salvat și Italia va scăpa de despotism. Seniori, vă mulțumesc... Oamenii o ascultau cu încredere și erau însuflețiți de cuvintele ei. Toți și-ar fi dat viața cu bucurie pentru Primevère. Sentimentele mulțimii se traduseră prin aclamații.

Beatrix înțelese că era arbitru suveran și de necontestat al deciziilor ce trebuiau luate. Se așează pe tronul care-i conferea titlul de șef real în absența contelui Alma. În acel moment un tânăr mândru se ridică și cu o voce puternică spuse?

— Eu Jean Malatesta, fiul lui Guido Malatesta, ucis la Rimini în luptă cu Cezar declar că Italia a suferit o rușinoasă înfrângere și că trebuie să-i luăm lui Rodrigo tot ce ne-a furat. După Monteforte salvat va urma Rimini apoi Imola, Bologna, Piombina, orașele Urbino, Pesaro, Faenza, Comerino. Sunteți de acord ca liga constituită azi să urmărească acest țel măreț? Și după ce-l vom respinge pe Cezar la Monteforte, vom începe eliberarea Italiei?

Nu se auzi decât un strigăt de entuziasm.

— Or, reluă Malatesta avem un șef suprem: contele Alma. Acesta a acceptat să meargă în fruntea noastră... Contele însă a dispărut. Ce a devenit? Trebuie să aflăm... Și eu cred că știți ce i s-a întâmplat.

Primevère avu o tresărire de spaimă.

— Doi bărbați, doi pelerini, au venit la Monteforte, acum câteva zile. Nimeni nu i-a băgat în seamă.

Eu l-am văzut pe contele Alma stând de vorbă cu aceștia. Am vrut să mă apropiu să văd cine sunt, ce vorbesc. Apoi continuă:

— Știți cine era pelerinul cu care contele Alma a stat de vorbă în taină? Nimeni altul decât blestematul de suflet al lui Cezar Borgia, unul din spionii cei mai activi al papei Alexandru al VI-lea, un călugăr numit Garconio...

— Don Garconio, exclamă Primevère.

— Trădare! se auzi din sală tunetul adunării.

Malatesta făcu un senin cu mâna. Liniștea se restabili.

— Adevărul nu e greu de ghicit. Contele Alma ne-a trădat... A acceptat propunerile papei Alexandru al VI-lea... S-a vândut... Va trebui să scăpăm odată de Papa și fiul său...

— Adevărat! strigară câteva voci.

— Contele pedepsit!

— Un exemplu zguduitor!

— Domnilor, reluă Jean Malatesta, propun ca din acest moment contele Alma, trădător și laș, să fie denunțat public și bunurile și titlurile să-i fie luate... să fie urmărit și prins...

— Seniori!... dragi seniori!... strigă Primevère albă de disperare.

În acest moment, un bătrân se ridică de lângă Jean Malatesta. Era prințul Manfredi. Se bucura de o influență de necontestat asupra tuturor. Se făcu iar liniște.

— Domnilor, spuse el cu o voce puternică, pe care vârsta i-o păstrase nealterată și eu mi-am văzut domeniile prădate, invadate, am trăit măcelul luptelor... Nu mai vorbesc cu bogățiile mele jefuite, de privilegiile călcate în picioare... Sunt bătrân, dar dacă este vorba de salvarea Italiei, umerii mei bătrâni mai pot purta cuirasa. Domnilor, am fost printre primii care am aderat la această alianță. M-ați auzit vorbind la reuniunile noastre... m-ați văzut pe câmpul de bătălie... cred că pot să vă spun cinstit părerea mea...

Cred că entuziasmul tineresc l-a dus prea departe pe Malatesta... Cred că în ce-l privește pe contele de Alma nu trebuie să luăm o hotărâre pripită... Domnilor uitați că fața contelui de Alma, draga noastră Beatrix care ocupă acest tron, acum,... Priviți ce fragedă făptură ne-a dat exemplul de vitejie și curaj...

Domnilor, propun să nu se ia nici o măsură împotriva contelui, tatăl lui Beatrix...

Jean Malatesta se uită și el la Primevère. Se făcuse alb ca varul. Și, cu o voce plină de emoție, spuse:

— Domnilor, propunerea prințului Manfredi este bună.

Toți se priviră surprinși, nedumeriți.

— Seniori, continuă Malatesta, atât contele Manfredi cât și eu suntem impresionați de situația în care se află Beatrix... Și tocmai de aceea v-aș face altă propunere.. Vorbesc deschis ca între frați...

Și spunând aceste cuvinte, emoția îi prinse și mai tare:

— Dragă Beatrix, zise el cu nervozitate, ești cu adevărat conducătorul nostru, ești sufletul tuturor. Vitejia dumitale ne-a îmbărbătat pe toți, cuvintele dumitale au trezit în noi speranța... și limba mea să fie aruncată la câini dacă eu pot spune ceva rău, sau care să vă rănească.

— Spune, Jean Malatesta.

— Deci, zise tânărul ne-am hotărât cu toții să luptăm până la moarte, dacă trebuie... Contele Alma ne-a părăsit... Dar v-a părăsit și pe dumneavoastră, Beatrix... Propun să-l așteptăm trei zile pe contele Alma. Dacă după trei zile nu apare, va fi destituit. Acceptați?

— Accept! zise Manfredi.

— Acceptăm! reluă toată adunarea.

Primevère făcu semn care arăta că se supune.

— Or, dacă în trei zile nu vine, nu vom avea șef. Și contesa Beatrix va fi asediat... Ne trebuie un protector pentru Beatrix.

Primevère păli.

— Acest șef, acest protector va fi ales chiar de contesa Beatrix acum. Cel care va fi desemnat va fi șef dacă în trei zile nu vine contele... Am spus.

Un murmur confuz cuprinse sala.

Cu privirea pierdută, fata cerceta sala. Se ridică și spuse:

— Dragi seniori, propunerea lui Malatesta mă sperie și mă surprinde.

— Nu e rea, totuși! ziseră mai multe voci.

— Bine, zise ea. Accept. Domnilor, îl aleg pe prințul Manfredi...

Un tunet de "vivat" răsună la aceste cuvinte. Toată lumea îl stima pe prințul Manfredi și alegerea făcută de Beatrix îi mulțumea. Numai doi cavaleri erau nemulțumiți. Unul era tânărul Malatesta.

Prințul Manfredi se îndreptă către Beatrix și-i sărută mâna celei ce-i devenea logodnică... Acest sărut o făcu pe Beatrix să tresară... De ce o astfel de teroare pune stărnire pe ea?

Bătrânul o binecuvântă apoi spuse:

— Accept dubla onoare ce mi se face; îl desemnez pe Valentin Ricardo ca șef al cavaleriei

și Trivulce de Piomlina pentru a comanda artileria. Rodrigo de Imola, Jean Malatesta și Giulio d'Orsini pentru a forma consiliul...

Mulțimea de șefi în picioare, salută cu aclamații pe Primevère.

Patru zile mai târziu clopotele sunau fără încetare, fanfarele cântau în fața palatului; o mulțime vorbărească, bucuroasă, se îngrămădea în piață.

La prânz contesa Alma apăru în capătul scărilor și, înconjurată de doamne de onoare urmată de seniori din palat era condusă de prințul Manfredi, care-i ținea mâna. Prințul și Beatrix coborâră scările acoperite cu un covor bogat, el radios, ea palidă în rochia albă de brocart, cu coroana de aur și coronița de bucle blonde semănând cu o regină care deschide o sărbătoare populară... Sărbătoarea, era căsătoria ei.

Capitolul XL Întâlnirea

Jean Malatesta nu se înșelase! Cei doi pelerini pe care-i văzuse cu contele de Alma erau într-adevăr emisarii papei Alexandru al VI-lea: baronul de Astore și călugărul don Garconio.

Contele Alma, în acel timp, să tot fi avut vreo cincizeci de ani. Era un om taciturn, cu o sănătate șubredă. Avea un caracter nestăpînit, schimbător neîncrezându-se în nimeni, mereu bănuind câte un atentat la viața sa, viclean și uzând de toată șiretenia. În luptă îi plăcea mult, cel mai mult, odihna.

Când află că Beatrix organizează o mare ligă formată din toți seniorii deposedați de Borgia, se înspăimântă. De fapt nu el ci Beatrix acceptă comanda acestei conspirații.

Când Astore și don Garconio îi propuseră capitularea, contele de Alma o făcu fără prea mari împotriviri. În seara dinaintea mării adunări a șefilor, părăsi în secret Monteforte și plecă să se întâlnească cu călugărul și cu baronul care-l așteptau. Totuși rușinea îl cuprinse.

— Domnilor, zise el, vă însoțesc la Roma, pentru că vreau să-l văd pe Sfântul Părinte... pentru a încerca să oprim un nou război... Să ne grăbim pentru că vreau să mă-ntorc repede la Monteforte...

— Oh, nu trebuie să mergem până la Roma. Sfinția-sa era pe punctul de a merge la Tivoli când l-am părăsit noi și precis până acum a ajuns...

Cei trei oameni porniră la drum, contele de Alma la mijloc — ca un prizonier. De fapt se predase înainte de bătălie.

— Cât despre propunerile pe care mi le-ați făcut, nu vreau să discut...

— Sunt grozave, zise Astore. Un palat și o rentă anuală de două mii de ducați de aur...

— Dreptul de a avea o gardă de douăzeci de oameni de arme...

— Comandant al găzii nobililor papei...

— Titlul de gentilom consultant al consiliului privat al Sfântului Părinte...

— În sfârșit. Conchide Garconio, cea mai bună situație din Roma, după Sanctitatea Sa și monseniorul Gezar!

— Să nu mai vorbim despre asta! zise contele Alma care prețuise și el bine câștigul trădării sale.

Călătoreau în mare viteză și nu se opreau decât noaptea. - A doua zi dimineața poposiră la un han de pe drumul dintre Monteforte și Tivoli același în care se afla și Ragastens.

Hangiul le aduse cele mai bune bucate și cei trei oameni, instalați în camera cea mai răcoroasă, mâncară cu poftă. Vorbeau cu veselie.

— Când mă gândesc spunea Astore, care după ce bea un păhărel în plus vorbea mai mult

decât trebuia, la mutra pe care o fac în acest moment d-nii Malatesta, Manfredi, Orsini.

Contele se mulțumi să zâmbească și zise:

— Să vorbim despre altceva, vă rog...

— Da, să vorbim despre altceva, zise și Garconio; baroane, știi la ce mă gândeam eu?

— Spune, dragă Garconio.

— Ei, bine, mă gândeam la figura pe care o fi făcut-o cunoștința noastră când s-a trezit în puțul cu reptile... și când călăul i-a tăiat gâtul deci! Îmi pare tare rău și chiar am remușcări că am pierdut această sărbătoare!..

— Din păcate, lucrurile astea nu se repetă... D. de Ragastens este mort, mort și îngropat!..

În acest moment, Ragastens trecu pervazul ferestrei:

— Bună ziua, domnule! Încântat de revedere!

Astore țâșni ca un leu. Garconio rămase pe scaun, împietrit.

"Ragastens!" bâigui el.

Contele Alma, uimit, asista fără un cuvânt la această scenă neașteptată.

— La naiba, dragul meu baron, râse Ragastens, morții îngropați de dumneavoastră se simt bine, mi se pare.

— Cavalerul de Ragastens! repeta Astore, prost de spaimă.

— Ei da, cavalerul R. În carne și oase... E adevărat că nu e vina acestui călugăr demn dacă mă revedeți, dragă prietene, dar asta e, mă vedeți... și ăsta e esențialul. Or, asta, dar vă rog să vă reveniți... Se pare că am întrerupt o întrunire familială? Dacă sunt în plus, spuneți-o, ce dracu!

Și, întorcându-se către contele Alma:

— Domnule conte, dați-mi voie să mă prezint: sunt cavalerul Ragastens și tocmai vă căutam, având lucruri interesante să vă comunic.

— Du-te la dracu de unde-ai venit! urlă Garconio.

În același timp călugărul, cu pumnalul ridicat, se apropie de Ragastens. Dar acesta îl văzuse și țâșni ca o săgeată înapoi, spre fereastră, scoțându-și sabia. Pumnalul fu aruncat în gol.

— Astore!... și dvs., conte... să-l prindem!

Baronul își reveni din uimire.

— O să fugă pe fereastră, adăugă Garconio! Pe el!

— Nu vă fie teamă, drăguțele zbir!

Luptându-se în continuare cu baronul care pară lovitură după lovitură.

— Întăriri! Întăriri, urla Garconio.

Și călugărul, nereușind să-l înjunghie pe Ragastens, ieși pe ușă.

În tot acest timp contele Alma nu se mișcase. Habar n-avea cine era acest nou venit și nu avea chef să se bage într-o încăierare care părea rezultatul unor răzbunări personale.

Călugărul deschisese ușa.

— Iadule! mormăi el, retrăgându-se din fața lui Spadacappa.

— Lovește, strigă Ragastens.

Spadacappa dădu o lovitură fulgerătoare. Călugărul căzut la pământ. În același moment spada lui Ragastens găurea umărul lui Astore, care leșină.

— A șaptea lovitură, dacă nu mă-nșel? zise Ragastens cu un surâs.

— La dracu, domnule, zise baronul, numărați bine, într-adevăr. Dar fiți liniștit, am să vă înapoiez totul dintr-o singură lovitură...

— Nu mă îndoiesc nici un moment, baroane... și până atunci, mai aveți nevoie de ceva?

— Nu, n-am nevoie de nimic... decât să-mi continui drumul cel mai repede cu putință...

— Oh, îmi pare nespuse de rău, dar doream să-i fac domnului conte propunerea de a face o

plimbare.

Călugărul, întins pe jos, auzi aceste ultime cuvinte. Se ridică cu greu și horcăi:

— Fugi, conte! Fugi!

— Contele n-are nici un motiv să fugă! zise Ragastens.

— Ce aveți cu mine, domnule? Întrebă cu multă răceală contele Alma.

Ragastens se apropie de el.

— Numai două cuvinte vreau să vă spun, zise el la urechea contelui. Vin de la Roma de unde am evadat în ajunul zilei în care se fixase execuția — pe motivul că am refuzat să vă răpesc!

— Nu-l asculta, conte!... Minte!...

— Garconio vorbind se târa spre genunchii lui Ragastens. Spadacappa îi puse mâna pe umăr și, cu o mișcare bruscă îl răsturnă pe spate. În ce-l privește pe baron, acesta tocmai leșinase...

Cele câteva cuvinte îl treziră pe contele Alma. Nu se îndoia de sinceritatea cavalerului.

— Eu am refuzat să fac această murdărie... Baronul Astore, însă, a acceptat!...

— Bine, și?

— Și?... În ziua în care am fost arestat am auzit cu urechile mele pe monseniorul Cezar Borgia dând ordine pentru a se pregăti cea mai secretă din celulele castelului Saint-Ange.

Contele Alma își aminti de alți seniori, care fuseseră atrași cu tot felul de promisiuni ciudate la Roma, iar apoi suferiseră tot felul de accidente mai mult sau mai puțin bizare.

Ragastens înțelese ce se petrecea în sufletul contelui.

— Domnule, zise el, capul meu a fost scos la vânzare; ștafete au fost lansate pe urmele mele; la ora asta aș puteai fi departe și în deplină siguranță; dacă m-am abătut din drumul meu pentru a merge spre Monteforte, am făcut-o pentru a vă salva de o moarte cumplită... Acum am conștiința împăcată. Dacă doriți să mergeți la Roma, sunteți liber... Hai, Spadacappa, e timpul.

Și Ragastens făcu o mișcare spre ieșire. Dar cuvintele sale, tonul lor grav, evidența bunei credințe, toate acestea îl convinseseră pe contele Alma.

— Așteptați domnule... zise el.

Ragastens aștepta îngrijorat... hotărât în fond, de a-l duce pe contele Alma cu forța, dacă nu reușea să-l convingă...

Contele privi spre Astore, încă leșinat, apoi spre călugărul care nu se putea mișca din cauza rănii, dar...

— Domnule, zise deodată Ragastens, vă însoțesc puțin, pentru că vreau să vă vorbesc și nu aș vrea să vă întârzii fuga; dar, zise el am să mă-ntorc aici... Vreau să merg la Roma...

— Spadacappa, caii! ordonă Ranastens plin de veselie.

Câteva minute mai târziu, contele Alma și Ragastens călătorea spre drumul ce ducea la Monteforte.

— Domnule, întrebase Spadacappa, n-ar trebui să-l terminăm pe călugăr?

— Nu! La ce bun?! răspunse fără grijă, Ragastens; va muri peste câteva zile, la întoarcere.

Contele Alma întreabă:

— Domnule, sunteți sigur de intențiile lui Cezar Borgia în privința mea?... Acum că suntem singuri și că nu ne mai aude nimeni.

— Domnule conte, mi se pare că inversați rolurile.. Nu mie mi-e frică de cei doi, ci lor de mine.

— Nu vă e teamă că veți atrage represaliile celor doi Borgia?

— Puțin îmi pasă!

— Văd că nu vă e teamă! se mira contele.

— Fiindcă i-am văzut de aproape... și-i povesti întâlnirile cu cei trei Borgia. Apoi adăugă: N-o să tremur în fața lor.

— Conte le privea din ce în ce mai surprins, după ce auzise cele relatate de cavalier. O Italie întreagă trăia cu teroarea acestei familii, iar...

— Revin la prima mea întrebare. Sunteți sigur de intențiile familiei Borgia?

— L-am auzit pe Cezar când ordona să vi se pregătească o hrubă...

Contele își aplecă capul. Inutilitatea trădării îi copleșea mai mult decât actul în sine.

Nu știa ce să facă. Să meargă la Roma? Sau să se întoarcă acasă? Ce să facă?

— Conte, cred că trebuie să renunțați la trădare. V-am spus că Borgia, nemiloși și după obiceiul lor, vă pregătesc o bună ascunzătoare... Atunci, în mintea dumneavoastră are loc o schimbare. Priviți înapoi și vă înspăimântați de drumul pe care l-ați făcut. Vi se pare că între dumneavoastră și prietenii dvs., soldați, propria dumneavoastră familie... s-a deschis o prăpastie pe care n-o veți putea trece niciodată.

Ragastens vorbea cu o emoție pe care o transmitea și celuilalt. În ochii lui se citea loialitatea. Contele asculta cu interes.

— Ei, bine, vreți să vă ajut să treceți peste prăpastie?

— Imposibil!

— Imposibil? Nu! Vom vedea. Esențialul este să vreți. Cine vrea, poate.

— Dar, spuneți-mi, domnule, de ce v-ar interesa așa de mult de mine?

— Mă interesez de toți aceia pe care Borgia i-au dat la o parte.

— Și, credeți că ar putea fi pentru mine o scăpare onorabilă?

— Sunt sigur. Depinde de dumneavoastră.

— Explicați-vă, domnule și vă jur că dacă mă veți ajuta în mod real, am să vă fiu recunoscător.

— Ah, domnule conte, s-ar putea să vă reamintesc asta într-o bună zi...

— Și veți fi binevenit când veți veni să-mi cereți acest lucru. Spuneți deci.

— Ați fost răpit de cei doi emisari ai papei, care v-au luat cu forța. Din fericire eu v-am întâlnit și v-am eliberat, fericit de a vă readuce nobilei cauze pentru care luptați.

— La naiba, domnule, mă înviorați!...

— Și, dacă cineva nu v-ar crede, stau drept martor...

— Mergeți cu mine la Monteforte?

— Nu numai, dar aș vrea să rămân cu dumneavoastră și să vă aiut, cât pot, să-l bateți un pic pe Cezar care are nevoie de o lecție bună.

— Ah, cavaliere, îmi salvați și viața și onoarea... Dați-mi mâna, vă rog!

Ragastens îi întinse mâna pe care contele o strânse cu efuziune.

Și hotărârea să pornească cu toată viteza spre Monteforte!

Contele Alma dorea să ajungă noaptea, așa că după ce se odihni, porni în zori.

Ținutul era stâncos, accidentat: drumul urca printre stânci.

Deodată, cărarea se desfunda într-un platou. Contele se opri și întinzând brațul arătă către o mulțime de case albe:

— Monteforte!

Capitolul XLI Prințesa Manfredi

Ragastens, la vederea lui Monteforte avu o strângere de inimă, gândindu-se la Primevère.

Teama puse stăpânire pe el.

— Existența mea se va hotărî azi! gândea cavalerul cuprins de o emoție copleșitoare care-l făcea să se simtă slab ca un copil. Prima ei privire va fi o condamnare mai îngrozitoare decât cea pe care i-o hărăzise Borgia, sau va fi speranța pe care cu greu o pot concepe...

În acest timp neliniștea lui scădea, iar fața se destindea într-un zâmbet încrezător și cutezător.

— Ah! Iată capitala dumneavoastră, domnule conte... Frumos oraș! Vă felicit...

— Ce părere aveți despre fortificații?

— Cred că aici se poate ține piept un an unei armate de 20 000 de oameni.

— Este și un punct slab!

— Văd: defileul.

— Da! Pe aici a încercat Cezar asaltul.

— Și a fost respins?...

— Cu mare greutate! răspunse contele Alma cu un suspin...

— Să mergem, cavalerie, în curând intrăm în Monteforte...

— Unde veți fi aclamat, eu răspund de azi.

Contele porni în galop. Ragastens îl urmă, notându-și în minte cele mai grele locuri de trecere din defileu...

— Ce se aude? întrebă contele speriat.

— Vom vedea... Curaj, ce naiba! Prezentați-vă ca un șef de armată ce se întoarce dintr-o expediție și nu ca un fugar pocăit!

— Drace. Ai dreptate!

Ajunseră la poarta cetății. Soldații care păzeau podul mobil îi priviră cu stupefacție. Ofițerul de post părea uimit. Ragastens se duse drept la el.

— Ei, bine, domnule, v-ați pierdut capul? Stăpânul vostru, contele de Alma se întoarce după o primejdioasă expediție de recunoaștere, în care era să moară. Ce așteptați pentru a-i da onorul?...

Aceste cuvinte care explicau absența contelui și care-l muștruliuau pe ofițer, avură un mare răsunet în mintea acestuia.

Convins, ca toată lumea de altfel, că bătrânul conte Alma a fugit la Roma, abandonând Monteforte, nu putea să înțeleagă apariția contelui.

— Alteță, iertați-mă!... surpriza... bucuria... am fost atât de îngrijorați!...

Se grăbi să dea onorul.

— Spune, ceva! îi șopti Ragastens contelui.

— Domnule ofițer, vă iert pentru că aduc vești bune. Soldați, am văzut forțele inamicului. Curaj și încredere. Suntem mai puternici și vom învinge!

— Trăiască contele! strigară toți în cor.

Trupa porni spre palat, escortată de soldați și de oameni din popor în haine de sărbătoare, care strigau "Trăiască contele!"

Zvonul întoarcerii contelui se răspândi cu o viteză uluitoare. Se transmise din gură în gură. Contele recunoscuse dușmanul. Își riscase viața. Mulțimea îl aclama pe conte, aceeași mulțime care dimineața îl trimitea la moarte.

— Ce v-am spus? zise Ragastens triumfător.

— Ai avut dreptate, cavalerie... Dar ce e cu fanfarele care se aud?...

În acest moment cortegiul care-l însoțea pe conte ajunge în piațeta din fața palatului... În aceeași clipă, printr-o altă stradă venea alt cortegiu, mai gălăgios și mai strălucitor. Acum se auzea: Trăiască noul nostru conducător, prințul Manfredi! Onoare prințesei Manfredi!

Ragastens se înălța în scări... La cincizeci de pași de el, pe deasupra mulțimii, o figură

albă apăru într-o somptuoasă caleașca. Primevère...

O văzu clar. Lângă ea îl văzu pe prințul Manfredi, fericit, zâmbitor, salutând... Înțelese!... Această prințesă Manfredi, pe care mulțimea o aclamă, era fața contelui Alma!...

Ragastens simți că privirile! Se încețoșează și făcu un efort să nu cadă... În jurul lui totul se prăbușea. În momentul în care Alma puse piciorul pe pământ, în fața palatului prințul sări din caleașca și zise:

— Evenimentele sunt prea grave pentru a le discuta în public. Să se întrunească consiliul imediat!

Apoi se îndreptă către contele Alma:

— Conte! zise el, am chemat, consiliul.

— Voi fi acolo, prințe răspunse contele mândru.

Consiliul era reunit în sala de dezbateri. Afară, mulțimea aștepta, aproape în liniște.

În sala de deliberări se așezaseră în jurul unei mese mari, mai întâi prințul Manfredi, îmbrăcat tot în costumul de mare ceremonie, Apoi contele Alma, prăfuit de pe drum, Valentin Ricardo — comandantul cavaleriei, Giulio Orsini și Rodrigo de Imola.

În momentul în care Alma intră în sala de ședințe, Ragastens ce-l însoțise până aici, vru să se retragă. Dar contele îl reținu cu un gest.

— N-ați auzit că v-am numit comandant de companie?

— Ba da!

— Ei bine, faci parte din consiliu. Urmează-mă, te rog.

— Beatrix, zise contele, am aflat de căsătoria la din șoptele mulțimii.

— Tată, pentru că ai aflat...

— Căsătorie onorabilă pentru casa noastră; se grăbi contele să spună. Și, firește, este și în asentimentul meu... Prințe, mâna dvs!

În acest timp Primevère se uită spre Ragastens părănd să spună: "Știam că vei reveni și că destinele noastre se vor reîntâlni"...

Dar Ragastens se înclinase profund. Nu văzu privirea lui Primevère. Nu auzi nici suspinul ușor care-i scăpă. Și, înghețat, liniștit, ca și când n-ar mai fi văzut-o niciodată, trecu mai departe.

Jean Malatesta se grăbi să ia mâna prințesei și s-o conducă la locul ei. El văzuse privirile lui Primevère și Ragastens!

— Domnilor, zise contele Alma, aștept să-mi explicați ce se întâmplă în capitala mea... Oricât de onorat aș fi de căsătoria fiicei mele cu prințul Manfredi aștept să-mi spuneți, prințe și tu Beatrix. Cum ați luat o hotărâre atât de importantă în lipsa mea.

Jean Malatesta se ridică și spune:

— Adunarea generală a șefilor a decis această căsătorie, dar a mai decis și altceva.

— Și mai ce?

— Decizia... Sentința care a fost executată ieri!

— Ce sentință, Malatesta?

— Conte ați pierdut titlul și drepturile și prerogativele, fiica dumneavoastră fiind moștenitoarea imediată sub tutela consiliului. Ați fost declarat trădător și laș. Contele nu mai poate pune întrebări consiliului.

Contele încercă să spună ceva, dar căzu înapoi pe scaun.

— Atunci Primevère se apropie de contele:

— Domnilor, nu suport injuriile lui Jean Malatesta. Contele este aici așa că nu poate fi vorba de trădare și lașitate. Vreau să aud adevărul! Să știu ce s-a întâmplat.

— Domnilor, zise contele Alma, adevărul este simplu: am fost atras în afara fortăreței într-o capcană și dacă mă vedeți din nou, asta se datorează domnului cavalier de Ragastens.

Toate privirile se îndreaptă spre cavalier.

— Am făcut o greșeală — reluă contele. Am primit în secret doi emisari ai papei Alexandru al VI-lea și ai lui Cezar. Apoi povesti cum a fost salvat de Ragastens din mâinile celor doi.

Impresia generală fu tradusă de cuvintele prințului Manfredi:

— Alteță, suntem vinovați.

— Ei, nu, zise contele, aparențele erau împotriva mea. Ați făcut așa cum aș fi făcut și eu. Domnilor, să nu mai vorbim despre asta, vă rog! Fiecare să-și păstreze atribuțiile ce i-au fost încredințate.

Malatesta, după ce contele sfârși, spuse:

— Domnilor, este a doua oară că ne întâlnim cu dl. Ragastens: o dată în catacombele Romei — când a afirmat că este în serviciul lui Cezar Borgia și acum când îl eliberezi pe contele din mâinile spionilor papei Rodrigo Borgia. Nu vi se pare ciudat?

— Domnule, zise Ragastens, încercând să-și stăpânească furia ce-l cuprinsese la auzul acestor cuvinte spuse pe un ton batjocoritor, domnule, dumneata probabil vrei să câștigi 3 000 de ducați de aur.

Malatesta își duse mâna la pumnal.

— Explicați-vă! Explicați-vă imediat sau vă jur că veți muri!

— Ragastens povesti atunci tot ce i se întâmplase de când plecase din catacombe și până la întâlnirea cu contele Alma.

Primeveră îl asculta cu nesăț și pe fața ei îmbujorată apăru un zâmbet de mândrie. Ragastens nu observa, dar văzu Malatesta. Se apropie de cavalier nebun de gelozie, cu mâna ridicată. Ragastens îi prinse brațul, i-l răsuci și-l întrebă:

— Când vreți să vă omor?

— Zi mai bine că ți-e frică — zise Malatesta.

— Domnule, unde vrei să ne întâlnim?

— În piața mare.

— Când?

— Astă seară.

Livid de mânie, Jean Malatesta ieși, împleticindu-se. Altercația fusese rapidă. Nimeni nu putuse să intervină.

Ragastens se întoarse către cei prezenți:

— Domnilor, spuse el cu demnitate, vreau să vă explic acum.

Orsini interveni:

— Știu că sunteți unul din cei mai mari dușmani ai familiei Borgia. Azi-dimineață am venit de la Roma și am auzit totul.

Orsini fu primul care-i strânse mâna. Apoi veniră și ceilalți și-i priviră cu prietenie.

Toate măsurile luate în lipsa contelui Alma fură întărite de acesta. Îl rugă chiar pe prințul Manfredi să rămână comandant general. Apoi anunță că Ragastens era comandant de campanie. Ragastens refuză.

— Prefer să acționez liber.

— Vreți să ne părăsiți?!

— Nu știu. Să vedem după duel...

— Duelul acesta nu va avea loc, zise contele. Nu are rost să se verse sânge.

Orsini ieși și reveni cu Malatesta...

— Draga Malatesta, ai fost nedrept față de dl. cavalier de Ragastens. Avem dovezi că tot ce-a spus este adevărul gol-goluț. În plus a consimțit ca titlurile noastre să rămână așa cum s-a stabilit.

— Adunarea vrea ca acest duel să nu aibă loc — zise Orsini.

Malatesta își ceru scuze public. Apoi îl luă pe Ragastens de-o parte și-i spuse că trebuie să se bată și unul din doi să moară.

Nebun de gelozie, Malatesta mai spuse că înțelesese din privirile lui Primevère dragostea pentru Ragastens și că duelul este inevitabil, încât și el o iubește. Își dădură întâlnire noaptea.

Capitolul XLII Ducesa Bisaglia

Cu vreo cincisprezece zile mai înainte, la palatul Riant o seară minunată se sfârșea, după o zi însorită de vară.

Lucreția, culcată pe covoarele persiene din sala statuiilor, cu capul aplecat deasupra unor perne moi, visa cu ochii întredeschiși, ascultând distrată o orchestră de mandoline și de flaute.

Lucreția visează.

Ambiții vechi se profilează vag, apoi încep să apară distinct, clare în imaginația ei înfierbântată. Cine este ca în Roma? Nimeni!

Serbări! Mereu serbări!... Pentru cine? Pentru ce?

Sărbători care să uluiască Roma și să arate tuturor măreția, puterea și bogăția familiei Borgia!... Serbării iar serbări!... Iată viața ei, împotriva acestei sclavii aurite, împotriva biciuirii voinței ei, tot sufletul i se revoltă. Ce! Niciodată nu va fi decât o unealtă în mâinile lui Alexandru al VI-lea și Cezar?... Oh! Să comande! Să domina? Să fie regină! Să devină suveran absolut, într-o țară pe care ea s-o construiască!

Dar pentru realizarea acestui vis fantastic, trebuia găsit un bărbat. Un bărbat!... Un mascul, un puternic care să nu știe ce-i teama, care să treacă peste toate piedicile, a cărui îndrăzneală și viclenie să le depășească chiar pe cele ale familiei Borgia!

Și îl cunoștea pe acest om! Există! Era gata să pună mâna pe el! L-a scăpat, e adevărat. Dar nu se va da bătută. Îl va regăsi. Și când vă fi al ei. Îl va face stăpân peste Italia, spunându-i: — Te fac rege! Fă-mă regină!

Și acest bărbat, pe care ea îl admiră, îl iubește și-l vede stăpânul destinului său.

Respinsă de el, disprețuită, îl admiră și mai mult.

Și iată că, în calea planului ei este un obstacol! Obstacol ridicol; un nume! Lucreția nu era liberă! Ea era ducesa de Bisaglia.

Și pentru că undeva în Roma exista și omul căruia îi purta ea numele, căruia îi jurase supunere și fidelitate în fața Domnului reprezentat de tatăl său, trebuia să se oprească? Să dea înapoi? La naiba! Lucreția nu prețuia viața unui om prea mult, chiar dacă acesta era soțul ei.

Și chiar a doua zi în fața palatului Riant, ducele de Bisaglia fusese asasinat cu o lovitură de pumnal de către Gezar Borgia însuși, după ce îi spusese că soțul ei îl calomniase.

Lucreția purtă doliu, afișând o mare durere! Se făcură ducelui de Bisaglia niște funeralii magnifice. Nu se mai văzuse așa ceva de la moartea ducelui de Gandia; astfel de spectacole oferea Borgia poporului. Roma nu se distra decât atunci când Papa sau fiul său asasinau pe cineva.

Lucreția nu-și dădea seama de golul ce se crea în jurul ei. De altfel această singurătate îi plăcea. Putea acum să viseze în liniște și să-și făurească planul de viitor fără să fie tulburată de nimeni.

Primul act, acela de a scăpa de soțul ei fusese terminat, următorul era de a-l însoți pe Cezar la Monteforte.

— Totuși, stabilisem ca tu să rămâi să ai grijă de treburile Romei, în lipsa mea, zise Cezar

când află intenția Lucreției.

— Da, dar vreau să văd de aproape un război. De altfel, aici totul este calm. Niciodată romanii noștri nu au arătat atâta supunere.

Cezar, cunoscând-o bine pe Lucreția, știa că dacă a luat o hotărâre, nimeni nu o va mai convinge să renunțe. Nu avea rost să insiste. Și când veni timpul să pornească în fruntea trupelor strânse la poalele Romei. Lucreția porni alături de el.

O berlină de călătorie îi ducea la Tivoli, unde armata trebuie să se unească cu alte trupe. Lucreția îi povesti papei moartea soțului ei.

— Nu mai plânge, fetițo! se mulțumi Papa să-i spună; acest biet om era ruinat deja!

Aceasta fusese toată orația funebră făcută ducelui de Bisaglia. Apoi, tatăl și cei doi copii se grăbiră să treacă în revistă lucruri mai interesante.

Primul subiect a fost cel al răpirii Rositei de către Ragastens. Bătrânul Borgia, cu multe glume, povesti cum fusese atras în cursă, el, vulpoi bătrân; cum o crezuse pe Rosita moartă și cum au găsit sicriul gol...

— Deci, conchise Cezar, acest om ne-a învins pe toți trei, unul câte unul!

— Păcat că nu este de-al nostru oftă Papa.

— Adevărat, tată; dar, s-a jucat cu noi, și-a bătut joc de noi. Acest om va sfârși de mâna mea.

Lucreția zâmbi... Papa reluă firul:

— Va muri... dacă-l găsești! Cine știe unde-o fi acum? Poate este în Franța!...

În acest moment un paj intră în cameră.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Cezar.

— Baronul Astore și don Garconio tocmai au sosit. Vă cer permisiunea de a fi primiți.

— Imediat! strigă Papa.

— Baronul și călugărul, care așteptau la ușă, se grăbiră să intre.

— Singuri? țipă la el Borgia!

— Și răniți? adăugă și Cezar.

Într-adevăr, baronul avea brațul legat cu o eșarfă și călugărul avea brațul bandajat. Amândoi erau palizi și stârneau mila. Călugărul îngenunche în fața papei.

— Sfinte-Părinte, strigă el, Dumnezeu îmi e martor că am făcut tot posibilul pentru al vi-l aduce pe contele Alma.

— A refuzat?... Trebuia adus cu forța! Ce folos, baroane, că ești mare ca un Hercule? Și tu, Garconio, de ce ești viclean ca un diavol? Am unit forțele voastre și voi n-ați fost în stare de nimic... O să plățiți scump pentru asta!...

— Sfinte Părinte! zise călugărul pierit de frică, contele Alma nu a refuzat! Îl convinsesem, ne urma...

— Atunci? Vorbește o dată!...

— Atunci, Sfinte Părinte, sunt forțe care pot strivi orice previziuni umane. Eram departe de Monteforte și totul mergea bine, când am avut nefericirea de a cădea în mâinile lui Satan! Satan care s-a năpustit asupra noastră și l-a răpit pe contele Alma ca să-l ducă la Monteforte!

— Ah, călugăre, ai înnebunit?... Ce înseamnă asta? Cine este Satan?

Lucreția, izbucni în râs.

— Ragastens! Tot Ragastens! zise voioasă.

— De unde știe signora? întrebă călugărul uimit!

— Ghicesc. El era, nu-i așa?

— Da, doamnă. Sfinte Părinte, e adevărul gol-goluț...

Și don Garconio le povesti toată scena de la han, cum a apărut Ragastens. Cum a fost rănit în lupta cu acel demon, lupta baronului cu Ragastens, plecarea lui Alma cu acesta.

Papa se albise de furie. Cezar simțea că îl înăbușă mânia.

— Imbecililor! Mormăi, el. Lașilor!... Era gata să sară asupra călugărului, dar Papa îl opri.

— Nu vezi câtă ură au împotriva lui Ragastens? Vor încerca să se răzbune la fel ca noi și poate vor reuși mai bine.

Cezar își dădu seama că Papa avea dreptate. Baronul și călugărul, fericiți de a fi scăpat așa ușor, ieșiră grăbiți!

— Ce părere ai? îl întreabă bătrânul Borgia pe Cezar.

— Cred că acest om este geniul rău al casei noastre.

Capitolul XLIII Gloria familiei Borgia

Lucreția asistase la acesta scenă fără să spună nimic. Zâmbea ușor, gândindu-se la lucruri care l-ar fi înnebunit pe Cezar dacă acesta ar fi știut sau bănuit.

Bătrânul Borgia, după momentele de furie, era cuprins de amărăciune și neliniște.

Planul lui dăduse greși. Conte Alma, întors la Monteforte, nu mai putea trăda.

— Nimic nu-mi iese bine în ultima vreme! Ah; copii, simt că mi se apropie sfârșitul. Ambiția din tinerețea mea, faptele din vremea bărbăției mele, speranțele de bătrânețe, totul se sfarmă și nu rămâne nimic.

— Ce spui, tata?... Suntem aici pentru a continua opera ta și o vom întări...

— Cezar! continuă Papa cu exaltarea care nu-i era proprie. Cezar grăbește-te, înainte ca eu să mor!... Dacă nu vei fi rege anul ăsta, dacă nu-ți vei pune coroana pe cap, s-a sfârșit cu Borgia. Și cu mine va muri și opera mea! Grăbește-te! Îți spun că e timpul.

Cezar și Lucreția erau înspăimântați. Pentru prima oară tatăl lor le vorbea despre planurile lui. Pentru prima oară întrevedeau grandoarea tragică a gândurilor lui.

Deci el visase să fondeze o dinastie Borgia!

Dorise ca sceptorul Italiei unite să fie în mâinile fiului său, înainte de moartea sa!...

Cezar făcu o socoteală rapidă în minte. Cine era alături de el în Italia... Se văzu singur... El deasupra tuturor capetelor! El singur, domnind peste Roma și Romagna, Încoronat sau mort! Înțelese.

Tatăl sau crease golul din preajma sa. Tatăl său îl suprimase până și pe Francois pentru ca el să fie singurul.. pentru ca nici o putere să nu-i poată sta în cale, cu el să poată fi rege; Lucreția înțelesese și ea și, visătoare cu o tristețe adâncă în ochi spuse:

— O să vedem cine va fi rege!...

Pentru că și ea dorea puterea. Și o vroia numai pentru ea; și ea dorea să făurească un regat, să scoată din sărăcia lui pe cel pe care-l iubea și să-l facă rege! Și ea să fie regina!

Cât despre Cezar, o flacăra de orgoliu îi împurpura inima și i se răsfrângea radioasă pe față.

— Ce trebuie să facem, tată? întreabă el înfierbântat, beat de puterea sa viitoare. Vorbește! Ordonă!

— Ceea ce trebuie făcut! zise bătrânul. Să fii învingător!

— Voi fi!

— Să cucerești acest cuib de vipere: Monteforte!

— Va fi al meu!

— Să razi de pe fața pământului fortăreața, să-i distrugi pe Alma, să arzi satele, să răvășești câmpiile să-l pui pe cruce, ținut în cuie pe Alma deasupra ruinelor capitalei sale, să

dai un exemplu măreț care să otrăvească de spaimă toată Italia.

Un Borgia să aibă toată puterea și s-o transmită fiilor săi, cu misiunea de a spori măreția celor moștenite de la mine, Rodrigue, până ce vor stăpâni lumea întreagă!

Înnebunit de viziunile mărețe pe care le evoca tatăl său, Cezar spuse:

— Voi da acest exemplu, tată!... Pe locul fortăreței voi semăna grâu de toamnă... Iar cei ce s-au unit să combată vor fi toți uciși... Fii liniștit, tată! Va fi-ngrozitor!...

— Și cu blânda Beatrix, ce vei face?

— Oh! Ea este cauza tuturor nenorocirilor noastre. Ea a asmuțit toată Italia împotriva noastră. Nenorocire ei!

— N-o iubești, fiule?

— Mai mult ca niciodată o iubesc. Din cauza ei nu mai am somn și nici odihnă... Sufăr și am suferit mult... După ce-i voi ucide pe toți apărătorii ei după ce voi distruge Monteforte, iar pe tatăl ei îl voi crucifica va fi a mea! Va primi dragostea mea ca pe-o insultă.

— Bravo frate? Te recunosc, acum! zise Lucreția sumbră. Dar ai grijă: capitala lor va fi bine apărată...

— De zece ori dac-ar avea mai mulți osteni, de-ar avea fortărețe de nepătruns, de-ar trebui să ne tărim în mâini și tot voi distruge rasa Alma. Cezar vorbea cu o furie înspăimântătoare.

Lucreția însă spuse?

— Alma au mai multe decât atât, frate!

— Ce au? Vorbește Vreau să știu!...

— Îl au pe Ragastens. Pe acela care ne-a învins pe toți...

— Ne-a învins prin viclenie și șiretenie. Va fi al meu. Și va fi primul.

— Cezar, zise Papa; acest om să mi-l dai mie... va fi partea mea.

Cezar privi la părintele său și pricepu că răzburarea acestuia va întrece și imaginația cuiva.

— Bine, fie! O să-l ai! Eu ți-l voi aduce!

— Când pleci?

— Mâine!

Capitolul XLIV Noaptea nunții

Palatul Alma, ca mai toate așezămintele senioriale din Italia, era înfrumusețat de grădini mari. Palatul avea o scară monumentală care dădea spre un parc minunat și o altă scară dublă care cobora spre terasă ce se afla în spatele palatului și ale cărei trepte de marmură dădeau spre parc.

În seara aceea, Primevère coborâse scara cea de marmură, poruncind să fie lăsată singură. Gânditoare se plimba prin parc. Se așează pe o bancă din granit șlefuit. În copilărie se jucase pe această bancă, lângă mama ei. Tânăra fată în serile calde visase aici, la un prinț frumos care într-o bună zi o va lua de soție...

Acum, prințul așteptat putea să vină. Ea nu-i mai putea aparține. Nu-i va putea întinde mâna, zâmbitoare, spunându-i:

— Te așteptam... sunt a ta...

Și cum oftă gândindu-se la astfel de întâmplări, la visele ei spulberate, la bătrânul care urma să-i fie soț, auzi pași ușori și nisipul de pe alei scrâșnind. Deodată, auzi o voce!

— Iată-mă, doamnă, așa cum mi-ați poruncit.

Primevère recunosc vocea cavalerului de Ragastens. Acesta rămăsese în picioare, cu pălăria în mână, la doi pași de bancă.

— Domnule, am vrut să-ți mulțumesc... În fața atâtor martori n-am putut... De aceea, v-am rugat să veniți aici...

Ragastens se înclină tăcut.

— Să vă mulțumesc, zise ea, cu o emoție nestăpânită. Căci singură aici, am putut să înțeleg sacrificiul pe care ați consimțit...

— Ce sacrificiu doamnă?

— Poate fi o expresie mai bună, mai corectă? Credeți că nu știu ce ați riscat în noaptea în care ați venit la catacombe? Știam că Cezar Borgia vă oferă o situație bună. Știam că sunteți sărac și că fiul papei urma să vă copleșească cu favoruri. Din sărac puteați deveni bogat. Cavalerie, ai renunțat la avere și la onoruri, atrăgându-ți ura de moarte a familiei Borgia... Ați fost. Condamnat... Nici nu-mi găsesc cuvintele pentru a-mi exprima toată recunoștința...

— Doamnă, zise Ragastens, dacă dvs. credeți că acționând conform onoarei am făcut, vreun sacrificiu, sunt răsplătit numai prin aceste cuvinte.

— L-ați salvat pe tatăl, meu. Conte Alma îi trăda pe ai săi... Ați șters de pe numele meu o pată...

— Numele care-l purtați? o întrerupse Ragastens emoționat.

Primevère tresări. Înțelese sensul ascuns al întrebării.

— Numelui pe care-l purtam zise ea, nefericită...

Apoi, continuă, cu demnitate:

— De altfel, domnule, este același nume... Dvs. nu știți probabil că Manfredi și Alma sunt aceeași familie. Cele două ramuri ar fi fost atinse la fel de o... trădare a contelui Alma... V-ați riscat viața pentru a ne scuti de rușine și durere.

Tăcu emoționată.

— Doamnă, zise Ragastens, n-am făcut altceva decât să-mi țin cuvântul...

— Nu înțeleg.

— Vă aduceți aminte de întâlnirea din apropierea pădurii de măslini, lângă pârâu?

— N-am uitat, zise, Beatrix, închizând ochii.

— Atunci poate vă amintiți și ce v-am spus eu atunci. V-am spus că tot sângele meu și viața mea vă vor sluji... Din acel moment nu mai aveam dreptul să fac altfel...

Câteva clipe de tăcere urmară acestor cuvinte.

— Nu vroiam numai să vă mulțumesc, domnule, reluă ea șirul... Vroiam să vă cer... dacă puteți să-mi spuneți... ce intenții aveți acum... Ați refuzat să fiți comandant de companie?

— Da, doamnă!

— Sigur că era prea puțin pentru dumneavoastră.

— Oh, nu de asta, doamnă.

— Atunci de ce? Vă rog să-mi spuneți. Oh! Vă implor, domnule, să nu credeți că sunt ingrătă... dar acceptarea dumneavoastră era un semn că... ați dori să rămâneți la noi... eu noi... și că vom fi... prieteni.

Primevère rosti ultimele cuvinte eu o voce atât de slabă și tremurătoare, încât Ragastens mai mult le ghici decât le auzi. O amețelă îl cuprinse deodată. Era gata să se arunce la genunchii lui Beatrix, să-i spună cât de mult o iubește...

— Fiți liniștită, doamnă, zise el amărât, spada mea va rămâne în serviciul dumatăle. Noi suntem mereu... prieteni așa cum ați spus dumneavoastră...

— Și atunci de ce refuzați acest post?

— Doamnă, prefer să acționez singur.

— Dar, vei rămâne la Monteforte?

— Nu știi, doamnă.

Spusese cuvântul cu răceală, aproape brutal.

— Oricum, voi rămâne, dacă pot să fiu util până în ziua în care Cezar va fi respins... Apoi, nimic nu mă va reține în Italia... voi pleca în Franța.

— Nimic! suspină Primevère.

— Nimic! repetă Ragastens.

— Veți face așa cum doriți, domnule.

Ragastens se înclină adânc și făcu un pas înapoi pentru a se retrage. Inima lui era plină de dragoste, de mânie și de disperare. Primevère, cu un gest, îl opri.

— Scuzați-mă, domnule, zise ea cu voce slabă. Vroiam să vă vorbesc... de un incident... care a avut loc azi...

— Spuneți, doamnă...

— Este vorba despre discuția pe care ați avut-o cu tânărul Malatesta...

"Iată, deci, adevărul, își zice el, mușcându-și buzele până la sânge ca să nu țipe de disperare și de furie. Pe Malatesta îl iubește. A venit să mă roage să nu ne duelăm. Se teme pentru viața lui"

Și aștepta tăcut explicația lui Primevère. Ea începuse cu o voce sigură:

— Vreți să vă duelați cu Jean Malatesta?...

— Ați văzut că și-a cerut scuze... Duelul nu mai are motive...

— Știu. Dar vreți să vă duelați... Cavaliere, de ce-mi ascunzi adevărul? Eu nu ascund că am auzit ce vă spunea Jean Malatesta în colțul ferestrei...

O speranță lumină sufletul lui Ragastens.

— Ați auzit, tot? Fața ei se îmbujoră. Dar era întuneric!

— Am auzit numai că o să vă duelați mâine seară la stânca creștetului. Altceva n-am vrut să aud. Știam.

— E adevărat că dl. Malatesta m-a provocat pentru mâine...

— Și dacă v-aș ruga...

— Ce să mă rugați, doamnă? zise cu răceală Ragastens.

— Să nu vă duelați? Dacă-l veți face să înțeleagă că nici unul nu aveți dreptul în acest moment de a irosi sângele... sunt sigură că ar renunța...

— Ah, doamnă, izbucni Ragastens, sentimentele dvs. vi se citesc pe față. Îmi cereți să mă umilesc, să dau înapoi!... Asta nu se poate... Dar fiți liniștită, zise el furios, în acest duel Malatesta nu va muri... Nu va muri, el! Adio, doamnă!

Și fugi ca un nebun, sfârtecat de gelozie și de durere. Primevère rămase o clipă locului, apoi înțelegând gândurile lui, se ridică, întinse brațele!

— Ragastens!...

Dar cavalerul era departe. N-o auzea. Primevère se așeză pe bancă și plânse..

Deodată, lumini apărură în zare. Răsunară voci. O chemare... Primevère recunoscuse vocea prințului Manfredi printre celelalte. Câteva clipe mai târziu, prințul fu lângă ea.

— În sfârșit! Dragă Beatrix... am fost îngrijorat de moarte... Dă-mi mâna... O să te conduc...

— Pe curând, prințule! zise Beatrix. Vreau să rămân singură, să respir aerul parfumat al acestei frumoase nopți...

Prințul se întoarse spre cei ce purtau făclii și le făcu semn să plece. Apoi se-ntoarse spre Beatrix și se așeză lângă ea, pe bancă.

— Ai dreptate, zise el, acestea sunt clipe dulci, cele petrecute în visare, de parte de nepoftiți... Ce noapte frumoasă!... Totul e liniștit!... Ce departe suntem de lume!... Își dai seama cât sunt de fericit, Beatrix?

Îi luă mâna. Ea-l lăsă. Avu însă o tresărire pe care bătrânul n-o observă.

— Ce fericire neașteptată, nesperată! continuă prințul Manfredi. Cine și-ar fi putut închipui că, dintre atâția tineri nobili, îndrăgostiți de frumusețea ta, tu m-ai alege pe mine, bătrân, cu un picior în groapă!...

— Prințe!...

Prințul se aplecă și-i sărută mâna lui Beatrix. Nu mai era un sărut de conveniență. Era sărutul unui îndrăgostit. Primevère scoase un țipăt violent și-și retrase mâna.

— Ce ai, dragă Beatrix? întrebă bătrânul.

— Ce avea?

Se refugiase în brațele bătrânului că în brațele unui tată și, iată, acesta se arăta îndrăgostit.

— Vino, iubită Beatrix... să ne întoarcem.

— Și vru să-i ia mâna, încă o dată, Dar de dată, asta față se smuci cu atâta putere și cu atâta scârba, încât bătrânul se albi de necaz. O întrebă din nou!

— Ce ai Beatrix?

— Nimic, zise ea, încet.

— Totuși te ferești de mine și fugi?... Nu mi-ai spus nimic de când am venit aici...

— Lăsați-mă, vă rog domnule, lăsați-mă un pic!

Prințul Manfredi se ridică.

— Beatrix, ce gânduri tainice te frământa? Nu vrei să-mi spui?

— Bine! Nu vreau să vă ascund nimic!

— Ah, vorbește fără teamă!

— Ei, bine, domnule, nu știu dacă veți înțelege...

— Beatrix! La ce bun atâtea reticențe. Văd că nu mă iubești. Dar n-aș putea în locul dragostei găsi măcar puțină afecțiune sinceră...

— Vă jur că afecțiunea mea pentru dumneavoastră este reală și sinceră...!

— Și la supunerea soției! încheie prințul.

— Prințe! Iată adevărul: am hotărât să mă sacrific!

— Cuvântul este prea crud...

— Situația este și mai grea pentru mine... Jean Malatesta mă iubește... Dar eu nu-l iubesc... Am pentru el o afecțiune mare.

— Atunci nu iubești pe nimeni?... Nici unul din tinerii care erau în sală?... Juri?

— Jur!

— Dar este vorba de altceva. Căsătoria care era o necesitate în acele momente, pe care apoi tata a aprobat-o, eu o găsesc cam nepotrivită...

— Ai dreptate, Beatrix, copilul meu... logodnica mea... te conduc în apartamentul tău.

— Nu. Prințe... Vreau să mai rămân aici singură cu gândurile mele...

— Totuși...

— De ce să-mi fie teamă?... De multe ori am rămas aici ore întregi, noaptea...

— Bine, fie cum vrei! zise prințul, înclinându-se.

Apoi, încet, se îndepărtă.

În picioare, Primevère privea silueta prințului cum dispăre în întuneric. Se așeză și liniștea-i pătrundea acum în suflet...

Capitolul XLV Defileul Capului de Piatră

Ragastens avusese o noapte cumplită. Până-n zori dăduse târcoale palatului încercând să

afle care era camera nupțială și urmărind luminile ce se stingeau una câte una. Când se luminează de ziuă porni spre palatul Orsim unde fusese pofit de Giulio Orsini, care-l considera prieten.

Îl trezi pe Spadacappa care dormea buștean și-i ordonă să-l înșeuzeze pe Căpitan.

— Trebuie să vă însoțesc, domnule?

— Nu. O să mă aștepți aici... Mă voi întoarce târziu.

Apoi Ragastens adaugă:

— A propos, s-ar putea să lipsesc câteva zile sau să lipsesc de tot.

— Sfânta Marie! Domnul cavaler mă părăsește?...

Fără să răspundă Ragastens scoase cu vârful săbiei câteva pietre prețioase ce-i împodobeau teaca și-i zise lui Spadacappa:

— Ține! Ca să nu-ți pară rău că ne despărțim.

Dar Spadacappa se dădu înapoi și dădu din cap.

— Ei ce naiba ai?

— Domnule cavaler, îmi oferiți o avere. Vă mulțumesc. Dar dacă mă părăsiți nu am nevoie de nimic. Mă întorc la vechea mea meserie.

Ragastens fu emoționat de simplitatea cuvintelor și de devotamentul pe care acest om îl arătase.

— Deci, nu vrei să te desparți de mine?

— Numai gândul ăsta mă face să asud. Oh, domnule, cu ce v-am greșit?...

— Bine, fie! Hai cu mine!... Numai că s-ar putea să părăsesc Italia.

— Ce dacă!

— Cum ai putea să pleci din țara ta?

— Domnule, toate țările sunt frumoase, dacă te bucuri de puțină libertate!

— Nu putem ști ce ni se va întâmpla, zise el.

Spadacappa sări voios în șa și zise:

— Pe sfânta Fecioară, domnule cavaler, m-ați speriat?

Ragastens nu-i răspunse. Un sfert de oră mai târziu erau în afara orașului. De fapt nu știa unde să se ducă. Trebuia să-și petreacă ziua departe de Monteforte. Nu se simțea în stare să dea ochii cu Primevère și cu Manfredi. Se gândea să rățăcească toată ziua în jurul orașului.

Spre patru după-amiază ajunseră pe platoul care domina defileul, de unde privise cu contele Alma fortăreața. Și Spadacappa se întreba cu nedumerire dacă stăpânul său nu se hotărâse cumva să moară de foame, în cazul ăsta. În cazul ăsta trebuia și el să țină post ca un servitor cinstit și fidel. Dar Ragastens, arătându-i un han, îi spuse:

— Mor de foame!

Și se duseră direct la han. În drum Ragastens cerceta stâncile printre care treceau. Văzu una care semăna cu un cap de om. Un capriciu al naturii dăltuise în stânca un chip uman.

Ragastens și Spadacappa se opriră în fața hanului care se numea, firește, "Hanul Capului". Patronul, nevastă-sa, cei doi fii și o servitoare erau ocupați cu încărcarea mobilelor într-o căruță: banchete, mese, dulapuri...

— Mi-e teamă că vom fi nevoiți să postim — zise Ragastens.

— O să găsec eu ceva, zise Spadacappa. Mai sunt pe-aici niște cotețe cu găini, ouă. În douăzeci de minute am să vă servesc niște saramură și o omletă demne de un cardinal.

— Putem mânca ceva? întrebă Ragastens pe hangiu.

— De ce, nu?

— Păi, văd că vă mutați...

— Asta nu ne va împiedica să vă servim... Luați loc la masa asta, în grădină. O să vă servim.

Într-adevăr hanul avea un pătrat de grădina, în care erau cultivate legume.

Hangiul, om la vreo patru zeci de ani, destul de vorbăreț, nu lăsase nimănui onoarea de a-l servi pe cavalerul care-i pica parcă din cer, și, aducând un vinișor alb încercă să lege o discuție.

— Văd după îmbrăcămintea dumneavoastră, domnule cavaler, că sunteți un războinic.

— Da, într-adevăr.

— Ah! Războiul! suspină hangiul. Eram așa de liniștit aici. Și iată-mă nevoit să fug. Am să mă adăpostesc la Moteforte, unde sper să-mi pot urma comerțul vânzând vinișor domnilor archebuzieri...

— Excelentă idee! Mai ales că aici nu prea ai clienți.

— Hei! Negoțul meu mergea destul de bine și aici. Așa cum mă vedeli, domnule, aflați că sunt cunoscut la mai multe leghe și că nu este nici un călător în ținut cure să nu fi venit la mine...!

— Ah. Așa! Deci, sunteți o celebritate?

— Da. Domnule! răspunse cu modestie hangiul!

— Și de unde până unde atâta glorie?

— Fiindcă sunt singurul din ținut care știe legenda Stâncii Capului. Poveste care mi-a fost transmisă de tatăl meu, care o știa de la tatăl său... Fiindcă, din tată în fiu, familia noastră a locuit la poalele acestor stânci...

— Și zici că este o poveste interesantă?

— Teribilă, domnule! Și adevărată de la un capăt la altul.

— Aș vrea s-o știu și eu...

— Nici o greutate, domnule. O povestesc în schimbul unui scud. Așa fac eu câștiguri..

Ragastens aruncă pe masă un ducat.

— Să auzim povestea! zise Ragastens.

— O s-o aflați îndată. Și am să vă arăt și ceva care merită osteneala... în pivnițele mele... este o urmă... O gaură... care este dovada adevărului acestei povestiri.

În acel moment soarele asfințea. Hangiul privi în jurul său cu îngrijorare.

— Ei, aștept! zise Ragastens. Aud.

— Vine noaptea, domnule, zise hangiul. Trebuie să mă grăbesc: fiindcă n-aș vrea pentru nimic în lume să povestesc astfel de întâmplări când se lasă noaptea...

Și hangiul făcu semnul crucii.

— De ce? întrebă Ragastens.

— Pentru că nu e bine să pronunți numele lui Ucișă-l toaca când e noapte. Se întâmplă o nenorocire... se varsă sânge.. O moarte de om...

Ragastens tresări. Apoi golind paharul dintr-o sorbitură, zise:

— Dă-i drumul, atunci.

— Deci începu hangiul întâmplările pe care am să vi le povestesc s-au petrecut demult, sub domnia lui Filip al III-lea, al treilea conte din dinastia Alma.

Era, spun cronicile, un om de treizeci și cinci de ani, plin de putere și de curaj și suflet tare bun. Era iubit pentru bunătatea sa și admirat pentru bravură.

În acesta vreme niște bande de tâlhari înspăimântaseră ținutul. Nu era senior oricât de bine înarmat, care să nu fi plătit tribut acestor mizerabili.

Contele Filip hotărî să-i distrugă și chiar reuși. O singură bandă îi scăpă. Era cea lui Jacques cel Roșu. Tâlharul se numea așa nu numai din cauza bărbii sale și a părului roșu ci și fiindcă omorâse o mulțime de oameni și-și înroșise mâinile cu sângele lor.

În această vreme contele se însura cu Beatrix, fiica unui baron, renumită prin frumusețea și farmecul ei.

O mare sărbătoare avu loc la Monteforte. Toți locuitorii fură invitați la mese puse sub cerul

liber. Spre sfârșitul ospățului; tânăra contesă trecu pe la fiecare masă și fu aclamată de toți nuntașii. Ajungând la ultima masă, un bărbat, pe care nimeni nu îl cunoștea, se ridică drept în fața ei.

— Ce doriți? întrebă tânăra contesă, crezând că omul vrea să-i ceară ceva.

— Vreau să-ți spun că sunt îndrăgostit de frumusețea ta și să vei fi a mea, în curând, chiar de-ar fi să lupt cu tot orașul și să-l zdrobesc.

Contesa Beatrix țipă înspăimântată. Soțul ei și seniorii care-l înconjurau încercară să-l prindă pe neobrăzat. Dar în aceeași clipă, vreo cincizeci de munteni de la mesele vecine săriră cu cuțitele în mână și amenințând pe oricine s-ar fi apropiat, acoperiră retragerea bărbatului, apoi fugiră și ei strigând!

— Trăiască Jacques cel Roșu!...

Această întâmplare o sperie foarte tare pe contesă... Nu-și revenise din emoție când, nu departe, se auzi sunând cornul... Era un sol trimis în grabă mare de baronii vecini. El aducea vestea că hoarde de barbari năvăliseră în nordul Italiei și că fiecare baron, fiecare conte își aduna toată armata de care dispunea...

— Bine spuse contele Filip mergi și spune-le celor ce te-au trimis că mâine în zori voi porni cu oameni mei.

A doua zi după căsătorie, contele Filip se pomi cu o mie de oameni.

Trecu un an, timp în care contele Filip se războia pe malurile Po și Adige. În sfârșit, barbarii fură respinși peste munți. În tot acest an de luptă se gândise mereu la tânăra sa soție și la amenințarea lui Jacques cel Roșu. Dar nu era prea îngrijorat. În acea vreme Monteforte era inaccesibil. Orașul era străjuit din toate părțile de stânci, iar defileul pe care-l vedeți la 200 de pași nu era pe atunci...

O mare durere îl aștepta pe conte la întoarcere. În sfârșit bandiții lui Jacques cel Roșu ocupaseră de vreo trei luni Monteforte! De trei luni, contesa, închisă în donjonul fortăreței, ținea piept atacurilor banditești, hotărâtă să-și dea viața, dar nu să se predă.

Disperarea contelui nu poate fi descrisă când ajunse aici și-și dădu seama că nu poate intra în oraș.

Instalat aici, chiar în locul în care ne aflăm acum, nenorocitul conte, neputincios, plânse amar uitându-se mereu spre donjonul în care se-nchisese soția lui. Atunci își puse cortul chiar în locul hanului și chiar de-a doua zi porni la atac. Dar nu peste multă vreme văzu că oamenii lui cădeau unul după altul uciși, fără a reuși să treacă peste intrările fortăreței.

Cavalerii contelui îi spuseră atunci că orice asalt este zadarnic și-l anunță că în trei zile vor pleca să-și facă în altă parte altă patrie. Contele Filip o adora pe Beatrix. Îi lăsă pe cavalerii săi să vorbească și hotărî să se omoare...

Hangiul tăcu.

— Hai, zise Ragastens, continuă să povestești frumos.

— Deci, contele Filip se hotărâse să se sinucidă mai degrabă decât să-și părăsească soția... Veni noaptea... O noapte de gheață! Vântul gemea printre stâncile muntelui. Un valet aprinsese focul în cortul contelui.

Noaptea era întunecată. Deodată, contele văzu lângă el un bărbat. Cu tot frigul de-afară, acesta era îmbrăcat în mătase subțire. Nu zicea nimic ci-l privea pe conte zâmbind.

— Cine ești? întrebă contele.

Omul răspunse printr-un hohot și-și puse picioarele pe flacăra din cort. Contele își dădu seama că picioarele acestuia erau doi butuci. Înțelese că e Necuratul și făcu repede semnul Crucii.

— M-ai recunoscut, zise "Ucigă-l toaca", tremurând, dar te previn că de mai faci o dată semnul ăla n-o să te mai întâlnești niciodată cu Beatrix a ta și va fi pradă lui Jacques cel Rău.

— Taci, zise contele strângând din dinți, înnebunit de gelozie.

Satan începu să râdă.

— Vrei să te-ntorci la Monteforte? întrebă el. Vrei să-l distrugi pe Jacques cel Roșu și banda lui? Vrei s-o revezi pe Beatrix?

— Vorbește: zise contele gâfâind. Ce vrei de la mine?

— Nimic, sau aproape nimic. Pot să te ajut să trasezi un defileu printre stânci, destul de mare pentru a putea trece cu oamenii tăi, ai putea să-i iei prin surprindere de bandiți și să te întorci victorios la Monteforte unde o vei elibera pe Beatrix.

— Ce trebuie să fac?

— E foarte simplu. O să semnezi acest act. Iar eu îți voi da acest inel de aur pe care-l vei pune în deget... Cu ajutorul lui vei deschide drum printre stânci. După zece ani te vei întoarce în acest loc să-mi aduci inelul... Dacă n-o să mi-l aduci, sufletul nevestei tale, Beatrix, va fi al meu.

— Și dacă ți-l aduc?

— Atunci am să-mi iau inelul înapoi. Și, din acel moment, sufletul tău îmi va aparține. Accepți?

— Accept! spuse hotărât contele Filip. Dă-mi o pană și cerneală, ca să semnez actul tău.

Satan se uită la semnătură, împături hârtia și-i dădu contelui Filip un inel de aur.

"Timp de zece ani, zi de zi, sau mai bine zis noaptea adu-ți aminte, zise el. Dacă nu, sufletul lui Beatrix"

Și spunând acestea Necuratul hohoti iar și dispăru.

Fără să piardă o clipă, contele Filip ieși din cortul său și sună din corn, dând astfel alarma. Anunță că vor da asaltul, dar oamenii îl crezură nebun. Contele, întorcându-se spre stânci, cu inelul pe deget, întinse mâna. De îndată un zgomot asurzitor se auzi ca și cum mii de tunete ar fi răsunat din cer.

Atunci, armata, minunându-se dar și sperându-se, văzu cum muntele se despică, cum vocile se sparg și cum un defileu se deschide până la Monteforte. Acest drum a fost denumit de-atunci Defileul Iadului. Pe aici armata lui Borgia a dat o dată asalt asupra cetății Monteforte și s-ar putea ca pe aici să mai încerce o dată.

— Da!... Pe aici... zise Ragastens visător.

— Se să vă mai spun... contele a putut, mulțumită defileului, să intre în oraș. Bandiții lui Jacques cel Roșu au fost spintecați până la ultimul. Vă las să vă imaginați bucuria celor doi soți când s-au revăzut...

S-au scurs câțiva ani de fericire. Dar data fatală se apropia și contele Filip se întuneca din zi în zi mai mult. Veni și ajunul zilei în care se împlineau zece ani. Contele Filip se duse la preotul din Monteforte și avu o lungă convorbire cu acest domn prelat. A doua zi, seara, contele se îndreptă spre locul unde ne aflăm. Miezul nopții sosi. Satan apăru și el..!

— Bine, zise el, văd că ai venit la întâlnire. Mi-ai adus inelul?...

— Uite-l, poți să-l iei!

Satan întinse mâna grăbit. Dar o retrase imediat scoțând un urlet îngrozitor. Contele Filip adusese inelul, dar într-un vas cu apă sfințită.

După termenii actului Satan nu avea decât cinci minute la dispoziție pentru a lua inelul.

— Ei, ia-l! Ia-l odată!... repeta contele Filip!

De douăzeci de ori încearcă Satan să ia inelul. De fiecare dată însă scotea un urlet de durere groaznică. Apoi zise:

— Sunt învins!... Dar ascultă... Am să mă răzbuni Privește!

Bătu în pământ cu piciorul său de lemn. O stâncă tremură... Apoi se prefăcu în bulgări. Și în stâncă apăru parcă dăltuit de un sculptor... capul contelui Filip.

— Vezi această stâncă? zise Satan. Este o statuie de care va fi legat destinul celor din

familia Alma. Când această rocă va cădea, când va dispărea acest cap de granit casa Alma va dispărea și rasa ta se va stinge.

Și zicând acestea Satan intră-n pământ.

Hangiul după ce termină povestirea, dădu din cap cu gravitate.

— Să vă arăt locul în care a bătut Satan cu piciorul... Dacă vreți să veniți?

— Pe cuvântul meu că sunt curios să văd! zise Ragastens.

Și-l urmă pe hangiul. Acesta aprinse o lanternă și începu să coborî o scară tăiată în granit.

— Aici e pivnița dumneavoastră? întrebă Ragastens, uluit.

— Da, aceasta scobitură îmi servește drept pivniță. Vinul e rece. Dar veniți...

Hangiul continuă să coboare și ajunseră în fundul unui puț. În mijlocul acestuia, un tunel strâns, săpat probabil de scurgerea unei infiltrații de apă, se-nfunda în stâncă. Avea într-adevăr diametrul unei cozi de mătură sau de furcă.

— Uitați-vă zise hangiul cu o admirație plină de mister. Iată dovada că Satan a bătut aici în stâncă.

Ragastens examinează cu mare atenție această gaură. Apoi se uită în jurul lui și zise: grozav!

— Nu-i așa? întrebă și hangiul, încântat.

Apoi urcară amândoi. Ragastens privi spre Monteforte. În acel moment, văzu patru cavaleri în fruntea cărora era Jean Malatesta. Câteva minute mai târziu se salutau.

— Mie teamă să nu fi întârziat, zise Malatesta.

— Deloc. N-am pierdut timpul degeaba pe aici...

— Nu ne rămâne decât să încrucișăm spadele...

Ragastens fără să răspundă, își dădu jos pelerina și fandând luă poziția de luptă.

Capitolul XLVI Tabăra lui Cezar

După întrevăderea de la Tivoli, Cezar Borgia, în armura sa de oțel, înconjurat de garda elvețiană — un regiment de spadasi — escortată de vreo douăzeci de seniori, dăduse semnalul de plecare.

De-a lungul defileelor prin munți, trupele formau parcă un șarpe imens care se ondula mereu... În față erau regimentele formate din piemontezi, bărboși, solizi, cu ochi sângeroși, cântând cântece războinice...

Apoi veneau tunurile și bombardele trase de catări biciuiți într-una de calabrezi agili. De-a lungul obiectelor de artilerie veneau șiruri lungi de soldați — germani cu staturi gigantice bărboși... Apoi veneau halebardierii un fel de Titani pe care Cezar îi recrutase din Flandra. Urmau regimentele de archebuzieri, romani, soldați masivi.

Apoi regimentul elvețienilor, reci și indiferenți cântând cu voci monotone. În mijlocul lor era Cezar pe calul său. Urmau alte regimente, apoi venea cavaleria strălucind toată în armurile ei de oțel.

Apoi veneau carele încărcate cu corturi și provizii escortate de cavaleria ușoară — alți romani — călări pe cai mititei.

Cezar era întunecat. Două nume îi veneau mereu la minte: Ragastens și Primevère. Din când în când se întorcea spre belina Lucreției și mai schimba câteva vorbe cu ea.

Aceasta era însoțită de călugărul Garconio, palid încă din cauza răniilor primite; stăteau de vorbă în șoaptă și de câte ori Cezar se apropia de ei încetau brusc orice discuție.

Armata înainta în etape mari. Într-o seară, după mai multe zile de marș lent, se opri în față

unei câmpii întinse și-și așază corturile în bună rânduială, apoi săpară șanțuri în jurul taberei. La capătul câmpiei se deschidea, printre stânci. Defileul care ducea la Monteforte.

A doua zi, spre seară, Cezar se duse să-și vadă sora în cortul ei magnific. Dar Lucreția nu era în cort. Nu apăru toată noaptea. A doua zi Cezar văzu că Lucreția dispăruse.

— Probabil s-a speriat și s-a întors la Tivoli, gândi el.

Ceru să vină don Garconio ca să-l întrebe despre Lucreția, dar nici acesta nu mai era nicăieri.

Capitolul XLVII Duelul

Ragastens, hotărât să moară, pentru a-i face pe plac lui Primevère, își oferi pieptul lui Malatesta. Dar de la prima atingere se hotărî să pareze, Malatesta era un adversar demn de el și Ragastens înțelese că va trebui să-și apere viața cu multe eforturi.

Malatesta dădea lovitură după lovitură. Ragastens era hotărât să nu-l rănească pe tânărul său rival, dar să se apere pentru a nu fi nici el rănit.

După mai multe reprize, Ragastens îl dezarmă pe Malatesta. Acesta își încrucișă brațele și zise?

— Domnule, câștigați toate bătăliile pe toate terenurile. Ucideți-mă!

Martorii din acel moment îl consideră pe Malatesta mort. Dar Ragastens, fără să răspundă, se duse după spada lui Malatesta. O ridică, apoi întorcându-se în tânărul om îi întinse mânerul...

Gestul acesta atât de simplu ridică aplauze și urale din partea celor ce priveau.

Malatesta stătu câteva clipe luptându-se cu lacrimile care-i împânzeau privirea, apoi, întinzând brațele spre Ragastens spuse:

— Iubește-o! Ești demn de ea.

— La naiba! zise Ragastens. Chiar dacă nu vă iubește așa cum spuneți, nici eu nu sunt mai fericit...

Malatesta dădu din cap, apoi, luându-l pe Ragastens de mână zise:

— Domnilor, uitați-l pe fratele meu...

Giulio Orsini adăugă:

— Cavalerul devine fratele nostru al tuturor pentru că va luptă alături de noi cu noi pentru noi.

Aceste cuvinte simple hotărau destinul lui Ragastens. Acum se vedea legat de acești minunați bărbați.

— Domnilor, această onoare de a învinge sau a muri în preajma dumneavoastră mă onorează!

Toți după această emoționantă scenă, porniră spre Monteforte.

Capitolul XLVIII Salcia plângătoare

A doua zi, seara, în palatul lui Orsini se celebră reconcilierea dintre Ragastens și Jean Malatesta, în dimineața următoare, Ragastens, însoțit de noii săi prieteni, se prezintă la contele Alma pentru a-l anunța hotărârea să de a intra în armata aliată.

Contele se bucura din toată inima și-i oferi lui Ragastens daruri strălucitoare. Dar, modest, Ragastens insistă să se bată ca voluntar, cerând să răspundă de bună întrebuințare a prafului de pușcă.

După ce hotărî și acest lucru, Ragastens împreună cu prietenii săi vizitară fortificațiile și-și alcătuiră planul de apărare.

După cină, Ragastens se întoarse în apartamentul pe care Giulio Orsini i-l pusese la dispoziție.

Spadacapa îl aștepta.

— Domnule, nu mai plecăm?

— Nu... pentru moment cel puțin.

— Și domnul nu se mai gândește să se lase ucis?

— De unde ai mai scos-o și pe asta?

— Crezusem... În sfârșit, pentru că trăiți și fiindcă nu mă veți părăsi... diamantele...

— Ei, bine... diamantele?...

— Sunt acolo... pe cămin.

— Ah, aici ai vrut să ajungi? Te-ai făcut prea cinstit, ia seama!

Ragastens, emoționat, îl bătu pe Spadacappa pe umăr, fapt ce-l flată pe scutierul său. Apoi avură o lungă convorbire care se termină prin cuvintele lui Spadacappa:

— Bine, domnule. Încep chiar din noaptea, asta...

Câteva zile Ragastens și ceilalți șefi se întâlneau în fiecare dimineață la palat. În fiecare seară, cavalerul și Spadacappa ieșeau din Monteforte, conducând o șaretă acoperită de un coviltir. Iar Ragastens escorta el însuși această șaretă. Nimeni nu bagă de seamă aceste venituri și plecări ale cavalerului.

Armata aliaților se strânsese într-o vastă câmpie alinată înaintea defileului Iadului. Câmpia se numea Pianosa. Tot pe această câmpie, dar în cealaltă parte a defileului își concentrase și Cezar forțele, în așa fel încât armatele erau față în față separate numai de o bucățică de loc.

Într-o seară, întorcându-se la Monteforte, din misterioasele sale plimbări, Ragastens zărise în mulțime silueta unei femei ce-i păru foarte cunoscută. O urmări prin mulțime, însă la un moment dat această dispăru. Ragastens parcurse drumul la pas cercetând fiecare uliță, degeaba. Apoi își spuse că nu poate fi adevărat.

Două sau trei zile trecură și Ragastens uită cu totul acest incident.

Într-o seară, prințul Manfredi și contele Alma anunțară că vor începe lupta a doua zi. Se hotărî ca toți cei prezenți să fie în zori pe câmpul de bătaie. Ragastens asistă la ultimul consiliu de război. Beatrix asista și ea.

După aceea, plecă la palatul Orsini și-și verifică armele și harnașamentul. Mânca cu poftă, apoi vru să se culce. Dar simți că nu va putea adormi. Gândul la Primevère devenise obsedant. Pentru că era cu puțință să moară, ar fi vrut s-o mai vadă o dată și să-i spună ce mult a suferit pentru ea! În sfârșit se hotărî să facă o plimbare. Fără să-și dea seama se îndreaptă spre palatul contelui Alma.

Porțile erau închise. Atunci porni pe lângă grilajul parcului. Se opri și privi printre gratii. Deodată, Ragastens se hotărî să escaladeze grilajul. În câteva clipe se afla în cealaltă parte.

Unde mergea? Nu știa. Sărise gardul ca un hoț și pornise prin parc. Deodată ajunse în fața băncii de granit unde o văzuse pe prințesa Manfredi. Era pe bancă! Și era singură. Ragastens nu se mai gândi la nimic. Se îndreaptă spre ea. Primevère îl recunoscu imediat îl privi cum se apropie fără nici o urmă de mirare. Era sigură că vine.

— Doamnă, vă rog să mă iertați că îndrăznesc să mă prezint în fața dvs. în aceste clipe.

— Vă iert, zise ea, dar cum ați reușit să intrați în parc?

— Am sărit gardul, spuse el cu simplitate.

Și cum ea făcu un gest:

— Oh, continuă el, nu vă gândiți la nimic rău. Vă jur că am pentru dumneavoastră un respect nemărginit...

Ea zâmbi.

— Respect, zise ea, care vă împinge să faceți lucruri primejdioase...

— Dacă ordonați, mă retrag.

— Nu, rămâneți.

Și cu o voce în care emoția se simțea:

— Acest act îndrăzneț... nu vi-l reproșez... Dar, Cavalerie, aveți fără îndoială niște lucruri grave să-mi spuneți?

— Doream doamnă, să vă spun numai atât! Ca mâine pornim la luptă și că s-ar putea să fie ultima dată când ne vedem. Eu voi lupta în primele rânduri. Și dacă mor, niciodată nu veți afla că am luptat fericit pentru dumneavoastră încă din prima clipă în care ne-am întâlnit... și aș vrea să vă mai spun, în sfârșit, că... vă iubesc...

Beatrix nu făcu nici o mișcare de împotrivire. Ascultase atent, privindu-l pe cavaler în ochi. Apoi Ragastens cu o voce ușoară:

— Iată ce vroiam să vă spun, doamnă. Iertați-mi îndrăzneala și franchețea, lipsa de conveniență și fiți sigură de respectul ce-l port prințesei Manfredi...

Beatrix întinse mâna pentru a-l opri. O luptă grea se dădu în sufletul ei mai multe secunde. Apoi ochii ei îi căutară pe cei ai lui Ragastens. Și ușurel, blând, cu multă gravitate, spuse:

— Prințul Manfredi nu este soțul meu...

O amețală îl cuprinse. Îi era teamă că visează sau că nu aude bine, că nu înțelege.

— Ce vreți să spuneți, doamnă? bâigui el.

— M-am căsătorit cu prințul pentru că nu vroiam, să mă mărit cu nici unul din seniorii ce-mi dovediseră sentimentele lor... Pentru trei luni sunt logodită cu Manfredi... Și. Dacă după trei luni îmi va reda libertatea...

Nu mai spuse nimic, fiind prea emoționată de mărturisirea care-i stătea pe buze.

— Oh, murmură Ragastens, spuneți!...

— Ei, bine, cavalerie, atunci moartea îi va uni pe cei po care viața i-a despărțit!...

Ragastens se așează în genunchi în fața ei, acoperindu-i mâinile de săruturi.

— Și acum vă rog să plecați! Și dacă va fi să mori mâine sau în altă luptă, gândește-te că suntem uniți prin aceleași gânduri. Du-te acum...

Ragastens se ridică.

— Plec! Dar nu înainte de a vă spune că nu mi-e teamă de moarte și că pentru a te cuceri m-aș lupta cu întreaga lume!...

Și, cuprinzându-i mijlocul, o trase spre el și buzele lor se atinseră într-un sărut de foc. Fata rămase aproape leșinată, în timp ce cavalerul, năucit, mușcându-și buzele până la sânge ca să nu urle de bucurie, se înfundă, în întunericul parcului.

O oră mai târziu Primevère se întoarse în apartamentul ei. Or, la o mică distanță în spatele băncii se ridica o bătrână salcie plângătoare ale cărei ramuri subțiri cădeau până la pământ. Trunchiul era pe jumătate scobit și o scoibura mare adăpostea o umbră. După plecarea lui Primevère, umbră se ridică. Era o femeie... Privirea ei o urmărea pe Primevère, care se pierdea în noaptea neagră. Atunci, dându-se înapoi, zise:

— Frumoasă întâlnire! Emoționantă! Nebuni, care nu știu ce tragedie-i paște!...

Apoi, cu pași grăbiți se furișă în fundul parcului. Acolo era o poartă. Lângă poartă aștepta un servitor din palat. Femeia îi întinse o pungă plină cu bani, iar acesta o luă cu lăcomie.

— Mâine, vă mai aștept doamnă?

— Da; și mâine și poimâine, în fiecare seară...

Apoi femeia ieși pe poartă și porni pe ulițele întunecate ale cetății.

Capitolul XLIX După luptă

A doua zi, pe câmpia Pianosa cele două armate dădură primul atac...

Rezultatele bătăliei nu erau clare.

Pentru Cezar Borgia important era să poată străbate defileul, cu oamenii săi și să atace Monteforte.

Armata aliaților trebuia să apere intrarea în defileu, să nu lase pe Cezar să pătrundă spre Monteforte.

În prima întâlnire, Cezar nu reuși să ocupe pozițiile cele mai avantajoase, care să-i dea posibilitatea de a controla defileul.

Avea douăzeci de mii de oameni și aștepta să-i mai vină întăriri.

Armata aliaților nu număra decât 12 000 de soldați. În zorii zilei, în momentul în care prințul Manfredi dădea semnalul de atac, o femeie îmbrăcată în alb, călare pe un cal focos străbătea în galop frontul trupelor. Era Primevère. Cu vârful cravașei arăta către armata lui Cezar capre se desfășura în linii lungi, șerpuitoare. Femeia fu aclamată de întreaga suflare. Aproape imediat rândurile se strânseră și în ropot des de ploaie și-n clinchet surd de arme, porni atacul.

Către, orele patru armata lui Cezar era în același loc și se purtau lupte grele.

Cezar livid, pe calul său negru, se hotărî să dea o lovitură decisivă. Își chemă regimentul elvețian și pe cele două piemonteze și porni hotărât spre defileu. În fața lui cavalerii deschideau drumul ca o trombă de aer ce înălța pulberea.

Manfredi în fruntea a trei regimente, aproape decimate, se puse în fața lui Cezar. Timp de o oră se dădu o bătălie pe viață și pe moarte. Lăncile scânteiau în soare și fulgerau cerul, săgețile se încrucișau, spadele se loveau... strigăte, urlete, gemete umpleau câmpia.

Se auziră urale puternice și armata lui Manfredi se retrase.

Prințul, cu armură de oțel, cu casca smulsă și aruncată la pământ, înnebunit striga cu groază. Dacă Cezar răzbătea printre ei, Monteforte era pierdut.

În acest moment Cezar auzi un tunet care făcu pământul să se cutremure. O sută de cavaleri, cu lăncile ridicate, atacau armata lui din spate. În fruntea lor era chiar Ragastens.

Ragastens dădu pintoni calului, se strecură printre elvețienii lui Cezar până ajunse la el.

— Între noi doi, acum! zise el.

— Trădătorule! O să mori!

Cezar ridică sabia. Mișcarea însă îi descoperi umărul iar spada lui Ragastens fulgera, se înfipse între omoplați și Cezar căzu la pământ.

Mulțimea de elvețienii se trase înapoi.

Ragastens ridicat în șa scoase un țipat de victorie.

În același moment, un cavaler, un Hercule mânuind lancea se năpusti asupra lui. Ragastens văzu cum elvețienii îi luaseră trupul lui Borgia și-l duceau la adăpost.

Fără armură, Ragastens se feri-n lături, văzând lancea care zbură spre el. Hercule trecu că vijelia pe lângă el, dar Ragastens îl urmări și-i străpunse gâtul cu sabia. Omul căzu la pământ.

— la te uită! Este baronul Astore! zise Ragastens.

— Da, răspunse Astore, disperat. După cum vedeți am venit după a opta lovitură, de spadă.

— Baroane, mă supăr, zise Ragastens.

— Bah!... Va fi... ultima!...

Și baronul își dădu ultima suflare.

— Sărmanul diavol! șopti Ragastens.

Și gânditor se-ntoarse spre flancurile trupelor aliate. Fu întâmpinat cu aclamații.

Privi în jurul său nedumerit, neștiind ce se întâmpla. Văzu că pe el îl aclamau oamenii. Nici nu coborâse bine de pe cal că prințul Manfredi se îndreptă către el, cu brațele deschise.

— Ne salvați! zise el și-l îmbrățișă pe cavalier.

Apoi contele Alma, Giulio Orsini, Malatesta rănit, alți douăzeci de comandanți toți îl sărutară... Nu departe Primevère urmărea acest spectacol. Nimeni nu i-ar fi ghicit gândurile...

Ceva mai departe, în vârful unei stânci altă femeie privea spre el. Când înțelese că lupta s-a sfârșit porni agale spre Monteforte.

Armata aliaților suferise pierderi mari. Dar primejdia fusese îndepărtată pentru moment. Se aflase că rana lui Cezar este destul de gravă și câteva zile nu va putea lupta.

Contele Alma și comandanții săi se întoarseră la Monteforte pentru a discuta măsurile ce trebuiau luate. Știau că Cezar nu se va da bătut cu una cu două și că trebuie să atace iar. Ragastens se afla și el printre acești războinici.

Se făcuse noapte. Ragastens cinase cu Giulio Orsini și se odihnea în patul său când Spadacappa intră la el.

— Domnule o doamnă vrea să vă vorbească.

— O doamnă întrebă Ragastens.

— Da E mascată.

— Poftește-o!

Doamna după ce intră. Își scoase masca.

— Lucreția Borgia! exclamă Ragastens uluit.

— Ei da... Vă mirați cavaliere? Încă îmi purtați pică pentru neînțelegerea de la Palatul Riant?

— Ducesă de Bisaglia! repetă Ragastens care nu-și revenea din uluire.

— Ah dragul meu... greșești zise zâmbind Lucreția. Nu mai sunt ducesa de Bisaglia... Bietul duce a avut un accident... A murit oh! Sunt o biată văduvă!

— Doamnă iertați-mi mirarea.. O asemenea îndrăzneală!... Dumneavoastră... la Monteforte!

— Da, zise liniștita Lucreția. În timp ce fratele meu asediază Monteforte, eu vin să-l vizitez pe învingătorul lui Cezar...

— Dar, doamnă, v-ați gândit că dacă ar bănuși... dacă v-ar zări cineva!...

— M-am gândit foarte mult, cavaliere. Și mă gândesc că și dvs. ar trebui să scoateți un singur strigăt: imediat aș fi luată și dusă... Puteți să țipați! Ar fi frumos!

— Aici, doamnă, sunteți la fel de bine păzită ca și în Palatul Riant. Dar, dacă ați venit până aici, presupun că nu pentru a mă insulta v-ați deranjat?

— N-am venit să te insult, cavaliere! Am venit să te felicit. Nu era firesc?...

— Doamnă vă rog să încetați cu glumele...

— Ah, ai impresia că glumesc? Te înșeli, cavaliere... Ți se pare de necrezut să vin să te felicit pentru cu l-ai rănit pe fratele meu! Nu mă cunoașteți: v-aș fi felicitat cu mai multă căldură dacă-l ucideați!...

— Doamnă...

— De-asta am venit aici!... și să-ți mai spun încă o dată... Să-ți repet pentru ultima oară... că am întâlnit în tine omul pe care-l visăm, stăpânul meu... și iubita dvs ar putea fi regină: Lucreția Borgia o regină; Vrei să fii rege?.. Vrei să domnești peste Italia și... peste mine? Un singur cuvânt spune-mi. Principalii comandanți din armata lui Cezar sunt oamenii mei. Un cuvânt și lupta se termina. Cezar mort, dumneavoastră îi veți lua locul. Veți cuceri Monteforte. Atunci,

vom porni spre Roma. Papa, la îndemnul meu. Te va încorona. Știu eu să-l fac să-mi cânte în strună... și noi doi vom fi măreția, vom fi puterea, vom fi frumsețea...

— De-asta am venit... Accepți?

— Nu! Mi-e teamă că nu ne vom înțelege niciodată. Vă admir cu toată sinceritatea curajul, dârzenia, dar...

— Atunci!... Cine te oprește?

— Nu mă simt capabil de asemenea mări.

— Nu, cavaliere. Alta e cauza. În primul rând nu mă iubești!... Ți-e frică de mine... În al doilea rând, o iubești pe fața contelui de Alma!

— Doamnă, îmi pare rău...

— Răzbunarea mea de data asta va fi completă, mai ales că sunteți doi acum.

— Ascultați! Puteți să mă amenințați pe mine cât doriți, dar să nu îndrăzniți să vă atingeți de ea... Vă omor cu mâna mea... Am încheiat!

— Mă duc, zise Lucreția eu un zâmbet afurisit. Plec din oraș... Fii liniștit, domnule! Cu domnia ta am o răfuială... și am să te lovesc cumplit!

Spunând asta, Lucreția își puse masca. Câteva clipe mai târziu, Ragastens, singur, crezu că totul fusese un vis urât. Dar Spadacappa îi confirmă realitatea acestei vizite.

— Domnule, doamna care a plecat este foarte generoasă. Ia uitați-vă!

Și Spadacappa își desfăcu pumnul care era plin de ducați.

Capitolul L Răzbunarea Lucreției

A doua zi Ragastens fu chemat la prințul Manfredi, în palatul contelui Alma. Fu primit imediat..

— Veniți, domnule, veniți să vă felicit pentru izbânda de ieri...

— Ne-ați salvat, adaugă și contele Alma.

— Altețe... prințe, mi-am făcut numai datoria de soldat.

— Oh, nu, zise Manfredi. Ați fost singurul care ați observat punctul slab. Atacul dumneavoastră a câștigat o bătălie... Fără el, armata lui Cezar ar fi fost acum în oraș...

Ragastens se înclină.

— Ne-am gândit să vă răsplătim pentru curajul dvs.

Ragastens închise ochii și ghidul la Primevère pe câmpul de luptă era cea mai mare recompensă.

— Domnilor, cuvintele dumneavoastră mă răsplătesc din plin...

Dar prințul Manfredi făcuse un gest. Un valet deschise o ușă dublă și treizeci de seniori, șefi ai gărzilor comandanți ai trupelor intrară în liniște și se așezară în spatele, contelui Alma și al prințului Manfredi. Ragastens privea cu uimire și nedumerire aceste pregătiri.

Deodată, Manfredi se apropie de el și scoțându-și colanul de la gât, i-l puse lui Ragastens. Acest colan format din medalii de aur și rubine era Ordinul Bravilor, distincție supremă.

Numărul cavalerilor din Ordinul Bravilor nu depășea niciodată 60. Câțiva prinți, dogii Veneției, ducele de Ferrara printre alții erau mândri de a purta la marile ceremonii acest cadou. În ținut, numai prințul Manfredi și contele Alma avea această decorație.

După ce-și scoase colierul îl prezintă lui Ragastens.

— În genunchi zise el.

— Prințe, o astfel de distincte... mie!

— În genunchi, repetă Manfredi, cu blândețe.

Ragastens se supuse. Își îndoi genunchiul. Prințul Manfredi îi puse colierul de gât. Apoi, scoțând sabia îl atinse cu lama pe umărul drept spunând:

— Fii brav! Fii credincios! Fii curat! În gândurile și în faptele tale fii demn de Ordinul Bravilor, din care faci parte începând de azi.

Izbucniră aplauzele. Ragastens primi felicitările seniorilor prezenți. Și ce-l bucură cel mai mult fu prietenia cu care era înconjurat.

În seara aceleași zile, prințul Manfredi și cu Beatrix făceau o plimbare prin parcul tăcut și solitar.

— Nu vrei să te întorci, copila mea?

— Încă nu, prințe, răspuse ea. Știi că îmi place să visez aici, singură, seara și că este un obicei vechi...

— Ar fi mai bine să mergi cu mine... Ai nevoie de liniște pentru mintea și sufletul tău.

— Nu, prințe! Îmi place mult să mă plimb pe aceste alei, unde veneam cu mama... am impresia că poate apărea la fiecare pas...

— Dar dvs. aveți nevoie de liniște și de odihnă...

Prințul oftă. Înțelese că Primevère dorea să rămână sigură.

— Te las, zise el cu tristețe în suflet.

Primevère îi întinse fruntea. Bătrânul o sărută părintește, apoi se retrase cu un suspin pe care Beatrix nu-l mai auzi.

Deodată o voce răsună lângă el:

— Bună seara, prințule Manfredi.

Zări o femeie mascată.

— Cine sunteți? Ce faceți aici la ora asta?

— Vă căutăm, prințe... Ce importanță are cine sunt? Nu-mi vedeți față dar îmi veți cunoaște gândurile. Umbra izbucni în răs. Prințul Manfredi se albi de spaimă.

— Cine sunteți? Spuneți sau vă smulg masca!

— Nu vă spun numele meu pentru că nu vă folosește la nimic și n-o să-mi vedeți fața fiindcă nici un Manfredi n-ar violenta o femeie.

— Ce vreți să-mi spuneți?

— Nu vreau să vă spun nimic fiindcă nu m-ați crede... Mai bine veniți să vedeți și să auziți! O să vedeți cu ochii dvs. cum vă înșeală și o să-l vedeți și pe trădător.

Prințul își șterse fruntea de sudoare. O urmă pe femeie prin aleile și tufișurile parcului. Deodată femeia se opri. Se aflau sub frunzișul des al sălciei. În fața lor, pe o bancă, stătea Primevère. În genunchi, în fața ei, era Ragastens care-i săruta mâinile. Doamna mascată după ce-i arătă lui Manfredi pe cei doi se retrase și dispăru fără urmă, lăsându-l pe Manfredi buimac.

Valetul, cumpărat de Lucreția cu aur, o aștepta în fața porții și după ce-i deschise ușa, o întreabă dacă trebuie s-o mai aștepte.

— Nu... De-acum înainte, nu; s-a terminat...

Străbătând străzile întunecate din Monteforte, ajunse la o casă sărăcăcioasă care se afla în apropiere de poarta principală a parcului, prin care Manfredi și Beatrix porniseră la plimbare. Ea urcă la primul etaj și apoi intră într-o cameră lumniată slab cu o singură lumânare. Un bărbat aștepta. Era îmbrăcat ca un cavaler.

— Garconio, mă voi întoarce pe câmpul de bătaie.

— Și eu doamnă?

— Tu rămâi aci, pentru supraveghere. Ține-l aproape. Urmărește-l pas cu pas ca să-mi poți spune ce face în fiecare clipă.

— Bine, doamnă. Puteți avea toată încrederea în mine.

— Știu, Garconio. Tu ești un servitor credincios și sigur fiindcă lucrezi pentru tine însuși. Numai, ia seamă! Dacă o să te vadă, ești pierdut...

A doua zi dimineață, în momentul în care se deschise poarta, Lucreția porni călare, cu fața ascunsă de o eșarfă și după trei ore intră în defileul ladului unde făcu un ocol larg pentru a evita armata aliaților și spre prânz ajunse la cortul lui Cezar unde intră imediat.

Cezar, lungit pe un pat de campanie stătea de vorbă cu câțiva locotenenți de-ai săi.

— Vai, mie! zise Lucreția. Ești rănit?...

— Soră! spuse bucuros Cezar.

Îi făcu lui Cezar un semn imperceptibil. Acesta înțelese și le ordonă consilierilor care-l înconjurau să-i lase singuri.

— Da, sunt rănit! zise el. Rănit de blestematul ăla de Ragastens care ne-a atacat pe la spate, stârnind o avalanșă de pietre și stânci ce ne-a distrus o bună parte din oameni... Dar de unde vii?

— De la Monteforte.

— De la Monteforte???

Îndrăzneala Lucreției îl sperie pe Cezar.

— Ce ai făcut tu este într-adevăr nemaipomenit!

— Mai ales că te vei putea răzbuna.

Cezar avu o exclamație de bucurie. Încercă să se ridice, dar durerea îi străpunse umărul și nu reuși decât să scoată un țipăt ușor.

— Lucreția, spune-mi tot. Povestește-mi tot ce ai făcut. Am fost tare îngrijorat. Apoi m-am gândit că te-ai întors la Roma. Explică-mi tot. Și dacă ai reușit să găsești o posibilitate de a pune mâna pe nenorocitul ăla, îți voi fi recunoscător.

— Lasă asta. Acum spune-mi dacă vrei neapărat să pui mâna pe Monteforte.

— Ei, asta-i. Ai înnebunit?

— Deci, nu vrei să renunți la atac?

— Nu! Pe toți dracii, voi râde Monteforte de pe fața pământului și voi semăna grâu...

— Da, ai un motiv puternic!

— Știu ce vrei să insinuezi.. E adevărat că vreau ca fața contelui să-mi aparțină!...

— În acest caz ar trebui să te grăbești. Ragastens e acolo și Beatrix îl vede cu ochi buni.

Cezar se îngălbeni. După câteva momente întrebă:

— Și spui că aș putea să pun mâna pe Ragastens dacă aș renunța la atac?

— Trebuie să te prefaci numai!

— Ah!... așa mai merge!

Lucreția începu să-i spună ceva la ureche. Vorbiră mult, în șoaptă neauziți de nimeni. Apoi, Cezar chemă pe ofițerul de gardă și-i spuse:

— Domnule, trimite-mi comandantul armatei și pe solii mei de război...

— Da, monseniore...

O jumătate de oră mai târziu se răspândi zvonul că Cezar trimite la Monteforte mai mulți soli cu propuneri avantajoase pentru pace. Mulți erau de acord cu el, mulți considerau că este o lașitate și că-și pierde prestigiul. Nimeni nu bănuia adevărul...

Capitolul LI Fii curajos, devotat, cinstit

Ragastens după cinstirea ce i se făcuse de către prințul Manfredi, porni spre palatul

contelui de Alma.

Era frământat de remușcări și de neliniște. Toată dimineața își spusese; "N-am să mă duc!", încercând să-și înfrâneze pornirea de a o revedea pe Primevère, dar spre seară nerăbdarea lui creștea și nu-și mai putea stăpâni dorința. Se plimbă mult prin cameră, se învârti, încearcă să găsească tot felul de piedici, dar până la urmă ieși în parc și sărind gardul — prin același loc — porni spre banca de granit unde spera s-o găsească pe Primevère.

Într-adevăr iată era acolo. Îl aștepta. Văzându-l, fața ei se luminează de un zâmbet. Ceea ce-și spusese...

Veni timpul să se despartă. După ce-și luară încă o dată rămas bun și încă o dată, Beatrix se îndreptă cu pași ușori spre palat. Ragastens rămase pe loc, beat de fericire câteva momente, apoi oftă din toată inima și se îndepărtă și el. Se apropie de grilajul parcului când auzi pași în urma lui. Se întoarse. Cineva îl urmărea! Și nu ascundea acest lucru. Ragastens se ascunde după trunchiul unui copac. Omul se opri lângă el.

— Prințul Manfredi! șopti el pierit de rușine și de spaimă.

Bătrânul cu mâinile încrucișate, cu ochii scânteietori și reci, ușor aplecat îl privea în tăcere. Ragastens își dădu seama că știa!...

Speriat de moarte — nu pentru el, ci pentru Beatrix! — făcu o efort pentru a-și aduna puterile.

— Prințe...

— Nici un cuvânt! Am văzut și am auzit tot. Ar trebui să binecuvântezi cerul că nu-mi pierd mințile și că, pentru a evita scandalul, nu te omor aici, ca pe-un câine! Măine... te aștept... la mine...

— Voi veni, prințe!

— Contez pe dumneata, domnule dacă mai ai un strop de onoare și de demnitate.

— Voi fi acolo! răspunse Ragastens calm, cu toată fermitatea.

Toată noaptea nu închise ochii. Nu știa cum s-o prevină pe Beatrix.

Dimineața se duse la palatul Alma și în zadar o căută pe Beatrix, n-o găsi nicăieri. Ros de griji și de spaimă își anunță sosirea prințului Manfredi. I se spuse să vină mai târziu, deoarece prințul este foarte bolnav.

Ragastens părăsi palatul mai neliniștit decât venise.

Către ora cinci, Ragastens fu primit de prinț. Față-n față se priveau cu o curiozitate bolnavă, de parcă nu s-ar mai fi văzut până atunci niciodată...

Deodată, valetul anunță, cu voce tare:

— Solii armatei și ofițerii Monseniorului Cezar Borgia, duce de Gandie, au venit pentru a face propuneri de pace monseniorului prinț Manfredi, comandantul suprem al armatei aliaților!

Cele două uși se deschiseră la perete. Ragastens vedea ca prin vis... Solii se rânduiseră la ușă. Ofițerii se apropiară de prințul Manfredi și-i făcură plecăciuni adânci.

— Ce doriți, domnilor? întrebă prințul cu o voce spartă în timp ce nu-l slăbea din ochi pe Ragastens.

— Monsenior, zise atunci un ofițer, noi, solii armatei monseniorului duce de Valentinors și de Grandie cu tot respectul și cu cea mai mare prețuire pentru Alteța Voastră am venit să vă propunem pace...

Prințul Manfredi, livid, strângând din dinți, făcu un semn din cap.

— Iată propunerea noastră... Monseniorul Borgia crede că s-a vărsat prea mult sânge și că a venit timpul să se pună capăt războaielor civile care slăbesc nenorocita Italie. Renunță la toate pretențiile sale asupra comitatului Monteforte. Se angajează să-și retragă trupele la Roma. De asemenea, dorește să refacă unele principate distruse, mai ales pe al dumneavoastră, să vă repună în drepturi, privilegiile și toate prerogativele ce vă aparțin.

Manfredi asculta cu neatenție aceste oferte neobișnuite.

— Monseniorul duce de Valentinois și Gandie cere în schimbul acestor oferte ca armata voastră să se desființeze. Dorește un schimb de ostateci. Vă predăm 11 prizonieri luați în luptă și nu cerem decât unul singur. Suntem însărcinați să-l desemnăm...

— Cine e?

— Pentru a arăta toată bunăvoința sa, precum și respectul ce vi-l poartă, nu cere pe unul din seniorii pe care-i îndrăgiți... Îl vrea pe veneticul acela, pe cavalerul Ragastens. Ce răspuns trebuie să-i ducem ilustrului căpitan pe care aveam onoarea de a-l reprezenta aici?...

— Prințul Manfredi tresări. Îl privi pe Ragastens. A-cesta stătea liniștit, cu brațele încrucișate. Ochii lui priveau cu dispreț către parlamentarii lui Cezar Borgia.

O bucurie imensă îl năpădi pe Manfredi. Se putea răzbuna. O răzbunare cumplită, cum nici n-ar fi visat.

— Așteptăm, prinț!

Ragastens făcu un pas către prințul Manfredi. Și, cu brațele încrucișate, scrutându-i ochii, cu o voce gravă. Plină de dispreț, șopti:

— Ce așteptați?

Prințul rămase o clipă tăcut. Fața lui era pământie. Simțea răsuflarea lui Ragastens. I se părea că tot disprețul din lume se revărsa asupra obrazului său. În sfârșit, întinse brațul. Ragastens porni spre parlamentari, ca și cum ar fi fost deja prizonierul lor.

— Domnilor, zise prințul, iată răspunsul meu.

Vocea bătrânului era foarte calmă. O liniște solemnă se așternuse pe fața lui care, cu câteva clipe mai devreme, fusese răvășită de patimă.

— Răspunsul meu este acela pe care orice om de onoare l-ar da. Ar fi o lașitate să vi-l încredințez pe cavalerul Ragastens...

Parlamentarii nu-și credeau urechilor.

— Stați! Toată lumea știe că prințul Cezar Borgia este dușmanul de moarte al cavalerului. Ce-mi propuneți dvs. mie, cavaler al Ordinului Vitejilor. de a-l da lui Cezar pe dușmanul său, este o insultă gravă la adresa mea.

— Prinț! îl întrerupse ofițerul cu un ton de superioritate.

— N-am terminat, zise Manfredi cu aceeași demnitate. Nu puteți înțelege nici voi, nici prințul vostru ce este onoarea. Voi nu cunoașteți decât înșelătoria, lașitatea și habar n-aveți de loialitate, de demnitate și de onoarea cavaleriească.

Ofițerii spumegau de furie. Ragastens avea impresia că visează.

— Iată, domnilor, sfârși Manfredi, mergeți și spuneți-i prințului Borgia că pe cavalerul Ragastens nu pot să-l predau. Este singurul pe care nu-l pot da, pentru că din acest moment este desemnat de a lua comanda armatei noastre, în cazul în care eu aș muri în vreo bătălie.

— Prinț!... zise Ragastens emoționat.

Manfredi îi făcu semn să tacă. Apoi, adresându-se solilor lui Gezar:

— Mergeți domnilor. Nu mai avem nimic de spus.

Cei trei ofițeri salutară și ieșiră. Ușile se închiseră. În acest timp Ragastens și prințul, rămași singuri, avură un schimb de cuvinte. Ragastens își exprimă sentimentele de mulțumire și de înaltă apreciere, cu mare venerație.

— Domnule, nu-mi datorezi recunoștință. Am făcut asta pentru mine. Sunt cavaler și deviza mea este: curajos, credincios și cinstit!

— Dar dacă această deviză nu vă dădea dreptul să mă dați pe mâinile lui Cezar, nu vă obliga să-mi oferiți comanda armatei...

— Tinere, nu m-ai înțeles... Am să-ți explic limpede ce aștept eu de la dumneata.

— Vorbiți, domnule. Oricum, dorințele dvs. vor fi împlinite.

— Da!... Am încredere în cuvintele dumitale. Jură, deci, că vei respecta dorința mea.
— Jur pe numele meu! Jur pe colierul de la gâtul meu!
— Bine! zise bătrânul mulțumit. Mai întâi vă cer să nu-i spuneți "ei" ce s-a întâmplat între noi.
— Vă jur!
— Asta, în cazul în care ai s-o mai vezi. Dar îți cer s-o lași în pace, să nu încerci s-o mai vezi, atâta timp cât voi trăi eu.
Ragastens avu o clipă de nehotărâre.
— Vă jur, zise el în sfârșit. Aveți asupra mea toate drepturile, domnule!
— Uzez de ele cu clemență, răspunse bătrânul. Dar adăugă imediat:
— Domnule, în situația îngrozitoare în care m-ai pus trebuia să ne duelăm. Dar nu vreau să iasă asemenea scandal. Dar viața dumitale îmi aparține.
— Întrutotul, zise Ragastens cu hotărâre.
— Și dacă viața dumitale îmi aparține, am dreptul să fac ce vreau cu ea?...
— Da, domnule.
— Ei, bine, iată ce-am hotărât: la prima noastră întâlnire cu Cezar Borgia, te vei lăsa omorât...
Ragastens tresări. O revoltă instinctivă puse stăpânire pe el. Dar nu spuse decât:
— Am să mă las ucis!
Bătrânul Manfredi îl privi cu încântare și admirație.
— Am cuvântul dumitale, zise el.
Ragastens clătină din cap afirmativ.
— Bine! Acum poți pleca. Ești demn de mine, domnule. Nu mai spun decât: Ești curajos, ești credincios, ești cinstit!...
Ragastens îl salută cu respect pe bătrân și plecă.

Capitolul LII Caprera

Când află răspunsul aliaților Cezar se înfurie cumplit.
— Vezi la ce jigniri mă expun, îi zise Lucreției supărat.
Lucreția nu răspunse. Se gândea și nu înțelegea ce s-a întâmplat.
— Sunt de oțel, ăștia! Ar fi trebuit să-mi dau seama... Dar nu este încă totul pierdut.
— Ce vrei să spui?
— Știu ce trebuie să fac... Mă-ntorc la Monteforte.
— Or să te prindă. Ulciorul nu merge de multe ori la apă. Lucreția ridică din umeri.
— Am nevoie de patru însoțitori puternici!
Cezar făcu un semn arătând spre cei patru ofițeri din garda sa personală.
— Voi juca ultima carte. Dacă voi câștiga, vei câștiga și tu.
— Nu înțeleg.
— Nu-i nimic! O să vezi... Un lucru vreau să știu? Când vei da următorul atac?
— Peste trei sau patru zile, imediat ce rana mea se va închide și voi putea urca pe cal..
— Bine.
Și cu toate că Cezar vroia să știe ce pune la cale Lucreția nu-i mai spuse nimic.
La Monteforte, după întâlnirea pe care o avusese cu prințul, Ragastens stătea închis în cameră. Nu găsisese altă soluție pentru a-și ține promisiunea.

Timp de câteva zile Ragastens adoniză. Într-o seară Spadacappa îi spuse că se zvonește că a doua zi ar începe bătălia, că trupele lui Cezar se pregăteau de un nou asalt...

— În sfârșit! oftă tânărul.

— Ce aveți, domnule cavaler? Nu mai mâncați. Nu mai dormiți. Slăbiți văzând cu ochii... cred că sunteți deocheat.

— Crezi?

— Drăcie! Păi, altfel cum?

— Ai dreptate. Dar pregătește-mi armele pentru mâine.

— Vă duceți la luptă?... Deocheat, așa?...

— Păi, de ce să nu mă duc?

— Fiindcă dacă ești deocheat, e mare primejdie. Poți să mori din prima...

— Cu atât mai bine!

Spadacappa nu mai pricepea nimic. Plecă dând din cap.

În acest timp Beatrix era sfâșiată de neliniște și de îngrijorare. A doua zi, după întâlnirea cu Ragastens, îl așteptase iar. În zadar.

Ca de obicei, prințul Manfredi o însoțea timp de o oră.

Fără să bănuiască nimic din ce gândește bătrânul, Beatrix îl rugase s-o lase singură. Manfredi se îndepărtase pândind-o de departe. Ragastens nu veni.

Primevère se întreba tulburată: "De ce n-a venit, oare?"...

În seara următoare, la fel. Nici în serile din urmă cavalerul nu mai veni. Prințesa începu să se teamă de o nenorocire.

Într-o seară, pe când se plimba îngrijorată prin parc, așteptându-l pe Ragastens, prințul Manfredi și contele Alma se apropiară de bancă.

— Plecăm! zise prințul cu o voce gâtuită de emoție.

Contele Alma adăugă:

— Am trimis oameni în recunoaștere. Am aflat astfel că Cezar se pregătește să ne atace. Mâine se va da bătălia decisivă. Vom pleca în noaptea asta chiar spre tabără.

— Am venit să ne luăm rămas bun, fata mea... Suntem hotărâți să învingem.

— Deci, toți oamenii noștri sunt la posturi?

— Toți! răspunse Manfredi. Ricardo, Trivulce, Malatesta, Orsini... Toți!

— Și domnul de Ragastens?

Abia pronunță numele cavalerului și fața i se împurpură.

— Cavalerul de Ragastens? întrebă contele.

Dar Manfredi îi strânse mâna puternic, în întuneric. Și eu o voce sigură și liniștită răspunse:

— Cavalerul este trimis într-o misiune de mai multe zile...

— Misiunea e primejdioasă? întrebă Primevère, pierită.

— Da! zise prințul, misiune primejdioasă unde s-ar putea să-și piardă viața!... Adio, prințesă!...

Și se îndepărtă brusc, urmat de contele Alma, Fierbea. Se sufoca.

Primevère se clătină și era gata să cadă, ochii i se împăienjeniră, amețea îi cuprinse tot capul și leșină.

Când își reveni, deasupra ei stătea aplecată fața unei femei necunoscute. Era îmbrăcată țărănește.

— Ah, în sfârșit, vă reveniți!

— Cine sunteți?

— Sunt de pe aici, signora.

— Ce doriți?

— O caut pe signora Beatrix... Ați întâlnit-o cumva?... Am ceva tainic să-i spun...

— Eu sunt Beatrix... vorbește!

— Sunteți chiar signora Beatrix Oh, ce bucuroasă sunt!... De mult vroiam Să vă văd!... Pe la noi, la țară, se spune că dacă atingi rochia unei prințese, o să ai noroc!...

Primevère o privi cu înțelegere și un zâmbet cald îi flutură pe buze.

— Spuneai că vrei să-mi spui ceva tainic?

— Da. Signora. Mi s-a spus să vă vorbesc numai între patru ochi, ca nimeni să nu audă.

— Vorbește! Nu ne-aude nimeni aici. Cine te-a trimis?

— Un tânăr frumos, mândru, curajos dar care are un nume greu de ținut minte, un nume străin...

— Cavalerul de Ragastens! zise Primevère.

— Da, signora. Țasta-i numele.

— Spune, unde e? De ce te-a trimis? Nu cumva e rănit, spune...

— Oh, ba da, signora. Țasta-i adevărul...

Primevère își adună tot curajul.

— Spune-mi tot!

— Ei, bine; iată signora! Nu știți ferma noastră? E la două ore de Monteforte... Aseară, pe la asfințit, am văzut un cavaler care se apropie și intră la noi, în curte. M-am apropiat să-l întreb ce dorește. A descălecat a făcut câțiva pași și s-a lungit cât era de mare, pe jos, la fața mea, cu mâna pe inimă.

— Oh, ce nenorocire! murmură Primevère, mușcându-și mâinile.

— Mama și cu mine, continuă țărancă, l-am luat de acolo și l-am dus în casă, l-am așezat pe pat... Avea o ditamai rană, coala la piept... i-am spălat rana, l-am bandajat cum am putut... și a deschis ochii...

— Primevère îi luă mâna.

— Cum te cheamă? o întrebă ea.

— Bianca, signora, zise țărancă prefăcându-se mirată.

— Bianca, ești logodită, nu-i așa?... Nu te îngrijora pentru zestrea ta. Am să te înzestrez de-o să crape toată lumea de necaz...

— Ah, signora! Știam că voi avea noroc dacă vă ating.

— Continuă... grăbește-te...

— Atunci domnul ne-a făcut semn că vrea să vorbească... M-am apropiat de el. M-a întrebat eu o voce stinsă dacă e vreun bărbat la fermă, Când i-am spus că nu a fost tare necăjit... Atunci l-am încredințat că eu sunt destul de voinică pentru a ține locul unui bărbat...

Și-a adunat toate puterile și mi-a spus să vin la dumneata să te iau și să te duc la dumnealui, că vrea să te mai vadă o dată... Apoi a leșinat. Eu mi-am pus caii la căruță și am venit după dumneata... Ce te-am mai căutat, signora!

Primevère se ridică în picioare și cu glasul stins de emoție și de teamă zise!

— Să mergem. Condu-mă la el

— Oh signora. Ce fericit va fi... Dar n-ar trebui să ne ferim, să nu ne vadă cineva... Mâine dimineață vă aduc eu înapoi...

— Ai dreptate!... ieșim pe poarta din spate și nimeni n-o să ne vadă. Hai, să ne grăbim...

Porniră cu pași repezi. Beatrix nu văzu că sunt urmărite. Nu văzu nici semnul pe care țărancă-l făcu.

Ajunseră la poartă, ieșiră și merseră câțiva pași până la șareta femeii. Un sfert de oră mai târziu treceau poarta cetății, ieșind din Monteforte. După vreo două ore ajunseră în dreptul unei case. Coborâră și Beatrix fu condusă de însoțitoarea ei într-o sală joasă, întunecoasă.

— Bianca, unde este? întrebă în șoaptă Beatrix.

Țărancă izbucni în hohote de râs.

- Nu mă cheamă Bianca!
- Unde e cavalerul? Vorbește!
- Dl. de Ragastens e la Monteforte.

Primevère scoase un țipăt de groază și fugi spre ușă. Dar se auzi cheia învârtindu-se în broască.

- Mă numesc Lucreția Borgia!

Primevère se trase înapoi... O clipă o mare deznădejde o copleși. Dar nu vroia să-i dea dușmancei sale satisfacția de a o vedea speriată. Făcu un efort, îndreptă semeață capul și batjocoritoare zise:

- Cine trebuie să moară, dacă Lucreția Borgia e aici?
- Liniștește-te, doamnă! scrâșni Lucreția.
- Mie nu mi-e frică de moarte!
- Nu vreau să te omor...
- Atunci, ce vrei?
- Îl vreau pe Ragastens.
- De ce?

Lucreția schiță un surâs.

- Motive femeiești, doamnă. Îl iubești... Află că și eu îl iubesc!...

Schimbară aceste cuvinte rapid, ca un zăngănit de arme.

Lucreția tăcu.

Primevère încerca să-și revină din uimire.

— la seama, Lucreția Borgia! Cavalerul nu iartă niciodată o jignire. Și dragostea ta este cea mai mare jignire... Lucreția, înveninată, se albi de furie. Ea care vroia s-o tortureze pe Beatrix era arsă cu fierul roșu de cuvintele rivalei. Își pierdu mințile.

— Da, știu! Ragastens o să mă disprețuiască și mai mult... Dar, nu-mi pasă!... Ce-am vrut, am făcut. O să vă despart. N-o să vă mai vedeți. Niciodată.

Se opri o clipă să-și tragă sufletul. Primevère o privea cu ironie.

Lucreția se năpusti asupra ei încercând s-o sfâșie cu unghiile.

— Niciodată, auzi?... O să te omor... și după ce te voi omorî am să mă duc la el! Și-i voi spune că înainte de a te omorî, te-am necinstit!... Fiindcă ar trebui să știi că mai e cineva care vrea să-ți pângărească trupul, cu sărutările sale... și acel cineva este Cezar, Cezar Borgia, fratele meu, pe care tu-l urăști!

- Te omor, nenorocito, urlă Primevère.

Scoase pumnalul pe care-l ținea în sân și de care nu se despărțea niciodată. Dar Lucreția țâșni înapoi, fluieră... ușa se deschise și patru namile de bărbați o luară pe tânăra prințesă pe sus.

Lucreția își schimbă hainele de țărancă cu un costum de cavaler, încălecă pe cal și porni în urma trăsorii care o adăpostea pe Primevère. Planul ei de a o răpi pe Primevère și a o închide în castelul său de pe insula Caprera era reușit.

Capitolul LIII Căderea casei Alma

Cavalerul Ragastens își ținuse jurământul de a nu o vedea pe Beatrix. Trebuia să moară pentru a-l ține și pe cel de-al doilea. Jurase că în prima luptă cu Cezar va muri. Acum sosise ceasul.

Ragastens în clipa aceea simți o părere de rău sfâșietoare la gândul că o pierde pe Beatrix pentru totdeauna. Prințul, stăpân pe viața sa, îi impusese moartea. Îl chemă pe Spadacappa. Era hotărât să-și ia calul și să fugă până la palat s-o mai vadă o dată.

Timp de zece minute, neștiind ce să facă, Se învârti pe loc, urcă și coborî de pe cal de mai multe ori: Deodată se hotărî: coborî scara în fugă până în stradă...

Mulțimea aclama. Apăruse o ceată de cavaleri în fruntea cărora se aflau contele Alma și prințul Manfredi!

Ragastens, înmărmurit, îi văzu apropiindu-se. Se opri în dreptul său. Prințul îl văzuse:

— Domnule de Ragastens, zise el, vă luăm cu noi. Alteța sa contele dorește să faceți parte din consiliul de război care se va ține în tabără de luptă.

Ragastens se clătină de parcă l-ar fi lovit cineva în moalele capului. Dar își reveni repede.

— Calul meu!... Armele, Spadacappa!

Spadacappa i-l aduse pe Căpitan, Ragastens șopti câteva cuvinte la urechea lui Spadacappa, apoi urcă în șa și grupul porni la pas pe străzile din Monteforte. Era aproape de miezul nopții.

În clipa în care grupul care-i însoțea pe contele Alma și prințul Manfredi, trecu prin poarta de la Monteforte, un cavaler se alătură grupului. Acest cavaler se ținea mereu în urma trupei.

Apoi, încet, încet se distanța, așa încât nimeni nu observă când rămase singur în urmă. Coborî de pe cal. Apoi începu să se cațere pe zidul stâncos. Încet, pe dibuite... După vreo două ore reuși să atingă platoul care străjuia defileul Iadului. Omul se așeză pe covorul de mușchi de pe o stâncă netedă și adormi îndată. Nu era altul decât călugărul Garconio.

Ragastens înainte de a pleca, îi șoptise ceva la ureche scutierului său. Acesta nu plecase cu stăpânul său. Dar nu la mult timp după plecarea acestuia, Spadacappa porni și el, dar spre Stânca Capului. Ajuns pe platou Spadacappa porni în galop spre hanul de la poalele stâncii. Avea la el un pachet mare, ce semăna cu niște funii chitite, niște sfori făcute roțiță. Cititorul își mai amintește că mai multe zile la rând Ragastens și Spadacappa căraseră ceva cu o căruță. Ce făcuseră? Ce cărau?

Spadacappa ajunsese la han. Nu mai era nimeni, toți se refugiaseră în Monteforte. Coborî pe scările săpate în stânca în pivniță. Scara se înfunda cam două caturi sub granit. Spadacappa coborî până la catul de jos. Aici erau trei despărțituri: una închisă cu o ușă obișnuită, a doua și a treia închise cu un grilaj de fier, foarte țeapăn. În această ultimă scobitură se afla faimoasa urmă lăsată de satan în persoană. Spadacappa îngenunche lângă gura de granit. Avea cu el pachetul de sfori. Tăie o bucată bună de sfoară și introduse un capăt la ochiul de granit...

După ce termină, urcă cu restul pachetului de sfoară și ieși din han spre baza stâncii ce forma platoul. La o sută de pași se opri zece minute în fața unei stânci, apoi tot așa ceva mai departe și încă o dată.

Când Spadacappa reveni către han, pachetul lui se terminase.

Prințul Manfredi și contele Aima ajunseră în tabără spre ora două și jumătate, noaptea, după ce măr-șăluiseară prin defileu. Consiliul de război fu îndată convocat în cortul contelui.

Cei trimiși în recunoaștere prezentau poziția armatei lui Cezar. Era sigur că spre dimineața aceasta urma să atace.

Cei din consiliu își spuseră pe rând părerea.

— Domnule Ragastens, ce părere aveți? întrebă contele Alma.

Cred că trebuie să plasăm armata în gura defileului pentru a-l putea apăra.

— E un sfat bun, zise Manfredi cu un ton ironic care-i surprinse pe toți, dar eu am altă părere: să profităm că armata lui Cezar este concentrată în câmpie pentru a o învălui și a o ataca din toate părțile... îl strângem în cerc și-i căsăpim...

Planul lui Ragastens era cel mai bun, mai ales că numeric armata aliaților era mai slabă.

Planul lui Manfredi era îndrăzneț, cutezător, dar putea da greș. Totuși, adunarea hotărî să-l urmeze pe acesta. Ragastens nu se opuse.

Pe la 5 dimineața consiliul se sfârși. Soarele răsărea. La ordinul lui Manfredi, sunară trompetele și trupele porniră marșul spre tabăra lui Cezar, desfășurându-se pe măsură ce înaintau. Contele Alma, prințul Manfredi și Ragastens se găseau în mijlocul acestui evantai imens care se desfășura lent.

Armata lui Cezar nu mișca, deodată, aliații se pregătiră de atac. Trompetele sunară atacul, Acesta a fost violent și bătălia începu pe toată linia, odată.

Cezar se lăsase încercuit. Dar, previziunea lui Ragastens se împlini. Nerăspunzând trupelor care-i asaltau flancurile, Cezar cu armata lui pătrunse în centrul liniei aliaților, cu o forță nemaipomenită. Timp de o oră aliații rezistară... sângele curgea în valuri, cadavrele acopereau câmpia. Ragastens, cu o mână de cavaleri, dădea lovitură după lovitură. Se înghesuia înainte, descoperindu-se, trecând printre vârtejurile cele mai mari ale luptei, căutând moartea. Dar moartea nu se apropia de el...

Într-una din expedițiile sale în armata lui Cezar îl văzu pe contele Alma și pe prințul Manfredi înconjurați de un grup de elvețieni. Ragastens se năpusti, urmat de douăzeci de cavaleri. Contele Alma însă fu doborât la pământ, cu gâtul străpuns de o lance. Căzu cu brațele deschise, formând o cruce, într-o baltă de sânge.

În jurul corpului său se dădu o luptă îndârjită. Când Ragastens văzu că prințul Manfredi este atacat din toate părțile, de vreo cincizeci de războinici care-l înconjurau, îl cuprinse deznădejdea.

— Acum voi muri! se gândi el.

În același timp, se aruncă asupra vrăjmașilor. Bătrânul, cu capul gol, sângerând, groaznic la vedere, îi zâmbi. Raganstens văzu acest zâmbet și-i spuse:

— Mă țin de cuvânt!...

Atacul lui fu nebunesc. Se năpusti, aruncându-și spada, spre lăncile dușmane. Și, după ce se-nvârti de câteva ori fulgerător, se trezi neatins, într-un gol lăsat de cei ce fugeau de le scăpărau călcâiele. Auzi un glonț şuierându-i pe la ureche. În spatele lui, un țipăt înăbușit. Sentoarse... Prințul Manfredi se rostogolea de pe cal, nu departe de contele Alma. Ragastens sări de pe cal și alergă la prinț. Bătrânul fusese atins în cap. Totuși, nu murise încă. Ochii i se roteau în orbite, gata să iasă, făcu un efort supraomenesc pentru a se ridica. Ragastens se plecă asupra lui.

— Domnule, îmi sunteți martor că am făcut totul pentru a mă ține de cuvânt...

— Da! zise prințul.

— N-am reușit... dar nu s-a terminat lupta... Muriți împăcat, domnule... În curând vin și eu...

— Nu! zise cu greu bătrânul. Trăiește... pentru ea!...

Ragastens îngenunche și lacrimi îi curgeau pe obraji.

Manfredi vru să-i mai spună ceva. Dar închise ochii...

Atunci Ragastens se aplecă, îi luă capul în mâini și-l sărută pe bătrân pe frunte. Când se ridică era galben ca turta de ceară. Privi în jurul său și văzu că bietul Căpitan era aproape. Luă spada prințului, sări în șa și cercetă situația. Șefii armatei aliate care erau în viață i se alăturară. Bătălia era pierdută și înfrângerea dezastruoasă. Din toate părțile, trupele aliate erau fugărite și-și lepădau armele, îndreptându-se spre defileu.

— Suntem pierduți! spuse cineva lângă Ragastens.

Cavalerul se întoarse și-l văzu pe Giulio Orsini.

— Cezar pornește spre Monteforte! Mai spuse el.

— Lasă-l să meargă! Și-i șopti lui Orsini:

— Prietene, încearcă să strângi în jurul dumitale armata și retrageți-vă în defileu... Lăsați-vă urmăriți de Cezar până la Monteforte.

— Nu înțeleg.

— Ai încredere în mine?

— Deplină...

— Atunci fă cum ți-am spus... Eu... Îi voi pregăti monseniorului Borgia o mică surpriză...

Pe când Orsini dădea semnalul de retragere în defileu, cu tot ce mai rămăsese din trupele aliaților, Ragastens se îndepărtă părăsind câmpul de bătaie.

O jumătate de oră mai târziu, se cățăra pe niște pante inaccesibile ale platoului. Repede fu obligat să descalece. Dar Căpitan îl urmă, pufnind pe nări și nechezând... Trecuse o oră de când urcau și iată că se apropiau de platou. În acel moment văzu ariegarda lui Cezar înfundându-se în defileul ce ducea la Monteforte.

Ragastens îl lăsă un minut pe Căpitan să se odihnească. Cercetă cu privirea toată întinderea platoului. Nu se vedea nimeni. Atunci încălecă și porni ca uraganul în direcția Stâncii Capului.

Călugărul Garconio petrecuse o noapte liniștită pe patul său de ierburi și mușchi, sub cerul liber, Roua dimineții îl trezi. Se sculă, se scutură și izbucni în râs, Cezar, cu întăririle sale, are douăzeci de mii de oameni. Vai de capul aliaților!... Ragastens azi își capătă pedeapsa...

Călugărul își alese un loc bun din care să poată vedea ce se-ntâmplă pe câmpul de

bătaie. Se duse până la hanul de la Stânca Capului, dar nu se opri. Găsi mai încolo un loc comod de unde putea vedea toată câmpia și defileul.

Când începu bătălia, zgomotele ei urcau în valuri până la urechile lui Garconio. Orele se scurgeau încet, Garconio își adusese cu el mâncare. Se apucă liniștit să mănânce, cu ochii spre defileu.

Deodată, zgomotele crescuseră. Se aplecă. Bărbați, soldați veneau în fugă, erau din armata aliaților, erau primii fugari ce intrau acum în defileu pentru a se refugia la Monteforte. Apoi, trupe întregi veneau în goană...

— Ce-am spus eu? urla Garconio delirând de bucurie. Dar nu-l văd pe Ragastens! O să mă duc mai târziu să văd câmpul de bătaie... și-l voi găsi!...

Defileul acum era asaltat de un furnicar uman ce părea surprins de o catastrofă și fugea îngrozit, pierdut, sub razele soarelui impasibil. Apoi apăru o trupă ce înainta încet, ținând piept inamicului.

Urletele, strigătele de bătaie, vuietul mulțimii era formidabil... Atunci apăru coloana lui Cezar. Trupele lui Cezar Borgia înaintau în rânduri strânse.

— Monteforte va fi cucerit repede! se bucura Garconio.

Apoi, gâfâind de emoție:

— Ragastens nu este!.. A căzut!... O să mă duc să-l văd!...

Armata lui Cezar înainta. Acum era toată sub ochii călugărului care, aplecat înainte, agățat de o stâncă dădea din picioare și urlă cât îl ținea gura.

În acel moment o detunătură puternică zgudui muntele dinspre Monteforte.

Călugărul văzu ridicându-se spre cer o coloană groasă de fum, amestecată cu pietre și roci enorme... Auzi urlete și văzu armata lui Cezar retrăgându-se înspăimântată. Ploaia de bolovani cădea asupra armatei strivind plutoane întregi.

— Ce-i asta? se întrebă călugărul speriat.

Răsună altă detunătură însă mult mai aproape de Garconio. O nouă coloană de fum se înalță urmată de o ploaie de pietre, răsunară iar urlete.

Armata lui Cezar încearcă să se retragă dar se produse o învălmășeală de nedescris pentru că ariergarda înainta.

Călugărul trase o înjurătură. O luă la goană pe platou fugind către han. La cinci sute de pași văzu un om care aprindea un fitil. A treia detunătură zgudui pământul. Vuietul mulțimii era îngrozitor.. Un singur om masacra o armată întreabă. Garconio, ridicând mâinile spre cer începu să blesteme. Omul din fața lui era Ragastens... Asemănător unui titan, Ragastens fărâmița muntele pentru a fărâmița o armată! A cincea explozie smulse roci mari de granit din munte...

Călugărul privea rătăcit și nu-i venea să creadă. Îl văzu intrând în han. Se luă după el. Ragastens, coborând scările, aprindea ultimul fitil. Deodată auzi un hohot de râs și-l văzu pe Garconio. Ragastens era prins ca un șobolan în cursă. Fitilul ardea, în câteva minute explozia îl va îngropa de viu. Privi spre grilaj. Încearcă să-l deschidă. Prea târziu. Nu se mai putea deschide decât cu cheia. Călugărul râdea, privind cum se zbate în cușca zăbreliată.

— Ei drace, iată-te prins în propria-ți capcană.

Ragastens îi întoarse spatele.

— Du-te dracului! țipă Garconio fugind spre ieșire.

Fitilul ardea încet, după celălalt grilaj. Era prins la mijloc. Va muri aici, prostește... și Primevère!... Gândul că n-o s-o mai vadă îl îngrozi.

— Adio, Primevère! murmură el.

Auzi pași, apoi o luptă ce se dădea pe scări, înjurături o bufnitură surdă.

— Spadacappa! urlă Ragastens, Spadacappa nu-i răspunse.

Încearcă ca un ciocan să sfărâme încuietura grilajului. La a treia lovitură izbucni; Ragastens fugi spre scări. Atunci Spadacappa împinse o formă ciudată neagră pe scări. Era Garconio.

— Iertare! Țipa nenorocitul.

Spadacappa închise grilajul în urma lui și ieși din han după Ragastens. Nu făcuseră o sută de pași că o explozie puternică cutremură tot muntele. Capul Stâncii se prăbușise în defileu.

Spadacappa și Ragastens priveau urmările dezastrului. Din armata lui Cezar se alesese praful. Câțiva fugari, speriați de moarte, mâncau pământul fugind. Printre ei, pe un cal negru, Cezar.

Ragastens țipă spre el:

— La revedere, monseniore!... pe curând!

Dar Cezar, luat de valul mulțimii, nu-l auzi.

Ragastens se-ntoarse spre omul lui.

— Ți mulțumesc, zise el strângându-i mâna.

— Ah, domnule, ce bestie scârboasă popa ăla!

— Da... și dacă nu erai tu, zburam eu în locul lui... Dar cum de l-ai văzut?

— Din întâmplare. După ce exploziile au început să cutremure pământul, la douăzeci de pași am văzut bestia... vreau să zic popă... Se năpustise ca un turbat.. eu după el... A intrat în han... Eu. În spatele lui... și am ajuns la timp... murea de răs... Am pus mâna pe un ciocan din bucătărie, am coborât scara... restul îl știți.

— Ți mulțumesc, viteazul meu prieten. Mi-ai salvat de două ori viața...

— Și eu vă datorez ceva! Vă sunt încă dator...

— Unde e Căpitan?

— L-am legat colo-jos.

— Bine! Îl duci la Monteforte.

— Și, dumneavoastră?

— Eu mă întorc prin defileu.

Ragastens coborî spre defileu. Armata aliaților se oprise. Mai întâi nu știură ce se petrece. Dar când ploaia de pietre căzu în defileu, când văzură stânci smulse din munți prăvălindu-se peste armata lui Cezar, înțeleseseră... Toți țipau, se strângeau în brațe; Monteforte era salvat, iar Cezar distrus. Un delir de bucurie se dezlănțui. Urale se ridicau spre cer și mulțumiri aduse necunoscutului care-i salvase.

Atunci se apropia Ragastens, coborând versantul dinspre han.

— Ragastens! strigă Giulio Orsini...

Numele lui zbură din gură în gură. Și când ajunse jos, nu avu timp decât să sară din șa. Mii de brațe se întindeau spre el. Mulțimea îl aclamă, ovaționa și-l arunca în sus, exprinându-și recunoștința și admirația pentru salvatorul Monteforte-lui.

După ce se mai liniști mulțimea, Ragastens porni călare alături de Giulio Orsini și alți comandanți spre palatul Alma.

"Contele Alma a murit, prințul Manfredi la fel", își spunea Ragastens visător.

Ajunseră în fața scării monumentale a palatului.

Ragastens spera s-o vadă pe Primevère. Dar nu îl întâmpină prințesa...

— Cavaliere, zise Giulio Orsini, dumneavoastră vă revine onoarea de a-i povesti prințesei Beatrix bătălia! Este suverana comitatului de acum înaintea.

Înconjurat de războinici, Ragastens urcă scara de marmură, în timp ce mulțimea ocupa piața cea mare din fața palatului. Inima-i bătea să sară din piept. Clipa fericirii sale era aproape.

O femeie bătrână, damă de companie a prințesei înainta spre ei.

— Domnilor, am vești proaste... Prințesa Beatrix a dispărut!...

— A dispărut?...

— Azi noapte, la două ore după plecarea contelui și a prințului.

Am căutat-o peste tot. Nici urmă de prințesă... Un singur ofițer care era de pază la poartă spune că prințesa a ieșit din Monteforte...

O liniște solemnă se așternu peste adunare. Ragastens nu înțelegea... Apoi, deodată, căzu leșinat, cu brațele întinse...

Capitolul LIV Fiul Papei

Cezar și o parte din armata sa erau de două zile în drum spre Tivoli, Trimisese papei o ștafetă prin care-i anunța înfrângerea. Numărul morților era mare. Răniții erau și mai numeroși... Regimente întregi dezertară. La prima oprire Cezar constată cu groază că în jurul său mai avea 3 000 de oameni. Înfrângerea era cumplită: Cariera lui de căpitan invincibil se încheiase. Toate visele lui se spulberaseră. Și culmea deznădejdiei, află după câteva zile că Papa fugise la Caprera speriat de o răscoală mare.

Primi un bilet de la Lucreția:

"Imediat ce intri în Monteforte. Dă-mi vești. După ce aranjezi acolo tot, vino la Caprera. Ți-am pregătit o surpriză plăcută".

"Nebuna asta" gândi Cezar spera să cuceresc Monteforte. Nu bănuiește ce ne așteaptă!...

Veștile de la Roma erau ce în ce mai proaste. Poporul începea revolte.

Într-o seară sosi de la Roma chiar șeful poliției, marchizul de Rocasanta. Era un desăvârșit cunoscător al vieții publice. Avea un fler deosebit al catastrofelor precum și al evenimentelor fericite care urmau să se producă și avea și marele talent de a fugi de primele și de a le întâmpina pe celelalte. Cezar, cunoscându-l bine, știa că vizita lui nu prevestește nimic bun. Și într-adevăr Rocasanta îi spuse că Roma este un butoi de pulbere care va sări în aer foarte curând. Mulțimea se răscoală. Bande de hoți jefuiesc și atacă oamenii cinstiți. În opt-zece zile, rebeliunea va fi o realitate. Oamenii însă nu sunt organizați, nu au conducători. Singurul mijloc de guvernare al rebelilor era arestarea în masă, condamnări făcute la întâmplare, execuții publice... Dar, mai spuse Rocasanta, de data asta lucrurile erau mult mai grave.

Cezar îl privea pe Rocasanta pieziș. Simțea în vocea lui o ironie ascunsă.

— Și culmea, mai zise Rocasanta, Sanctitatea sa a găsit tocmai acum momentul să plece la Caprera... Cerul m-a păzit de a judeca eu faptele Sfintelui-Părinte!

— I-a fost frică, nu-i așa? Poți să-mi spui, marchize.

Rocasanta făcu un gest de disperare. Cezar se învârtea în cort ca un leu în cușcă. Polițistul îl cercetă cu coada ochiului încercând să-i ghicească intențiile.

— Ce mă sfătuiți? întrebă Borgia.

"Iată-ne și aici" gândi marchizul.

— Spuneți, Rocasanta. Cunoști cel mai bine situația. Nimeni nu poate să-mi dea un sfat mai bun, acum...

— Monsenior, pot să vă vorbesc pe șleau?

— Îți ordon!

— Ei, bine iată ce cred eu: o singură autoritate ar mai putea ține-n frâu răscoala, autoritatea religioasă. Numai majestatea pontificală ar mai putea pleca frunțile prostimii. Ar trebui monsenior, ar trebui un Papă care să intre în Roma cu mare ceremonie, înconjurat de

mii de preoți de cardinali și episcopia Dar într-o asemenea ceremonie ne-ar trebui un tânăr, nu un bătrân neputincios și bolnav! Un Papă tânăr, puternic, îndrăzneț și care sub haina sa să poarte pumnalul gata să-l înfigă în primul neobrăzat care ar încerca să crâcnească!...

Vorbind astfel, Rocasanta îl privea pe Cezar în ochi. Acesta se făcuse pământiu.

— Da, ideea este mare și îndrăzneță...

— Iar dacă acest Papă tânăr s-ar întâmpla să fie și un temut și temerar căpitan, al cărui renume stârnește respectul și teamă, rebeliunea s-ar destrăma de la sine, iar puterea pontificală ar fi consolidată poate pentru multă vreme...

Cezar privi în ochii marchizului.

— Și vreți să-mi pun tiară?

— Da, monseniore, zise categoric Rocasanta. Este singurul mijloc de a salva situația și de a înăbuși revolta.

— Dar pentru a fi ales eu Papă, ar trebui ca tata să nu mai fie!... Niciodată conclavul...

— Sau să moară! zise Rocasanta hotărât. Mi-e martor Dumnezeu că mi-aș da și viața pentru sănătatea Sfântului Părinte... Dar... e bătrân... marea nu-i e prielnică... nici aerul de la Caprera...

Cezar nu-l asculta. În mintea lui sămânța paricidului prindea rădăcini. Stătu mult timp pe gânduri. Rocasanta așteptă, în tăcere. Cezar își ridică privirea și șopti... Marchizul înțelese: Alexandru al VI-lea era condamnat la moarte!

— Monseniore, zise el, cu o voce neutră, dacă aveți vreun comision... mai deosebit pentru Caprera, aș putea să vă dau un om...

— Cine?

— Un tânăr pe care am putut să-l cercetez prin natura funcției mele, lectorul Sanctității Sale.

— Abatele Angelo? întrebă Cezar neîncrezător.

— Da, monseniore, chiar el! Are o calitate prețioasă: Este ambițios! Luați un spirit mediocru și fluturații prin fața ochilor speranța de a obține titlul la care acesta speră în secret. Lăsați-l să întrevadă posibilitatea de a se împodobi cu acest titlu. Hrăniți vanitatea. Acest om va fi creatura dumneavoastră. Ah! Monseniore, dacă vreți să faceți ceva, nu alegeți nici un devotat nici un dușman, luați un ambițios, luați-l pe abatele Angelo...

— Cred că ai dreptate, marchize! Dar abatele vrea să fie episcop?

— Pentru început!

— Din partea mea, nu văd nici o piedică.

— Atunci, grăbiți-vă, monseniore! V-am spus! Timpul ne presează. Roma se agită. Trebuie să dăm lovitura și să vă impuneți mulțimii fie prin admirație, fie prin groază.

— Unde e Papa? întreabă Cezar. A rămas la Tivoli? Vreți să trec pe la el?

— Nu! Mă voi duce eu însumi la Tivoli. Întoarce-te direct la Roma... Cât timp poți să le mai faci față?

— Câteva zile... Dar dacă aș ști că evenimentul despre care am vorbit se va petrece în câteva zile, aș prinde forțe noi. Câteva zvonuri bine lansate într-un oraș hărțuit și dezmembrat pot schimba unele lucruri.

— Bine, marchize! Și bănuieți că voi avea și eu o parte de câștig?

— Bineînțeles!

Capitolul LV Abatele Angelo

Cezar Borgia încredință comanda trupelor unui bătrân cavaler și porni spre Tivoli cu o escortă mică. A doua zi seara, ajunse. După ce ocupă apartamentul tatălui său trimise după Angelo. Abatele nu avea decât douăzeci și patru de ani, dar arăta și mai puțin. Era galant, săritor, pomădat, fardat, mereu la ultima modă, pus la patru ace. Avea o forță fragedă și plăcută și un aer de candoare care inspiră încredere.

— Deci, ce părere ai dumneata despre situația asta?

Abatele Angelo tresări. Niciodată Cezar nu vorbise cu el serios. Asistase însă de multe ori la consiliile familiale.

— Monsenior... O atât de gravă întrebare... eu...

— Oamenii inteligenți sunt rari... și mai rari sunt servitorii devotați. Dumneavoastră faceți parte din aceștia: deci vorbește fără teamă.

— Monsenior, cred că situația este disperată. Numai un eveniment neprevăzut ar putea să mai schimbe ceva. Și ceea ce este mai grav este că Sfântul Părinte este într-o stare de spirit atât de...

— Știi că ești foarte deștept, abate? Tot ce-ai spus este drept... îți va sta bine episcop...

Angelo se îmbujoră și mai tare.

— Dacă Dumnezeu și Sfântul Părinte mi-ar da o dioceză pentru mine, cred că Papa nu s-ar căi niciodată!...

— Din nefericire, tatăl meu nu prea se gândește la dumneata!...

— Este adevărat, monsenior!

— Spuneai că un eveniment important ar putea îndrepta lucrurile. Despre ce fel de eveniment vorbeai?

Abatele nu răspunse. Cezar se ridică și se apropia de el:

— Ce crezi despre tata? Întreabă el?

Abatele se înfioră.

Își ridică ochii spre interlocutorul său și, cu o voce slabă, răspunse:

— Papa este bătrân,.. asta cred!

— Spune-mi fără teamă...

— V-am spus totul: Papa este foarte bătrân... E obosit. Domnia lui a fost glorioasă; de trei ori sfânta... dar l-a secătuit...

— Ce ai putea face pentru cel ce te-ar numi episcop?

— Totul.

— Dar numai Papa te poate numi, nu-i așa? Dacă eu aș fi Papă, te-aș face episcop, Angelo!

Abatele înțelese că nu mai e nimic de spus.

— Angelo, vrei să fii episcop și mai târziu cardinal?

Abatele se înclină până la pământ și zise:

— Aștept poruncile dvs., Sfinte Părinte!...

— Bine, abate. Nu m-am înșelat.

Cezar se așează la masă și începu să scrie. După ce termină, întinse scrisoarea abatelui.

— Citește! Nu mai avem secrete, acum. Vei înțelege ce aștept de la dumneata.

Abatele începu lectura, cântărind fiecare cuvânt!

"Dragă soră,

Am toată încrederea în abatele Angelo care-ți aduce această scrisoare și-ți va spune de ce nu pot veni să te întâlnesc la Caprera. Sper totuși să pot ajunge peste câteva zile. Cred că tata este sănătos, deși mi-e teamă pentru el. Ultima oară când l-am văzut mi s-a părut bolnav și nu văd o ieșire prea bună. Dacă s-ar întâmpla vreo nenorocire, în ce-l privește, abatele Angelo mă va preveni. Adio, scumpă soră. Abatele Angelo te va ajuta să-l îngrijești pe tatăl nostru; mi-e teamă însă că medicamentele pe care le aduce nu vor reuși să vindece boala. Eu plec la Roma unde voi aștepta vești de la tine.

Al tău frate, Cezar, duce de Valentinois"

După ce abatele citi scrisoarea, Cezar zise privind-l fix:

— Nu-i așa. Rosti cu un calm, înfricoșător acest om ce-și condamnă și tatăl la moarte, că ești de părerea mea, că bătrânul nu prea se simte bine?

— L-am văzut de aproape pe Sfântul-Părinte și sunt de aceeași părere din păcate

— Câte zile credeți că ar dura?...

Abatele Angelo socoti în minte, timp de un minut:

— Opt zile, cel mult.

Înfricoșătoarea întrebare a fiului papei și răspunsul sinistru al abatelui se rostiră în șoaptă.

Totul era aranjat, Cezar se duse la fereastră și trase aer curat în piept. Apoi întorcându-se spre abate!

— Eu mă întorc îndată în tabără. Vom porni spre Roma... Dumneata când pleci?

— Mâine dimineață.

— De ce nu acum?

— Pentru că, monseniore, trebuie să mă întâlnesc cu cineva care-mi va da medica-mente și această întâlnire va fi la noapte.

Capitolul LVI Întâlnirea

Rosa Vanozzo, zisă Maga, după ce-i părăsise pe Raphael Sanzio și Rosita pe drumul Florenței, se întoarse la Tivoli, în grota de sub Anio, de unde spiona vila papei.

Mai multe zile trecură. Cum trăi în această perioadă mama lui Cezar și a Lucreției? Ce gândea ea și ce pune la cale?...

În tot acest timp Maga își făcuse spioni în vilă, pe care-i plătea cu aur și nestemate, pregătindu-și intrarea secretă în vila papei, la timpul potrivit.

Într-o seară, pe când Cezar se pregătea să atace prin defileul ladului, Papa, însoțit de mai multe persoane se plimba prin împrejurimi. La întoarcere, se făcuse noapte. Abatele Angelo, care-și însoțise stăpânul, ca de obicei, rămase la un moment dat în urma grupului, vrând să culeagă niște ierburi. O umbră în spatele unei stânci îl pândea. Abatele rămase împietrit de teamă. Ochii săi deslușiră în întunericul nopții silueta unei femei.

După ce Borgia se îndepărtă, femeia rosti câteva cuvinte:

— Du-te Rodrigue... mergi liniștit și senin în timp ce eu sufăr... va veni și ora răzbunării.

Angelo nu făcu nici o mișcare. Își ținu respirația până se îndepărtă femeia. Apoi, porni pe

urmele ei. O văzu intrând în grotă. În zilele următoare o pândi mereu...

Într-o noapte, la puțin timp după această întâlnire ciudată, abatele încerca să doarmă. Deodată tresări, Auzi pași ușori. Ieși din camera sa și zări o siluetă neagră care mergea furiș pe lângă perete. Abatele rămase în ușa nemișcat. Umbră se apropia, ajunsese lângă el. Angelo întinse mâna și-o prinse de braț, o trase după el în cameră, închizând ușa.

— Liniște! Altfel strig și vă denunț!..

Aprinse o lumânare. Maga apărură în lumină. Îl privea liniștită pe cel care se pusese între ea și Papă.

— Luați loc, zise el cu voce slabă, avem ceva de vorbit... Știu că vreți să-l omorâți pe Sfântul Părinte... Un cuvânt și puteți fi arestată. Acest cuvânt însă nu-l rostesc...

— Atunci și dumneata vrei să-l ucizi pe Rodrigo Borgia?

— Nu! Nu-i doresc moartea, dacă nu câștig nimic. Dar într-o bună zi moartea papei ar putea să-mi fie de folos...

— Atunci, ce vrei de la mine?

— Să mai aștepti.

— Și dacă nu vreau sau nu pot?

— Atunci am să strig, scol toată vila, vei fi prinsă și executată; vei muri fără să te răzbuni.

Rosa Vanozzo îl privi cu atenție pe abate.

— Ești tânăr, zise ea, acum la vârsta asta sentimentele sunt puternice, domină rațiunea... Ce pasiune te stăpânește?...

— Ambiția! răspunse Angelo.

— Înțeleg! Ai trăit în aerul otrăvit de Borgia și otrava ți-a intrat în sânge.

— Sunteți hotărâtă să mai așteptați?

— Ani de zile am așteptat, pot să mai aștept zile. Dar când va fi momentul?...

— Am să vă anunț!

— Bine! Voi aștepta. Știi unde mă găsești...

După această întrevvedere, abatele se mai întâlnește de câteva ori cu Maga, la cavernă.

— Papa nu mai e la Tivoli.

— Știu, răspunse calm Rosa Vanozzo.

Papa a plecat la Caprera la fiica lui. Armata lui Cezar a fost înfrântă... La Roma sunt mișcări.

— Răzbunarea e aproape!... Întâmplarea l-a salvat noaptea trecută. Binecuvântată fie aceasta, pentru că Rodrigo a putut să asiste la căderea imperiului său! Dar acum, tinere, grăbește-te!...

Capitolul LVII Tatăl și fiica

Abatele Angelo se duse la Maga. După fața lui nervoasă, Maga ghici adevărul:

— A sosit clipa? zise ea cu răceală.

— Da... plec...

— Vrei să spui că plecăm.

Angelo nu spuse nimic. O privea pe Maga încruntat cu multă atenție. Rosa îi susținea privirea.

— Ei bine?

— Ascultați! A venit momentul, e adevărat. Peste opt zile Papa va muri. Vă jur... Dar ce

vreți să faceți dvs la Caprera?... Răzbunarea va fi înfăptuită... Dați-mi această apă pe care ați pregătit-o... și plec!

Maga ridică din umeri.

— Ești un copil, zise ea. Și nu știi ce înseamnă răzbunarea. Eu nu vreau ca Papa să moară? Vreau să-l omor eu. Într-o zi pe când era tare bolnav, eu l-am salvat. I-am dat otrăvuri să scape de dușmanii care-l stăteau în cale. Am făcut toate astea pentru a mi-l păstra Vreau să fiu acolo.. Crezi că aștept de-o viață clipa asta pentru că dintr-o prostie să renunț la răzbunare?

Un hohot de râs drăcesc urmă cuvintelor ei.

— Eu, înțelegi, eu voi vărsa otrava...

— Mă speriați! gângavi abatele. Voi face așa cum doriți...

— Te vei supune ordinelor mele?

— Da...

— Atunci, să mergem!...

Peste două ore, o trăsură pleca din Tivoli în direcția portului Ostia, port la mare, nu departe de Roma, chiar la vărsarea Tibrului.

Zvonul dezastrului de la Monteforte îi produse papei, la Tivoli, o mare deznădejde, mai ales că nu se aștepta deloc la înfrângere... Chiar a doua zi porni spre Caprera unde-l aștepta fiica sa, Lucreția. Călători patru zile pe mare. Lucreția îl primi cu mare căldură. Sosirea papei însă îi producea și o neliniște. Papa, bănuitor în ciuda oboselii, dori să viziteze palatul, chiar în ziua sosirii.

Castelul se afla pe malul mării pe coasta dinspre Italia. Pe aici, era inaccesibil. Coasta era stâncoasă și cobora până în mare un perete abrupt, înalt.

Pe cealaltă parte, dinspre pământ, castelul era înconjurat de un șanț adânc și lat de doisprezece metri, plin cu apă. Nici pe aici nu se putea trece. Bătrânul Borgia fu mulțumit:

— Fiica mea ești un excelent arhitect militar. Acest castel nu poate fi atacat. Nimeni nu poate intra, Lucreția obținuse cu ani în urmă de la Papă insula Caprera în dar, care era despărțită de Sardinia printr-un canal strâmt. În portul de la Ostia avea o goeletă a ei, gata de plecare în orice clipă. Altă ambarcație, mai mică, era ancorată pe coasta de est a insulei, în fața Sardiniei. Lucreția avea oricând posibilitatea să fugă... În caz de nevoie.

Papa, după vizitarea castelului, fu condus într-un apartament somptuos, unde Lucreția adusese cele mai prețioase lucruri și bogății de la Roma, Apartamentul avea vreo douăsprezece camere. Bătrânul Borgia cercetă cu atenție încuietorile ușilor. Fu mulțumit de tot își exprimă dorința să fie lăsat singur; servitorii ce roiau în jurul său ieșiră imediat.

— Fata mea, de ce ai venit aici? întreabă îngrijorat când rămase numai cu Lucreția.

— Tată, știi doar că mai vin aici din când în când...

— Nu ai avut nici un motiv special pentru a te refugia la Caprera?

— Nici unul, răspunse liniștită Lucreția.

— Nu știi ce se întâmplă?

— Se întâmplă ceva?

— Cezar a fost înfrânt, armata zdrobită, risipită. Roma se răscoală și poate la ora asta conclavul îmi ia titlul...

Lucreția îl privi speriată.

— Va să zică, ai venit la Caprera de...

— De frică, fata mea! o întrerupse bătrânul.

— Frică Tată, niciodată n-ai cunoscut ce înseamnă acest cuvânt...

— Într-o zi, în oratoriul meu, la Vatican, un bărbat a refuzat propunerile mele... Cezar a sărit să-l înjunghie! L-am oprit pe Cezar! Omul a evadat... a fost la Monteforte. El este cel care l-a distrus pe Cezar zdrobindu-i armata... Ragastens!

— O zi a fost de ajuns pentru ca acest popor, care tremura de frica mea, când a aflat înfrângerea lui Cezar... Lucreția! Nu mai am încredere decât în tine... Știi că întotdeauna te-am iubit mai mult și ai fost preferata mea! Acum vin la tine să mă aperi. Ai s-o faci?

— Ah, tată, cum poți să te-ndoiești?... Aici ești în siguranță deplină... Nu trebuie să te temi de nimic... În ce-l privește pe Ragastens, răzbunarea ta nu e departe... O răzbunare groaznică...

— Oh! Dacă ar fi cu putință!...

— Nu ai de ce să te temi. Voi trimite chiar acum pe cineva la Cezar. Să vină aici?

Papa se ridică.

— Cezar? spuse el mânios și speriat. Cezar?... Ah! Nu! Știi tot!... Printre cardinalii care jinduesc tiara papală, care-mi vor moartea, printre seniorii care așteaptă și doresc tainic, căderea mea, cel care dorește cel mai tare moartea mea este Cezar... Cezar vrea să-mi ia locul... să fie Papă... și, dacă vine aici, o să mă omoare...

— Tată, te înșeli, îți jur...

— Lucreția! strigă bătrânul îngrozit, jură-mi că n-ai să-l chemi pe Cezar, aici!

— Dacă vrei, jur!

— Du-te, acum. Vreau să mă odihnesc... Mâine ai să-mi povestești cum vrei să te răzbuni pe acest bărbat. Lucreția se retrase. Cum ajunse în camera sa, fața ei își schimbă masca de milă și tandrețe filială.

O oră mai târziu un curier special pleca la Roma, pentru a-i duce lui Cezar o scrisoare:

"Trebuie neapărat să vii la Caprera. Te aștept".

Capitolul LVIII La noroc

În acest timp Ragastens se topea pe picioare. Dar cum era un spirit vioi, trecu repede la acțiune. Dispariția lui Primevère îi umbrise bucuria reușitei. Începu să cerceteze servitorii prințesei pentru a găsi un indiciu, o pistă de plecare. Reuși să afle de la un ofițer care fusese de pază la poarta orașului, în noaptea dispariției prințesei, că Beatrix plecase cu o căruță, dar nu știa încotro. Credința lui era că Primevère a fost răpită de Lucreția Borgia. Așa că, refuză onoarea de a fi comandantul armatei aliate în lupta care urma... Giulio Orsini, care-i propusese înalta demnitate, îl înțelese și luându-și rămas bun îi oferii lui Ragastens o adevărată avere și o garnizoană pentru apărarea orașului.

Ragastens îl chemă pe Spadacappa și-i dădu ordin de a pregăti caii pentru o călătorie lungă.

În curând porni la drum, însoțit de credinciosul Spadacappa. Orsini îi pregătise o surpriză. În momentul în care păși pragul palatului Orsini, două rânduri de soldați îi dădeau onorul. Ragastens fu emoționat de această atenție. În aclamațiile soldaților și ale mulțimii porni la drum, depărtându-se în galop.

— Încotro mergem, domnule cavaler? îl întrebă Spadacappa.

— La noroc! răspunse Ragastens. Unde-o da Domnul.

Ragastens aflase numai direcția în care pornise Beatrix. Porni deci pe același drum. După vreo oră de mers, ajunseră la o fermă retrasă. Până aici nu întâlnise nici un han, nici o casă. Descălecă și se apropie de casă. În sala cea mare, o femeie răsucea lina. Lingă ea un copil de vreo 9-10 ani împletea trestie.

— Pace și sănătate! zise Ragastens bătrânei.

— Pace și sănătate! răspunse bătrâna. Andea, du-te și adu o ulcică cu vin pentru străinul pe care ni l-a trimis Domnu'...

— Vă mulțumesc! Nu am nevoie de nimic... numai aş vrea să aflu ceva...

— Spuneți, domnule, zise țărâna și dacă pot și vă ajut cu ceva, am s-o fac cu plăcere.

— Ați văzut în ultimele nopți o femeie?

— N-am văzut nimic! spuse femeia și făcu semnal crucii.

Ragastens o cerceta. Știa că oamenii de la țară dacă spun vreo minciună, se închină, pentru ca Dumnezeu să-i ierte și să nu-i pedepsească... Își dădu seama că bătrâna știe ceva...

— N-ai văzut pe nimeni trecând noaptea pe aici? N-a venit nimeni aici, la fermă?

— Nimeni... nimeni, domnule! zise bătrâna și-și făcu iar semnul crucii.

— Iertați-mă, spuse el. Cu tot respectul pentru anii dumitale, dacă nu-mi spui adevărul, voi folosi violența. S-a produs o crimă pe teritoriul contelui Alma. Dacă nu-mi spuneți adevărul, chiar astă-seară veți fi arestată împreună cu toți ai casei.

— Doamne, Isuse, ai milă de mine!... Cum să fac? Ne-a amenințat cu moartea...

— Vă jur că nu o să se întâmple nimic rău dacă spuneți adevărul.

— Da, domnule... a venit aici o doamnă, acum câteva zile...

— Cine era?

— Nu știu.. Adevărat vă spun... Ne-a rugat să-i găzduim aici o trăsură și patru soldați... și ne-a plătit bine...

— Continuă!...

— Ne-a cerut să-i lăsăm sala asta pentru o noapte... Ne-a dat alți bani...

— Și apoi?

— A venit aici ieri noapte.

— Singură?

— Nu... Cu altă doamnă...

— Termină! Ce s-a întâmplat?

— Am auzit că vorbeau... apoi au intrat soldații, au luat-o pe doamna cea tânără... A suit-o în trăsură și au plecat cu toții...

— În ce direcție?

— Spre poalele muntelui...

Ragastens nu mai auzi nimic, ieși grăbit și sări pe cal.

— Lucreția! mormăi el înciudat.. A răpit-o!... Am iertat-o de două ori! Dar acum, gata!...

Capitolul LIX Giacomo

Ragastens porni pe urmele Lucreției până la poalele munților. De aici nu era decât un drum pentru căruțe și trăsuri. Din loc în loc, un han, o fermă apoi pornea grăbit.

Când ajunseră în câmpie pierdură orice urmă. Mai multe drumuri se încrucișau acum... Nenorocit, Ragastens se opri la umbra unor plopi și povesti lui Spadacappa toată nenorocirea să. Spadacappa asculta, sorbindu-i cuvintele. Din când în când, pe fața lui se zugrăvea ura.

— Da, femeia asta e turbată! zise el după ce cavalerul sfârși povestea. Are pe dracu' în ea!...

— Da, așa e! Ce părere ai... Unde s-o fi ascuns?

— Nu știu, domnule, dar cred că la Roma am putea afla câte ceva... Știu că e primejdios pentru dumneavoastră...

— Să mergem! Sfatul tău e bun.

— O clipă, domnule. Lăsați-mă să vă duc eu undeva unde vom fi în siguranță. În acest timp eu voi intra în oraș și jur că voi afla ceva.

Ragastens dădu din cap, în semn că acceptă propunerea și porniră la trap spre Cetatea Eternă. După patru zile, ajunseră la poarta Romei. Era seară. Ragastens fu mirat de spectacolul ce i se oferea: lumea forfotea pe străzi, geamuri sparte la Palatul Riant. Statuile care ornau vestibulul erau răsturnate, sparte... Orașul avea un aspect straniu. Oamenii înarmați mergeau în grupuri pe străzi, grupuri din ce în ce mai numeroase și mai gălăgioase spre mijlocul cetății.

— Ce zici de asta, Spadacapa?

— Cred că oamenii s-au cam săturat să fie călcați în picioare și ținuți în robie de prinții ăștia...

Făcură un ocol și ajunseră la hanul "Frumosul Jams". Bartolomeo văzându-l pe Ragastens rămase câteva clipe mut.

— Domnul cavalier de Ragastens! murmură el.

— Chiar eu, dragă domnule Bartolomeo... De ce te miră venirea mea?...

— Oh, nu... nu mă mir... Când mă gândesc însă că bandiții ăștia de Borgia au îndrăznit să vă condamne Dar în sfârșit... Ce onoare pentru mine!... Trăiască Dl. de Ragastens. Dușmanul lui Cezar Borgia!...

Hangiul ar fi continuat să-și trâmbițeze entuziasmul, dacă Ragastens nu l-ar fi prins de ureche.

— Meștere, ascultă aici, dacă mai urli numele meu, îți tai urechea asta.

Hangiul se potoli pe loc.

— Și dacă spui cuiva că mă aflu aici, îți le tai pe amândouă.

— Nimic, n-am să spun nimic.

— Atunci rămânem prieteni. Du-mă în camera care dă spre Tibru...

— Nu! O să vă dau cea mai frumoasă cameră din han, camera prinților.

Ragastens nici nu vrea s-audă de așa ceva. Deci, își ocupă camera, plină de amintiri, care-i asigura și fuga în caz de pericol.

Din prima seară, Spadacappa și Ragastens începură cercetările. După opt zile nu aflaseră nimic. Ragastens simțea că înnebunește.

În tot acest timp, răscoala romanilor își urma cursul: poporul asedia acum palatul Saint-Ange. A noua zi, Ragastens, trecând prin fața Palatului Riant, se întâlnește cu intendentul, bătrânul Giacomo.

— Oh domnule, ce fericit sunt să vă văd!...

— Unde ți-e stăpâna? întreabă Ragastens violent. Vorbește!... Ori, pe toți dracii...

— Nu trebuie să mă amenințați. Eu vă sunt prieten fiindcă știu pe cine căutați... V-am căutat la Monteforte... Nu v-am găsit... și m-am întors la Roma...

— Dar de ce mă căutai? De unde veneai?

— Domnule, am fost cu seniore Lucreția la Monteforte și vă căutam să vă previn de ce pune ea la cale... Am auzit-o vorbind cu fratele ei... și mi s-a făcut frică și scârba...

— Cam târziu, probabil s-a răzbunat deja, zise Ragastens... Poți să-mi spui unde e Lucreția, acum?

— La Caprera, domnule, la castelul ei!

— Ești sigur?

— Da, fiindcă trebuie să mă duc la ea.

— Vom merge împreună!

— Să mergeți la Caprera?!?...

— Chiar astă seară pornesc la drum!

— Ah! Domnule, dumneavoastră nu știți nimic despre Caprera!...

— Iar dumneata nu știi că Lucreția mi-a răpit iubita!...

Ragastens nu putu să continue. Se aruncă pe pat, cu capul în perne și plânse că un copil. Spadacappa îl conduse pe Giacomo.

— Să-l lăsăm să plângă, o să-i facă bine...

Capitolul LX Portul Ostia

În momentul în care Ragastens își lua rămas bun de la Giacomo, acesta îi spuse!

— Orice v-aș spune, pentru a vă răzgândi și a vă întoarce din drum ar fi inutil și eu merg la Caprera să-i fac un serviciu signiorei Lucreția...

— Hai cu noi.

— Signora ar afla imediat și planul dumneavoastră ar da greș. Dar, iată ce voiam să vă spun!... La stânga castelului, cum mergi dinspre mare, la un sfert de leghe sunt câteva cabane de pescari. Intrați în a treia cabană și spuneți că veniți din partea lui Giacomo și veți fi bine primiți. Oriunde v-ați duce în altă parte, veți fi denunțat.

Ragastens, după ce mulțumi bătrânului își luă rămas bun și plecă spre Ostia, la câteva leghe de Roma. Ajunse în plină noapte în port. Trebuia să-și petreacă noaptea la Ostia. Căută cu privirea un han, dar toate luminile erau stinse!

— Ne vom petrece noaptea, afară?

— Domnule, dacă mă urmați, am să vă găsesc un adăpost.

— Cunoști Ostia?

— Da Domnule. Chiar am dormit aici, pe vremuri,.. Cunosc și niște marinari...

Spadacappa îl conduse pe cavaler până la o căsuță sărăcăcioasă, ale cărei ferestre și jaluzele erau închise cu grijă. Bătu în ușă și le deschise ușa cineva, Spadacappa îi șopti ceva la ureche și imediat fură poftiți înăuntru.

— Du caii la grajd, zise stăpânul casei unui servitor.

Sala în care intră era mobilată cu mese lungi și scaune, bănci. Pe mese erau căni de tablă, bocaluri. Pe bănci marinari și fete. Când nou veniții apărură, toată adunarea tăcu; patronul făcu niște semne ciudate și oaspeții tavernei își reluară conversația.

Spadacappa și Ragastens se așezară la o masă și imediat li se aduse o ulcea cu vin și niște căni.

— Mi-ai spus că aici vom găsi pe cineva să ne ducă la insulă.

— Aveți răbdare, domnule... Mai întâi trebuie să știți că nici un marinari nu s-ar încumeta să ne ducă la Caprera.

— De ce?

— Pentru că doamnei Lucreția nu-i plac curioșii și, fiind o femeie grijulie, ea arătat ce se poate întâmpla unui nepoftit.

— Și, atunci, ce facem?

— Așteptăm. În mai puțin de zece minute toți marinarii de aici vor afla că mergem la Sardinia. Îl cunosc bine pe patron. E suficient să-i șoptesc unuia... Va fi greu să alegem.

— Să așteptăm, atunci!

Și, într-adevăr, nu așteptară mult. Un marinari bătrân, cu barba căruntă se apropie, legănându-se și fără să fi fost invitat, se așeză la masa lor, umplu o cană cu vin și-o dădu peste

cap.

— Sunt patronul lui "Stella", o corabie ușoară care zboară ca o rândunică, mă cheamă Guiseppa.

Ragastens îl salută prin înclinarea capului.

— Și, va să zică, pământul vă sfârâie sub tălpi, ăăă... Și nu v-ați supăra să vedeți ce mai e prin Sardinia?

— Corect.

— Atunci, dacă vă lasă inima, vă iau pe Stella. Ridicăm ancora la patru, dimineața... Câte doi ducați pentru fiecare... Un ducat la plecare, unul la sosire..

— Îmi convine spuse Ragastens.

— Bine! Nu uitați: ora patru.

Capitolul LXI Vasul "Stella"

Pe la ora trei Spadacappa și Ragastens ajunseră în port și găsiră repede vasul "Stella". La patru ridicară ancora. Guiseppo se apropie de ei, puțin încurcat:

— Am uitat să vă spun ceva... În drum o să facem o oprire. Nu trebuie să vă necăjiți. Pornim apoi direct spre Sardinia!

— Unde vă opriți?

— Numai câteva minute. Atât cât să debarcăm pe cineva la Caprera... apoi plecăm imediat!

— Veți acosta la Caprera?

— Nu vă fie teamă. Răspund de tot. Nu e nici o primejdie. Lăsăm doi călători...

Inima lui Ragastens bătea cu putere. Obrajii îi ardeau. Guiseppo remarcă această emoție:

— Nu vă fie teamă de nimic! Cei doi călători nu sunt primejdioși.

— Și merg la Caprera?

— Da. Au venit aseară. Sunt la bord.

— Unde sunt?

— În cabinele pe care le-am pregătit pentru ei... Dar nu vă supărați...

— Oh, nu!... dimpotrivă.

Guiseppo îl privi pe cavalier cu uimire. Nu mai înțelegea nimic. Dar nu spuse nimic. Ragastens era uluit.

— Unde e cabina mea?

— Acolo... Coborâți pe scărița asta... O să găsiți câte un hamac pentru fiecare, dacă vreți să vă odihniți.

Am mare nevoie de odihnă... Dar, nu cred că trebuie să vă spun că n-aș vrea ca prezența mea să fie cunoscută...

— Am înțeles!

Ragastens și Spadacappa coborâră să se odihnească.

— Spadacappa, sunt doi pasageri la bord.

— Știu tot. Am tras cu urechea.

— Coboară la Caprera!...

— Foarte bine! Avem o ocazie bună...

— Spadacappa, trebuie să aflăm neapărat cine sunt cei doi.

Spadacappa, tot căutând prin cămăruța în care se aflau, își găsi o bonetă frigiană și o

cămașă albă... pe care și-o prinse cu un brâu roșu. În această ținută, Spadacappa își asigură stăpânul că va afla negreșit cine sunt cei doi...

Mai mult de două ore Spadacappa, îmbrăcat ca un adevărat lup de mare, încearcă să afle ceva. Pândi, dădu târcoale, ascultă...

În sfârșit se întoarse la Ragastens.

— Nu aveam de ce să ne temem. Am recunoscut bărbatul! Este un abate din casa papei, abatele Angelo; femeia e bătrână... vreo guvernantă de-a Lucreției.

— Nu vorbesc?...

— Deloc.

Se apropiaseră de Caprera.

— Nu ancorați? întreabă Ragastens.

— La noapte.

— A... noaptea! se gândi Ragastens. Cei doi nu vor să fie văzuți?

Soarele apusese. Încă două ore se plimbă prin fața insulei. Când se lăsă întunericul o barcă îi conducea pe cei patru pasageri la Caprera. Ragastens se înțelese cu Guiseppo — pentru câțiva ducați, patronul "Stellei" se oferi bucuros să-i ducă până la cabana de pescari. Cavalerul îi mai ceru să-l aștepte peste câteva zile...

— Ce fac cu caii dumneavoastră?

— Îi lași la bord.

Apoi, urmat de Spadacappa, Ragastens coborî din barcă pe o plajă strâmtă. Escaladară faleza stâncoasă și găsiră un drum ce străjuia țărmul mării. Porniră repede la pas. Curând ajunseră într-un cătun de pescari, care avea vreo douăsprezece cabane.

Ragastens o căuta pe cea pe care Giacomo i-o descrisese. Căsuța era luminată, singura din tot cătunul de altfel. Bătu la ușă. Un bărbat cu un felinar în mână, deschise.

— Ce doriți? întreabă morocănos.

— Venim din partea lui Giacomo!

— Intrați. Veți întâlni și pe cealaltă persoană, care vine tot din partea lui.

Ragastens și Spadacappa intră în căsuța pescarului.

Lângă sobă, deși nu era făcut focul, o bătrână stătea ghemuită. Spadacappa îl prinse pe Ragastens de mână și-i șopti:

— E bătrâna care a călătorit cu noi.

— Maga!

Capitolul LXII Aripa morții

Alexandru Borgia trăia în castelul fiicei sale ca un condamnat. Bătrânul, atât de energic, suferise o depresie puternică. În fiecare seară, înainte de a se culca se încuia cu toate zăvoarele. Nu dormea de două ori în aceeași cameră.

Puțin, câte puțin, începea să-și revină. Lucreția îl liniștea spunându-i că nimeni nu poate intra în castelul ei, atât de bine păzit.

Într-o bună zi bătrânul își luă inima-n dinți și ieși singur în grădina castelului și rămase până noaptea. Îi plăcea să se plimbe seara, singur cu gândurile lui.

Într-o seară pe când se plimba liniștit prin grădina castelului, aplecându-se și culegând flori, se așeză pe o bancă și trase adânc în plămâni aerul tare al nopții parfumat de mirt, trandafiri și alge marine. Simțea liniștea coborându-i prin vene.

Deodată, însă, o sudoare rece îi îngheță spatele, spaima îi cuprinse mintea și inimă! La capătul unei alei o fantomă venea spre el... Era fantoma unei femei... Rochia lungă, albă flutura deasupra pietrișului de pe alee... O eșarfă albă îi acoperea fruntea... Luna îi lumina fața tristă și frumoasă.

— Honorata! șopti bătrânul, cu groază.

Nu se mai putu mișca. Frica îl paralizase. Era înmărmurit de această apariție.

Fantoma se apropia încet, parcă plutind. Vru să strige. Sunetele însă-i rămaseră în gât. Fantoma se apropie de el... mai mult. Trecu prin fața lui și rochia îl atinse...

Cu ochii ieșiți din orbite Papa o urmărea... Fantoma se îndepărtă încet, apoi dispăru... Bătrânul scoase un țipăt și căzu leșinat. Când își reveni, fata lui și servitorii erau lângă el.

— Ce ai, tată? întrebă Lucreția îngrijorată.

Bătrânul nu spuse nimic. Se grăbi să ajungă în apartamentul său susținut de doi servitori, Când rămase numai cu Lucreția vorbi plin de groază:

— S-a sfârșit fata mea; băigui el.

— Tată, ce s-a întâmplat?

— S-a sfârșit!... Gata... s-a sfârșit, îți spun!... Aripa morții m-a atins astă seară!...

Fantoma albă, care-l băgase în sperieți pe bătrânul Borgia dispăru pe aleile grădinii, în timp ce Lucreția, ajutată de servitori îl conducea pe tatăl său în apartamentul lui. Cei care o cunoscuseră pe contesa Honorata, moartă prin otrăvire de către Papa, văzând fantoma ar fi jurat că este ea reîncarnată în tânăra în alb.

Fantoma nu era altcineva decât Beatrix, Primevère, fiica contesei Honorata de Alma... Stătea de mai multe zile închisă în aripa dreaptă a castelului. Din când în când primea vizita Lucreției... Aceasta o amenința cu venirea lui Cezar... Într-o bună zi, Lucreția izbită de asemănarea lui Beatrix cu mama ei se gândi că ar putea să se folosească și de asta... Planul ei era simplu: Beatrix nu va primi decât o rochie albă și i se va permite o plimbare prin grădina, seara.

În primele seri. După ce i se permisesese plimbarea, Beatrix nu ieși. Până la urmă, însă, nu rezistă tentației...

Capitolul LXIII Un lector bun

Lucreția ascunsă după frunzele unor arbuști, văzuse și auzise tot ce se petrecuse în grădină. Îl auzise pe bătrân șoptind numele contesei Alma, Honorata, văzuse spaima ce-l cuprinsese la apariția lui Beatrix; se bucura de reușita ei.

Acum făcea eforturi, aparente, de a-l liniști pe bătrân.

— Dar ce ai tată? Ce ai văzut?... Cum poți să te lași prins de halucinații?

— Da, ai dreptate, fata mea... răspunse bătrânul, care-și revenea încet, încet; această spaimă nu este demnă de un Borgia... Dar, spune-mi, crezi că morții ar putea ieși din morminte Spune, Lucreția!... Nu mă lăsa așa... Spune-mi? Oh... Fă lumină! Să fie lumină multă lumină! Aprinde toate sfeșnicele... Uite... vezi acolo... umbrele se mișcă!...

Bătrânul era speriat. Liniștită, Lucreția aprinse luminile...

Stătu lângă el, de veghe, până târziu în noapte. În sfârșit bătrânul adormi. Avea un somn agitat: gemea, suspina, se zvârcolea în pat, sudoarea-l scâldea... Lucreția-l privea cu zâmbetul ei malefic... iar dacă bătrânul ar fi văzut-o s-ar fi speriat și mai tare...

Când se întoarse în apartamentul ei, un valet o anunța că are un oaspete din Italia.

- Când a venit?
- O jumătate de oră să fi trecut...
- Vine din Italia?
- Din partea monseniorului Cezar.

Lucreția avu o exclamație de bucurie. Câteva clipe mai târziu stătea de vorbă cu abatele Angelo.

- Când ați venit, dragă Angelo?
- Acum o oră, signora. Am venit pe jos.

Angelo scoase din pelerina să o scrisoare și i-o înmână Lucreției.

— Monseniorul Cezar, duce de Valentinois și Gandie, m-a însărcinat să vă aduc această scrisoare și să v-o dau în mână.

Lucreția citi scrisoarea. Apoi îl privi atentă și îndelung pe Papă. Se așeză și citi încă o dată, cuvânt cu cuvânt rândurile de la Cezar. Se uită încă o dată la Angelo neîncrezătoare.

"Cum a putut Cezar să aibă încredere în descreieratul acesta" — gândi ea.

Apoi, cu voce tare:

- Cunoașteți conținutul acestei epistole?
- Da, doamnă! Și conținutul și sensul...

Vocea abatelui devenise hotărâtă și dură. Lucreția îl privi cu uimire. Acesta însă, continuă:

— În cazul în care nu sunteți de acord cu conținutul scrisorii, doamnă, voi pleca înapoi mâine dimineață pentru a-l anunța pe monseniorul Cezar. Dar dacă, așa! Cum am sperat cu toții și dumneavoastră ați constatat că sănătatea Sfântului Părinte e cam șubredă, va trebui să luăm măsuri urgente... Eu trebuie să mă gândesc să-mi iau în primire responsabilitatea de episcop, pe care fratele dvs. mi-a promis-o.

Acum Lucreția înțelegea. Răspunse cu gravitate:

— Dragă Angelo, nu te cunoașteam... Trebuie să mai stăm de vorbă... mai târziu... Cred că meritați mai mult decât atât.

— Așa cred și eu, doamnă, zise cu răceală Angelo. Până atunci, trebuie să ne ocupăm de scopul vizitei dvs. la Caprera... Luați loc... aici, lângă mine.

Convorbirea lor se purtă în șoaptă și dură foarte mult.

Către prânz, Lucreția se duse la tatăl său. Era ora la care-l vizita de obicei. Lucreția se interesă de sănătatea sa, îi schimbă pernele de sub picioare...!

— Tată, am o surpriză pentru tine.

— Care? întreabă Papa, nemulțumit.

— Nu aveți pe nimeni care să vă citească și asta vă supără...

— Mi-ai găsit un lector bun?... Of, de ce nu m-am gândit să-l aduc și pe Angelo la mine?

— Nu numai că ți-am găsit unul bun,... am trimis un mesager la abatele Angelo, pentru a-i spune să vină aici...

— Ah, tu ești mângâierea mea, Lucreția!... Și când va sosi Angelo?

— A și sosit, tată!

În același timp, Lucreția sună dintr-un clopoțel. Abatele Angelo intră și îngenunche în fața bătrânului care făcu gestul unei binecuvântări.

Capitolul LXIV Ghicitoarea

După cum am văzut, Giuseppe, patronul vasului "Stella" o debarcase pe Rosa Vanozzo și pe abatele Angelo la o leghe depărtare de castelul Luereției. Amândoi porniră spre castel. Trecând prin cătunul de pescari, Rosa Vanozzo se opri.

— La cabana asta mă vei găsi, când va veni timpul. Eu rămân aici.

Abatele porni mai departe, în noapte...

În cabana pescarului, prieten cu Giacomo, Spadacappa o recunoscă pe bătrâna de la bordul "Stellei", iar Ragastens recunoscă în ea pe binefăcătoarea Fornarinei și Maga-l recunoscuse pe Ragastens!

— Nu mă recunoașteți? o întreabă Ragastens, apropiindu-se de ea.

— Vă recunosc.

Și rosti cuvintele cu o voce mai blândă. Ragastens era cel care o salvase pe Rosita. Maga nu uitase... îl privi lung, apoi:

— Și dumneata suferi...

— De unde știți, doamna?

— Mi-am dat seama încă din cavernă Arivo, când ți-am văzut chipul.. Ți-am urât să fii fericit... Văd că urarea mea nu s-a îndeplinit... Am aflat apoi de la un abate ce ați făcut la Monteforte... L-ai înfrânt pe Cezar... și asta după ce el îți oferise o situație frumoasă. Pentru mine totul e clar; o iubești pe tânăra contesă...

Ochii femeii se însuflețiseră. Ragastens era uluit: Rosa Vanozzo știa tot!

— Ai venit aici după ea?...

— Da, doamnă, am venit la Caprera cu speranța de a o regăsi...

— Ți-e teamă că Lucreția a omorât-o? Liniștește-te în privința asta.

— Ce vreți să spuneți?... Știți ceva?

— Nu știu nimic, spuse Maga! Presupun, asta-i tot!

— Dar, spune-mi, o cunoști bine pe Lucreția? Sunteți în relații strânse?

— Oh, din nefericire...

— Lucreția te iubește? Poate, doamnă...

— Sunt sigură, acum. Lucreția se răzbună fiindcă a fost respinsă. Se răzbună.

— E foarte adevărat! Maga zâmbi cu tristețe.

— O cunosc bine pe Lucreția! zise ea.

— Dar ce spuneai, doamnă? Că Lucreția nu a atentat la viața lui Beatrix? De unde știți?

— Ți-am spus doar că o cunosc pe Lucreția. Nu numai dorința de a suferi dumneata ci și cea de a-și tortura rivala cu rafinement o împiedică s-o omoare. Moartea ar fi prea ușoară... Obișnuită cu crimele nu mai consideră moartea o pedeapsă gravă. Ea nu ucide decât pentru a trece un obstacol. Dar dacă e vorba de răzbunare, Lucreția se teme de moartea victimei.

Ragastens o prinse pe bătrână de braț:

— De unde o cunoști atât de bine?

— Este fiica mea!

— Fiica dumneavoastră?

— Da, fata mea Am fost o mamă monstruoasă dacă am adus pe lume două flagele! Cezar și Lucreția Borgia!...

Ragastens, tulburat de mărturisirea bătrânei, de milă, uită pentru o clipă de propria lui durere.

— Ești bun, îi zise Maga, când își reveni. Te-am judecat bine. Nu m-am înșelat... Apoi se ridică, vrând să părăsească locul.

— Nu de moarte trebuie să-ți fie teamă pentru logodnica ta... ci de...

— De ce?

— Lucreția i-a scris lui Cezar... Și Cezar, la ora asta, s-ar putea să fie pe drum...
Maga ieși.

Capitolul LXV Borgia se liniștește

Trecuseră câteva zile de la venirea abatelui Angelo la Caprera. Lucreția aștepta cu nerăbdare să vină Cezar. Pentru ea, ca și pentru fratele ei, bătrânul Borgia era condamnat! Totuși, ea aștepta...

Angelo îi explicase planul său. Trebuia s-o aducă pe bătrâna vrăjitoare în castel. Odată ajunsă în camera lui, ar ști ea ce să facă.

Lucreția hotărî să-i lase mâna liberă lui Angelo.

Prima grijă a acestuia era să câștige încrederea papei. Mulțumită eforturilor sale, Papa, deși încă schimba camerele de culcare, înclina ușile cu trei zăvoare, nu se mai teme de năluci... Seara ieșeau chiar din castel. Se plimbau pe faleză...

Veștile care veneau de la Roma erau mai bune. Răzmerița care începuse după înfrângerea lui Cezar, se potolea de la sine... Papa își făcea socoteala de a se întoarce curând la Roma. Îi împărtăși abatelui toate speranțele sale, planurile de viitor, ambițiile sale.

— Niciodată nu ați arătat așa de bine, Sanctitatea Voastră...

— Marea, vezi tu... Ce liniște e aici!... Da, Angelo, de câteva zile mă simt mai bine... și asta mulțumită fiicei mele... M-a încurajat tot timpul... Dar nu e numai asta. Angelo... Când am venit aici eram tare amărât și speriat... Aș fi vrut să-i pedepsesc foarte aspru pe rebeli.. Tortură, moartea îngrozitoare... Acum, sunt gata să-i iert... Să-i iert pe toți... E așa de bine să poți ierta...

Apoi vorbi în șoaptă:

— Și dacă eu îi voi ierta pe ei poate îmi voi plăti păcatele.

În acel moment, pe malul mării se zărea foarte clar o umbră. Bătrânul, speriat, îl prinse pe Angelo de braț.

— Tu vezi? rosti speriat.

— Da, văd... Sanctitatea Voastră nu are de ce se teme... o să chem garda...

Silueta se apropia. Era o femeie îmbrăcată în negru. Angelo o recunoscuse. Era Maga!...

Capitolul LXVI Viață pentru viață

Angelo se gândi că papei i-a sunat ceasul.

— N-are rost să mai strig este o bătrână săracă de prin împrejurimile satului.

Rosa Vanozzo venea încetșor spre ei. Când ajunse în dreptul papei se opri. Fața îi era acoperită de un voal negru.

— Ce dorești? întreabă Papa, aspru.

— Să vorbesc între patru ochi cu Rodrigue Borgia, răspunse ea încetșor ca să fie auzită numai de Papa. Apoi continuă:

— Simt că se pregătește o crimă. Amenințarea plutește în aer. Viața dumneavoastră e în primejdie. Dacă nu mă ascuțați, sunteți pierdut... Alegeți... Da, repede!

— Crezi că poți să mă salvezi? bolborosi Papa, cu vocea stinsă.

— Da!... Numai eu pot. Trimiteți-l pe omul ăsta, de aici!

Bătrânul nu știa ce să facă. Stătu o clipă pe gânduri, nehotărât...

— Angelo! Zise, apoi, du-te înaintea mea...

— Să stea mai departe, dacă vrea, dar să nu audă ce vorbim.

— Auzi, Angelo! zise bucuros bătrânul... Îndepărtează-te puțin, dar nu părăsi plaja, să te pot vedea.

Abatele se îndepărta vreo douăzeci de pași.

— Vorbește, femeie! zise atunci Papa.

Rosa Vanozzo își descoperi fața.

— Mă recunoști, stăpâne?

— Maga!

— Poți să mă arestezi dacă vrei... zise cu răceală Rosa; te previn că am venit până aici să te salvez.

Din nou, groaza puse stăpânire pe bătrânul Borgia.

— Vorbește!

— Mai întâi trebuie să aveți încredere deplină în mine.

— Aștept să-mi spui cine îmi dorește moartea și de ce!...

— Asta n-am să v-o spun. Nu pot să vă spun...

— Atunci, ce vrei de la mine? se răsti la ea Papa.

— Să facem un schimb... Două vieți sunt în primejdie... A voastră și a nefericitei despre care vreau să vă vorbesc... Puteți s-o salvați; dacă o salvați, sunteți salvat! Dacă nu, veți muri!

— Nu înțeleg... De cine vorbești... cine e?

— Contesa Beatrix, fata contesei Alma.

— Beatrix! exclamă Borgia, uluit. Și zici că eu pot s-o salvez?...

— Ascultați-mă, i-ați ucis mama... puteți să o salvați pe fată... Beatrix a fost răpită, adusă aici și închisă... Spuneți un cuvânt și Lucreția nu se va împotrivi... Atunci Beatrix va fi liberă...

— Și dacă Lucreția nu vrea?...

— V-am spus: vă propun un schimb: viața dvs., pentru viața lui Beatrix... Viață pentru viață!...

Bătrânul Borgia tresări.

— O voi scăpa pe Beatrix!

— Jurați?

— Pe sfânta cruce și pe Evanghelie...

— Atunci, spuse Maga, sunteți salvat... Dacă credeți în Dumnezeu, mulțumiți-i...

Papa vru s-o mai întrebe ceva, dar Maga plecase. Câteva minute rămase nemișcat, speriat, îl cheamă pe Angelo. Acesta se grăbi să vină.

— Aveai dreptate. Era o biată bătrână care a venit aici să-mi ceară o favoare...

— Și, Sanctitatea Sa, i-a acordat-o?

— Ți-am spus Angelo: este o mare bucurie să ajuți pe cineva și să ierți păcatele. Să ne întoarcem!

Porniră grăbiți spre castel. Se întâlniră cu Lucreția care era înconjurată de gărzi ce purtau torțe.

— Ah! Tată ce tare m-ai speriat... plecasem să te caut... am fost foarte îngrijorată!...

— Buna mea Lucreția!... Vino, avem ceva de vorbit.

Papa, urmat de Lucreția, intră în apartamentele sale. Abatele Angelo se furișă după ei...

Capitolul LXVII Deznădejde

Rosa Vanozzo îi dăduse lui Ragastens vestea venirii lui Cezar. Cavalerul era disperat. Știa ce vrea Lucreția să facă, înțelegea că pregătea o răzbunare cumplită...

Pescarul îl scoase din letargie. Îi arătă o trapă prin care se cobora într-o pivniță foarte frumos aranjată aproape luxos, cu trei paturi, o masă, un dulap plin de provizii. Era clar că aici era o ascunzătoare.

— Aici, sunteți în siguranță... Nu ieșiți decât noaptea.

Ragastens și Spadacappa se odihnesc după călătoria pe mare. Scutierul adormi repede. El nu era îndrăgostit... Ragastens însă, urcă în cabană, unde pescarul își pregătea năvodul pentru a ieși la pescuit în zori...

Ragastens ieși din cabană și porni spre castel. Noaptea era senină. Nu cunoștea locurile, dar instinctul îl dirijă către plajă. Se apropie de castel și cercetă împrejurimile. Se întoarse la cabană cuprins de deznădejde. Spadacappa se sperie când îl văzu:

— Domnule, deznădejdea nu e bună la nimic... Credeți-mă! Găsim noi o cale...

— De unde ai scos-o și pe asta? Arăt eu disperat?...

— Se citește pe fața dvs. domnule.

— Te înșeli mă gândeam la un plan de atac. Uite, am să ți-l dezvălui și ție: ne ducem la castel astă seară și spunem că suntem trimiși de Cezar. Avem un comision foarte important pentru Lucreția... Or să ne deschidă... intrăm!...

— Dacă ne lasă să intrăm!

— Taci din gură! Intrăm, îți spun eu!...

— Bine și după aceea?...

— Din două una: ori ne duc la Lucreția și atunci mă privește pe mine ori nu ne dau drumul și atunci tu te vei lupta cu ei, cinci minute, chiar de-ar fi să mori, iar eu mă voi descurca. Ai înțeles Spadacappa?

— Domnule dacă e vorba să mă las ucis, puteți conta pe mine. Nu mori decât o dată!... Așa că sunt omul dvs, astă seară.

A doua zi, Ragastens nu mai zise nimic de planul său. Se odihni toată ziua. În ziua următoare Maga și cu Giacomo puneau la cale ceva. Ragastens auzi câteva frânturi din ce-și spuneau.

— Tu te întorci la castel, spunea Maga? Aranjează să pot veni și eu.

— V-ați gândit bine, doamnă?

— Nici un cuvânt Giacomo!... Ce trebuie să se întâmple... se va întâmpla.

— Zici că Cezar sosește?

— Mâine-n zori... Spre seară sau noaptea va fi aici.

Ragastens sări din pat și se năpusti în cabană.

— Ce spuneți? Cezar Borgia vine aici?

— Domnul de Ragastens!... se miră Giacomo.

— Cezar vine! zise Maga. Giacomo știe.

— Ragastens se lăsă pe un scaun. Era la capătul puterii. Deodată, se sculă.

— Unde te duci? întrebă Maga.

— La castel! Și-i omor pe toți cei ce-mi vor ieși în cale.

— Stai! țipă Maga. Mă duc eu. Peste o oră vă spun ce e de făcut. Lăsați-mă, acum pe

mine!

Și Maga se ghemui pe scăunelul ei vu bărbia în palme.

Ora se scurse încet. Ragastens nu-și mai găsea locui. Se-nvârtea ca o fiară prinsă în capcană. Spumega de furie.

Maga se hotărî! Se va duce seara la castel.

Îi spuse lui Giacomo să o ia înainte și să-l anunțe pe bătrân că sosește Cezar.

— Într-o oră va ști, doamnă! Asta-i tot?...

— Pentru moment, da. Ține-mă la curent cu ce se întâmpla acolo.

Capitolul LXVIII Discuție în familie

Bătrânul Borgia intră în apartamentul său, însoțit de Lucreția. Abatele se strecurase în camera vecină, hotărât să nu piardă nici un cuvânt.

Papa se uită la fiică-sa cu o privire iscoditoare, apoi zise!

— Nu mi-ai spus că fața contelui Alma este prizoniera ta.

Lucreția se obișnuise să-și controleze mimica feței. Nu schiță nici o mișcare. Liniștită, răspunse:

— Nu ți-am vorbit despre asta, pentru că și așa aveai destule necazuri pe cap. N-am vrut să te supăr. Este o treabă personală, pe care trebuie s-o rezolv eu. Vroiam să-ți spun ce intenționez atunci când va veni momentul...

— Și încă n-a venit momentul?

— Nu, tată, încă nu.

Cineva, bătu la ușă. Lucreția, bucuroasă că e întreruptă fugi să deschidă. Un valet anunță că Giacomo, intendentul ei, vroia să-i vorbească, fără întârziere.

— Să vină! șopti Lucreția și trase ușa după ea ca Papa să nu vadă ce se întâmpla. Giacomo apăru.

— Doamnă, am trecut pe la palatul Riant, așa cum mi-ați ordonat. Palatul nu mai e. A fost ars de prostime.

— Alte vești?

— Monseniorul duce de Valentinois e în drum spre Caprera.

— Ești sigur?

— Da, doamnă!

— Bine, Giacomo. Du-te și vei primi zece scuzi pentru vestea cea bună.

Lucreția se întoarse la tatăl său.

— Ai primit vești bune?

— Poate tată! Dar să continuăm discuția...

— Ce ți-a făcut față?

— Ea? Nimic! Acum pot să vă spun tot. Întotdeauna am avut de învățat de la tine, tată. Dacă te-a deranjat contesa Alma, ai suprimat-o. Pe mine mă enervează fie-sa. O voi suprima.

— Și dacă-ți cer eu iertare, pentru ea?

— Vă refuz.

— Și dacă ți-aș cere s-o eliberezi, s-o lași să plece în Italia?

— Râzi de mine, tată?

— Dar dacă ți-aș spune că viața mea depinde de libertatea ei?

— Cum așa?

- Ai auzit de Maga?
- Da, am auzit.
- Ei, bine, vrăjitoarea asta care m-a ajutat mult, în mai multe rânduri, m-a rugat,..
- Ți-a vorbit ea?
- Chiar adineaori, pe plajă... Și asta mi-a dat de gândit fata mea. Paza ta nu e chiar așa de bună. Oricine se poate strecura pe insulă, vezi bine...
- Tată, nu trebuie s-o ascuți pe femeia asta. Nici un pericol nu te pândește aici. Bătrânul clătină din cap, nemulțumit.
- Îți cer să-i dai drumul acestei Beatrix. Îți spun că de asta atârna viața mea și tu stai pe gânduri?...
- Lucreția se ridică.
- Niciodată n-am să-mi sacrific eu interesele pentru prostiile unei nebune, oricât de credincioasă ți-ar fi ea, ție. Dar, trebuie să mă crezi că viața ta nu e în primejdie. Jur! Chiar dacă s-ar uneli împotriva noastră, în castelul meu nu poate intra nimeni. Este păzit strașnic. Aici ești mai în siguranță decât oriunde...
- Bătrânul Borgia asculta cu sufletul la gură. Încet, încet, teama lui se risipea. Lucreția avea dreptate. Castelul era inaccesibil. Nimeni nu se putea apropia de el...
- Ca să-l convingă și mai tare pe bătrân, Lucreția îi spuse că Beatrix este iubita lui Ragastens.
- Am răpit-o pe Beatrix și-am adus-o aici. Ragastens o va căuta și atunci îl vor prinde și pe el... Înțelegi, tată? Mai vrei să-i dau drumul?
- Nu. Chiar dacă risc să mor! Răzbunarea asta merită oricât.
- Domnul Ragastens nu trebuie să vină aici. I-o vom trimite noi pe iubita lui... dar după ce va fi amanta lui Cezar... Îi vom înapoia o zdreanță în viață!...
- Ajunge, fiica mea... destul!... Ești demnă de mine!
- Da! Mă mândresc că sunt o adevărată Borgia.
- Tatăl și fiică se priviră în ochi. Acum se înțelegeau.
- După ce terminală această discuție, Lucreția se retrase în cabinetul ei și ceru să vină abatele Angelo. După câteva minute, îl primi.
- Ei, bine, dragă Angelo, ce facem? Mi se pare că vrăjitoarea dvs. nu prea se grăbește!...
- Aștept ordinele dvs.!
- Crezi că va face ce-a spus?...
- Da, signora!...
- Bine! Totuși ar trebui să-i povestești ce-ai auzit acum...
- Ce, doamnă?
- Discuția din cabinet. Hai, grăbește-te!

Giacomo ascultase și el conversația. Se grăbi s-o înștiințeze pe Maga. Era miezul nopții când ajunsese la cabana pescarului. Abatele Angelo era acolo. Maga nu se miră de venirea acestuia.

— A sosit momentul, zise el. Când vreți să...

— Trebuie să mai aștept două zile, răspunse Maga. Nu sunt gata.

— Vreți să vedeți dacă bătrânul Borgia o eliberează pe tânăra contesă Alma?

— De unde știi?

— Bătrânul v-a păcălit. Beatrix nu va fi eliberată. Va trebui să-și suporte pedeapsa.

— Abatele îi povesti despre discuția dintre Papă și fiica sa.

După ce ascultă, Maga stătu un minut pe gânduri.

— Măine! zise ea, la ce oră? Seara.

— Când vreți să intrați în castel?

— În noaptea asta. Poți să mă ascunzi mâine, pe zi?

— Foarte ușor. Veniți cu mine.

— Nu! Vin peste două ore. Mai am pregătiri de făcut. Să mă aștepti la poarta castelului.

— Bine, voi fi acolo.

— Acum, du-te! Vreau să rămân singură. Abatele Angelo plecă.

Rosa era buimacă. Rodrigo o mințise. Încă o trădare! Coborî în pivniță la Ragastens. Spadacappa îi făcu semn să nu facă zgomot că îl trezește pe cavaler. Maga îl trezi pe cavaler. În cabană însă intrase cineva. Era Giacomo. Nevăzând pe nimeni în cameră, Giacomo coborî și el în pivniță.

— Vești proaste, zise el.

— Știu. Abatele a fost aici.

— Trebuie să-l prevenim pe cavaler.

Spadacappa îl scutură bine pe Ragastens.

— Domnule, vecina noastră vrea să vă vorbească. S-a întâmplat o nenorocire! zise Ragastens, îngălbenindu-se.

— Încă nu l-Fiți liniștit, nimic nu s-a întâmplat. Încă...

— Spuneți-mi tot ce știți!...

Maga îi povesti pe scurt, fără să uite nimic important din ce aflase.

— Vă mulțumesc, doamnă, supuse cavalerul și o luă pe Maga în brațe. Aceasta se smulse din îmbrățișare și urcă scările în grabă, apoi ieși din cabană și se pierdu în întunericul nopții.

Ragastens se-ntoarse spre Giacomo:

— Măine voi forța poarta castelului. La ce oră e paza mai slabă?

— Ascultați-mă... Așa nu veți reuși. Veți fi ucis înainte de a trece pragul...

— Tot ce se poate! Ai altă soluție?

— Nu știu, încă!...

— Trebuie să intru înainte de venirea lui Cezar!

— Aoleu! Cezar sosește în noaptea asta, pe la miezul nopții... Ora zece, v-ar conveni?

— Da, ora zece!

Giacomo plecă și el. Rămas singur, Ragastens nerăbdător exclamă:

— Încă o zi!

Îl văzu pe Spadacappa care aranja armele, le curăța...

— Ce faci acolo?

— Pregătesc armele noastre pentru mâine. Nu ne batem mâine?

— La ce bun să te omori atât?

— Păi, dacă tot trebuie să dăm ortul popii, măcar să fim curați.

Capitolul LXX Navă la orizont

După ce pleacă Giacomo, Ragastens, așezat pe o stâncă de pe faleză, privea marea fără s-o vadă. Amintirile lui, una câte una, îi aminteau de Primevère, îmbrăcată în alb...

Deodată, o voce îl trezi din visare:

— Priviți corabia care apare la orizont?

Ragastens sări în picioare, îl privi pe cel care-i pusese întrebarea. Îl recunosc pe pescar, gazda sa.

Ragastens îl prinse de braț și-l scutură cu violență.

— Ce spui? Se vede o corabie? Este "el", nu-i așa? El este!

Pescarul, speriat. Se dădu înapoi și privi spre mare.

— Vedeți, vine la Caprera... Dracul să mă ia, dacă nu vine de la Ostia... Uitați-vă! Puteți să-l vedeți, acum.

Ragastens era înnebunit. Cezar venea!

— Este o corabie mare, zise liniștit pescarul.

— În cât timp va ajunge aici?

— Cred că pe la șase,.. Dar nu știu, nu înțeleg de ce nu au întins toate pânzele... Poate vor să întârzie... Dacă vin așa, de-abia la miezul nopții vor ajunge aici.

Pescarul îl salută apoi pe Ragastens și plecă.

— Domnule, e ora nouă! Vorbi Spadacappa lângă el.

Ragastens păru că se trezește dintr-un coșmar.

— Să mergem!

Când de pe corabia lui Cezar se văzu Caprera, acesta ordonă să se încetinească viteza. Nu voia să debarce înainte de venirea nopții. Pe la ora zece, Cezar Borgia sărea pe nisipul plajei și trimitea barca înapoi. Era singur. Porni în goană spre castel. Un sfert de oră mai târziu se afla cu Lucreția.

— În sfârșit, iată-te!...

— Ea e aici?

— O s-o vezi, zise Lucreția, vino!

— De ce tremuri?

Lucreția îl luă pe Cezar de mână și porniră spre aripa dreaptă a castelului străbătând mai multe coridoare. În fața unei uși se opri gâfâind și zise

— E aici. Dacă opune rezistență, omoar-o. Dacă n-o omori tu, o omor eu! Du-te!...

Capitolul LXXI Cupa de aur și cupa de argint

În noaptea în care Maga se apropiase de castel, Angelo o aștepta și punându-i pe umeri o pelerină îi spusese:

— Vino! Seniorsa Lucreția vrea să-ți vorbească...

Rosa porni după el. O conduse într-o cameră luminată slab, și-i spuse să aștepte. Câteva minute mai târziu, Lucreția își făcu apariția.

— Sunteți gata? întrebă ea.

— Sunt gata...

— Când vreți să acționați?

— Mai întâi vreau să-l văd... să-i vorbesc... Nu te teme: știu cum să ajung la el, fără să-i trezesc bănuielile.

— N-o să-l puteți vedea decât mâine seară.

— Bine, atunci rămâne pentru mâine seară... Dar va trebui să intru mai întâi la el, fără să știe.

— Simplu: în fiecare dimineață coboară în grădină. Veți profita de această plimbare.

— Bine, atunci mâine dimineață.

Lucreția făcu câțiva pași, apoi se întoarse spre Rosa:

— Ce motiv ai să-l ucizi?...

Rosa își ridică privirile spre ea. Privirea ei scrutătoare o înspăimânta pe Lucreția. Rosa răspunse:

— Dar dumneata?

Lucreția plecă fără să mai scoată vreo vorbă. Toată noaptea nu închise ochii. Aștepta nerăbdătoare zorii... Răsări soarele... apoi urcă pe cerul senin... dar Papa nu coborî din apartament.

În dimineața aceea Papa se pregătea de plecare. Dăduse ordine să i se asigure imbarcarea oricând ar pofti să plece. Spre asfințitul soarelui, Papa îi spuse lui Angelo:

— Vreau să mai fac o ultimă plimbare prin grădină să culeg florile care-mi plac atât...

Tăcută și răbdătoare, Rosa își petrecuse toată ziua în camera în care o lăsase Lucreția. Nu se atinsese de mâncarea ce i se adusese. Seara, veni Lucreția. Îi făcu semn s-o urmeze. Rosa porni după ea, până în camera papei.

— Sunteți hotărâtă să-i vorbiți? o întrebă Lucreția.

— Trebuie!

— Răspundeți?

— Da! Fii liniștită: tatăl vostru va muri... Bea ceva înainte de culcare?

— Da!... Un vin tonic... Închis aici...

Lucreția arătă cu degetul spre o servantă.

— Poți s-o descui nu-i așa?

Lucreția scoase din sân o cheie și o deschise.

— Repede!

Dar Rosa nu se grăbea. Privea în interiorul dulapului. Erau acolo douăsprezece sticle cu vin vechi, din care bătrânul bea în fiecare seară câte o cupă. Pe o etajeră erau două cupe: una de argint și una de aur. Rosa luă cupa de argint.

— Grăbiți-vă! o îndemnă Lucreția.

Bătrâna ridică din umeri. Apoi scoase din sân o pătrățică de papyrus roșietică.

— Iată otrava. Este o otravă puternică. Nu are antidot.

Lucreția clătină din cap.

— Dacă freci marginea cupei cu hârtia asta, continuă Maga, se depune pe argint o pulbere fină... Nimic nu-l mai poate salva...

Rosa tăcu. Un minut rămase pe gânduri. Apoi întinse cupa de argint Lucreției și pătratul roșietic. Lucreția se trase înapoi, îngrozită.

— Vreți să fac eu asta?

— Ce, ți-e frică, Lucreția?

— Liniște nefericito!...

— Ia cupa de argint dacă nu vrei să ne audă cineva! Așa! Acum otrava!... Bun! Freacă, acum!

Pe măsură ce Rosa vorbea, Lucreția făcea totul ca o somnambulă.

Apoi Rosa luă cupa de argint.

— Ajunge, zise ea! Du-te acum!... Restul e treaba mea...

Lucreția ieși. Rosa Vanozzo, rămasă singură, împinse ușa servantei, fără s-o închidă de tot... Deodată auzi voci: cineva vorbea în camera lui Rodrigo Borgia... Ascultă...

Capitolul LXXII Îngerul bun al Papei Alexandru al VI-lea

Într-adevăr, după ce-și terminase plimbarea, Papa revenise în apartamentul său. Se simțea foarte bine și era vesel. Spaimele i se risipiseră. Se gândise numai la plecarea sa la Roma. Scăpat de Ragastens va porni iar să cucerească lumea. Mai vorbi câteva minute cu Angelo apoi îl trimise la culcare. Rămas singur în cuie ușa, puse zăvoarele... când se întoarse o văzu pe Rosa Vanozzo drept în mijlocul camerei. Se sperie atât de tare că nu putu nici să strige. De-abia reuși, după câteva clipe, să bolborosească:

— Ce faci aici?

— Vă salvez, stăpâne! răspunse Rosa.

— Mă salvezi! strigă Papa. Dar cum ai intrat aici?

— Am intrat în castel spunând că vreau să-i arăt signorei Lucreția niște bijuterii. Știam că sunteți în grădină. Atunci, m-am strecurat aici și v-am așteptat.

Papa se sperie. Un asasin ar fi putut să se strecoare la fel de ușor ca Maga.

— De ce n-ai venit în grădină?

— Pentru că m-ar fi putut vedea ucigașul.

— Ucigașul... este deci în acest castel? întrebă Papa alb de groază.

Maga dădu din umeri.

— N-aș fi aici, dacă primejdia ar fi departe.

— O să-i scol pe toți! Să caut peste tot.

Se îndreptă spre ușă. Maga îl opri cu un gest.

— Nu mai strigați, ar veni chiar Moartea!

Se apropie de ea tulburat:

— Ce vrei să spui?...

— Am vrut să vă salvez și de data asta, pentru că vroiam neapărat s-o salvez pe fata contesei Alma. Mi-ați jurat că o veți elibera... Singurul care putea s-o facă, aici...

Deodată, Maga îl luă pe Papă de mână și-l conduse spre servanta care închidea în ea cupele.

— E deschis! Cine a deschis?

— Abatele Angelo.

— El!... Ar fi trebuit să-mi dau seama... Ah, șarpele!... Mi-a otrăvit vinul, nu-i așa? Maga clătină din cap.

— Uitați-vă la cupe, stăpâne.

— Mi-a otrăvit cupa de aur! zise bătrânul tremurând... Știu unde am pus-o, nu e la locul ei... Cineva a umblat cu ea...

— A otrăvit cupa de aur știind că astă-seară veți bea vin...

Papa se clătină pe picioare. Dinții lui scrâșneau. Încet, puse pe masă o sticlă cu vin. Lângă ea așeză cupele.

Apoi se-ntoarse spre Maga. Începu să râdă cu un râs amenințător.

— O să vezi! Ascunde-te în cabinet și o să vezi totul.

Rosa se duse în cabinet iar Papa ceru valetului său să i-l trimită pe abatele Angelo. Câteva clipe mai târziu, acesta se înfățișă înaintea papei.

— Angelo, copilul meu, te-am chemat să bei puțin din vinul ăsta, cu mine.

— Sfinte Părinte!... bâigui abatele prins de amețeală.

— Ei, ce ai? Uite, vreau să beau în cinstea ta. Îți voi lăsa cupa de aur, în semn de adâncă prețuire... Eu voi lua modesta cupă de argint.

— Iertare! țipă popa, căzând în genunchi.

Borgia ridică cupă sa, apoi, încet, ca și cum ar fi vrut să savureze vinul, o goli.

— Acum bea!

Angelo luă cupa de aur și, închizând ochii, o bău...

Papa izbucni într-un râs drăcesc. Îi luă mâna abatelui.

— Ei bine Angelo! Ai reușit să-ți otrăvești stăpânul! Ești mulțumit că binefăcătorul tău este otrăvit?... Mori, mizerabile!

— Acest tânăr nu va muri!

Vocea care rostise ateste cuvinte era a Magăi. Papa se întoarse spre ea.

— Ce spui tu, vrăjitoarea ladului?

— Spun că acest om nu va muri! Spun că tu vei muri Rodrigo, tu!... Cupa de aur este curată, neatinsă! Cupa ta, cupa de argint a fost cea otrăvită!

Două urlete răsunară în același timp. Urletul de bucurie al lui Angelo și cel de groază al papei...

În acest moment se auziră zgomote puternice... Un fum înecăcios, foc... castelul Lucreției era în flăcări. Ardea.

Capitolul LXXIII O statuie vie pe o statuie de bronz

Ragastens, trezit din reverie de Spadacappa, porni spre castel, până la zidul la care Giacomo îi dăduse întâlnire. Ajuns pe stâncă de la poalele zidului, dădu din cap.

— Nimeni, zise el. Bătrânul n-a reușit să facă nimic... Va trebui să ne batem cu cei care străjuiesc poarta... Spadacappa, prietene, mai ai timp să dai înapoi...

— Mă insulti, stăpâne. Sper să mor odată cu dvs.! Dar să mai stăm puțin... cine știe

— Mai așteptăm încă puțin...

Auziră în spatele lor un zgomot puternic... Spadacappa se întoarse într-acolo... scoase un țipăt de bucurie. Apoi îi arătă lui Ragastens ceva care atârna spre ei...

— O frânghie!

Două minute mai târziu erau cățarați în vârful zidului. Văzură că zidul mărginea grădina castelului... Ragastens, privind jos, văzu ceva, o umbră...

— Repede, grăbiți-vă! Era Giacomo.

— Coborâți, domnule, cât țin eu frânghia...

Ragastens coborî în câteva secunde, Spadacappa sări.

— Repede! zise Giacomo speriat.

Alergară câteva minute. Giacomo se opri. Ajunseseră la castel, lângă pedestalul unei statui de bronz. Giacomo se uită în sus... O lumină palidă licărea la fereastră. Bătrânul le arăta lumina.

— Acolo, zise el.

— Cum naiba să ajungem?

— Ascultați! Borgia a și sosit. E cu soru-sa... Nu puteți ajunge acolo, pe scările palatului... Trebuie să intrați pe fereastră... Hai, repede!... Grăbiți-vă...

Giacomo dispăru. În culoarul pe care-l arătase celor doi deschise o ușă... care dădea spre o sală plină cu lemne uscate... Aprinse o torță...

Ragastens, cercetă repede locul și împrejurimile Fereastră era la etajul întâi. Ragastens îi luă mâna lui Spadacappa.

— Când eu voi ajunge sus, tu vei alerga și te vei posta în fața ușii... Când o să mă vezi, faci orice și deschizi ușa.

— Am înțeles!

Cei doi se îmbrățișară... Apoi Ragastens arătă spre statuie.

— Urcă, zise el!

Spadacappa se cățăără pe pedestal, apoi pe statuie. Ragastens venea în urma lui.

— Am ajuns la braț...

— Mai sus!

— Sunt pe umăr!

— Urcă-te pe capul statuii!

Spadacappa execută fără crâcnire. Pe capul statuii gigantice, se ținea drept țeapăn, cu brațele pe lângă corp... Ragastens ajunse și el pe umărul statuii.

— Ține-te!

— Mă țin bine.

Atunci începu un urcuș fantastic... dură aproape un minut...

— Mâna!

Spadacappa își împreună mâinile, iar Ragastens puse un picior în căușul palmelor sale... apoi se ridică la picioare pe umerii lui Spadacappa... Ridică brațele. cu vârful degetelor atingea pervazul ferestrei.

Spadacappa simți un picior care se așează pe capul lui... apoi greutatea lui Ragastens dispăruse... Coborî încetișor fugind spre ușa pe care i-o arătase Giacomo.

Îl văzu pe Ragastens agățat de pervaz, cum se ridică încet, ca un efort supraomenesc!

Capitolul LXXIV Speranța!

Din seara în care se plimbase o oră, prin grădina castelului, Primevère nu mai primise vizita Lucreției. Camera ei fusese încuiată. Acum se resemnase... să moară... Planul ei era simplu. Păstrase pumnalul său: în el era toată apărarea ei. Când va apare Gezar, ea se va omorî...

Într-o seară, cum stătea la fereastră, i se păru că lângă statuia de bronz este cineva. Omul ridică capul spre ea și-i spuse:

— Speranță!...

— Speranță! își zise ea. Mai poate fi pentru mine? Oh! De-ar fi cu puțință!

Deodată, ușa se deschise la perete și Cezar Borgia apăruse...

Gândul lui Primevère era atât de departe de Cezar încât un râs nebun o cuprinse. Își luă pumnalul și se ridică...

Dintr-o săritură fulgerătoare, Cezar ajunse lângă ea, îi prinse mâinile... și-i strânse încheieturile puternic... cuțitul căzu.. Primevère nu mai avea nici o scăpare. Era pierdută... Cezar nu scosese nici un cuvânt.

Fața lui era foarte aproape de fața ei. Cezar gâfâia.

— Știu că mă urăști... dar eu, eu te iubesc! Ești a mea! Își apropie și mai mult fața... Primevère se lăsă pe spate și Cezar furios îi dădu drumul... Cu toată puterea, Primevère îl scuiase în ochi!...

Fata fugi spre fereastră... Avu impresia că o pierde... Se năpusti asupra ei.

— Ești a mea!

Primevère o ultimă încercare de a respinge fiară.

— Ragastens! Ragastens! Ajutor! Ragastens! urlă Primevère.

— Iată-mă!

În aceeași timp, vitraliile zburară și se prăbușiră în țândări, fereastra se deschise brusc.

— Ragastens! mugi Cezar, care se dădea înapoi, în timp ce Primevère leșină...

Cezar scoase cuțitul. Ragastens se apropia.

— O să mori! zise Cezar, Se încinse o bătaie pe viață și pe moarte. În spatele lor se auzeau tot felul de zgomote ciudate, voci speriate, țipete... Ragastens reuși să-i smulgă cuțitul lui Cezar... Sângele țâșnea acum împrôșcându-i hainele, Borgia căzu...

Cavalerul se aplecă asupra fetei, o luă în brațe și ieși pe culoar... Aici, se opri... Un fum negru, înțepător umplea culoarul... În spatele scării flăcările jucăușe făceau spirale roșietice...

Spadacappa, după ce coborâse de pe statuie, intrase pe ușa arătată de Giacomo. Avea în mâna pumnalul, gata de atac... O lumină orbitoare lumină culoarul. Apăru un bărbat. Era Giacomo...

— Dumneata?

Fără să-i răspundă Giacomo îi arată sala din care ieșise — cuprinsă de flăcări. Apoi îl luă pe Spadacappa de mână.

— Veniți să vedeți! zise el.

— Dar, cavalerul?

— Focul va arde întâi fațada din spate. El va coborî... să se grăbească... Dar ea!... Ah! Orice-ar face, e moartă. Tot cuibul de vipere va arde!

Bătrânul începu să râdă în hohote nebune... Spadacappa se uita speriat pe unde trebuia să coboare Ragastens.

— Priviți! zise Giacomo.

Din castel se auzeau țipete, strigăte, chemări disperate, oameni înnebuniți de groază alergau. Garda părăsi castelul...

Giacomo intră în pavilionul gărzii. Niște chei erau agățate într-un cui. Le luă... Câteva clipe mai târziu, poarta cea mare era deschisă!...

Ragastens se opri în fata flăcărilor numai o secundă. O strânse mai tare pe Primevère la piept adună faldurile rochiei și le strânse în jurul ei, apoi începu să coboare scara. Trecea printre flăcări... Ajunse jos cu sprâncenele pârlite, mâinile arse...

— Omorâți-l... Înjunghiați-l!... Striviți-l!..

Lucreția Borgia, cu părul despletit, urla ca o nebună de la fereastra ei.

Oamenii care rămăseseră în curte, o auziră și-l înconjurară pe Ragastens...

— Faceți loc! Faceți loc! tună Ragastens.

— Ucideți-l! urla Lucreția.

Trei pumnale scânteiară în lumina flăcărilor. Ragastens trecu printre ei...

— Faceți loc!

În același timp, doi bărbați primiră două lovituri puternice în cap. Spadacappa rotea un buzdugan, luat de la gărzi...

— Înainte, stăpâne! strigă Spadacappa.

Ragastens țâșni spre poartă. Trecu... Apoi veni Spadacappa urmat de Giacomo. Acesta

închise poarta în urma lor.

— Trebuia să facem semnul luminos — pentru "Stella"... zise Ragastens.

Spadacappa o luă înainte. Ragastens continua să alerge spre mare. O strângea în brațe pe iubita lui, care-și odihnea capul la pieptul lui.

Jos în noapte, se aprinseseră trei focuri! Era semnalul făcut pentru "Stella" care-și aștepta pasagerii...

— Înainte! zise Ragastens, la capătul puterilor, împleticindu-se.

— Suntem urmăriți! răspunse Giacomo.

— Repede, repede, îmbarcarea! strigă cineva din barcă.

Ragastens se văzu pe mal... ca într-un vis, zări pe Spadacappa și pe Giacomo în barcă, marinarii, vâslele ridicate... Lumini de torțe apărură în spatele lui...

Ragastens o ridică pe Primevère, încăleca marginea bărcii, urca și porniră în larg, în timp ce în urma lor răsunau blestemele și ocările celor ce-i urmăriseră.

Ragastens suspină lung și leșină... Primevère își reveni... Privi speriată în jur. Deodată văzu fața palidă a lui Ragastens... Nu țipă!... Credea că visează!... Și... ca-n vis, luă capul acesta în mâinile ei și, încet, îl sărută pe frunte...

Capitolul LXXV Ultimile cuvinte ale Rosei Vanozzo

Abatele Angelo fugise, nebun de bucurie, în momentul în care Maga spunea:

— Acest popă n-o moară! Tu, Rodrigo, tu vei muri!... Pentru că ai băut din Cupa de argint... cupa otrăvită!

Angelo nu se mai gândi la nimic. Nu voia decât să fugă. Deodată, se ciocni de o ușă închisă. Se văzu acoperit de fum...

Încearcă să deschidă ușa... Își dădu seama, cu groază, că ușa fusese închisă pe dinafară. Se întoarse pe drumul pe care venise. Trebuia să treacă prin culoarul unde se află și apartamentul papei... Abatele, îngrozit fugi într-acolo... văzu o ușă deschisă și intră repede... O femeie în picioare, printr-o lucarnă făcută în zid, privea ceva deosebit, fără îndoială... căci nu-l auzi pe Angelo... nu auzi nici zgomotul făcut de incendiu... Era Lucreția.

Abatele o contemplă câteva minute... se temea de Lucreția, mai ales acum că erau complici... Ocazia era bună... un cuțit împlântat în spate. Își căuta pumnalul de care nu se despărțea niciodată. În clipa aceea Lucreția se dădea înapoi, cu ochii plini de groază fixați pe ferestruica din zid de care nu-și putea desprinde...

— Era mama mea!... Am ajutat-o pe mama mea să-l otrăvească pe tatăl meu!...

— Era mama mea Am ajutat-o pe mama mea.

Abatele, care stătuse neclintit, porni spre ea și zise:

— Doamnă, castelul arde!... trebuie să fugim

— Castelul arde!

Lucreția părea trezită dintr-un vis. Izbucni în hohote de râs. Deschise fereastra să vadă ce se întâmpla... Îl văzu pe Ragastens fugind cu Primevère în brațe și urlă de furie.

Ragastens ieșea pe poarta castelului.

Lucreția ca o nebună porni spre camera lui Beatrix. Îl văzu pe Cezar întins pe jos, nemișcat, într-o baltă de sânge... Atunci vru să plece... Deodată — focul ce-l înconjură pe Angelo — care va muri — cuprinse ușa camerei. Lucreția se învârtea ca o fiară prinsă în cursă. Cezar se mișcă.

— Trăiește! Trăiește! Dar ca să moară are!...

Deodată, scoase un țipăt. Îl apucă pe Cezar de picioare, îl trase într-un colț al camerei și cu mâinile pipăi peretele... Un zgomot sec făcut de un resort se auzi... podeaua începu să coboare... tot pătratul din colțul în care-l dusese pe Cezar cobora, undeva în adâncurile castelului.

Castelul era plin de astfel de trape, de biblioteci ce mascau ziduri mobile, de ferestruici ascunse. Trapa pe care Lucreția se așezase și pe care era ghemuit și Cezar coborî în câteva secunde în pivnițele castelului. Ajunsă aici, își lăsă fratele întins pe nisip... Două minute mai târziu, în fruntea a treizeci de oameni fugea după Ragastens... Nu reuși să-l prindă! Ghemuită pe o stâncă urmări barca până ce acostă vasul "Stella". Atunci un hohot de plâns se auzi în noapte...

— Cine vine?

O umbră se apropia de ea.

— Mamă! strigă încetișor. Mama!...

Rosa Vanezzo trecu pe lângă ea fără să o vadă.

Rosa cobora, cobora mereu... Ajunse pe nisipul fin al plajei... continuă să meargă spre mare, cu brațele întinse...

În momentul în care Rosa Vanezzo intrase în camera papei, abatele Angelo fugise. Rosa luă cupa otrăvită și-o duse la buze.

— M-ai mințit, nu-i așa? întrebă Papa, mort de frică.

Cupele nu erau otrăvite.

— S-a sfârșit, Rodrigo... Agonia ta va începe acum...

— Da și tu ai băut din cupa mea... Minți!

— Te înșeli, Rodrigo... Voi muri și eu... Destinele noastre sunt nedespărțite.

— Minți! Dacă eram otrăvit, simțeam...

Bătrânul Borgia care ridicase pumnii spre Maga căzu într-un fotoliu... Fața lui se umplu de pete roșii... buzele se învinețiră...

— Oh, n-a mințit! Salvați-mă!... Lucreția... Cezar!... Ajutor!

— Nebunule! izbucni Maga. Chemi pe Cezar și pe Lucreția... Știi cine l-a trimis aici pe popă ca să te otrăvească?... Cezar! Știi cine a otrăvit cupa? Lucreția...

— Ucis de copiii mei!... Dar cine ești tu, tu ești complice cu ei?...

— Nu mă căuta printre victimele tale... Caută mai departe... În amintirea ta... Mergi spre tinerețea ta. Până în Spania... Mergi până la Jativa...

Papa aținti asupra femeii niște ochi măriți de spaimă.

— Oh! zise el cu o voce spartă, Spania!... Jativa!... Te recunosc!... Ești Rosa!

Își împreună mâinile, se lăsă să lunece din fotoliu și căzu cu fața pe parchet.

— Tu ești Rosa. Mama copiilor mei! Iertare Rosa!...

— Îmi ceri iertare!... Nebunule! Știi tu cât am suferit eu din cauza ta?

— Iertare! Milă! repeta Rodrigo dând cu capul de podea.

Vocea se stingea. Frigurile morții îi prinseseră mâinile și brațele.

— Iertare! Milă! mormăi Rosa Vanozzo. Îndrăznești să pronunți aceste cuvinte!

— Blestamată!... Fii... blestemată!

— Mori blestemat! răspunse Rosa.

Bătrânul înțepeni după un ultim spasm. Alexandru al VI-lea își dăduse ultima suflare!...

Câteva clipe Rosa îl privi fix. Deodată, se ridică, dreaptă. Trecu printr-o cameră, străbătu un culoar, coborî scara ce ardea... mergea... spre mare. Ieși din curtea castelului; porni spre faleză, coborî în mare cu brațele întinse... Își dădea seama că intrase în apă?..

Rosa Vanozzo mergea tot înainte. Marea-i cuprinsese umerii... mergea înainte. Numai

capul era deasupra valurilor... Mergea înainte... În depărtare două umbre înlănțuite la bordul "Stellei"! Ragastens și Primevère, beți de fericire și de dragoste... Aceasta fu ultima viziune a Rosei Vanozzo. Un val o luă, o răsuci, o duse cu el...

Și ea dispăru pentru totdeauna!...

Epilog Grădinile de la Monteforte

Trecuseră trei ani. Era într-o seară călduță de vară. Ne aflăm la Monteforte, în marile și frumoasele grădini ale palatului Alma.

Aici se adunaseră, în această frumoasă zi, stăpânii vechiului castel, în timp ce intendentul meșterul Giacomo, supraveghea servitorii care aduceau răcoritoare, iar seniorul Spadacappa, căpitanul gărzilor, îi privea cu mulțumire.

Pe o bancă, Primevère și Rosita stăteau de vorbă. La zece pași de ele, Rafael își pusese șevaletul și termina tabloul.

La picioarele lui Primevère se juca un copil de un an: îl chema Manfred, în amintirea prințului care-i dăduse numele său prințesei Primevère; era fiul lui Ragastens și al lui Beatrix.

Copilul se târa spre cei doi bărbați care stăteau de vorbă puțin mai departe. Aceștia nu erau alții decât cavalerul Ragastens, conte de Alma și prietenul său Machiavelli.

Machiavelli, visător, își depăna povestea.

— Ați dat o lovitură cumplită papalității. De altfel, totul era distrus în lumea aceea bolnavă... Borgia au fost striviți. Lucreția, refugiată la Ferrara încerca să se mărite cu un nobil sărac, încercând să-și risipească averile furate de la cetățenii Romei... Cezar se războiește cu provinciile Italiei și se stinge încet din cauza răni care se deschide la cel mai mic efort... Artele, filozofia, știința renasc. S-ar spune că lumea începe să respire! Că renaște... Da, este cu adevărat o RENAȘTERE.

Ragastens nu mai asculta: o privea zâmbind pe Primevère și-l sorbea din ochi pe micuțul său fiu.

— Dar continuă Machiavelli, este un timp al învoirilor...

În acel moment, tânărul Manfred ajunsese la tatăl său și se agăță de picior! Ragastens îl ridică în brațe și murmură:

— Renașterea!...

* * *

⁽¹⁾ formarina — brutăriță

⁽²⁾ Maga — magiciană.

⁽³⁾ il vampira.

Table of Contents

[Title page](#)

